

České soudnictví 2020: Výroční statistická zpráva

Ministerstvo spravedlnosti
JUSTICE.CZ

Foto: Nikol Obrová

Vážené dámy, vážení pánové,

již tradičně vám předkládáme statistickou výroční zprávu justice, která je cenným nástrojem pro hodnocení trendů a aspektů českého soudnictví.

Struktura statistické výroční zprávy za rok 2020 se příliš nezměnila a je v mnoha ohledech velmi podobná zprávám předchozím. Přidali jsme ale část 7, která shrnuje předchozí kapitoly a Českou republiku srovnává s ostatními členskými státy EU a dále jsme doplnili statistické údaje vztahující se k celé soustavě.

I soudnictví bylo v loňském roce ovlivněno epidemiologickou situací a zavedením vládních restrikcí v souvislosti s pandemií onemocnění COVID-19, přesto nedošlo k situaci, aby některá z justičních složek přerušila či výrazně omezila svou činnost. Pandemie měla především dopad na nápad a v mnoho agendách došlo k poklesu. Citelný je pokles v civilní a opatrovnické agendě a v trestní agendě došlo k poklesu méně závažných trestných činů. Naopak došlo

k nárůstu v agendě elektronického platebního rozkazu, kdy soudy v roce 2020 obdržely o 16 % věcí více, než v roce 2019.

Česká republika zaujímá v rámci 27 členských států Evropské unie šestou příčku při srovnání délky ve sporných civilních a obchodních věcech u soudů prvních stupňů. Oproti roku 2019 jsme se umístili o jednu příčku lépe, délka řízení na všech stupních soudní soustavy ve sporných civilních a obchodních věcech zůstala nižší než 200 dnů, což představuje pátý nejlepší výsledek v Evropské unii, tzn. zlepšení o dvě místa.

Víme, že dílčí nedostatky má české soudnictví v oblasti online dostupnosti informací, např. pokud jde o jejich přístupnost osobám se zrakovým či sluchovým postižením. Prostor pro zlepšení lze spatřovat i v oblasti bezplatného zpřístupňování soudních rozhodnutí s příslušnými metadaty z elektronických databází.

Dlouhodobě však dochází ke zlepšení vnímání nezávislosti českých soudů a soudců, a to jak ze strany obecné veřejnosti, tak ze strany obchodních společností. Více než 55 % respondentů vnímá nezávislost českých soudů a soudců pozitivně. To je zhruba o 5 % více než v předchozím roce.

Jsem ráda, že naše společné úsilí přináší pozitivní výsledky. Naším cílem je i do budoucna rozvíjet podmínky pro udržení a posilování kvality, efektivity a nezávislosti soudního systému.

Mgr. Marie Benešová
ministryně spravedlnosti

Obsah

Obsah.....	4
1 Úvod.....	8
1.1 Základní východiska, předpoklady, omezení a upřesňující poznámky	8
1.2 Změny oproti verzi z minulého roku.....	11
2 Okresní soudy.....	12
2.1 Personál.....	12
2.1.1 Soudci.....	12
2.1.2 Zaměstnanci ve výkonu a ve správě.....	19
2.1.3 Přisedící soudu.....	20
2.2 Civilní agenda.....	23
2.2.1 Délka řízení	23
2.2.2 Vyřizování věcí	27
2.2.3 Vyřizování věcí v přepočtu na soudce.....	29
2.2.4 Disposition time (dispoziční čas).....	32
2.2.5 Další statistiky	35
2.3 Civilní agenda – elektronické rozkazní řízení.....	39
2.3.1 Délka řízení	39
2.3.2 Vyřizování věcí	41
2.3.3 Další statistiky	43
2.4 Trestní agenda.....	45
2.4.1 Délka řízení	45
2.4.2 Vyřizování věcí	49
2.4.3 Vyřizování věcí v přepočtu na soudce.....	51
2.4.4 Disposition time (dispoziční čas).....	52
2.4.5 Další statistiky	55
2.5 Opatrovnická agenda.....	66
2.5.1 Délka řízení	66
2.5.2 Vyřizování věcí	69
2.5.3 Vyřizování v přepočtu na soudce.....	71
2.5.4 Disposition time (dispoziční čas).....	72
2.5.5 Další statistiky	75
2.6 DEA	80
2.6.1 Výsledky a jejich interpretace.....	80
2.6.2 Srovnání s rokem 2019.....	81
3 Krajské soudy.....	84
3.1 Personál.....	84
3.1.1 Soudci.....	84
3.1.2 Zaměstnanci ve výkonu a ve správě.....	90
3.1.3 Přisedící soudu.....	91
3.2 Prvostupňová civilní a obchodní agenda	93
3.2.1 Délka řízení	93
3.2.2 Vyřizování věcí	95

3.2.3	Vyřizování v přepočtu na soudce.....	97
3.2.4	Disposition time (dispoziční čas)	98
3.2.5	Další statistiky	100
3.3	Civilní odvolací agenda	103
3.3.1	Délka řízení	103
3.3.2	Vyřizování věcí	105
3.3.3	Vyřizování věcí v přepočtu na soudce.....	106
3.3.4	Disposition time (dispoziční čas)	107
3.4	Trestní prvostupňová agenda.....	109
3.4.1	Délka řízení	109
3.4.2	Vyřizování věcí	110
3.4.3	Vyřizování v přepočtu na soudce.....	112
3.4.4	Disposition time (dispoziční čas)	112
3.4.5	Další statistiky	114
3.5	Trestní odvolací agenda	116
3.5.1	Délka řízení	116
3.5.2	Vyřizování věcí	118
3.5.3	Vyřizování v přepočtu na soudce.....	119
3.5.4	Disposition time (dispoziční čas)	120
3.6	Správní agenda	122
3.6.1	Délka řízení	122
3.6.2	Vyřizování věcí	124
3.6.3	Vyřizování věcí v přepočtu na soudce.....	127
3.6.4	Disposition time (dispoziční čas)	128
3.7	Insolvenční agenda	130
3.7.1	Délka řízení	130
3.7.2	Vyřizování věcí	135
3.7.3	Vyřizování věcí v přepočtu na soudce.....	137
3.7.4	Další statistiky	138
3.8	Incidenční spory.....	139
3.8.1	Délka řízení	139
3.8.2	Vyřizování věcí	141
3.8.3	Vyřizování věcí v přepočtu na soudce.....	142
3.8.4	Disposition time (dispoziční čas)	143
4	Vrchní soudy.....	145
4.1	Personál.....	145
4.1.1	Soudci.....	145
4.1.2	Zaměstnanci ve výkonu.....	150
4.2	Civilní a obchodní odvolací agenda	151
4.2.1	Délka řízení	151
4.2.2	Vyřizování věcí	152
4.2.3	Vyřizování v přepočtu na soudce.....	153
4.2.4	Disposition time (dispoziční čas)	153
4.3	Trestní odvolací agenda.....	155
4.3.1	Délka řízení	155

4.3.2	Vyřizování věcí	156
4.3.3	Vyřizování věcí v přepočtu na soudce.....	157
4.3.4	Disposition time (dispoziční čas)	158
4.4	Insolvenční agenda – II. stupeň	159
4.4.1	Vyřizování věcí	159
4.4.2	Disposition time (dispoziční čas)	160
4.5	Incidenční spory – II. stupeň.....	161
4.5.1	Délka řízení	161
4.5.2	Vyřizování věcí	163
4.5.3	Disposition time (dispoziční čas)	163
5	Nejvyšší soud.....	165
5.1	Personál.....	165
5.1.1	Soudci.....	165
5.1.2	Zaměstnanci ve výkonu.....	168
5.2	Civilní dovolací agenda	169
5.2.1	Vyřizování věcí	169
5.3	Trestní dovolací agenda	171
5.3.1	Vyřizování věcí	171
5.4	Stížnosti pro porušení zákona.....	172
5.4.1	Vyřizování věcí	172
5.5	Insolvenční agenda	173
5.5.1	Vyřizování věcí	173
6	Nejvyšší správní soud	174
6.1	Personál.....	174
6.1.1	Soudci.....	174
6.1.2	Zaměstnanci ve výkonu.....	176
6.2	Řízení o kasačních stížnostech.....	177
6.2.1	Vyřizování věcí	177
6.3	Řízení ve věcech soudců.....	178
6.3.1	Vyřizování věcí	178
7	Shrnutí a mezinárodní srovnání	179
7.1	Shrnutí	179
7.2	Mezinárodní srovnání v netrestní agendě	182
8	Jiné statistiky	188
	Seznam grafů.....	189
	Seznam tabulek	192
	Přílohy.....	194
	Příloha A – seznam použitých pojmů.....	194
	Statistické pojmy a použité statistické ukazatele.....	194
	Právní a ostatní pojmy.....	199
	Příloha B – seznam zkr. soudních okresů a soudních obvodů hl. m. Prahy.....	204
	Příloha C – seznam vybraných rejstříků soudů	205
	Příloha D – přehledové listy s daty soudů.....	207
	Příloha E – detailnější popis DEA	208
	Teorie a literatura	208

Metodika, specifikace modelu	211
Seznam literatury (DEA).....	213

1 Úvod

Cílem této výroční zprávy je seznámit odbornou i laickou veřejnost s činností české justice z pohledu statistik. Zpráva obsahuje vybraná statistická data za okresní, krajské a vrchní soudy, Nejvyšší soud a Nejvyšší správní soud. Každému článku soudní soustavy se věnuje jedna část, která se následně dělí na kapitoly a podkapitoly. Každá kapitola se zabývá buď vybranou agendou soudu, nebo obsahuje údaje o personálu. Dílčí podkapitoly se pak zaměřují na určitý statistický ukazatel (délka řízení, vyřizování věcí apod.). Část 7 pak stručně shrnuje poznatky z předchozích kapitol a krátce ČR srovnává s ostatními členskými státy EU. Část 8 obsahuje další statistické údaje vztahující se k celé soustavě.

Kapitola 1.1 podrobněji vysvětluje účel této zprávy, seznamuje čtenáře s jejími základními východisky, předpoklady a určitými omezeními a přidává další poznámky, které je třeba mít při čtení dokumentu na mysli.

Statistická výroční zpráva za rok 2020 je v mnoha ohledech (obsažená data, metodologie komentáře, grafická úprava apod.) velmi podobná zprávám předchozím, určitých změn však doznala. Jako každý rok byly doplněny nové ukazatele, upřesněna metodika některých výpočtů apod. Kapitola 1.2 vyjmenovává a stručně popisuje nejvýznamnější z těchto změn.

1.1 Základní východiska, předpoklady, omezení a upřesňující poznámky

Při čtení této zprávy je třeba pamatovat zejména na následující skutečnosti:

- Cílem zprávy je poskytnout čtenáři přístupný, ale poměrně detailní náhled na fungování české justice prostřednictvím statistik. Oproti ostatním veřejně dostupným zdrojům justičních statistik (Justiční statistické ročenky¹, [internetové stránky InfoData](#), data publikovaná Českým statistickým úřadem) má tato zpráva mnoho výhod:
 - Obsahuje množství dat, která nejsou jinak dostupná, například nejen průměrné, ale i mediánové délky řízení.
 - V průběhu let docházelo ke změnám v legislativě a způsobu vedení statistik a některé zdroje (například InfoData) ne vždy detailně rozlišují rejstříky. Ostatní zdroje dat rovněž obsahují jisté, byť velmi malé, množství chybných pozorování. Data v této zprávě jsou vždy, když je to možné, očištěna a výše zmíněnými nedostatky tak netrpí.
 - Data jsou zobrazena v přehledné podobě v různých typech grafů, případně tabulkách. Především sledování vývoje ukazatelů v čase nebo rozdílů mezi jednotlivými soudy je takto výrazně snadnější.
 - Data jsou doplněna komentářem a vysvětlivkami.
- Zpráva sice poskytuje detailní náhled, nejedná se však o podrobnou analýzu dané problematiky. K takové analýze by byla třeba hlubší práce s daty a využití pokročilejších statistických a ekonometrických metod, které ale přesahují účel tohoto materiálu. Ve zprávě jsou téměř výhradně využita statistická data dostupná Ministerstvu spravedlnosti, velmi zřídka pak další „nestatistické“ informace z jiných zdrojů.

¹ Justiční statistická ročenka na rozdíl od této zprávy obsahuje pouze kompilaci automaticky generovaných sestav bez dalšího komentáře či grafického znázornění dat.

- Definitivní závěry nemohou být vyvozovány pouze na základě jednoho statistického ukazatele. Například vysoké délky řízení nemusí znamenat (a často také neznamenají), že soud pracuje špatně. Mohou ve skutečnosti ukazovat to, že soud z nějakého důvodu (nízký počet personálu, špatná organizace práce apod.) přestal zvládat vyřizovat svou agendu před několika lety, a ačkoliv již nyní pracuje dobře, potýká se s problémy, které vznikly dříve.
- Zpráva se zabývá pouze hlavními agendami soudů. Soudy ale vyřizují i množství vedlejších agend. Základní údaje o nich lze najít v jiných informačních zdrojích (InfoData, Statistická ročenka). Další rozcestník lze najít na internetových stránkách Ministerstva spravedlnosti v části věnující se justiční statistice².
- Soudní obvody neodpovídají novému samosprávnému členění státu a vycházejí v základu ze správního členění z roku 1960. Na úrovni okresů se hranice často liší pouze mírně. Větší odlišnosti můžeme najít u okresů Brno-venkov, Břeclav, Žďár nad Sázavou, Praha-východ, Kolín, Ostrava-město, Frýdek-Místek, Nový Jičín, Plzeň-jih nebo Plzeň-město. Výrazně větší rozdíly jsou patrné na úrovni krajů, když existuje 14 samosprávných krajů, ale jen 8 krajů soudních. Tato zpráva se zaměřuje na soudnictví a vychází tedy pouze ze soudního členění. Například pojmem *kraj* se tedy myslí kraj podle soudního členění. Hlavní město Praha má podle soudního členění 10 obvodů.
- Ačkoliv je to na první pohled nelogické, ve statistikách týkajících se vyřizování věcí nutně neplatí, že $(\text{nevyřízené věci})_{t-1} + (\text{příchozí věci})_t - (\text{vyřízené věci})_t = (\text{nevyřízené věci})_t$. Tedy například, že počet nevyřízených věcí na konci roku 2008 + počet příchozích věcí v roce 2009 – počet vyřízených věcí v roce 2009 se rovná počtu nevyřízených věcí na konci roku 2009. Příčinou je oprava chybně vyznačených dat, která se projeví v novějších výkazech. Odchyly se nicméně pohybují v řádu jednotek a nemají žádný relevantní vliv.
- U grafů je třeba věnovat pozornost měřítku na ose y (svislá osa), měřítko se totiž liší. Stejně důležitý je rozsah osy. Ta totiž například nezačíná na hodnotě 0, ale na hodnotě vyšší. Na první pohled se tak mohou rozdíly zdát větší, než ve skutečnosti jsou. U kartogramů musíme sledovat velikost intervalů.
- U trestních agend je potřeba rozlišovat mezi počtem věcí a počtem osob. Z podstaty trestního řízení totiž vyplývá, že směřuje proti osobě, vůči které je vedeno. Jedna trestní věc může zahrnovat i více osob, počet osob tak může být výrazně vyšší než počet věcí. To platí především u krajských a vrchních soudů. Tato zpráva se zabývá pouze počtem věcí. Za zmínku stojí fakt, že počet stíhaných osob lze považovat za aproximaci složitosti věci. Více osob znamená zpravidla složitější věc.
- Mediánová délka řízení má z trojice medián, průměr a percentil 90 pro účely této zprávy zřejmě nejlepší vypovídající hodnotu, protože eliminuje extrémní hodnoty. Proto v kartogramech využíváme mediánovou délku řízení a ne průměrnou délku řízení nebo devadesátý percentil.
- Seznam použitých pojmů, seznam zkratk soudních okresů a soudních obvodů hlavního města Prahy využitých v kartogramech a seznam vybraných rejstříků soudů naleznete v příloze této zprávy.

² <https://www.justice.cz/web/msp/statisticke-udaje-z-oblasti-justice>.

- Přesné číselné údaje o jednotlivých okresních soudech jsou v Příloze D. Lze je také dohledat na internetových stránkách Ministerstva spravedlnosti v části věnující se justiční statistice.
- Od výroční zprávy za rok 2019 jsou ve zprávě využity dva různé ukazatele pro počty soudců.
 - Stejně jako v předchozích verzích zprávy je využit evidenční počet soudců, a to v kapitolách o personálu. Výhodou je především to, že data jsou sbírána pravidelně stejnou metodikou a jsou k dispozici za dlouhé časové období.
 - Opět jsou využita data o počtu skutečných úvazků, která byla poprvé sbírána k 1. 1. 2020 a v této zprávě jsou platná k 1. 1. 2021. Jejich velkou výhodou je fakt, že jsou přesnější, neboť je v nich například vyčleněna opatrovnická agenda (a není tedy uvedena dohromady s rejstříkem C) a dále jsou zohledněny i nepřítomnosti soudců, jako je dlouhodobá nemoc apod. Počty skutečných úvazků jsou uvedeny s přesností na desetinu soudce. Tato data jsou pak tedy využita v kapitolách s přepočty věcí na soudce.

1.2 Změny oproti verzi z minulého roku

Statistická výroční zpráva za rok 2020 je v mnoha ohledech (obsažená data, metodologie komentáře, grafická úprava apod.) velmi podobná zprávě za rok 2019. Určitých změn však doznala:

- U některých agend uvádíme jiné *další statistiky* než v roce 2019.
- Byla přidána část 7, která stručně shrnuje poznatky z předchozích kapitol a krátce ČR srovnává s ostatními členskými státy EU.
- Byla přidána část 8, která obsahuje statistické údaje vztahující se k celé soustavě.
- Ve vybraných kapitolách je nyní doplněno srovnání s demografickými daty. Jedná se o přepočty vybraných ukazatelů na obyvatele a také o počet odsouzených osob na obyvatele dle státní příslušnosti.
- Data o skutečném počtu úvazků jsou nyní k dispozici za dva roky po sobě, v příslušných tabulkách je tedy provedeno srovnání přepočtu na skutečný úvazek.
- Stejně jako takřka každé odvětví, i soudnictví bylo ovlivněno epidemiologickou situací a zavedenými vládními restrikcemi v důsledku šíření nemoci COVID-19. Z toho důvodu je nápad v některých agendách zkoumán po měsících a srovnán s daty za předchozí roky.

Zejména jsme však doplnili data za rok 2020 a upravili grafy i textovou část, kterou jsme také rozšířili.

2 Okresní soudy

Tato část výroční zprávy obsahuje data, která se týkají všech okresních soudů (OS) v ČR. Jedná se o 75 okresních soudů, Městský soud v Brně a 10 obvodních soudů v Praze.

V první podkapitole uvádíme statistiky týkající se počtu soudců, počtu zaměstnanců ve výkonu a ve správě a počtu přísedících. Další podkapitoly se věnují jednotlivým soudním agendám. Okresní soudy jsou soudy prvoinstanční a vyřizují v zásadě tři hlavní typy agend – civilní, trestní a opatrovnickou.

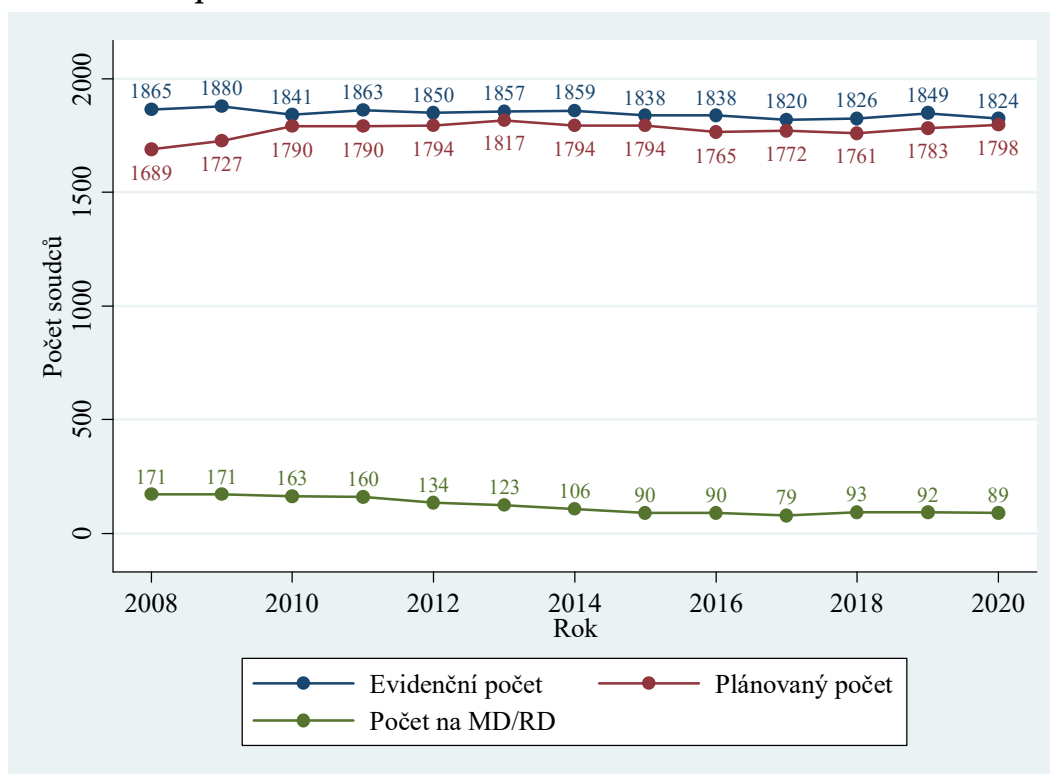
Pro většinu agend (tedy ve většině podkapitol) uvádíme délky řízení ode dne nápadu do dne vyřízení soudem I. stupně (průměr, medián a percentil 90). Dále následují data týkající se vyřizování věcí: nápad + obživlé věci, vyřízené věci, nevyřízené věci a míra vyřizování v % (vyřízené věci/příchozí věci $\times 100$ %). V závěru uvádíme i další zajímavé statistiky (např. míru odvolání). Údaje jsou většinou řazeny v časových řadách pro celou ČR, následují data za kraje v roce 2019 a kartogramy pro jednotlivé okresní soudy. Ve většině tabulek s průřezovými daty po krajích je také menším písmem uvedena změna oproti roku 2019. U délky řízení je pomocí histogramu rovněž zobrazeno její rozdělení v roce 2020.

2.1 Personál

Podkapitolu dělíme na tři části. V první části se věnujeme soudcům, druhá se zaměřuje na další zaměstnance soudu a třetí pojednává o přísedících soudu. Všechny uvedené údaje jsou v osobách a data vyjadřují vždy stav k 1. 1. daného roku.

2.1.1 Soudci

Graf 1: OS – počet soudců v letech 2008–2020

Z grafu je patrné, že počet soudců u OS je v ČR velmi stabilní. Plánovaný počet všech soudců byl v minulosti prakticky neměnný, a to 3 063 nebo 3 062 soudců. Tento počet je pak rozdělen mezi všechny články soudní soustavy (OS, KS, VS, NS, NSS). Mírné změny v plánovaném počtu soudců u OS jsou tak způsobeny pouze přesouváním plánovaného počtu soudců mezi jednotlivými články soudní soustavy a vyplývají z výpočtu potřeby soudců a systemizace soudů, která se odvíjí od nápadu jednotlivých soudů (viz seznam použitých pojmů v příloze). V roce 2018 došlo k určitým změnám v systemizaci – došlo k přehodnocení náročnosti vybraných rejstříků, protože náročnost agendy v průměru rostla. Na druhou stranu ale stabilně a celkem rychle klesal nápad.

Změna v systemizaci ale neměla vliv na celkový plánovaný počet soudců, protože ten je omezen rozpočtem. Proto došlo pouze k mírné změně v plánovaném rozložení soudců mezi jednotlivé soudy. Z grafu vyplývá, že ani rok po změně v systemizaci soudů prakticky nedošlo k žádným změnám.

Evidenční počet soudců je také velmi stabilní a o několik desítek přesahuje plánovaný počet soudců. Změny v evidenčním počtu soudců jsou dány především načasováním jednotlivých jmenovacích etap. V roce 2020 došlo ve většině agend k výraznému poklesu v nápadu, to se ale neprojevalo v plánovaném počtu soudců, protože ještě nebylo dost času, aby se změna projevila. Pokles nápadu lze s velkou pravděpodobností přičíst epidemiologické situaci a zavedení vládních restrikcí v důsledku šíření nemoci COVID-19.

Za povšimnutí stojí výrazný pokles v počtu soudkyň (soudců) na MD/RD (mateřské/rodičovské dovolené) mezi roky 2009 až 2015 (pokles o 48 %) a jeho stabilizace na průměrné hodnotě 90,8 v letech 2015 až 2020 (při vyloučení výchyly v roce 2017). V datech níže ve zprávě vidíme, že soudci u OS v průměru stárnou (snižuje se podíl soudců a soudkyň ve věku 30 až 40 let). To pak logicky vedlo také ke snižování počtu soudkyň na MD/RD. Z toho také plyne, že počet soudců, kteří u soudů v daném období skutečně působili, velmi mírně vzrostl.

V grafu níže vidíme, že poměr velikosti soudních úseků je velmi stabilní – počet soudců na civilním úseku je asi třikrát větší než počet soudců na úseku trestním. Ještě je třeba upozornit, že do civilního úseku v tomto kontextu spadají i soudci, kteří vyřizují opatrovnickou agendu. V podkapitolách o vyřizování věcí na soudce již jsou tito soudci uvedeni zvlášť.

Graf 2: OS – evidenční počet soudců dle soudních úseků v letech 2008–2020

Tabulka 1: OS – počet soudců dle krajů

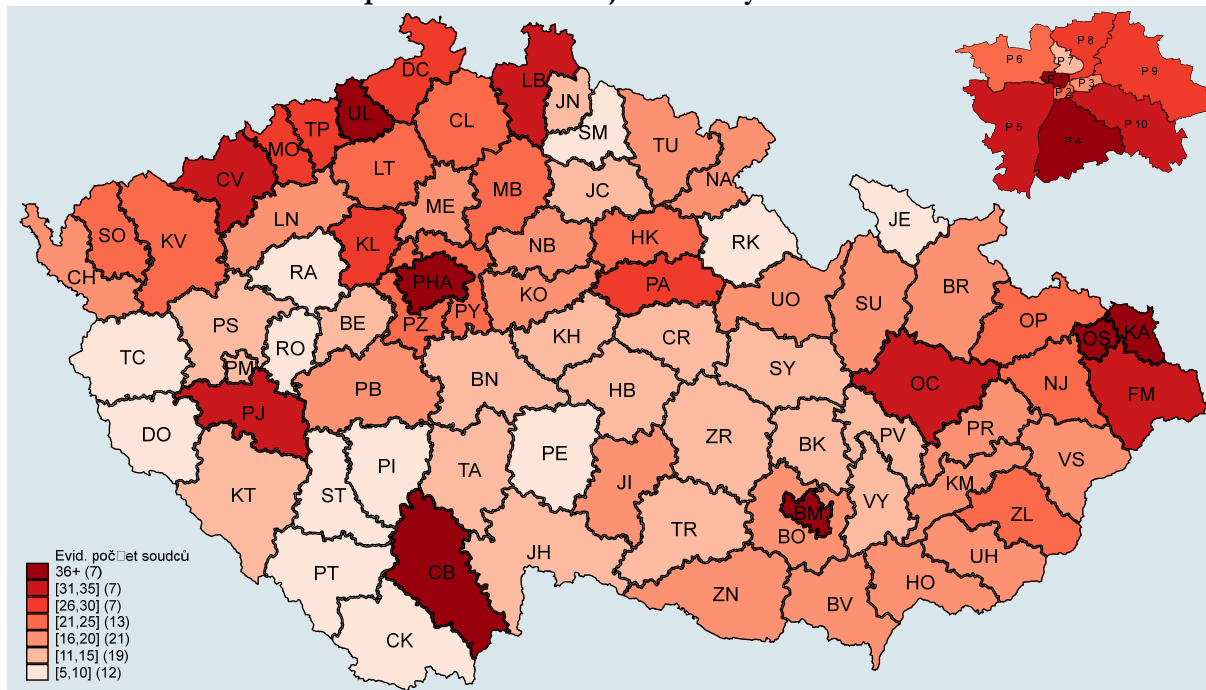
Nadřízený soud	Plánovaný počet soudců	Evidenční počet soudců			Na 100 000 obyvatel
		Civilní úsek	Trestní úsek	Celkem	
MS Praha	295	235	68	303	22,7
KS Praha	215	164	42	206	14,7
KS Č. Budějovice	99	75	30	105	14,7
KS Plzeň	160	115	44	159	18,0
KS Ústí n. Labem	260	188	86	274	23,1
KS Hr. Králové	169	131	41	172	13,8
KS Brno	282	227	63	290	13,9
KS Ostrava	318	234	81	315	17,0
Celkem ČR	1 798	1 369	455	1 824	17,0

Plánovaný počet soudců se oproti předchozímu roku nepatrně zvýšil, zatímco evidenční počet soudců se snížil. To odpovídá dlouhodobému trendu nárůstu plánovaného počtu soudců a dlouhodobému snižování evidenčního počtu soudců. Výsledkem je zmenšování rozdílu mezi plánovaným a evidenčním počtem soudců, kdy v roce 2016 byl evidenční počet vyšší o 73 soudců než plánovaný a v roce 2020 o 26 soudců (snížení rozdílu o 64 %). V roce 2008 činil rozdíl mezi evidenčním a plánovaným počtem dokonce 176 soudců ve prospěch počtu evidenčního. Další informace k tomuto tématu viz Tabulka 5.

Největšími okresními soudy zůstávají MS Brno (79 soudců), OS Ostrava (75 soudců), a to i přes pokles o 5 soudců vs. 2019, a OS pro Prahu 4 (50 soudců). Naopak nejmenší jsou okresní soudy

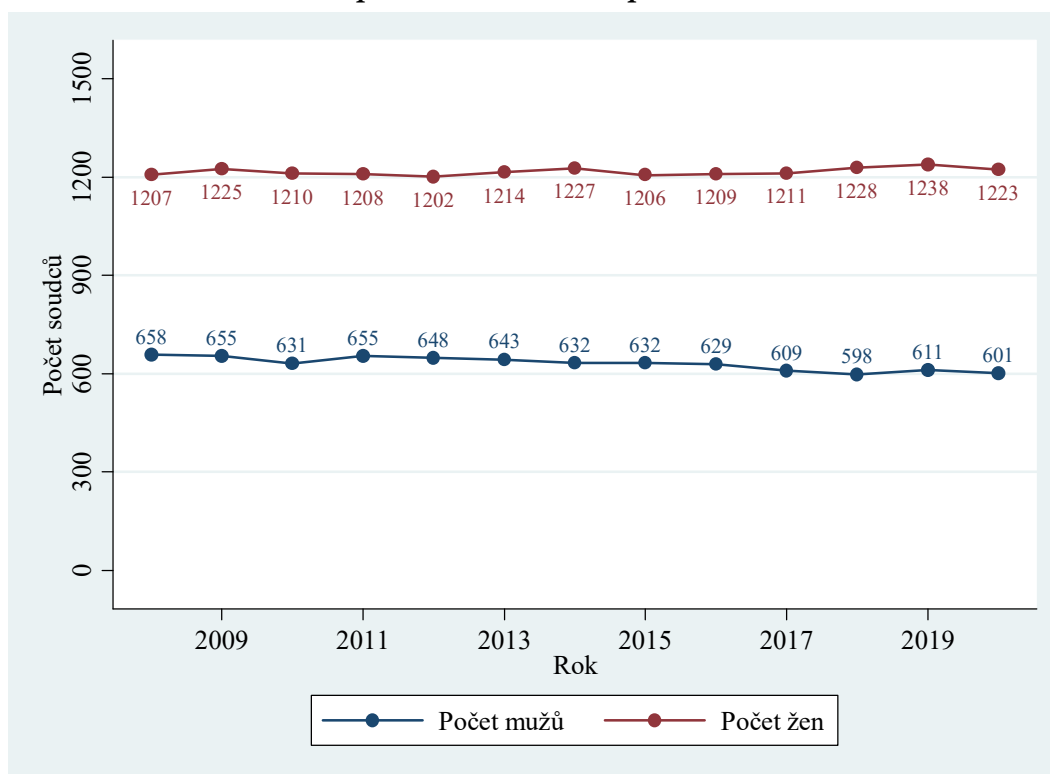
v Prachaticích, Pelhřimově, Jeseníku a Rokycanech (všechny po 7 soudcích). Velikost jednotlivých soudů lze přibližně vyčíst z kartogramu.

Graf 3: OS – evidenční počet soudců u jednotlivých soudů

V kartogramu vidíme, že největší soudy jsou především ve větších městech. Relativně velké soudy se nachází v Severočeském a Severomoravském kraji. Velké jsou také některé obvodní soudy v Praze (již zmíněný OS pro Prahu 4, dále OS pro Prahu 1 a OS pro Prahu 5).

Graf 4: OS – evidenční počet soudců dle pohlaví v letech 2008–2020

Zajímavý je také údaj o počtu a podílu žen mezi soudci. Přes zaznamenané výkyvy počty soudkyň dlouhodobě mírně stoupají (+16 v roce 2020 vs. 2008), zatímco počty soudců u OS stabilně a výrazněji než u žen klesají (-57 v roce 2020 vs. 2008).

Jak ukazuje graf, je i proto procentní podíl soudkyň celkem stabilní, a to přibližně v rozpětí 65 až 67 %. V letech 2011 až 2020 lze nicméně pozorovat velmi mírný rostoucí trend, kdy se podíl žen v posledních třech letech ustálil okolo 67 %. Můžeme tedy říct, že podíl žen se od roku 2011 zvýšil, ale velmi mírně. Tabulka 2 uvádí evidenční počty soudců a soudkyň podle soudních krajů. Podíl žen u soudů spadajících pod MS Praha a KS Praha je vyšší než ve zbytku ČR.

Tabulka 2: OS – evidenční počet soudců dle pohlaví a krajů

Nadřízený soud	Evidenční počet		Podíl žen v %
	Žen	Mužů	
MS Praha	228	75	75,25
KS Praha	154	52	74,76
KS Č. Budějovice	66	39	62,86
KS Plzeň	92	67	57,86
KS Ústí n. Labem	174	100	63,50
KS Hr. Králové	111	61	64,53
KS Brno	184	106	63,45
KS Ostrava	214	101	67,94
Celkem ČR	1 223	601	67,05

Podíl žen mezi soudci OS zůstal oproti roku 2019 prakticky konstantní.

V kontextu podílu žen mezi soudci se dále můžeme sledovat jejich podíl mezi předsedy a místopředsedy soudů. Data jsou v tabulce níže.

Tabulka 3: OS – předsedové a místopředsedové soudů

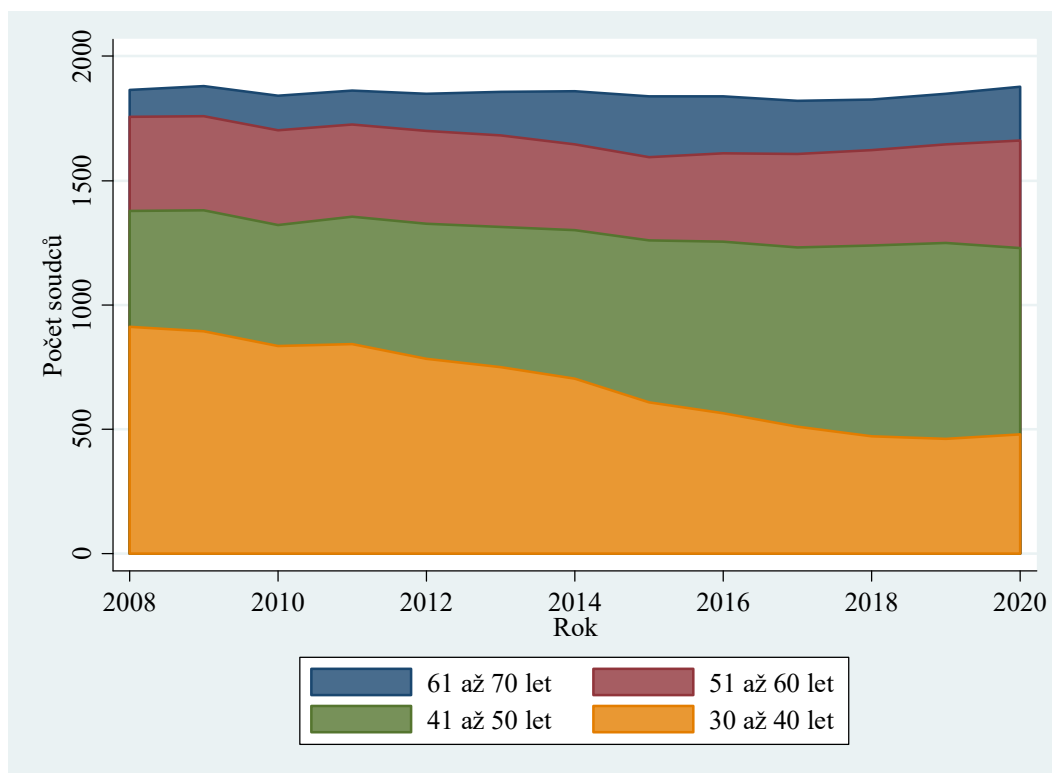
Nadřízený soud	Předsedové		Podíl žen v %	Místopředsedové		Podíl žen v %
	Žen	Mužů		Žen	Mužů	
MS Praha	4	6	40,00	19	4	82,61
KS Praha	8	4	66,67	8	6	57,14
KS Č. Budějovice	4	4	50,00	3	3	50,00
KS Plzeň	4	5	44,44	7	7	50,00
KS Ústí n. Labem	6	4	60,00	9	6	60,00
KS Hr. Králové	6	5	54,55	4	3	57,14
KS Brno	6	8	42,86	5	9	35,71
KS Ostrava	4	7	36,36	12	8	60,00
Celkem ČR	42	43	49,41	67	46	59,29

Na vysvětlenou je třeba uvést, že součet počtu předsedů a předsedkyň není roven počtu okresních soudů (86), protože ne všude je funkce předsedy obsazená. Z tabulky můžeme vyčíst, že počet žen a mužů na místech předsedů a místopředsedů je mnohem vyrovnanější, než je tomu u celkového

počtu soudců. V roce 2018 ženy představovaly přesně polovinu předsedů. V roce 2019 a 2020 to je o něco méně. Místopředsedkyň je více než místopředsedů soudů. V jednotlivých krajích oproti roku 2019 došlo k poměrně výrazným procentuálním změnám. Vzhledem k malému počtu předsedů a místopředsedů je to ovšem logické. V Praze je nyní velmi vysoký podíl místopředsedkyň – 83 %.

Dalším sledovaným ukazatelem je věková struktura soudců. Na grafu níže vidíme její vývoj v letech 2008 až 2020. V tabulce pak jsou průřezová data okresních soudů po krajích za rok 2020.

Graf 5: OS – věková struktura soudců v letech 2008–2020

Z grafu je patrný pokračující trend z minulých let, tedy že soudci okresních soudů v ČR v průměru zestárlí. Především soudci z věkové kategorie 30 až 40 let se postupně přesunuli do věkové kategorie 41 až 50 let, přičemž po jednorázovém masívním porevolučním doplnění okresních soudů v roce 1992 již nejsou okresní (ale ani krajské) soudy ve stejné míře doplňovány novými mladými soudci / soudkyněmi. Pro srovnání: v roce 2020 bylo u OS 462 soudců/soudkyň v kategorii 30 až 40 let vs. 913 v roce 2008, což znamená pokles na polovinu (a obdobně i u KS).

To dokazuje i procentní podíl mladých soudců / soudkyň: v roce 2007 byl podíl soudců ve věku 30 až 40 let 49 %, v roce 2018 byl tento podíl již pouze necelých 26 %. Naopak podíl soudců ve věku 41 až 50 let byl v roce 2007 25 % a přibližně 42 % v roce 2018. Příčin tohoto posunu je zřejmě několik:

- Ve sledovaném období je již celkový počet soudců velmi stabilní. Až do roku 2006 se ale počet soudců rychle zvyšoval, počet nově jmenovaných soudců za rok byl tedy výrazně vyšší než v posledních letech. K okresním soudům byli přitom většinou jmenováni mladí soudci. Právě tato rozsáhlá generace soudců se ve sledovaném období postupně přesouvá do vyšší věkové skupiny.

- Malou roli mohlo po určitou dobu hrát také to, že v roce 2003 byl stanoven minimální věk pro jmenování soudcem 30 let.
- V průběhu let docházelo ke změnám a zpříšňování podmínek pro jmenování soudcem a ke zpřesnění administrativně technického postupu. V důsledku těchto změn se zvyšuje průměrný věk, ve kterém je soudce jmenován.

Toto „stárnutí“ soudcovské populace se víceméně zastavilo až v roce 2019.

V další tabulce vidíme, že věkové složení soudců se liší i mezi jednotlivými kraji. Zaujme například Severočeský kraj s velmi vysokým podílem soudců mezi 30 a 40 lety. To může souviset s posilováním soudů v Severočeském kraji v posledních letech nově jmenovanými mladými soudci. V roce 2019 ho nicméně „přeskočil“ kraj Středočeský. Naopak v průměru starší jsou soudci v Západočeském kraji, kde je téměř šestina soudců ve věku mezi 61 a 70 lety. Celkově nejstarší soudci zřejmě jsou v Jihočeském kraji, kde je 15 % soudců starší než 61 let a 26 % soudců ve věku mezi 51 a 60 lety.

V souvislosti s věkem soudců je třeba ještě poznamenat, že vliv na věkovou strukturu má také překládání soudců ke krajským soudům. K tomuto přeložení dochází nejčastěji kolem čtyřicátého až čtyřicátého pátého roku věku. Přeložení dříve než v 35 a později než v 50 letech jsou vzácná.

Tabulka 4: OS – věková struktura soudců dle krajů

Nadřízený soud	Podíl na celkovém počtu soudců dle věku			
	30 až 40 let	41 až 50 let	51 až 60 let	61 až 70 let
MS Praha	17,57	43,24	26,69	12,50
KS Praha	36,74	33,95	19,07	10,23
KS Č. Budějovice	17,00	42,00	26,00	15,00
KS Plzeň	14,56	54,43	15,82	15,19
KS Ústí n. Labem	28,62	38,41	23,19	9,78
KS Hr. Králové	21,51	37,21	28,49	12,79
KS Brno	22,11	41,40	23,86	12,63
KS Ostrava	21,15	42,63	25,32	10,90
Celkem ČR	22,93	41,35	23,76	11,96

Posledním ukazatelem, na který se v této části zaměříme, bude srovnání plánovaného a evidenčního počtu soudců v jednotlivých krajích za posledních 6 let. Tento ukazatel může pomoci identifikovat, zda je v nějakých krajích dlouhodobý rozdíl mezi evidenčním a plánovaným počtem soudců. Průměry za celé období najdeme v následující tabulce:

Tabulka 5: OS – srovnání evidenčního a plánovaného počtu soudců za 6 let

Nadřízený soud	Průměrný počet soudců		Nadstav/podstav v %
	Evidenční	Plánovaný	
MS Praha	314,8	286,5	9,89
KS Praha	199,8	203,2	-1,64
KS Č. Budějovice	103,8	102,0	1,80
KS Plzeň	161,3	161,0	0,21
KS Ústí n. Labem	275,8	264,2	4,42
KS Hr. Králové	168,8	168,3	0,30
KS Brno	287,0	279,2	2,81
KS Ostrava	321,0	314,5	2,07
Celkem ČR	1 832,5	1 778,8	3,02

V tabulce vidíme, že dlouhodobě jsou okresní soudy v „plusu“ oproti plánovanému počtu. To lze koneckonců vidět i na grafu výše. Zdaleka nejvíce to platí pro obvodní soudy v Praze, což vyplývá z faktu, že tyto soudy mají specifickou agendu, a obecná měřítka tak dle systemizační komise ve vztahu k nim zcela neodráží realitu. Dlouhodobě mají vyšší počet evidenčních soudců Severočeský kraj, Jihomoravský kraj a Severomoravský kraj, byť rozdíl není velký. Zde se odráží posilování vybraných soudů v těchto krajích z důvodu velkého počtu nevyřízených věcí a vysokých délek řízení. Na závěr je třeba upozornit, že v systemizaci (v plánovaném počtu soudců) nejsou promítnuty všechny faktory (například počet nevyřízených věcí nebo počet věcí přerušných³).

2.1.2 Zaměstnanci ve výkonu a ve správě

Vzhledem k většímu počtu kategorií zaměstnanců ve výkonu uvádíme pro zachování přehlednosti v tabulce níže pouze jejich počty k 1. 1. 2020, a to po krajích a pouze pro vybrané kategorie.

Tabulka 6: OS – evidenční počet zaměstnanců ve výkonu dle krajů

Nadřízený soud	Počet osob								Celkem
	VSÚ	ST	A	VK	PÚ	Z	RV	SV	
MS Praha	118	24	149	183	48	106	66	11	705
KS Praha	114	17	50	71	46	147	0	10	455
KS Č. Budějovice	59	11	29	73	37	70	0	10	289
KS Plzeň	94	8	31	80	38	85	55	6	397
KS Ústí n. Labem	156	18	56	118	71	117	95	11	642
KS Hr. Králové	104	19	12	80	39	114	29	11	408
KS Brno	170	11	71	81	68	184	125	14	724
KS Ostrava	192	23	33	95	70	202	104	14	733
Celkem ČR	1 007	131	431	781	417	1 025	474	87	4 353

³ Například v Německu jsou věci, v nichž přerušeni řízení přesáhne délku šesti měsíců, ve statistikách soudů vykazovány jako rozhodnuté, protože pokud soudce po více než 6 měsících začne na věci znovu pracovat, jeho pracovní zatížení je srovnatelné s prací na kterémkoli novém případě.

Plánovaný počet zaměstnanců ve výkonu se stejně jako plánovaný počet soudců odvíjí od systemizace. Evidenční počet zaměstnanců se odvíjí od plánovaného počtu zaměstnanců ve výkonu, ale závisí také na situaci na trhu práce a personální politice jednotlivých soudů. Z toho ve výsledku plyne skutečnost, že poměr počtu soudců k počtu zaměstnanců ve výkonu je sice u všech soudů podobný, ale zdaleka ne totožný.

K 1. 1. 2019 pracovalo u okresních soudů celkem 4 381 zaměstnanců ve výkonu. V roce 2020 se tento počet takřka nezměnil, došlo k meziročnímu poklesu o 28 zaměstnanců (0,6 %).

Pro úplnost následuje krátké shrnutí pravomocí a pracovní náplně jednotlivých pracovníků soudu:

- **Vyšší soudní úředník (VSÚ)** – může namísto soudce provádět jednodušší úkony včetně některých rozhodnutí, nemůže ale vést jednání a zejména vydávat rozsudky. Nerozhoduje nezávisle, ale je povinen dbát pokynů soudce, kterému musí také věc předat, je-li právně nebo skutkově složitá. Může jím být pouze absolvent studia na Justiční akademii v Kroměříži nebo absolvent vysokoškolského bakalářského nebo magisterského studijního programu v oblasti práva.
- **Soudní tajemník (ST)** – může jím být pouze osoba s úspěšně složenou maturitní zkouškou. Může provádět jednoduché úkony, ke kterým je pověřen předsedou soudu.
- **Asistent soudce (A)** – samostatně vykonává jednotlivé úkony v soudním řízení z pověření soudce, jehož je asistentem, například zpracovává koncepty rozhodnutí. Je jmenován předsedou soudu k návrhu příslušného soudce. Může jím být pouze absolvent vysokoškolského magisterského studijního programu v oblasti práva.
- **Vedoucí kanceláře (VK)** – vede rejstříky a řídí práci zapisovatelek většinou ve více soudních odděleních. Zahrnuje i rejstříkové vedoucí a referentky soudní kanceláře.
- **Protokolující úředník (PÚ)** – pořizuje zvukový záznam o průběhu hlavního líčení a na jeho podkladě vypracuje protokol.
- **Zapisovatelka (Z)** – munduje (zpracovává) spisy a sepisuje protokol o jednání v jednacím síni dle diktátu soudce, popř. přepisu zvukového nebo zvukově-obrazového záznamu o průběhu jednání.
- **Soudní vykonavatel (SV)** – vynucuje splnění povinnosti na povinné osobě, které byla tato povinnost uložena vykonatelným exekučním titulem. Také je oprávněn provádět úkony spojené s odebráním dítěte v řízení péče o nezletilé.

Dalšími zaměstnanci soudů jsou tzv. zaměstnanci ve správě. Zatímco zaměstnanci ve výkonu se bezprostředně podílejí na vyřizování soudní agendy a výkonu soudnictví, zaměstnanci ve správě zajišťují provoz soudu, který zahrnuje širokou škálu funkcí. Celou správu soudu řídí ředitel správy. Dalšími zaměstnanci ve správě jsou například pracovníci sekretariátu, dozorčí úředníci, účetní, ekonomové, inženýři nebo řidiči. Celkem je rozlišováno 40 kategorií zaměstnanců ve správě. K 1. 1. 2020 pracovalo ve správě u okresních soudů celkem 1 681 osob, tedy o 11 osob více než k 1. 1. 2019.

2.1.3 Přisedící soudu

Kromě soudců a zaměstnanců ve výkonu se na rozhodovací činnosti soudu podílejí také tzv. přisedící. Přisedícím se může stát každý svéprávný a bezúhonný občan České republiky, kterému je nejméně 30 let. V trestním řízení rozhodují přisedící v prvním stupni ve věcech, kde zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož dolní hranice je minimálně pět let. Jde tedy o řízení u okresních

soudů nebo prvostupňové řízení u soudu krajských. V civilním řízení rozhodují přísedící v pracovněprávních sporech u okresních soudů.

Od roku 2019 jsou k dispozici počty přísedících dle krajů, pohlaví a věku, což umožňuje jejich bližší prozkoumání. Na rozdíl od ostatních dat v této kapitole se jedná o data k 1. 1. 2021.

V tabulce je uveden počet přísedících podle krajů a pohlaví. Počet přísedících do určité míry odpovídá velikosti jednotlivých soudních krajů. Hrají zde roli ale i jiné faktory, v první řadě samozřejmě složení agendy. Z tabulky je rovněž patrné, že funkce přísedícího je populárnější mezi ženami než mezi muži. Celkový počet přísedících dosáhl v roce 2020 hodnoty 4 221 osob oproti 4 347 osobám v roce 2019.

Tabulka 7: OS – počet přísedících dle krajů a pohlaví

Nadřízený soud	Počet přísedících		Podíl žen v %
	Mužů	Žen	
MS Praha	155	269	63,44
KS Praha	137	261	65,58
KS Č. Budějovice	88	151	63,18
KS Plzeň	152	275	64,40
KS Ústí n. Labem	169	379	69,16
KS Hr. Králové	168	273	61,90
KS Brno	265	462	63,55
KS Ostrava	414	603	59,29
Celkem ČR	1 548	2 673	63,33

V předchozím roce působilo jako přísedící 1 607 mužů a 2 740 žen. Došlo tedy k velmi mírnému poklesu o 126 osob, což jsou 3 %.

Další tabulka se zabývá věkovou strukturou. Vyplývá z ní, že post přísedící/ho je mnohem populárnější u vyšších věkových skupin. Více než 64 % přísedících tvoří lidé ve věku 60 let a více, tedy ve většině případů v důchodovém věku. Naopak, přísedící ve věku do 39 let tvoří pouze 3,7 % (4,3% v roce 2019). Obvykle je tento jev přisuzován tomu, že finanční odměna za výkon funkce přísedícího je považována za nízkou. Lidé v produktivním věku pravděpodobně preferují jiný výdělek nebo jinak trávený čas. Seniorům se nicméně takovýto přivýdělek a čas strávený tímto způsobem může zdát zajímavější. Mezi jednotlivými kraji jsou určité, ale ne nijak závratné rozdíly. V průměru nejstarší jsou přísedící v Jihočeském kraji – pouze necelá 2 % z nich jsou ve věku do 39 let a 72 % je ve věku 60 let a více. Je nicméně třeba zmínit, že Jihočeský kraj je nejmenší, a tudíž ze statistického pohledu nejvíce podléhá výchýlkám. Oproti předchozímu roku se věková struktura téměř nezměnila, jen mírně zestárla.

Tabulka 8: OS – počet přísedících dle krajů a věku

Nadřízený soud	Věková skupina				
	30-39	40-49	50-59	60-69	70 a více
MS Praha	28	57	74	93	172
KS Praha	19	45	78	109	147
KS Č. Budějovice	4	19	42	81	93
KS Plzeň	11	44	87	141	144
KS Ústí n. Labem	21	84	105	142	196
KS Hr. Králové	11	52	72	142	164
KS Brno	30	117	126	226	228
KS Ostrava	31	134	219	311	322
Celkem ČR	155	552	803	1 245	1 466

2.2 Civilní agenda

Soudy na civilním úseku vedou značné množství různých druhů řízení (dědické řízení, exekuční řízení, výkony soudních rozhodnutí a další). Zdaleka nejvýznamnější a nejrozsáhlejší je ale prvostupňové civilní (občanskoprávní) řízení, označené jako rejstřík (agenda) C. Tato část Výroční statistické zprávy se zaměřuje právě na tuto agendu. Statistiky týkající se vedlejších agend jsou dostupné z jiných zdrojů (např. na internetových stránkách InfoData nebo ve statistických ročenkách).

Po úvaze byla data očištěna i o rozkazní řízení (hlavně agendy označené jako EPR a dříve EC), a to především proto, aby se předešlo zkreslení dat a trendů v časových řadách. V roce 2009 byl totiž zaveden elektronický platební rozkaz a po jeho zavedení došlo ke značným změnám ve vedení statistik. Počet věcí zanesených do statistických listů především v letech 2009–2013 tak prudce vzrostl právě o rozkazní věci. Rozkazní řízení je do značné míry automatizované, výrazně jednodušší (probíhá zcela nebo téměř zcela bez intervence soudce) a rychlejší na vyřízení. Z toho plynou i kratší délky řízení. V letech, kdy jich bylo do statistických listů zaneseno relativně více, pak došlo k poklesu vykazované délky řízení. Rozkaznímu řízení se věnuje další kapitola.

Z výše zmíněného důvodu se zde uvedené údaje týkající se průměrné délky řízení liší od údajů z jiných zdrojů (internetové stránky InfoData, statistické ročenky). Údaje prezentované jak v této zprávě, tak na serveru InfoData, jsou správné, ale vycházejí z jiných dat. Zde uvedené délky řízení jsou přirozeně vyšší, protože v nich není zahrnuto rozkazní řízení.

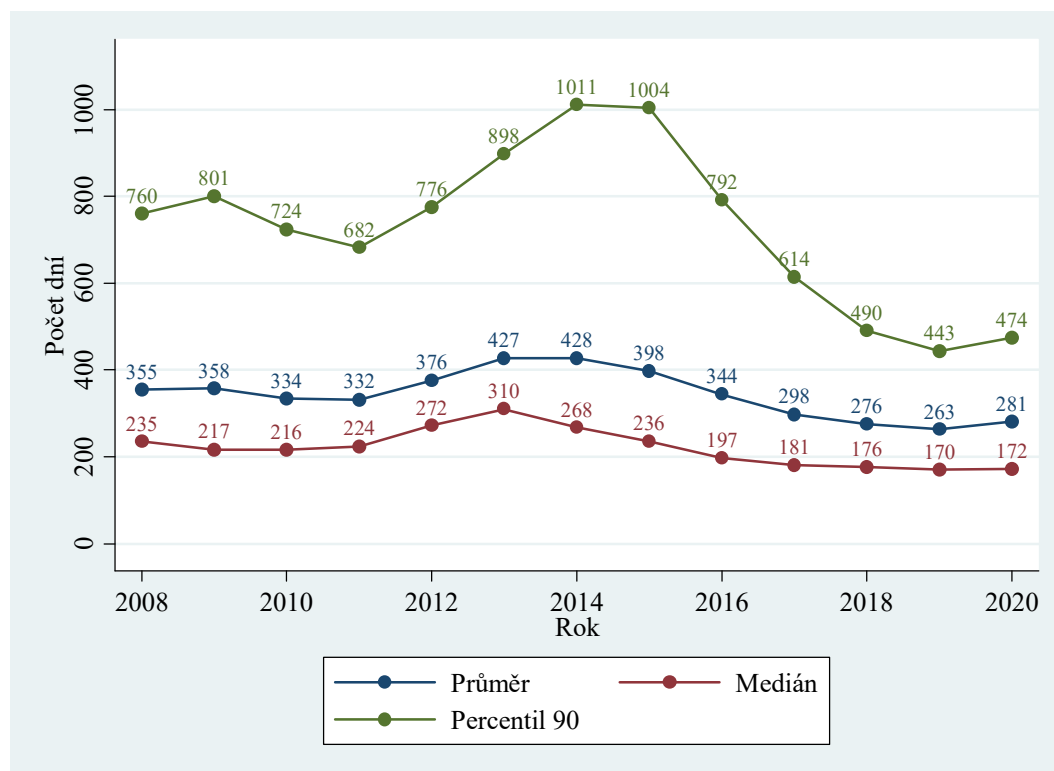
2.2.1 Délka řízení

Délku řízení zjišťujeme ze statistických listů (SL). Uvádíme ji v kalendářních dnech ode dne nápadu do dne konečného vyřízení věci soudem I. stupně. Je třeba nezapomenout, že do vzorku se započítávají jen ta řízení, která v daném roce skončila, tj. byla vyřízena, nikoliv ta, která stále probíhala. Je proto typickým jevem, že pokud dojde k přetížení soudu, neprojeví se to v průměrné délce řízení okamžitě, protože soud bude mít tendenci přednostně vyřizovat jednodušší věci a složitější věci budou stárnout, ale protože nebudou vyřízeny, nevstoupí do výpočtu; to se paradoxně stane naopak až ve chvíli, kdy se soudu začne dařit situaci řešit a vyřizovat nahromaděné nedodělky. Prudký nárůst délky řízení u některého soudu může tak často naopak být důkazem odblokování situace (po něm pak následuje v dalších letech neméně prudký pokles). Pro rozlišení takových situací je třeba doplnit pohled o další statistické údaje, zejména trend počtu nevyřízených věcí a tzv. disposition time (viz dále).

Graf 6 sleduje změny v průměru (jedná se o nejběžněji uváděný údaj), mediánu (není ovlivněn extrém a v tomto případě tak má lepší vypovídající hodnotu) a percentilu 90 (ukazuje, jak dlouho soudům trvá vyřízení 10 % nejdlejších věcí). Na rozdíl od neočištěných dat nevykazují očištěná data v letech 2009–2011 výrazný, ale pouze velmi mírný pokles délky řízení. Je ale patrný nárůst délek řízení v letech 2012 a 2013, který je následován poklesem. Jako velmi pozitivní se jeví jasný klesající trend v letech 2014–2019 v délce řízení (průměr, medián i percentil 90). Výše uvedený trend se postupně zpomaloval. V roce 2018 klesl medián již jen o 5 dnů a průměr o 22 dnů a v roce 2019 poklesl medián o 6 dnů a průměr o 13 dnů. Pokles 90. percentilu se také značně zpomalil, je ale stále velmi výrazný. Je tedy zřejmé, že řízení se zrychlilo především u nejdéle trvajících sporů. Pokud porovnáme rok 2014 a rok 2019, pokles v délkách řízení je opravdu signifikantní – medián klesl o 37 %, průměr o 39 % a percentil 90 o 56 %. Tvrzení, že se situace v této agendě zlepšovala,

potvrzují také snižující se počty nevyřízených věcí (graf 10). V roce 2020 došlo po 6 letech k nárůstu v délkách řízení. Jedná se ale o poměrně malý nárůst (průměr +18 dnů, medián +2 dny, percentil +90 dnů). Mohlo by se tedy zdát, že soudy vyčerpaly své možnosti zlepšování a délky řízení a situace u soudů se nyní nachází v jakémsi dlouhodobém rovnovážném stavu. To ale bude třeba ověřit na dalších datech. Také je třeba poznamenat, že délky řízení mohly být poznamenány pandemií nemoci COVID-19. Tuto hypotézu potvrzuje i růst v počtu nevyřízených věcí a přes klesající nápad i v počtu věcí vyřízených.

Graf 6: OS – délka civilního řízení v letech 2008–2020

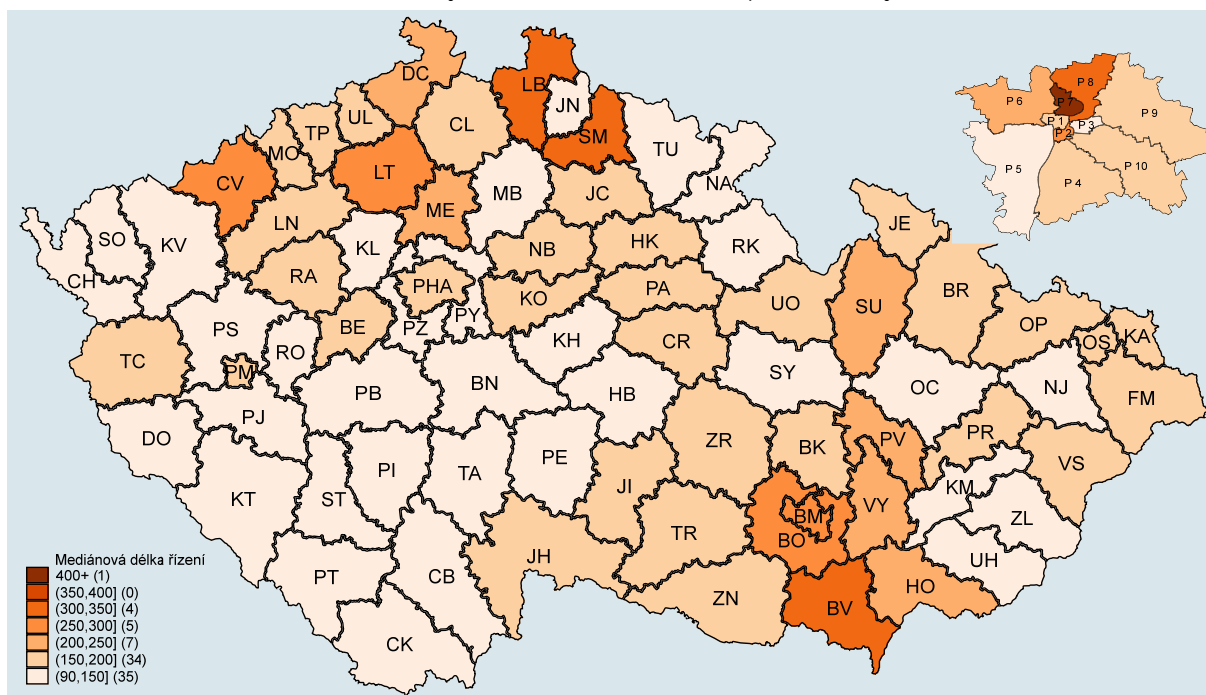
Tabulka 9: OS – délky civilního řízení dle krajů

Nadřízený soud	Délka řízení					
	Průměr		Medián		Percentil 90	
MS Praha	296	+11 %	181	+7 %	529	+16 %
KS Praha	203	+7 %	134	+4 %	328	+12 %
KS Č. Budějovice	187	+4 %	124	+0 %	277	-3 %
KS Plzeň	199	+4 %	128	-5 %	294	-4 %
KS Ústí n. Labem	369	+5 %	222	-5 %	599	+6 %
KS Hr. Králové	239	+4 %	153	+0 %	357	+0 %
KS Brno	360	+3 %	213	-4 %	622	-0 %
KS Ostrava	240	+8 %	167	+0 %	336	+2 %
Celkem ČR	281	+7 %	172	+1 %	474	+7 %

Z tabulky 9 a grafu 7 jasně vyplývá, že v roce 2020 stále existují výrazné rozdíly (variabilita) mezi soudními kraji a jednotlivými soudy. Nejrychlejší OS většinou spadají pod KS České Budějovice

a KS Praha. Nejpomalejší soudy spadají pod KS Ústí nad Labem a KS Brno. Je však třeba zdůraznit, že významné délky řízení často nejsou způsobeny neefektivností daných soudů, ale velkou případovou zátěží z minulých let. Starší data totiž ukazují, že problémy začaly již v 90. letech. Již první pohled na data z posledních let ale naznačuje, že rozdíly mezi kraji a soudy se postupně zmenšovaly, a to díky snižování délek řízení u soudů, kde je tento ukazatel nejvyšší. To je vidět v grafu 8. Tento rok (na rozdíl od let předchozích) ovšem nedošlo k poklesu u soudů spadajících pod KS Ústí nad Labem a pod KS Brno. Mezi roky 2019 a 2020 nedošlo u žádného ze soudů k výrazné změně. Nejvyšší nárůst můžeme pozorovat u soudů spadajících pod oba pražské krajské soudy (MS v Praze i KS v Praze).

Graf 7: OS – mediánové délky civilního řízení u jednotlivých soudů

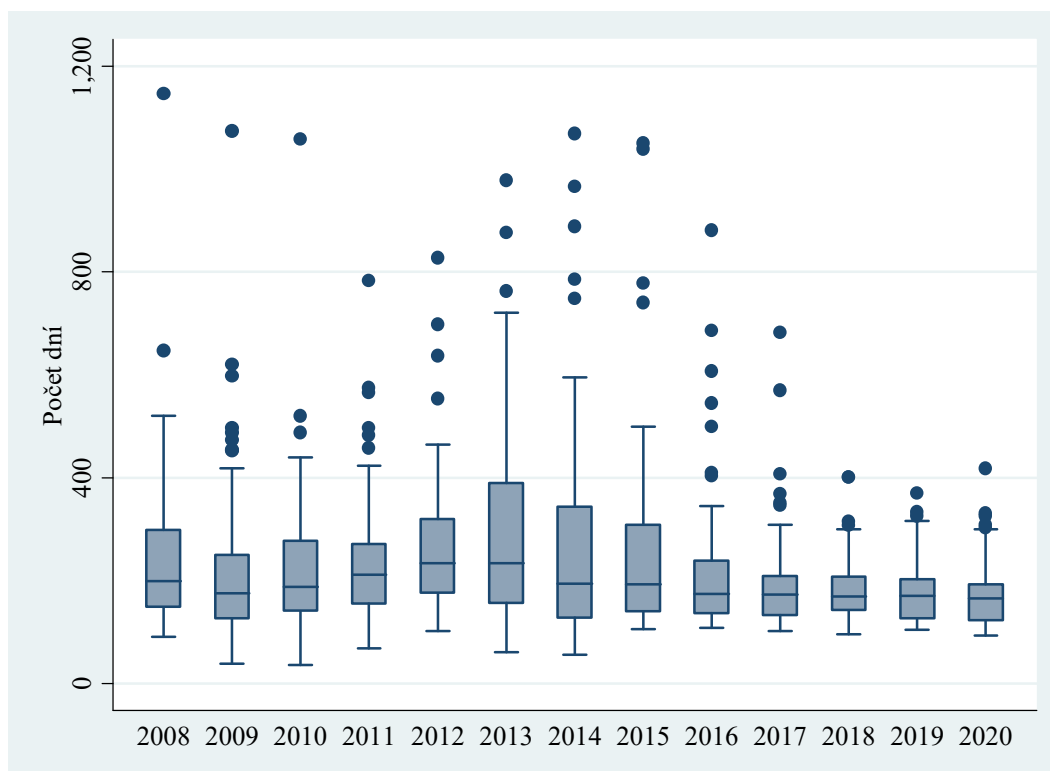
Nejrychlejší soudy v roce 2020 byly OS pro Prahu 5 (medián 94 dnů), OS Kutná Hora (medián 97 dnů), OS České Budějovice (103 dnů). Naopak nejpomalejší jsou OS pro Prahu 7 (419 dnů), OS Liberec (331 dnů) a OS Břeclav (327 dnů). Za zmínku rozhodně stojí OS Chomutov, který v roce 2017 vykázal délku řízení 682 kalendářních dnů, v roce 2018 délku 401 dnů, v roce 2019 délku 334 dnů a v roce 2020 délku 300 dnů. Je třeba zmínit, že zhoršení OS pro Prahu 7 má svůj důvod – jedná se o malý soud a „vypadl“ u něj jeden soudce.

Hypotézu snižování rozdílů mezi soudy můžeme jednoduše potvrdit pomocí krabicových grafů (graf 8). Krabicový graf je blíže popsán v seznamu použitých pojmů v příloze. V grafu jsou vedle sebe znázorněny krabicové grafy pro roky 2008–2020 s mediánovými délkami řízení jednotlivých soudů.

Graf potvrzuje to, co již naznačují výše uvedená data. Jasně z něj vyplývá, že v letech s nejvyšší mediánovou délkou řízení (úsečka uvnitř šedého boxu, kdy box znázorňuje 25 % počtu OS pod mediánem a 25 % OS nad mediánem, celkem tedy 43 soudů) byla variabilita mezi soudy výrazně vyšší (vyjádřená délkou tzv. vousů). Vysoké délky řízení byly tedy způsobeny malou skupinou soudů (znázorněny jako tečky, z nichž každá představuje jeden OS s extrémní délkou řízení) především v Severočeském a Jihomoravském kraji. Proto tyto soudy Ministerstvo spravedlnosti v několika etapách jmenování soudců personálně posílilo, aby mohly lépe vyřídit své nedodělky.

Graf také potvrzuje hypotézu snižování rozdílů mezi soudy. Délky řízení i jejich variabilita se v posledních letech postupně snižovaly, a to až do roku 2019. V krabicových grafech to je zcela jasně vidět – zmenšuje se box, zkracují se vousy a odlehlé hodnoty se přibližují. V roce 2018 byly v datech pouze 4 odlehlé hodnoty a všechny 4 leží poměrně blízko horní přilehlé hodnotě. V roce 2019 se dvě nejodlehlejší hodnoty (Chomutov a Břeclav) opět přiblížily k boxu. V roce 2020 se opět jedna hodnota oddálila od boxu. Jedná se o již zmiňovaný OS pro Prahu 7, kde mediánová délka řízení vzrostla z 316 dnů na 419 dnů.

Graf 8: OS – krabicové grafy, mediánové délky civilního řízení

Zkracující se délka řízení v letech 2014 a 2019 (a také snižující se počet nevyřízených věcí, který je zachycen v následujících podkapitolách) má tři hlavní důvody:

- Zefektivnění práce soudů s velkým množstvím nevyřízených věcí a značnými délkami řízení.
- Personální posilování těchto soudů.
- Celorepublikový pokles v počtu napadlých věcí.

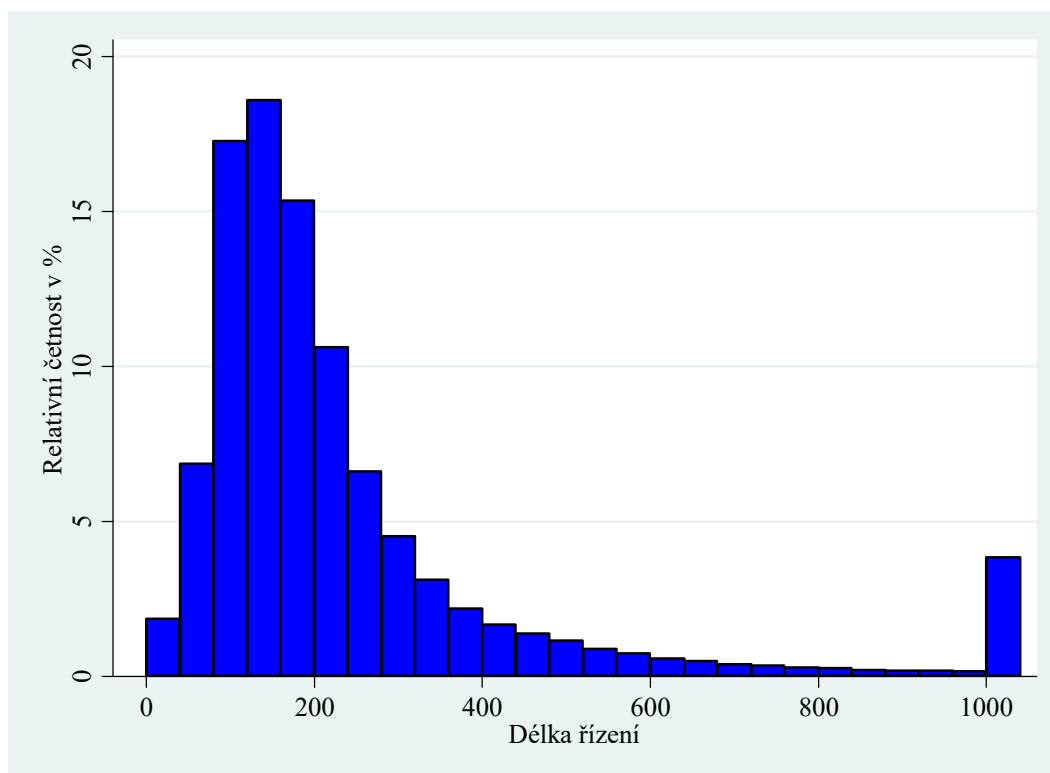
Mírný nárůst v roce 2020 může být způsoben tím, že soudy již vyčerpaly své možnosti zlepšování a délky řízení a situace u soudů se nyní nachází v jakémsi dlouhodobém rovnovážném stavu. Některé soudy se zlepšují, jiné naopak zhoršují. Vliv na délku řízení ale může mít i pandemie COVID-19 a restrikce ke zbrzdění jejího šíření.

Na délky řízení v roce 2020 se nakonec podíváme ještě pomocí histogramu (viz seznam použitých pojmů). Budeme tedy zkoumat jejich distribuci. Šířka jednoho intervalu (sloupce) je 40 dnů. Pro lepší přehlednost jsou všechny délky řízení delší než 1 000 dnů v jednom sloupci (na grafu nejvíce vpravo). Proto je tento sloupec výrazně „vyšší“ než sloupce předchozí. Z grafu lze vyčíst další informace o délkách řízení v civilních věcech. Například:

- Jen asi 4 % věcí byla vyřízena za více než 1 000 dnů.
- Přibližně 7 % věcí bylo vyřízeno velice rychle – do 80 dnů.
- Největší skupina věcí (asi 19 %) byla vyřízena za 121 až 160 dnů.

Oproti roku 2019 se rozdělení délek řízení v roce 2020 takřka nezměnilo.

Graf 9: OS – distribuce délek civilního řízení

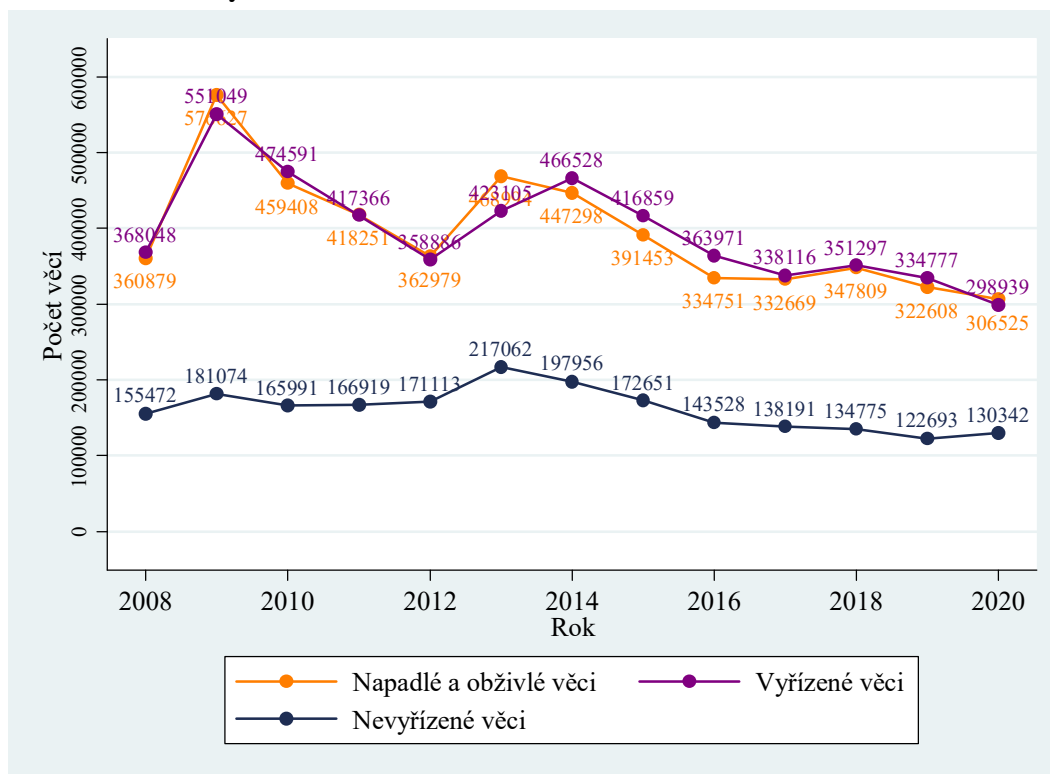
2.2.2 Vyřizování věcí

Tato kapitola se věnuje tomu, jak okresní soudy vyřizují věci v civilním řízení (bez rozkazního řízení). Obsahuje tedy údaje o nápadu + obživlých věcech, vyřízených věcech, nevyřízených věcech a míře vyřizování. Tato data nezískáváme ze statistických listů, ale z výkazů o činnosti soudů. Graf 10 ukazuje vývoj těchto proměnných v letech 2008–2020. Z grafu je patrné, že počet příchozích (nápad + obživa) a vyřízených věcí jsou silně korelovány. Vztah je v tomto případě kauzální (příčinný). Velký nárůst v počtu napadlých (a tedy i vyřízených) věcí v roce 2009 je způsoben zavedením elektronického platebního rozkazu a změnami ve vedení statistik. Na rozdíl od dat ze SL nelze v tomto případě data o tyto věci očistit (tj. odstranit z dat příslušná pozorování). Nárůst v roce 2013 pravděpodobně způsobilo snížení soudních poplatků za podání EPR. Část věcí z EPR, které neskončí pravomocným elektronickým platebním rozkazem, je následně převedena do rejstříku C. Rejstříku EPR se více věnuje následující kapitola. Od roku 2014 převyšuje počet vyřízených věcí počet věcí příchozích, třebaže v letech 2017 a 2018 jen velmi mírně. V roce 2019 opět došlo k navýšení rozdílu mezi příchozími a vyřízenými věcmi. Díky tomu se v posledních letech dařilo snižovat počet nevyřízených věcí. Tento výsledek plně koresponduje se snižováním délek řízení. Důvody pro snižování počtu nevyřízených věcí jsou logicky stejné jako u délky řízení.

V roce 2020 došlo stejně jako u délek řízení po 6 letech k mírnému nárůstu počtu nevyřízených věcí. Všechny kraje měly míru vyřizování pod 100 %. Ve všech krajích klesl počet vyřízených věcí

a ve všech krajích s výjimkou kraje Západočeského klesl počet příchozích věcí. Většina těchto okolností (pokles příchozích věcí, pokles vyřízených věcí, nárůst nevyřízených věcí) ukazuje na to, že soudy byly ovlivněny nemocí COVID-19 a vládních restrikcí ke zbrzdění jeho šíření. Onemocnění COVID-19 zřejmě způsobilo pokles v nápadu a rovněž byla omezena funkčnost soudů, z čehož plyne pokles v počtu vyřízených věcí.

Graf 10: OS – vyřizování civilních věcí v letech 2008–2020

Tabulka 10: OS – vyřizování civilních věcí dle krajů

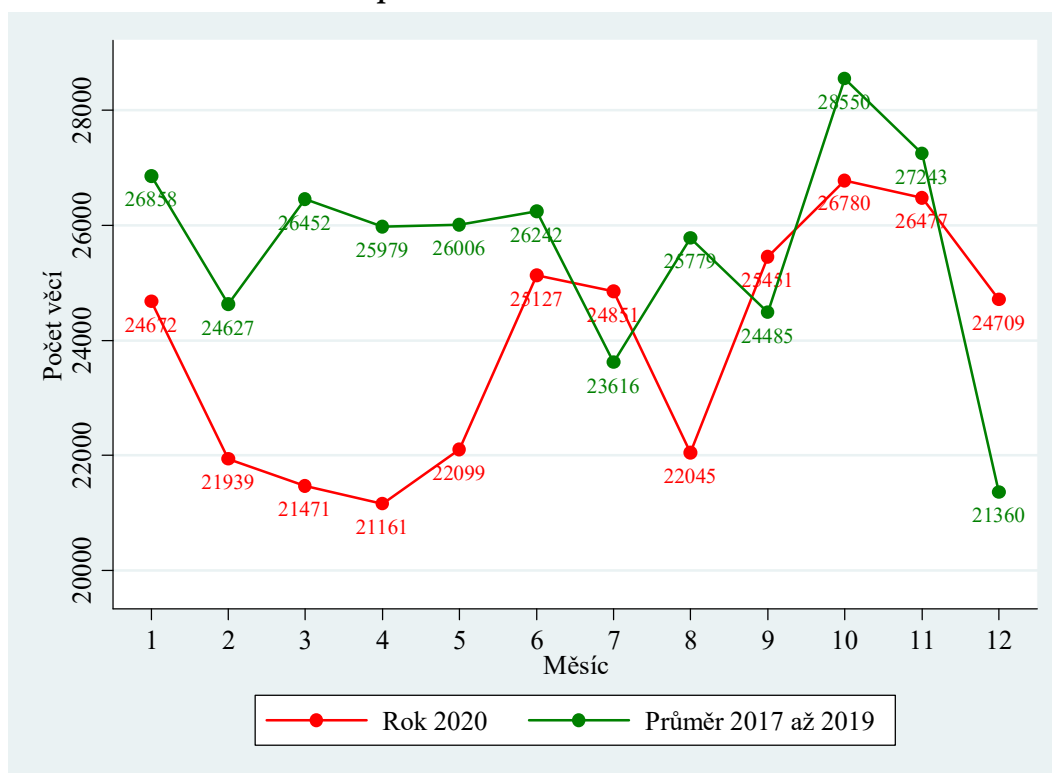
Nadřízený soud	Počet věcí						Míra vyřizování
	Nápad + obživa		Vyřízeno		Nevyřízeno		
MS Praha	70 368	-8 %	68 894	-13 %	39 012	+4 %	97,9 %
KS Praha	35 768	-4 %	34 638	-8 %	10 184	+13 %	96,8 %
KS Č. Budějovice	14 949	-7 %	14 384	-11 %	3 677	+18 %	96,2 %
KS Plzeň	28 489	+5 %	26 773	-9 %	9 194	+23 %	94,0 %
KS Ústí n. Labem	44 681	-4 %	44 658	-9 %	21 299	+0 %	99,9 %
KS Hr. Králové	25 407	-4 %	25 063	-6 %	8 558	+4 %	98,6 %
KS Brno	40 441	-7 %	39 964	-14 %	20 599	+2 %	98,8 %
KS Ostrava	46 422	-5 %	44 565	-11 %	17 819	+12 %	96,0 %
Celkem ČR	306 525	-5 %	298 939	-11 %	130 342	+6 %	97,5 %

Tabulka 10 tedy zachycuje vyřizování věcí dle krajů v roce 2020. Počet napadlých, vyřízených a částečně i nevyřízených věcí se odvíjí od velikosti soudu. Nelze tedy nijak porovnávat zatížení a výkonnost soudů bez toho, že budou data normalizována, tedy dokud nebude zohledněna

velikost soudů. K tomu slouží dvě následující části této kapitoly. Z tohoto důvodu dále nezkoumáme jednotlivé okresní soudy pomocí kartogramu a krabicového grafu.

Nakonec se v této kapitole podíváme na to, jak věci na soudě napadaly v roce 2020 po měsících. Graf níže porovnává nápad v roce 2020 s průměrným nápadem za tři předcházející roky (2017 až 2019). Účelem je ukázat, zda se pandemie COVID-19, vládní restrikce a nouzový stav odrazily na nápadu v roce 2020, tedy zda je nápad proporcionálně menší ve všech měsících a zda se liší měsíc od měsíce

Graf 11: OS – měsíční nápad civilních věcí

Výsledky v grafu jsou velmi zajímavé. První nouzový stav byl vyhlášen od 12. března do 17. května 2020. V těchto měsících je vidět citelný pokles v porovnání s průměrem za roky 2017 až 2019. Nápad byl nižší o čtyři až pět tisíc věcí. Vidíme tedy, že lidé na první nouzový stav reagovali. Druhý nouzový stav byl platný od 5. října až do konce roku 2020. Zde již ale není patrný obdobný pokles jako v březnu až v květnu. Rozhodně zaujme prosinec, kdy každoročně dochází k poklesu nápadu kvůli Vánocům. V roce 2020 došlo v prosinci k výrazně nižšímu poklesu oproti listopadu: počet příchozích věcí byl v prosinci o 15,7 % vyšší než průměr za předchozích 5 let. Pro vysvětlení tohoto vývoje však justiční statistika nemá dostatek statistických informací, i když souvislost s pandemií se nabízí.

2.2.3 Vyřizování věcí v přepočtu na soudce

Ministerstvo spravedlnosti má k dispozici přesnější data o počtu soudců, konkrétně data o skutečném počtu úvazků, která budou využita pro přepočet. Skutečný počet úvazků je získáván dotazníkovým šetřením u soudů a zahrnuje pouze soudce, kteří danou agendu v příslušném roce reálně vyřizovali. Na rozdíl od evidenčního počtu soudců tedy nejsou zahrnuti dlouhodobě nepřítomní soudci (na MD/RD, dlouhodobě nemocní, dočasně zproštěni výkonu funkce soudce

(§ 99, 100 a 100a zák. č. 6/2002 Sb.) nebo dočasně přeloženi k jinému soudu (stáž)). Údaje jsou s přesností na desetinu soudce a jsou podrobněji členěny dle úseků a agendy, které se věnují. Tato data byla poprvé sbírána k lednu 2020 a nejsou tedy k dispozici v řádných časových řadách. Je možné pouze srovnat letošní a loňský rok. Jejich výrazným přínosem je ale jejich podstatně vyšší přesnost, protože:

- Umožňují srovnání nejen relativních údajů mezi jednotlivými soudy, ale výrazně přesnější jsou nyní i absolutní čísla, byť se stále jedná o aproximaci. Především rozlišení opatrovnických soudců výpočet výrazně zpřesnilo. Rovněž fakt, že v počtu nejsou započtení například dlouhodobě nemocní soudci, částečně předsedové a místopředsedové soudů a především soudkyně či soudci na rodičovské/mateřské dovolené, údaje dále zpřesňuje.
- I samotné relativní srovnání mezi soudy a kraji je přesnější. Především na úrovni soudců se v datech lépe promítnou například dlouhodobé absence.

Tabulka 11: OS – vyřizování civilních věcí na úvazek dle krajů

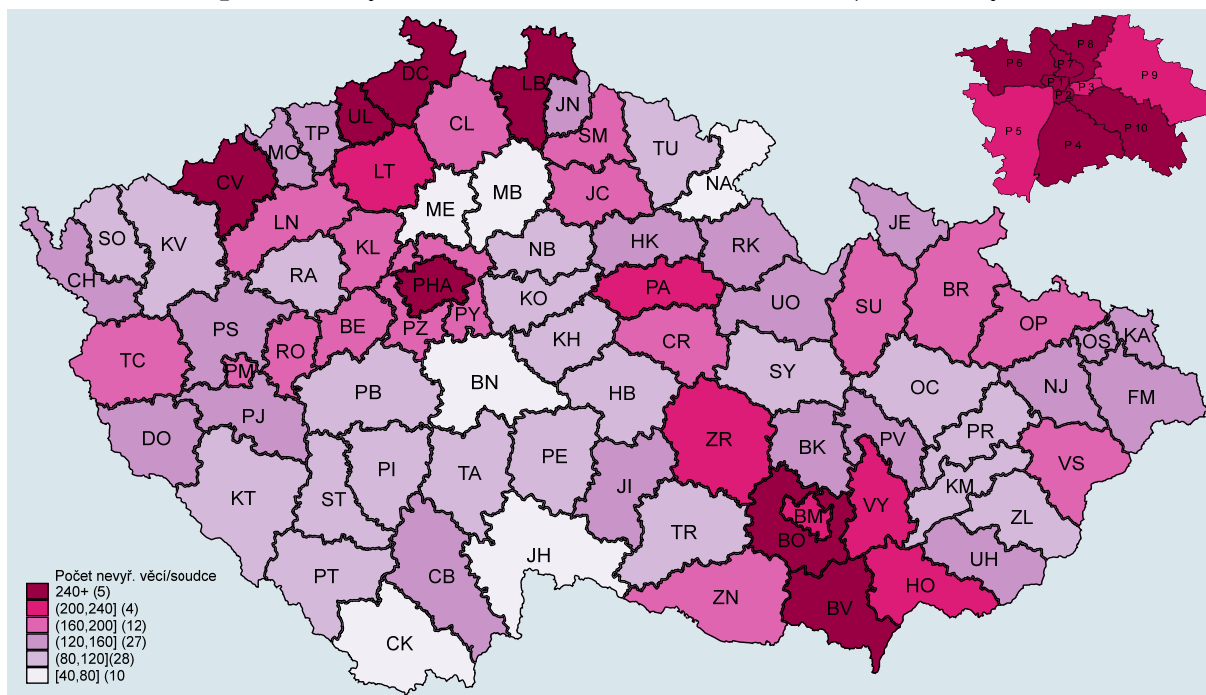
Nadřízený soud	Počet úvazků	Počet věcí na úvazek					
		Nápad + obživa			Vyřízeno		Nevyřízeno
MS Praha	164,7	427,25	+3 %	418,30	-3 %	236,87	+16 %
KS Praha	95,95	372,78	-2 %	361,00	-7 %	106,14	+14 %
KS Č. Budějovice	42,9	348,46	+6 %	335,29	+1 %	85,71	+34 %
KS Plzeň	73,5	387,61	+10 %	364,26	-5 %	125,09	+29 %
KS Ústí n. Labem	118,21	377,98	-0 %	377,79	-5 %	180,18	+4 %
KS Hr. Králové	74,5	341,03	-0 %	336,42	-2 %	114,87	+9 %
KS Brno	139,05	290,84	-2 %	287,41	-9 %	148,14	+8 %
KS Ostrava	144,75	320,70	+1 %	307,88	-5 %	123,10	+18 %
Celkem ČR	853,56	359,11	+1 %	350,23	-5 %	152,70	+13 %

Z tabulky je patrné, že soudy v Praze mají v přepočtu na soudce výrazně větší počet příchozích věcí než soudy v ostatních krajích. Také jich výrazně více vyřizují. Graf níže a tabulka dále ukazují, že mnoho nevyřízených věcí mají právě soudy spadající pod MS Praha. Je ale třeba poznamenat, že jimi vyřizovaná agenda je poměrně specifická a liší se od agendy ostatních krajů.

To je velmi dobře vidět na vztahu mezi mediánovou délkou řízení a počtem nevyřízených věcí na soudce u OS pro Prahu 1. Tento soud vykázal v roce 2020 největší počet nevyřízených věcí na soudce, ale velmi malou mediánovou délku řízení.

Pokud srovnáme data s předchozím rokem, vidíme, že počet příchozích věcí na soudce (na skutečný počet úvazků) zůstává v zásadě konstantní a počet vyřízených věcí na soudce poklesl. To vyplývá ze skutečnosti, že počet příchozích i vyřízených věcí oproti předchozímu roku klesl (viz předchozí kapitola). Poklesl ale i počet skutečných úvazků z 908 na 854, tedy o 6 %. I tento faktor mohl ovlivnit počet vyřízených věcí v roce 2020. Počet nevyřízených věcí na úvazek vzrostl, což je dáno tím, že vzrostl počet nevyřízených věcí a klesl počet soudců.

Graf 12: OS – počet nevyřiz. civilních věcí na úvazek u jednotlivých soudů

Zde upozorňujeme, že intervaly v kartogramu byly změněny s ohledem na to, že nižší počet soudců v nových datech znamená vyšší počty nevyřízených věcí na soudce.

Největší počet nevyřízených věcí na soudce tedy mají: OS pro Prahu 1 (490 věcí), OS pro Prahu 7 (434 věcí) a OS Chomutov (276 věcí). Soudy s nejmenším počtem nevyřízených věcí na soudce jsou OS Mělník (58 věcí), OS Jindřichův Hradec (60 věcí) a OS Mladá Boleslav (63 věcí).

V tabulce 11 je vidět srovnání evidenčního počtu soudců a skutečného počtu úvazků. S ohledem na srovnatelnost dat je připočten rovněž opatrovnický úsek (v evidenčním počtu soudců totiž jsou civilní a opatrovnický úsek uvedeny dohromady).

Tabulka 12: OS – srovnání evidenčního a skutečného počtu soudců⁴

Nadřízený soud	Soudci		Podíl evid. a skut. počtu soudců × 100 %
	Evidenční počet	Skutečný počet úvazků	
MS Praha	245	200,45	81,82
KS Praha	165	141,6	85,82
KS Č. Budějovice	72	66,6	92,50
KS Plzeň	118	105,8	89,66
KS Ústí n. Labem	193	169,33	87,74
KS Hr. Králové	127	113,9	89,69
KS Brno	228	199	87,28
KS Ostrava	239	213,05	89,14
Celkem ČR	1 387	1 209,73	87,22

Vidíme, že skutečný počet soudců (úvazků) je asi o 13 % menší než počet evidenční. To je zajímavý údaj a ukazuje, že počet soudců, kteří skutečně pracují, je výrazně menší než počet soudců v evidenci. V Praze je tento rozdíl dokonce 19 %, v Českých Budějovicích jen 7,5 %. Rozdíl je daný tím, že soudci a soudkyně jsou na mateřské/rodičovské dovolené, jsou dlouhodobě nemocní, či se nachází na stáži u soudů vyšších článků soudní soustavy.

Kromě objektivních důvodů mohou být data ohledně skutečného počtu úvazků ovlivněna i tím, jak soud datové tabulky vyplnil.

2.2.4 Disposition time (dispoziční čas)

Disposition time je vypočítán podle metodiky CEPEJ⁵ jako (počet nevyřízených věcí na konci daného období) / (počet vyřízených věcí v daném období) × 365. Tento údaj tedy v podstatě ukazuje, za kolik dní by při stejném tempu soud vyřídil všechny nevyřízené věci, které u něj dnes leží, kdyby k němu již žádné další nepřicházely. Nejedná se o délku řízení, jak by se mohlo podle názvu zdát. Délka řízení je vypočtena z jiného zdroje dat a jedná se o jiný ukazatel. Disposition time (DT) se od ní tedy může výrazně lišit. V případě DT je však spíše než absolutní hodnota důležité relativní srovnání mezi roky a soudy.

Účel DT je podobný jako u přepočtu věcí na jednoho soudce – tedy zohlednit velikost soudů. Mezi ukazateli je ale jeden podstatný rozdíl. Počet nevyřízených věcí na soudce se zaměřuje čistě na to, jak je daný soud zatížený, a u málo zatížených soudů tedy bude vždy vykazovat příznivé hodnoty. Na druhou stranu DT zohledňuje i počet vyřízených věcí, a může tedy teoreticky vyjít vysoký i u soudů s malým počtem nevyřízených věcí, byť tomu tak většinou není.

Způsob interpretace dat v grafu níže je takový, že pokud v roce 2020 dosahuje DT hodnoty 159, znamená to s ohledem na definici ukazatele a konstrukci výpočetního vzorce, že v roce 2020 Česká republika vykazuje 43,6 nevyřízených věcí na 100 vyřízených ($[159 \times 100] / 365$). Pokud by hodnota byla vyšší než 365, soud by měl více nevyřízených než vyřízených věcí (viz například Itálie v kapitole o mezinárodním srovnání).

⁴ Kvůli způsobu získávání dat je skutečný počet úvazků k 1. 1. 2021

⁵ Komise pro efektivitu justice Rady Evropy.

Oba ukazatele tak mají poměrně dobrou vypovídající hodnotu o vyřizování věcí u soudů, ale každý vypovídá o jiném aspektu této otázky. Srovnání grafů 11 a 13 ukazuje, že výsledky jednotlivých soudů v obou ukazatelích se mírně liší.

Graf 13: OS – disposition time civilního řízení v letech 2008–2020

Disposition time je samozřejmě silně ovlivněn změnami v nápadu a v počtu vyřízených věcí. Tyto změny jsou okomentovány v podkapitole 2.2.2. Celkově se dá konstatovat, že v letech 2009 až 2013 DT prudce rostl a v letech 2014 až 2019 pozvolna klesal. V roce 2020 ale došlo k prudkému nárůstu DT o 25 procentních bodů (+19 %). To plyne z toho, že klesl počet vyřízených věcí a zároveň vzrostl počet věcí nevyřízených. Při detailnějším pohledu je důležitý pokles DT v letech 2014–2016, a to i přes klesající nápad a počet vyřízených věcí. V roce 2017 došlo k mírnému nárůstu, protože počet vyřízených věcí klesl více než počet věcí nevyřízených. V roce 2018 DT klesl, protože se mírně zvýšil počet vyřízených věcí a poněkud klesl počet věcí nevyřízených. V roce 2019 DT dále klesal, protože poměrně výrazně (o 9 %) klesl počet nevyřízených věcí.

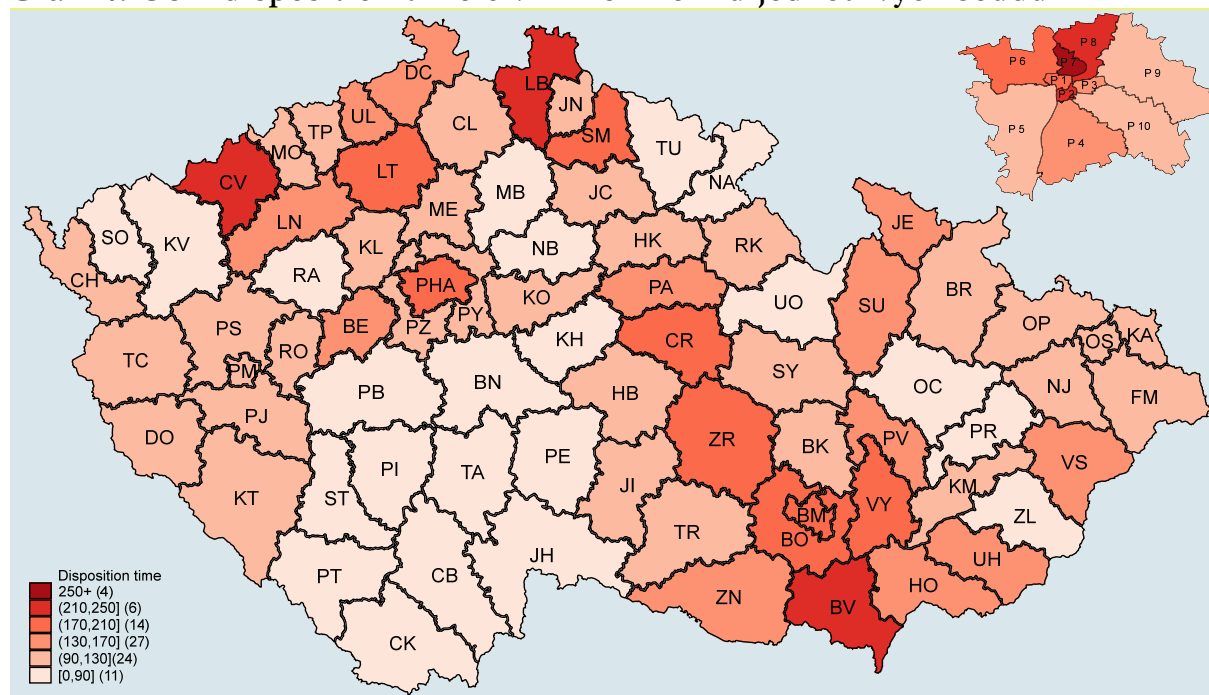
Následující tabulka a graf opět ukazují srovnání mezi kraji a jednotlivými soudy v roce 2020.

Tabulka 13: OS – disposition time v civilním řízení dle krajů

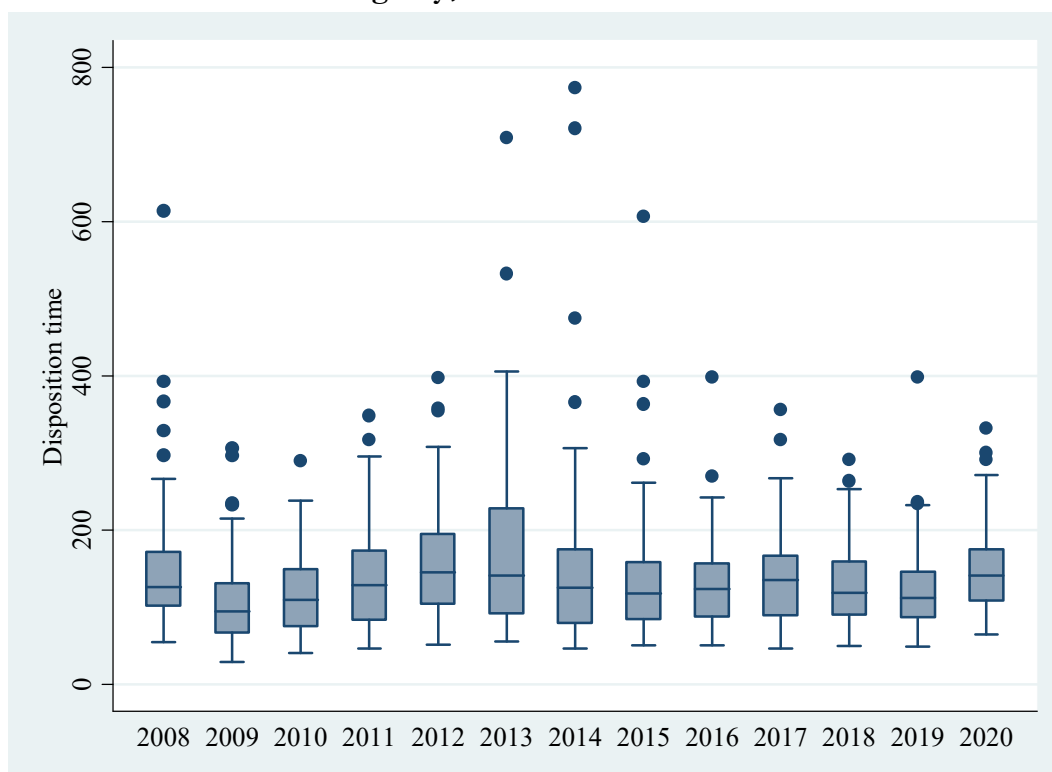
Nadřízený soud	Disposition time	
MS Praha	207	+20 %
KS Praha	107	+22 %
KS Č. Budějovice	93	+33 %
KS Plzeň	125	+36 %
KS Ústí n. Labem	174	+10 %
KS Hr. Králové	125	+11 %
KS Brno	188	+19 %
KS Ostrava	146	+25 %
Celkem ČR	159	+19 %

Závěry jsou vcelku podobné jako u předchozích ukazatelů. DT vzrostl ve všech krajích, nejméně v Severočeském kraji, nejvíce v Západočeském kraji.

Graf 14: OS – disposition time civilního řízení u jednotlivých soudů

Graf 15: OS – krabicové grafy, DT civilního řízení

Graf ukazuje to, co už víme z předchozích dat – situace se celkově zhoršila, protože DT vzrostl. Nicméně variabilita mezi soudy se nezvýšila, neboť ke zhoršení došlo v rámci celé ČR. Dobrá zpráva je alespoň to, že jeden odlehlý bod (OS pro Prahu 7) se v porovnání s rokem 2019 výrazně přiblížil k boxu.

Na základě přechodných ukazatelů můžeme shrnout, že celkově se situace v civilním řízení u okresních soudů za několik let (2014 až 2019) výrazně zlepšila – výrazně klesl počet nevyřízených věcí i délky řízení. To bylo dáno především zmenšováním rozdílů mezi soudy, tj. zlepšováním situace u nejpomalejších a nejzatíženějších soudů. Zlepšování situace ale postupně sláblo. V roce 2020 došlo ke zhoršení, nijak závažnému, ale rozhodně ke statisticky zachytitelnému. Ke zhoršení došlo ve všech krajích. Nelze činit zcela kategorické závěry, ale za zhoršení je zřejmě zodpovědná pandemie onemocnění COVID-19 a s tím související vládní restrikce.

2.2.5 Další statistiky

Kromě výše uvedených ukazatelů výkonnosti soudů sleduje Ministerstvo spravedlnosti řadu dalších ukazatelů. Tato podkapitola se věnuje třem příkladům, a to míře odvolání, míře změny rozsudku a nově i přepočtu příchozích věcí na 1 000 obyvatel.

Míra odvolání

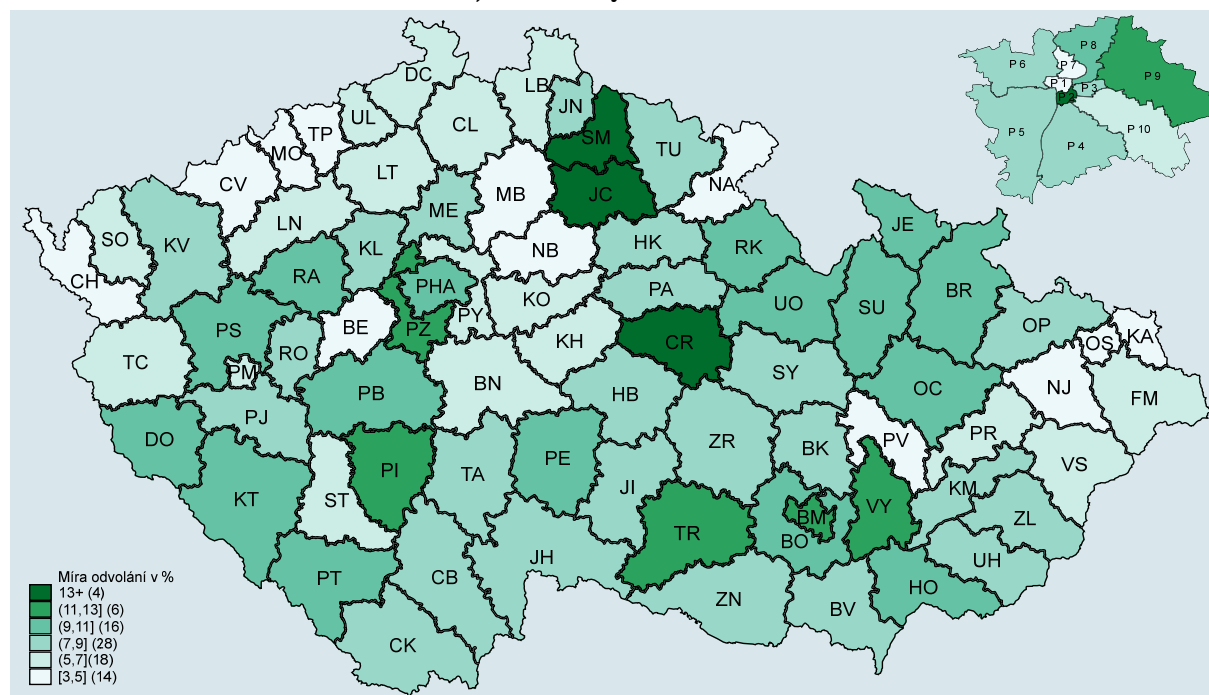
Míra odvolání udává, jak často podávají účastníci sporu odvolání. Závisí na mnoha faktorech, jako je například složení agendy soudu nebo charakteristiky účastníků sporu. Do určité míry může vypovídat o složitosti sporů, neboť u velmi jednoduchých sporů (typicky s procesně pasivní žalovanou stranou) je podání odvolání méně pravděpodobné. Výpočty zahrnují i věci, ve kterých odvolací soud zrušil rozhodnutí soudu I. stupně, věc mu vrátil a následně již odvolání podáno nebylo.

Tabulka 14: OS – míra odvolání dle krajů v civilním řízení

Nadřízený soud	Míra odvolání	
MS Praha	10,12 %	+0,2 p.b.
KS Praha	6,95 %	+0,2 p.b.
KS Č. Budějovice	8,38 %	-0,0 p.b.
KS Plzeň	7,61 %	+1,5 p.b.
KS Ústí n. Labem	5,61 %	-0,1 p.b.
KS Hr. Králové	8,83 %	+0,3 p.b.
KS Brno	9,61 %	-0,1 p.b.
KS Ostrava	6,33 %	+0,9 p.b.
Celkem ČR	8,16 %	+0,4 p.b.

Míra odvolání je podobně jako v předchozím roce nejvyšší v Praze a Jihomoravském kraji a nejnižší v Severočeském kraji. Ze starších dat na úrovni okresů lze dále vyčíst, že míra odvolání není stabilní, nicméně celorepublikově osciluje kolem 8 %. Zde je třeba upozornit, že změny jsou v tabulce uvedeny v procentních bodech. Tedy například celková míra odvolání meziročně v Praze vzrostla z 9,89 % na 9,89 %, což je absolutní nárůst o 0,2 procentního bodu (tento údaj je zachycen v tabulce) a relativní nárůst o 2,33 % (ten v tabulce uveden není). Z jednotlivých okresních soudů byla v roce 2020 nejvyšší míra odvolání u OS Praha 2 (39,22 %), OS Semily (17,86 %) a OS Jičín (14,78 %). Obzvláště vysoká míra odvolání u OS Praha 2 má své odůvodnění. Tento soud je totiž specializovaný a velkou část jeho agendy tvoří spory týkající se odpovědnosti státu a územních samosprávných celků za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci podle zákona č. 82/1998 Sb., například spory o náhradu škody způsobené nesprávným úředním postupem nebo nepřiměřenou délkou soudního řízení. Míra odvolání je v těchto sporech velmi vysoká – přibližně 67 %. Nejnižší je míra odvolání u OS Nymburk (3,56 %), OS Cheb (3,86 %), OS Mladá Boleslav (3,90 %).

Graf 16: OS – míra odvolání u jednotlivých soudů v civilním řízení

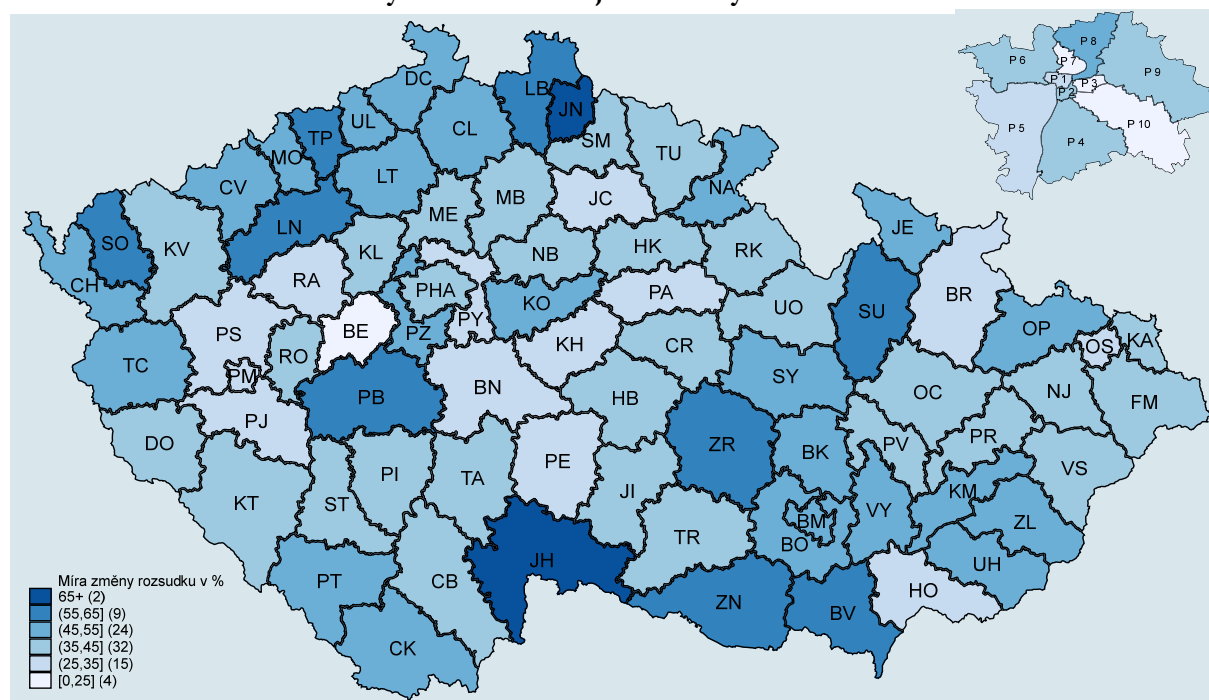
Míra změny rozsudku

Dalším sledovaným ukazatelem je míra změny rozsudku. Jedná se o podíl věcí v procentech, ve kterých odvolací soud na podkladě odvolání změnil rozhodnutí soudu I. stupně. Jako změna rozsudku jsou započítány věci, v nichž bylo odvolání vyhověno, ale i případy, kdy bylo rozhodnutí soudu I. stupně odvolacím soudem zrušeno a vráceno soudu I. stupně.

Tabulka 15: OS – míra změny rozsudku dle krajů v civilním řízení

Nadřízený soud	Míra změny rozsudku	
MS Praha	36,8 %	-3,5 p.b.
KS Praha	42,6 %	-7,5 p.b.
KS Č. Budějovice	43,4 %	-5,8 p.b.
KS Plzeň	39,7 %	-6,2 p.b.
KS Ústí n. Labem	55,6 %	+1,6 p.b.
KS Hr. Králové	39,1 %	+0,6 p.b.
KS Brno	47,7 %	+2,9 p.b.
KS Ostrava	40,7 %	-5,5 p.b.
Celkem ČR	42,0 %	-2,6 p.b.

Graf 17: OS – míra změny rozsudku u jednotlivých soudů v civilním řízení

Míra změny rozsudku je stejně jako v předchozím roce nejnižší v Praze a v Královehradeckém kraji. Celorepublikově došlo k mírnému poklesu míry změny rozsudku. Z okresních soudů mají nejnižší míru změny rozsudku OS Beroun (4,88 %), OS pro Prahu 3 (11,11 %) a OS pro Prahu 7 (15,52 %). Na druhém konci se nacházejí OS Jablonec nad Nisou (68,12 %), OS Jindřichův Hradec (65,52 %) a OS Znojmo (64,29 %).

Vynásobením míry odvolání a míry změny rozsudku dostaneme podíl věcí, ve kterých odvolací soud nakonec změnil rozhodnutí soudu I. stupně, ke všem prvostupňovým rozhodnutím. Tento

ukazatel budeme nazývat *míra celkové změny rozsudku*. Tato míra se v roce 2019 rovnala $7,81\% \times 44,6\% \doteq 3,48$. V roce 2020 se pak rovnala $8,16\% \times 44,0\% \doteq 3,59$.

Přepočet nápadu na obyvatele

Jako další statistiku uvádíme přepočet nápadu na 1 000 obyvatel. Odkazuje-li se ve zprávě na počet obyvatel, jedná se o obyvatele bez ohledu na státní příslušnost (více o státní příslušnosti v další odrážce). Pokud se uvádí počty obyvatel dle soudních krajů, jedná se o:

- počet obyvatel dopočítaný dle počtu obyvatel okresů spadajících do daného soudního kraje,
- počet obyvatel majících v daném okresu/soudním kraji trvalé bydliště.

Uvádí-li se ve zprávě počet obyvatel dle státní příslušnosti („cizinci“), jedná se o cizince s vízy nad 90 dnů (podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců) a taktéž cizince s přiznaným azylem (podle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu). Nejsou tedy zahrnuti např. žadatelé o azyl). Od 1. 5. 2004 v návaznosti na tzv. euronovelu zákona č. 326/1999 Sb. se údaje týkají občanů zemí EU s přechodným pobytem a občanů třetích zemí s dlouhodobým pobytem.

Tabulka 16: OS – nápad civilních věcí na 1 000 obyvatel

Nadřízený soud	Počet obyvatel	Nápad	Nápad/1 000 obyvatel
MS Praha	1 324 277	66 419	50
KS Praha	1 385 141	33 210	24
KS Č. Budějovice	716 385	13 633	19
KS Plzeň	884 563	26 967	30
KS Ústí n. Labem	1 190 558	42 132	35
KS Hr. Králové	1 243 321	23 350	19
KS Brno	2 082 452	37 506	18
KS Ostrava	1 867 242	43 584	23
Celkem ČR	10 693 939	286 801	27

Z tabulky vyplývá, že zcela jasně nejvyšší nápad civilních věcí v rejstříku C na 1 000 obyvatel má hlavní město Praha – téměř dvojnásobek oproti celorepublikovému průměru (50 : 27). To je poměrně očekávaný závěr – v Praze má sídlo velké množství společností, které mohou být žalovány nebo samy podávají žaloby. Je zde také mnoho nezaplacených pokut z hromadné dopravy. Zřejmě i fyzické osoby podávají žaloby častěji. Na druhém místě se pak umístil kraj Severočeský, což pravděpodobně souvisí se socioekonomickou situací. Velkou část žalob pak tvoří bagatelní spory, jako je nezaplacený účet za elektřinu, plyn apod.

Z jednotlivých okresních soudů mají největší nápad na 1 000 obyvatel samozřejmě obvodní soudy v Praze, dále také Ústí nad Labem (52), Most (51) a Sokolov (40). Nejméně naopak mají Pelhřimov (10), Semily (11) a Brno-venkov (12). To ukazuje, že mezi okresy jsou opravdu markantní rozdíly. Ústí nad Labem vykazuje pětkrát více napadlých věcí na obyvatele než Pelhřimov.

2.3 Civilní agenda – elektronické rozkazní řízení

Jak jsme uvedli v úvodu kapitoly 2.2, zkoumaná data jsme očistili právě o rozkazní řízení. Tato data ale samozřejmě mají svou informační hodnotu, a proto je analyzujeme v této části.

Jedná se o civilní řízení ve zkrácené formě, jehož cílem je skončení věci vydáním platebního rozkazu. Platební rozkaz se vydává bez slyšení žalované strany a řízení jím může být skončeno jen tehdy, nepodá-li proti němu žalovaná strana odpor. Neskončí-li řízení pravomocným platebním rozkazem, přechází do klasického civilního řízení.

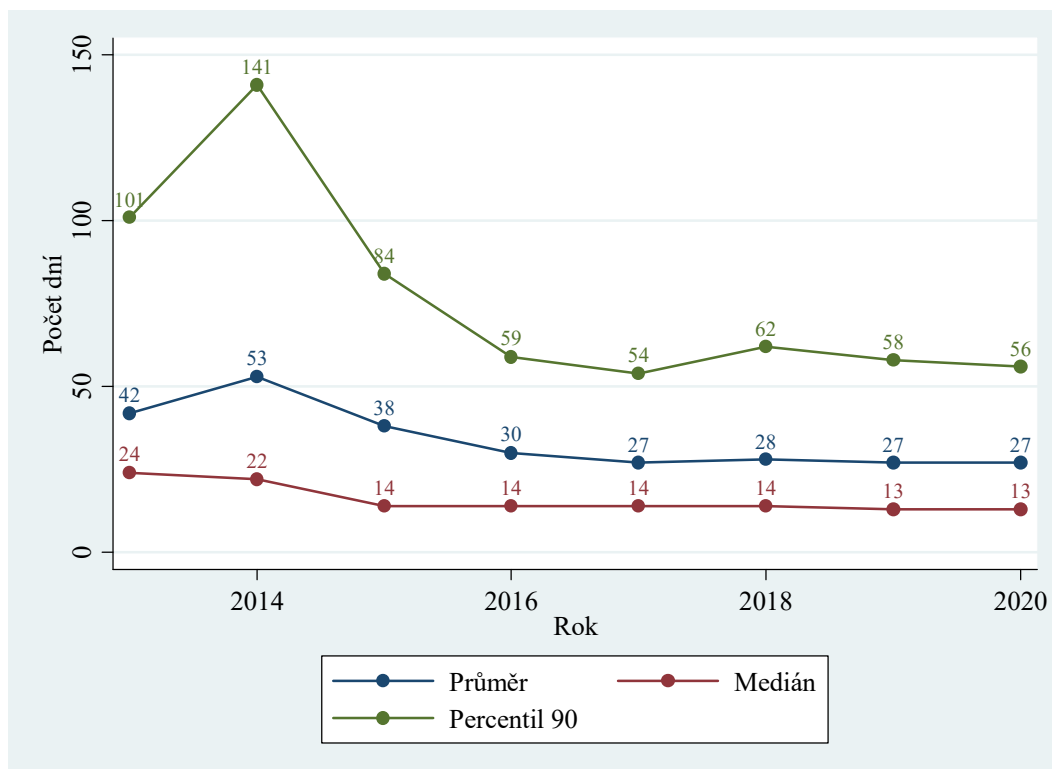
Ne všechna data, o která byla očištěna kapitola 2.2, však zahrnujeme do této kapitoly. Občanské soudní řízení zná celkem čtyři typy platebních rozkazů, ale okresních soudů se týkají jen tři z nich, a to „běžný“ platební rozkaz, elektronický platební rozkaz a evropský platební rozkaz. Čtvrtý typ, kterým je směnečný (šekový) platební rozkaz, vydávají jen krajské soudy. Pro každý typ platí jiné podmínky a postupy. Zároveň ve statistickém sledování rozkazního řízení proběhlo v letech 2009 až 2013 nejvíce změn. V časových řadách by se tak objevovaly výkyvy způsobené právě změnami ve statistikách, což by vedlo ke zkreslení. Z tohoto důvodu se tato kapitola zabývá pouze elektronickým platebním rozkazem od roku 2013, protože od tohoto roku se již neudály žádné významné změny a všechny návrhy na vydání elektronického platebního rozkazu se evidují v rejstříku EPR.

Dalším důvodem, proč byl vybrán rejstřík EPR, je ten, že tvoří největší část agendy rozkazního řízení (každý rok více než 85 %).

2.3.1 Délka řízení

Platí stejné poznámky jako v přechodí kapitole: délky řízení zjišťujeme ze statistických listů a uvádíme v kalendářních dnech ode dne nápadu do dne konečného rozhodnutí soudem I. stupně.

Graf 18: OS – délka civilního el. rozkazního řízení v letech 2013–2020

Tabulka 17: OS – délky el. rozkazního civilního řízení dle krajů

Nadřízený soud	Délka řízení					
	Průměr		Medián		Percentil 90	
MS Praha	35	+6 %	15	-25 %	91	+12 %
KS Praha	18	+13 %	9	+0 %	35	+3 %
KS Č. Budějovice	17	+0 %	9	+0 %	32	-11 %
KS Plzeň	19	-5 %	9	-18 %	36	-20 %
KS Ústí n. Labem	32	-6 %	14	-22 %	61	-18 %
KS Hr. Králové	18	-10 %	10	-9 %	39	-9 %
KS Brno	38	-12 %	22	-15 %	83	-8 %
KS Ostrava	35	+40 %	14	+0 %	51	+0 %
Celkem ČR	27	+0 %	13	+0 %	56	-3 %

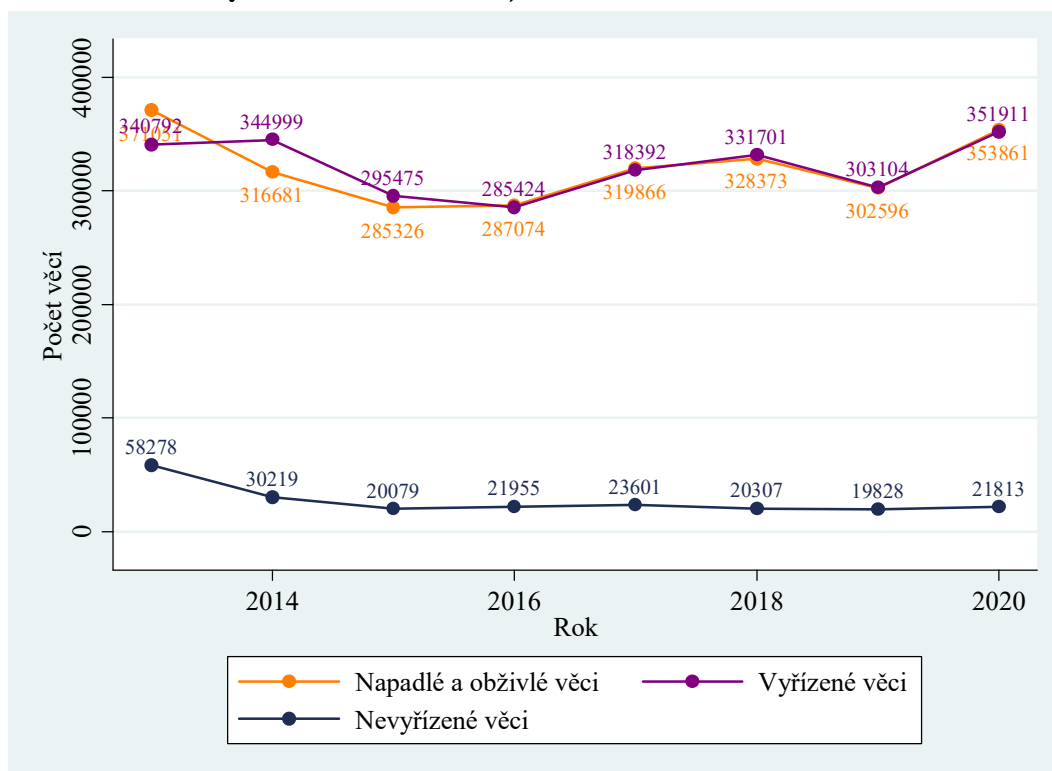
Délky řízení jsou řádově nižší než u klasického civilního řízení (rejstřík C). Například mediánová délka řízení v roce 2019 byla v klasickém civilním řízení 172 dnů, v elektronickém rozkazním řízení byla pouze 13 dnů. To je asi třináctkrát méně. To samozřejmě plyne z již diskutované výrazně nižší obtížnosti agendy EPR. Z toho pak plynou i nižší absolutní rozdíly mezi jednotlivými soudy a kraji. Mezi nejrychlejšími soudy ve Jihočeském kraji a nejpomalejšími soudy v Jihomoravském kraji je rozdíl pouze 13 dnů v mediánové délce řízení a 21 dnů v průměrné délce řízení. Z jednotlivých soudů jsou nejrychlejší OS Plzeň-sever a OS Rokycany (medián 6 dnů). Nejpomalejší je OS Brno-město (49 dnů) a OS pro Prahu 1 (51 dnů). Loni nejhorší OS pro Prahu 7 se zlepšil ze 126 dnů na 35.

Z výše uvedeného také plyne menší variabilita v absolutních číslech mezi roky. Z tabulky vyplývá, že u většiny krajů došlo k velmi malé změně ve všech ukazatelích. Někde je procentní změna větší, řádově se ale jedná v absolutních číslech pouze o dny.

Ještě zbývá poznamenat, že rychlost vyřizování dle krajů v zásadě odpovídá rychlosti vyřizování v klasickém civilním řízení (absolutní hodnoty jsou ale daleko menší). Nejnížší délky řízení tak vykazují soudy, které spadají pod KS Praha a KS České Budějovice, a také soudy spadající pod KS Hradec Králové. Naopak nejvyšší délky řízení jsou u soudů, které spadají pod KS Ústí nad Labem a KS Brno. To je logické, neboť soudy, kde je přetížen celý civilní úsek, zřejmě budou mít problémy vyřizovat veškerou agendu na tomto úseku.

2.3.2 Vyřizování věcí

Graf 19: OS – vyřizování věcí v rejstříku EPR v letech 2013–2020

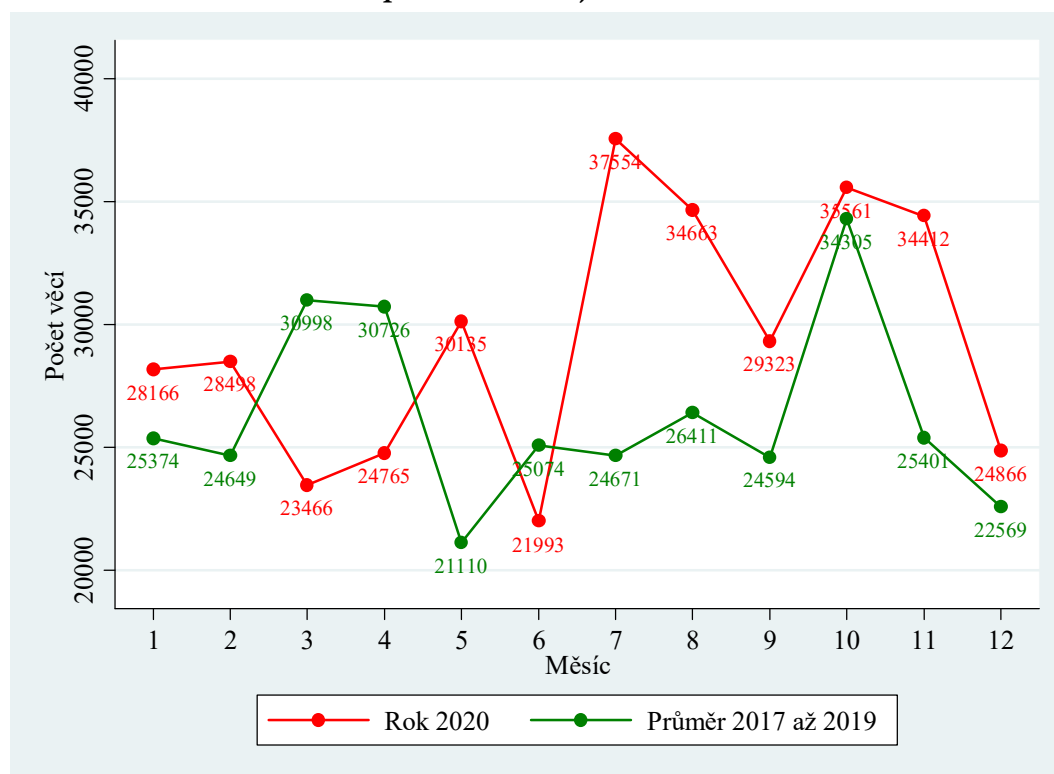
Je jasně vidět, že s vyřizováním této agendy nemají až na výjimky soudy žádné potíže. To ilustruje i poměr počtu nevyřízených věcí k počtu vyřízených věcí či k nápadu. V roce 2020 došlo k nemalému nárůstu (o 17 %) v počtu příchozích věcí oproti roku 2019. K obdobnému nárůstu došlo ve všech krajích. Pandemie COVID-19 a vládní restrikce tedy zřejmě ovlivnily nápad v opačném směru, než u rejstříku C. To koneckonců dává smysl – EPR je agenda elektronická, a tudíž nijak omezená zavedenými vládními opatřeními. Nárůst agenda mohla právě proto, že se v době pandemie COVID-19 přesouvá do bezkontaktní a elektronické podoby. Soudy ani tak neměly vážnější problémy agendu vyřizovat. Nárůst nevyřízených věcí o více než 40 % v některých krajích sice může vypadat hrozně, u EPR se ale o žádný problém nejedná. Věci jsou stále vyřizovány velmi rychle a nevyřízených věcí je málo.

Tabulka 18: OS – vyřizování věcí v rejstříku EPR dle krajů

Nadřízený soud	Počet věcí						Míra vyřizování
	Nápad + obživa		Vyřizeno		Nevyřizeno		
MS Praha	65 796	+12 %	66 564	+16 %	4 109	-16 %	101,2 %
KS Praha	40 307	+19 %	39 983	+18 %	1 201	+41 %	99,2 %
KS Č. Budějovice	19 584	+15 %	19 311	+13 %	845	+48 %	98,6 %
KS Plzeň	31 612	+23 %	31 600	+24 %	1 096	+1 %	100,0 %
KS Ústí n. Labem	60 233	+26 %	58 716	+19 %	5 028	+43 %	97,5 %
KS Hr. Králové	31 247	+13 %	31 331	+13 %	1 008	-8 %	100,3 %
KS Brno	45 682	+10 %	46 118	+12 %	4 892	-8 %	101,0 %
KS Ostrava	59 400	+18 %	58 288	+14 %	3 634	+44 %	98,1 %
Celkem ČR	353 861	+17 %	351 911	+16 %	21 813	+10 %	99,4 %

Pro zajímavost se stejně jako u agendy C podíváme na nápad po měsících a porovnáme ho s předchozími roky. Srovnání je v tabulce níže.

Graf 20: OS – měsíční nápad věcí v rejstříku EPR

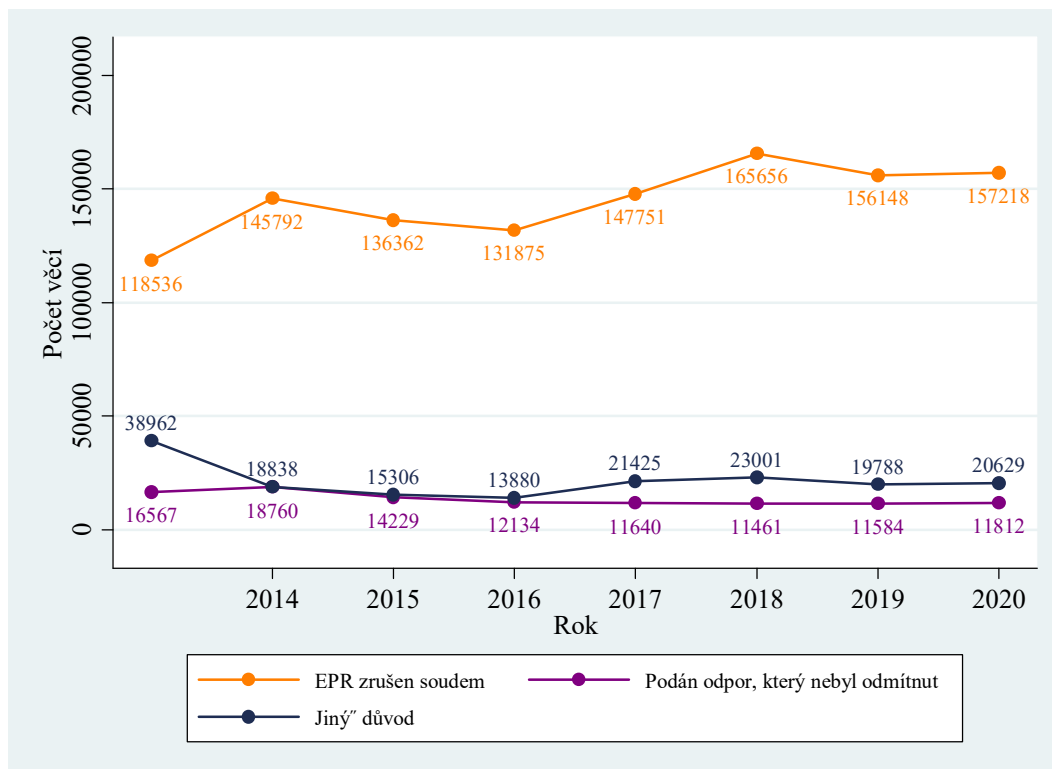

V datech je těžké najít nějaký vzorec. Zdá se, že během prvního nouzového stavu opět došlo k určitému poklesu. V druhé polovině roku ale nastal velký nárůst. Možným vysvětlením je, že se agenda nashromáždila; velké společnosti s nejčastějšími spory (jízda na čeno, pojistné, účty za energie) si chtěly zajistit své nezaplacené pohledávky exekučním titulem. Obecně lze říct, že v rejstříku EPR je nápad mezi měsíci poměrně nevyrovnaný, a to jak během pandemie COVID-19, tak mimo ni. Stejně jako v agendě C konstatujeme pokles nápadu v prosinci.

2.3.3 Další statistiky

Velkou část civilních věcí tvoří spory o úhradu dlužné částky (za pojistné, energie, za jízdu na černo, splátky úvěrů) a většina těchto sporů byla převedena z rejstříku EPR. V této kapitole zodpovíme otázku, kolik věcí je vlastně z rejstříku EPR převedeno do rejstříku C, tedy, jak často nestačí, aby soud věc jednoduše vyřídil elektronickým platebním rozkazem, ale musel se jí dále zabývat v civilním řízení. Opět uvádíme časové řady za celou ČR a průřezová data po krajích za rok 2020.

Graf 21: OS – převedeno z rejstříku EPR v letech 2013–2020

Tabulka 19: OS – převedeno z rejstříku EPR dle krajů

Nadřízený soud	Počet věcí					
	EPR zrušen soudem		podán odpor, který nebyl odmítnut		jiný důvod	
MS Praha	31 916	-0 %	3 701	+14 %	5 155	+1 %
KS Praha	17 839	+0 %	1 212	+6 %	2 790	+1 %
KS Č. Budějovice	7 251	-8 %	651	-1 %	453	+10 %
KS Plzeň	14 851	+10 %	661	-1 %	3 578	+45 %
KS Ústí n. Labem	28 820	-0 %	1 222	-4 %	1 319	-6 %
KS Hr. Králové	12 798	+6 %	1 001	-4 %	1 782	-23 %
KS Brno	19 770	-2 %	1 726	-9 %	1 740	+4 %
KS Ostrava	23 973	+1 %	1 638	-1 %	3 812	+4 %
Celkem ČR	157 218	+1 %	11 812	+2 %	20 629	+4 %

Statisticky jsou sledovány tři důvody, proč je věc převedena z rejstříku EPR do rejstříku C:

- **EPR zrušen soudem:** elektronický platební rozkaz je zrušen, protože ho nebylo možné doručit. To může mít různé důvody, například pokud se účastník sporu přestěhoval bez udání další adresy nebo má hlášenou adresu bydliště na městském úřadu a dále ho není možné nijak dohledat.
- **Podán odpor, který nebyl odmítnut:** byl podán odpor proti elektronickému platebnímu rozkazu. Odpor byl podán včas a oprávněnou osobou.
- **Jiný důvod:** zahrnuje všechny ostatní důvody pro převedení věci, zpravidla proto, že nebylo možné z jiného důvodu vydat EPR (platební rozkaz by tak například měl být doručen žalovanému do ciziny nebo žalobce uplatňuje nárok převyšující jeden milion korun českých).

V datech vidíme, že převedených věcí je opravdu velké množství. Porovnáme-li počet převedených věcí s počtem věcí vyřízených, vidíme, že tento podíl v letech 2013 až 2017 tvořil 51 až 56 %.⁶ V zásadě každá druhá věc v rejstříku EPR tak byla převedena do klasického civilního řízení. V letech 2018 a 2019 tento podíl dokonce přesáhl 60 %. V roce 2020 byl tento podíl 54 %. Počet převedených věcí zůstal víceméně stejný, ale vzrostl počet věcí v rejstříku EPR. Nejvyšší podíl převedených věcí je v Praze a nejnižší je v kraji Jihočeském. Zdaleka nejčastějším důvodem převedení je zrušení EPR soudem.

⁶ Toto srovnání lze velmi dobře provést, i když ve statistikách nespadá počet převedených věcí pod počet věcí vyřízených. Princip je zde stejný jako u nápadu a u vyřízených věcí, tedy nejedná se o skupinu totožných věcí.

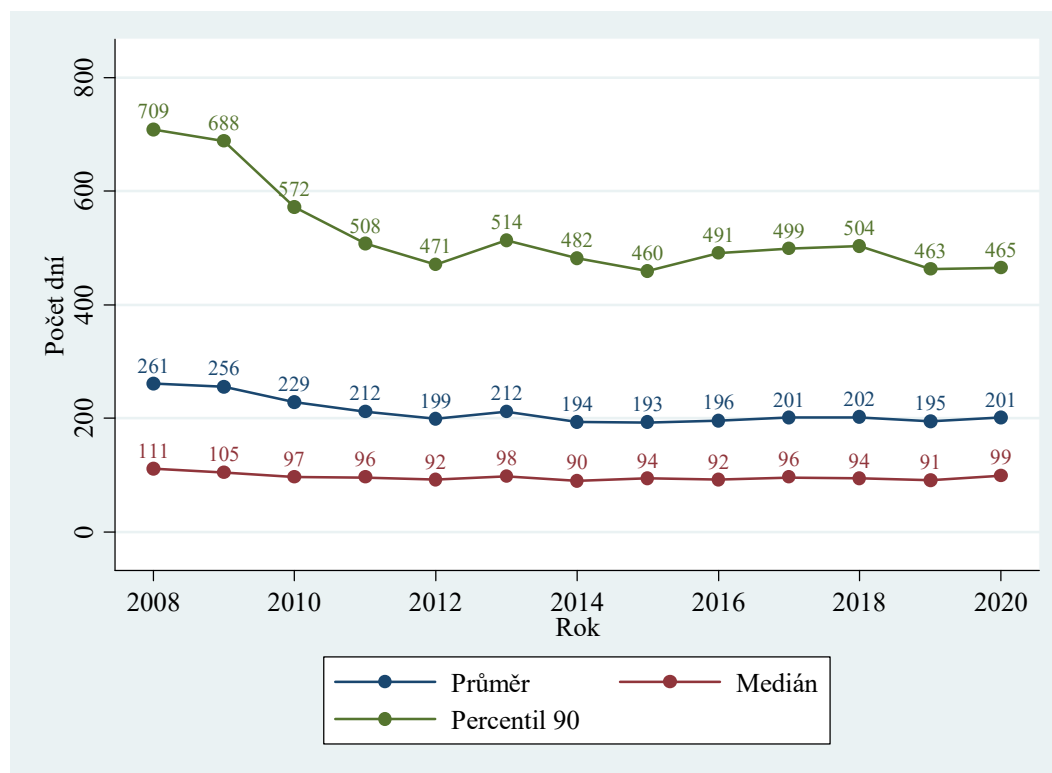
2.4 Trestní agenda

Z hlediska statistického sledování je situace na trestním úseku soudů jednodušší. Vedlejší agendy jsou zde v zásadě pouze dvě – všeobecné trestní věci, včetně rozhodování soudce v přípravném řízení, a u soudů, v jejichž obvodu se nachází věznice, též agenda podmíněného propuštění. Soudy tedy vyřizují hlavně prvostupňové trestní věci a prvostupňové trestní věci mladistvých (rejstříky T a Tm). Způsob vykazování se na rozdíl od civilního řízení během let neměnil a není se tedy třeba obávat zkreslení v časových řadách. Data v podkapitolách délky řízení a jiné statistiky jsou očištěna pouze o věci vyřízené trestním příkazem. Trestní příkaz je obdobou platebního rozkazu v civilním řízení. Jedná se o jednoduché a velmi rychle vyřízené věci, a proto v této zprávě nejsou v datech zahrnuty. Délky řízení zahrnující věci vyřízené trestním příkazem je možné dohledat na internetových stránkách InfoData nebo ve statistických ročenkách.

2.4.1 Délka řízení

Platí stejné poznámky jako u civilního řízení, délku řízení tedy zjišťujeme ze statistických listů a uvádíme ji v kalendářních dnech ode dne nápadu do dne konečného rozhodnutí soudem I. stupně.

Graf 22: OS – délka trestního řízení v letech 2008–2020

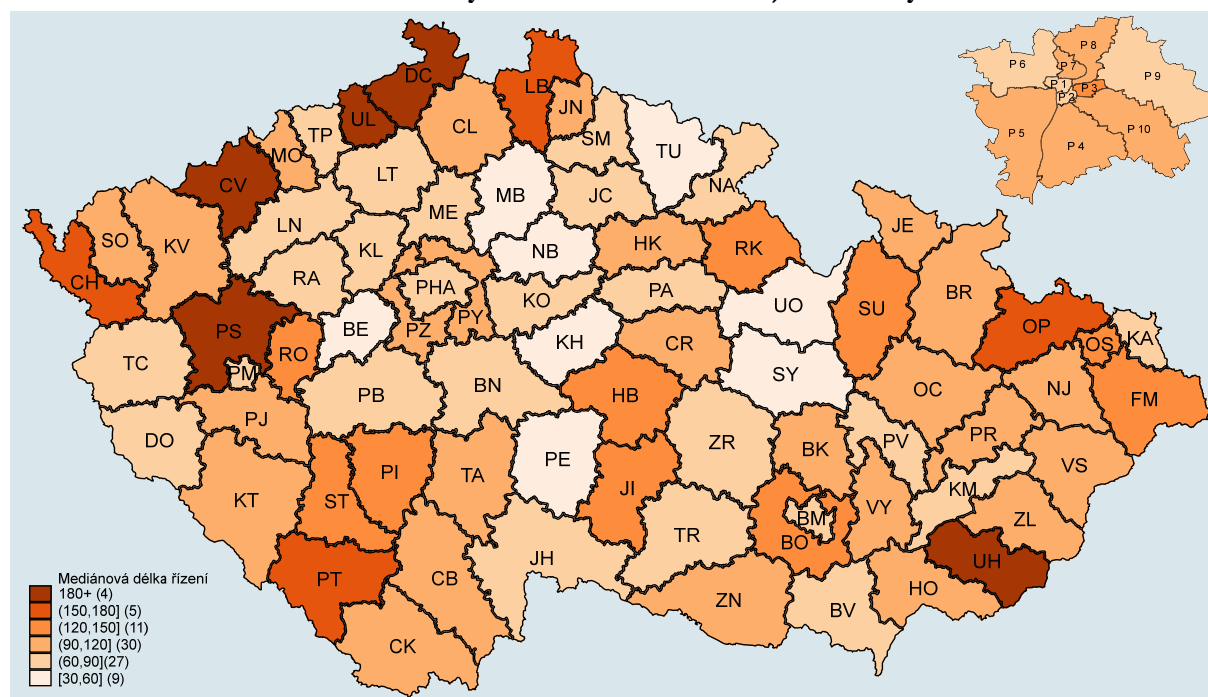
Z grafu je patrné, že ve zkoumaném období byly délky řízení největší v roce 2008. Od roku 2010 jsou velmi stabilní s tím, že od roku 2015 se vyřízení věci začalo opět postupně prodlužovat a věci „stárnou“ (viz mírné zvyšování percentilu 90, což znamená, že u 10 % nejdelších věcí se zvýšila délka projednávání ze 460 dnů v roce 2015 na 504 dnů v roce 2018, tj. o 10 %). V roce 2019 percentil 90 ale opět klesl. Zaujme velký rozdíl mezi průměrem a mediánem. Průměrná délka řízení je více než dvojnásobná, než je mediánová délka řízení. To naznačuje, že existuje malá skupina řízení, která se oproti standardu velmi dlouho „táhnou“, což je stav, který trvá po celé vykazované

období 2008–2020. Tuto domněnku potvrzuje i poměrně vysoký percentil 90. Tento jev můžeme pozorovat i u civilního řízení, kde je nicméně o něco méně výrazný. V roce 2020 došlo k mírnému růstu délek řízení, nicméně jde jen o velmi malou změnu a nelze říct, že by tato statistika naznačovala zhoršení situace v trestním soudnictví. Zdá se, že pandemie COVID-19 vykazovanou délkou řízení v zásadě neovlivnila.

Tabulka 20: OS – délky trestního řízení dle krajů

Nadřízený soud	Délka řízení					
	Průměr		Medián		Percentil 90	
MS Praha	176	+5 %	90	+8 %	390	+9 %
KS Praha	148	+12 %	74	+16 %	334	+7 %
KS Č. Budějovice	177	+2 %	99	+6 %	384	+1 %
KS Plzeň	224	-5 %	108	-4 %	536	-7 %
KS Ústí n. Labem	293	-0 %	132	+5 %	756	-3 %
KS Hr. Králové	126	-10 %	73	+6 %	270	-10 %
KS Brno	172	+14 %	90	+17 %	372	+13 %
KS Ostrava	210	+7 %	118	+12 %	491	+3 %
Celkem ČR	201	+3 %	99	+9 %	465	+0 %

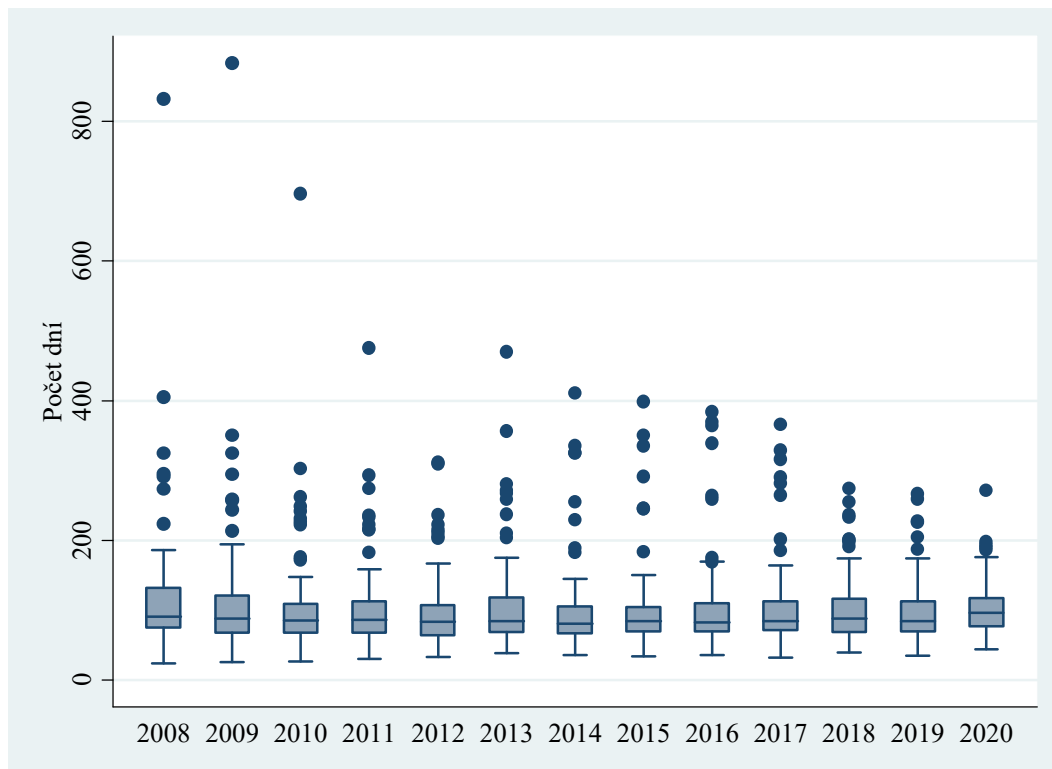
Graf 23: OS – mediánové délky trestního řízení u jednotlivých soudů

I když se délka řízení za celou ČR v roce 2020 nezměnila, došlo k pohybům na úrovni okresních soudů. Při porovnání s kartogramem ve výroční statistické zprávě některé „zsvětly“ (snížily průměrnou délku řízení), jiné „ztmavly“ (zvýšily průměrnou délku řízení). Nejdelší délky řízení vykazují stejně jako u civilního řízení okresní soudy v Severočeském kraji. Určité problémy lze také zaznamenat v kraji Západočeském. Délky řízení u okresních soudů v ostatních krajích jsou poměrně vyrovnané. Tři soudy s nejkratší mediánovou délkou řízení jsou OS Beroun (44 dnů), OS Mladá Boleslav (53 dnů) a OS Svitavy (54 dnů). Délky řízení u nejpomalejších soudů jsou asi pětkrát až šestkrát větší – OS Děčín (272 dnů), OS Plzeň-sever (198 dnů) a OS Chomutov

(194 dnů). Za zmínku rozhodně stojí vylepšení statistik u OS v Ústí nad Labem. Tento soud „tradičně“ patřil mezi 3 soudy s nejdelsí délkou řízení. V roce 2019 již byla jeho délka řízení pod 200 dní (přesně řečeno 187 dnů), tedy pod celorepublikovým průměrem. V roce 2020 si délku řízení pod 200 dnů udržel (190 dnů).

Graf 24: OS – krabicové grafy, mediánové délky trestního řízení

Z krabicového grafu vidíme, že rozdíly mezi soudy se v posledních letech příliš nemění. V roce 2018 však přeci jen došlo ke zlepšení u nejpomalejších soudů, kdy se odlehlé hodnoty přiblížily „ke krabici“. V roce 2019 se z hlediska variability oproti roku 2018 nic nezměnilo. Sice klesla délka řízení u některých nejpomalejších soudů, u jiných soudů ale vzrostla, a tak je zlepšující se soudy vlastně „nahradily“. V roce 2020 došlo k mírnému snížení variability. Několik odlehlých hodnot je nyní v boxu. Pouze jeden soud (OS Děčín) vykazuje délku řízení přes 200 dnů, a jak je vidět na grafu, jedná se o bod, který je zdaleka nejdále od boxu.

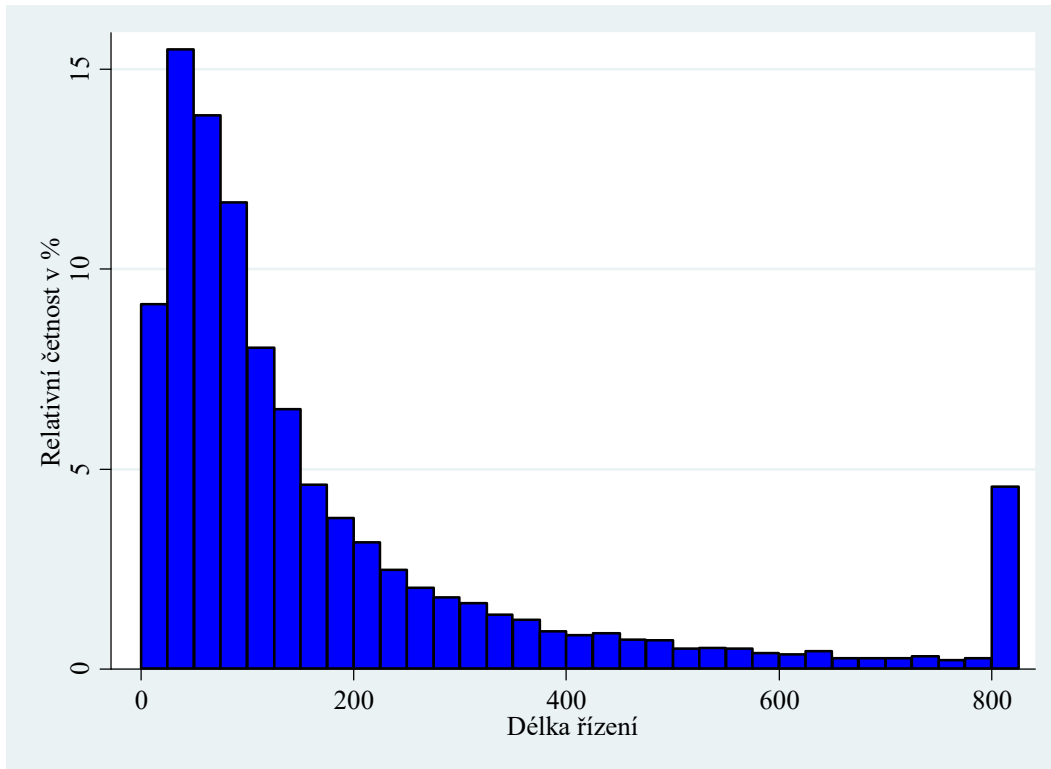
Při pohledu na délky řízení by se mohlo zdát, že se celorepublikově situace v trestním řízení nelepší až na Severní Čechy, kde došlo k mírnému zlepšení. Další podkapitola nicméně ukazuje, že se postupně dařilo snižovat počet nevyřízených věcí.

Stejně jako u civilního řízení se na délky řízení v roce 2020 podíváme ještě pomocí histogramu. Šířka jednoho intervalu (sloupce) je 25 dnů. Pro lepší přehlednost uvádíme všechny délky řízení delší než 800 dnů v jednom sloupci (na grafu nejvíce vpravo). Proto je tento sloupec výrazně „vyšší“ než sloupce předchozí. Distribuce délek řízení je takřka stejná jako v letech 2018 a 2019, tedy například:

- Jen necelých 5 % věcí bylo vyřízeno za více než 800 dnů.
- Asi čtvrtina věcí byla vyřízena velice rychle – do 50 dnů ode dne nápadu u soudu.

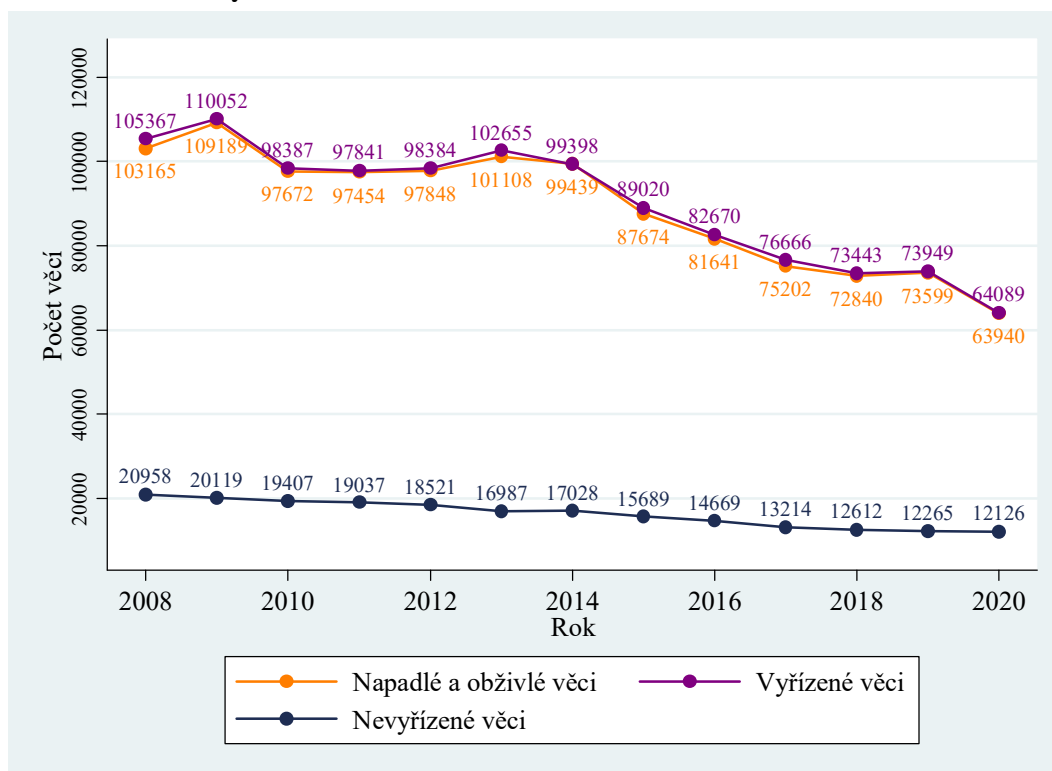
- Největší skupina věcí (cca 16 %) byla vyřízena za 26 až 50 dnů. S přibývajícím délkou řízení četnost klesá.
- Rozdělení délek řízení je celkem podobné rozdělení v civilním řízení. Absolutní hodnoty jsou ale výrazně nižší.

Graf 25: OS – distribuce délek trestního řízení

2.4.2 Vyřizování věcí

Graf 26: OS – vyřizování trestních věcí v letech 2008–2020

V grafu je na první pohled patrný výrazný pokles v nápadu a počtu vyřízených věcí po roce 2013. Tento trend je opravdu silný a vyplývá z poklesu kriminality na území ČR. Především pokles v nápadu v posledních letech se pak projevil i v poklesu počtu nevyřízených věcí. Trend se zastavil teprve v roce 2019, kdy byl nápad na úrovni roku 2018. V roce 2020 došlo k prudkému poklesu v počtu příchozích věcí, a to o 13 %. To samozřejmě lze připsat pandemii COVID-19 a vládním opatřením k bránění šíření této pandemie. Během této doby je složitější páchat některé druhy trestné činnosti. Dle některých teorií⁷ mohou pachatele odradit i vyšší tresty. Data ukazují, že během nouzového stavu opravdu byly vyšší tresty ukládány.

Vyřízené věci klesly proporcionálně. Stejně jako v civilní agendě se tedy zdá, že COVID-19 snížil nápad (zde dokonce výrazněji), ale nevedl (na rozdíl od civilní agendy) ke zvýšení v počtu nevyřízených věcí. Lze samozřejmě dovozovat, že s takto nízkým nápadem by za normálního chodu byly soudy schopny snížit počet nedodělků, ale jedná se pouze o spekulaci.

⁷ Viz ekonomická analýza zločinu, se kterou přišel držitel Nobelovy ceny Gary Becker článkem „Crime and Punishment: An Economic Approach“ z roku 1968.

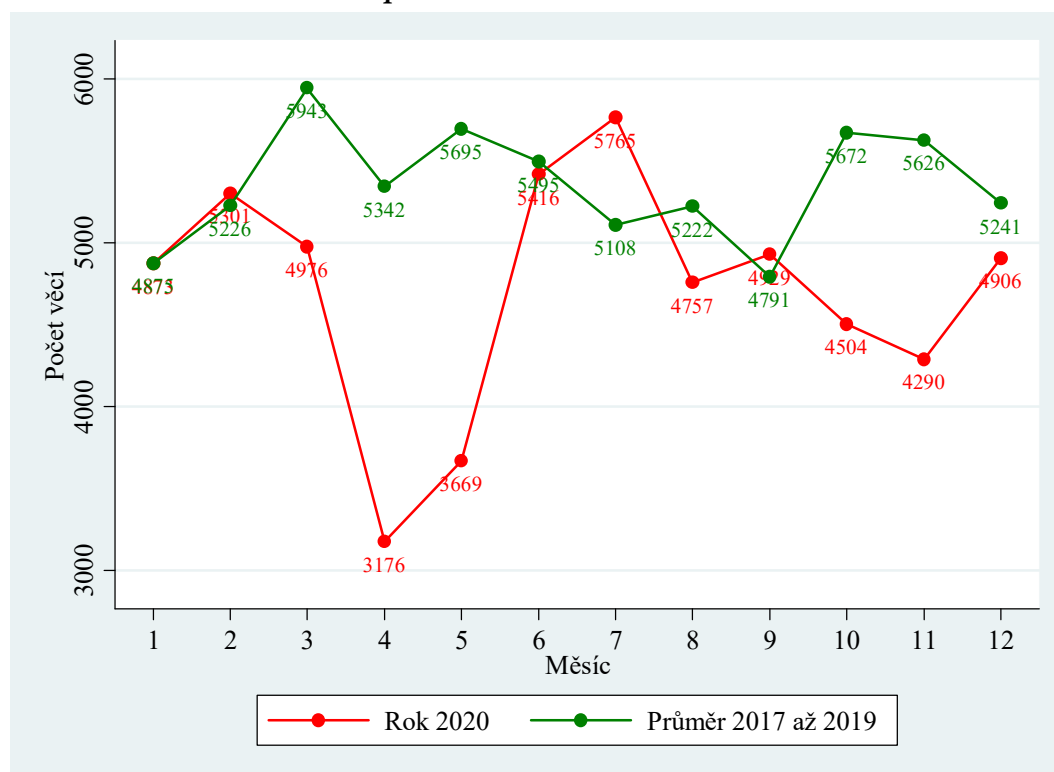
Tabulka 21: OS – vyřizování trestních věcí dle krajů

Nadřízený soud	Počet věcí						Míra vyřizování
	Nápad + obživa		Vyřizeno		Nevyřizeno		
MS Praha	7 990	-17 %	8 022	-17 %	1 213	-3 %	100,4 %
KS Praha	7 301	-13 %	7 224	-14 %	641	+14 %	98,9 %
KS Č. Budějovice	4 139	-14 %	4 157	-14 %	671	-2 %	100,4 %
KS Plzeň	5 740	-13 %	5 760	-13 %	1 237	-1 %	100,3 %
KS Ústí n. Labem	10 669	-13 %	10 781	-13 %	3 381	-3 %	101,0 %
KS Hr. Králové	5 911	-13 %	5 925	-13 %	650	-2 %	100,2 %
KS Brno	9 736	-13 %	9 762	-14 %	1 648	-1 %	100,3 %
KS Ostrava	12 454	-10 %	12 458	-10 %	2 685	-0 %	100,0 %
Celkem ČR	63 940	-13 %	64 089	-13 %	12 126	-1 %	100,2 %

Míra vyřizování zůstává u trestních věcí v zásadě na stejné úrovni jako v předchozích letech a činí přibližně 100 % ve všech krajích. Soudní kraj Severní Čechy (nadřízený soud KS Ústí nad Labem), tedy kraj, který vykazuje vysoké délky řízení a velké množství nedodělků, má opět nejvyšší míru vyřizování, ačkoliv klesá a nyní je jen velmi mírně nad 100 % (v roce 2017 byla na 108,53 %). Situace v tomto kraji se tedy i nadále (velmi) pomalu zlepšuje. Jedině ve Středočeském kraji byla míra vyřizování pod 100 %. Kraj je ale v trestní agendě nejlepší v ČR.

Stejně jako u předchozích agend je dále nápad v roce 2020 sledován po měsících. V grafu níže vidíme, že v době prvního i druhého nouzového stavu došlo k výraznému poklesu nápadu. Pokles byl silný obzvláště v době prvního nouzového stavu. Vliv mohl mít samotný nouzový stav, ale i přijatá opatření, která byla během nouzového stavu nejprísnější. Neobvyklý je ovšem nárůst v nápadu v prosinci 2020 oproti listopadu. Tato zpráva vliv COVID-19 na kriminalitu dále nezkoumá, ale podrobnější analýza by byla jistě zajímavá, stejně jako hlubší srovnání s nápadem v civilních věcech: nápad v civilních a trestních věcech se vyvíjel obdobně během první vlny, ale ve druhé podzimní vlně se od září pohyboval přesně opačně.

Graf 27: OS – měsíční nápad trestních věcí

2.4.3 Vyřizování věcí v přepočtu na soudce

Trestní úsek je výrazně menší než úsek civilní. Proto může v přepočtu na soudce docházet k určitým výkyvům, a to především na úrovni jednotlivých soudů. U nejmenších soudů působí na trestním úseku pouze dva soudci. Dočasný pokles nebo nárůst v počtu soudců tedy může vést ke značnému nárůstu nebo poklesu nevyřízených věcí v přepočtu na soudce.

Stejně jako u civilní agendy má Ministerstvo spravedlnosti za poslední dva roky k dispozici přesnější data o počtu soudců. Detailnější informace lze najít v podkapitole 2.2.3.

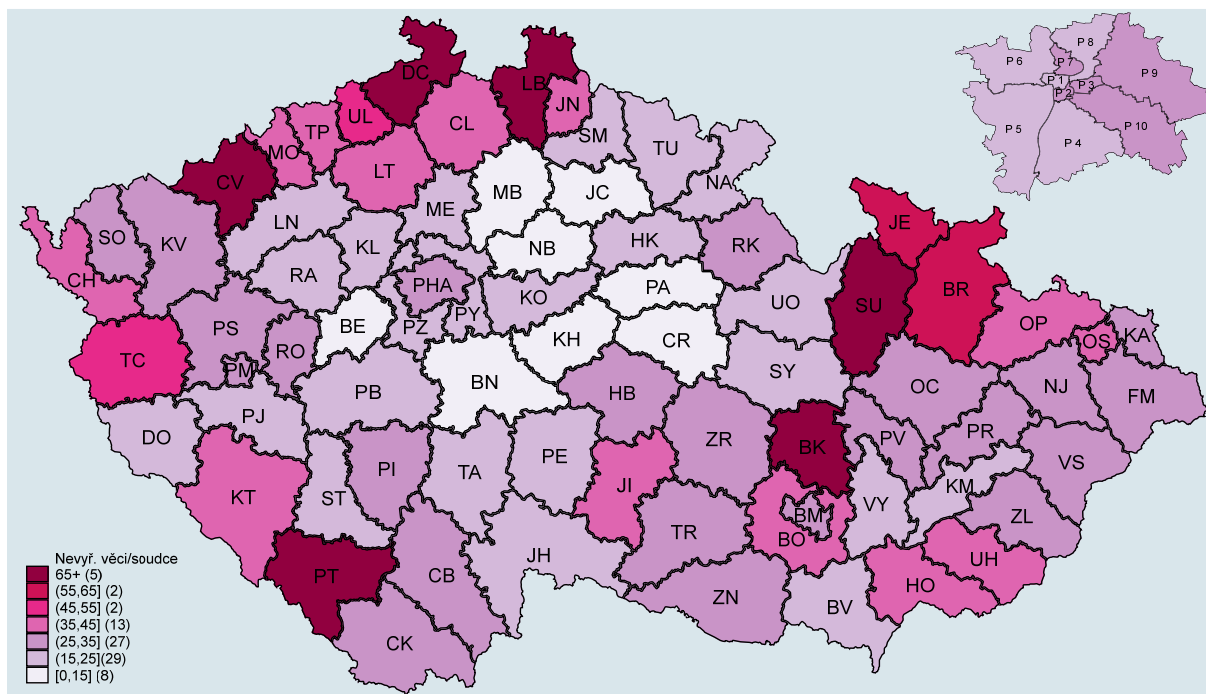
Tabulka 22: OS – vyřizování trestních věcí na skutečný úvazek dle krajů

Nadřízený soud	Počet úvazků	Nápad + obživa		Délka řízení		Nevyřízeno	
		Nápad + obživa		Vyřízeno		Nevyřízeno	
MS Praha	51,4	155,45	+3 %	156,07	+3 %	23,60	+21 %
KS Praha	41,6	175,50	-15 %	173,65	-16 %	15,41	+12 %
KS Č. Budějovice	25,7	161,05	+0 %	161,75	+1 %	26,11	+14 %
KS Plzeň	39,63	144,84	-8 %	145,34	-8 %	31,21	+4 %
KS Ústí n. Labem	61,24	174,22	-4 %	176,05	-4 %	55,21	+7 %
KS Hr. Králové	36,8	160,63	-15 %	161,01	-15 %	17,66	-4 %
KS Brno	52,99	183,73	-3 %	184,22	-4 %	31,10	+10 %
KS Ostrava	71,15	175,04	-1 %	175,09	-1 %	37,74	+10 %
Celkem ČR	380,51	168,04	-5 %	168,43	-5 %	31,87	+8 %

V tabulce vidíme, že výsledky (počty nevyřízených věcí na soudce) opět přibližně odpovídají délkám řízení – nejhorší situace je stále u OS, které spadají pod KS Ústí nad Labem.

I přesto, že počet nevyřízených věcí zůstal stabilní, počet nevyřízených věcí na soudce stoupl, neboť klesl počet soudců (skutečných úvazků) ze 417 na necelých 381, tedy o 8,76 %.

Graf 28: OS – počet nevyříz. trestních věcí na úvazek u jednotlivých soudů

Soudy s nejmenším počtem nevyřízených věcí v přepočtu na soudce jsou OS Beroun (7 věcí), OS Kutná Hora (8) a OS Jičín (9). Naopak soudy s největším počtem nevyřízených věcí na soudce jsou OS Blansko (74), OS Prachatice (86) a (stejně jako v loňském roce) na posledním místě OS Děčín s velmi vysokým počtem 123 nevyřízených věcí na soudce. Prachatice jsou dobrým příkladem toho, jak mohou změny v počtu soudců ovlivnit výsledek. V současné době tam totiž vyřizuje trestní agendu pouze jeden soudce.

2.4.4 Disposition time (dispoziční čas)

Základní popis způsobu výpočtu a účelu tohoto ukazatele se nachází v části věnované civilnímu řízení u OS. Výsledky DT velmi silně korespondují s výsledky z předchozích podkapitol.

Graf 29: OS – disposition time trestního řízení v letech 2008–2020

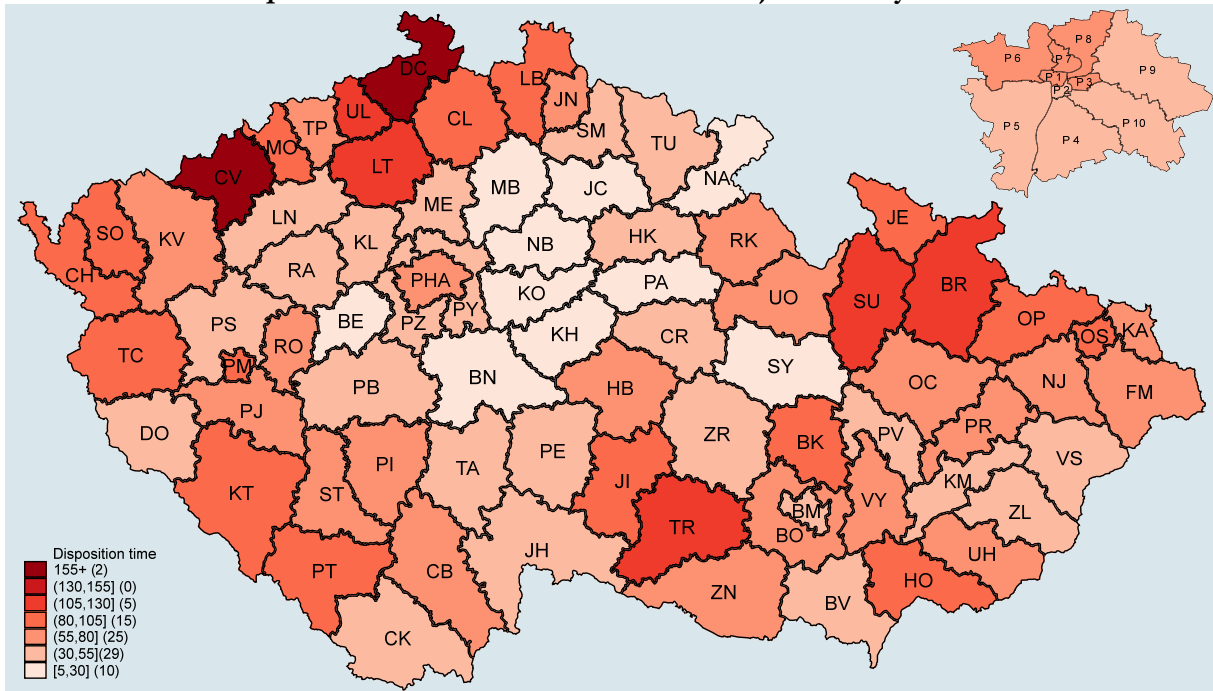
Zajímavý je určitý pokles DT v roce 2013. Ten byl způsoben nárůstem v počtu napadlých (a tedy i vyřízených věcí) v tomto roce. Od roku 2013 je DT velmi stabilní. Pokles počtu vyřízených i nevyřízených věcí za celou ČR pokračoval přibližně stejným tempem. Jak je výše diskutováno, v roce 2020 významně poklesl nápad (o 13 %), logicky tak poklesl i počet vyřízených věcí (také o 13 %), ale počet nevyřízených věcí poklesl jen nepatrně o 1 % oproti roku 2019. To pak vedlo k růstu DT.

Tabulka 23: OS – disposition time trestního řízení dle krajů

Nadřízený soud	Disposition time	
MS Praha	55	+17 %
KS Praha	32	+33 %
KS Č. Budějovice	59	+13 %
KS Plzeň	78	+13 %
KS Ústí n. Labem	114	+11 %
KS Hr. Králové	40	+14 %
KS Brno	62	+15 %
KS Ostrava	79	+11 %
Celkem ČR	69	+13 %

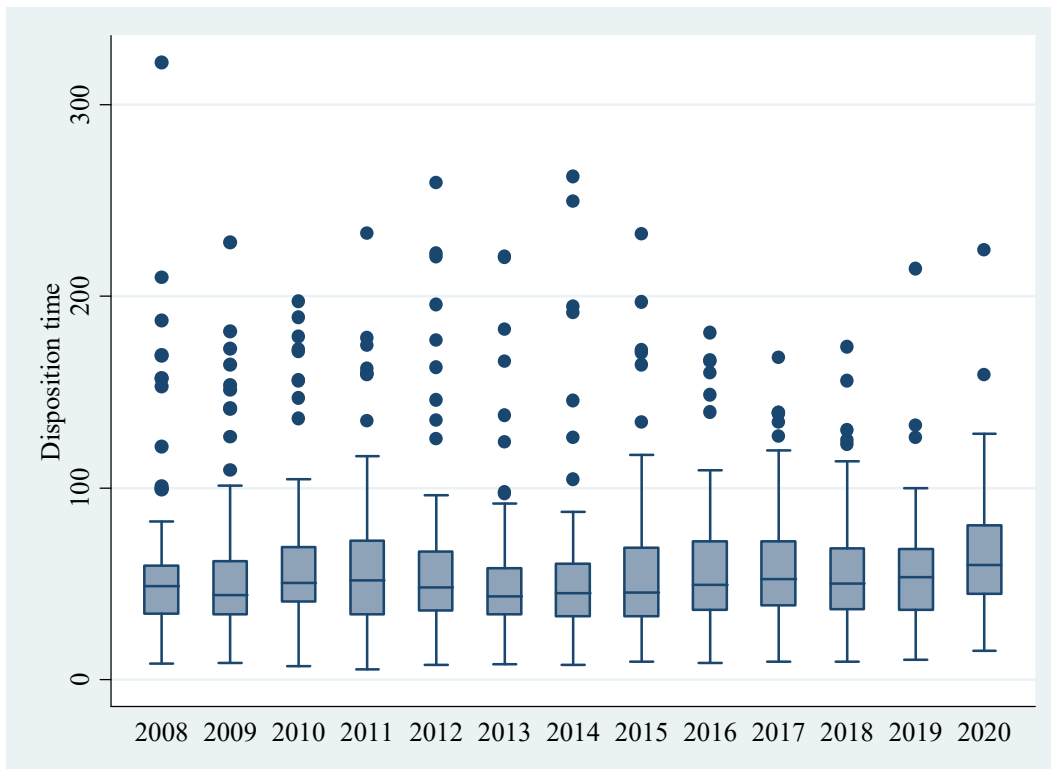
DT dle krajů víceméně odpovídá výsledkům dle počtu nevyřízených věcí na soudce. Nejvyšší DT mají Severočeský a Západočeský kraj, nejnižší kraj Středočeský, a to i přes 33% nárůst. Nápad a počet vyřízených věcí klesl ve všech krajích, a logicky tedy ve všech krajích vzrostl i DT.

Graf 30: OS – disposition time trestního řízení u jednotlivých soudů

Data v kartogramu potvrzují závěry z předchozích podkapitol věnovaných délkám řízení a vyřizování věcí. Na krabicových grafech opět registrujeme zvýšení variability – „vousy“ jsou delší. Zdaleka nejodlehlejší hodnota DT na grafu je opět OS Děčín. To spolu se značnými délkami řízení a vysokým počtem nevyřízených věcí na soudce v posledních letech ukazuje, že OS Děčín má s vyřizováním trestní agendy dlouhodobější problém.

Graf 31: OS – krabicové grafy, DT trestního řízení

Závěrem můžeme uvést, že situace v trestní agendě v posledních letech stagnuje nebo se velmi mírně vylepšila. Pomalu se snižovala variabilita mezi soudy. Na rozdíl od civilního řízení na tom měl zásluhu především snižující se nápad a posilování trestních úseků vybraných soudů. V roce 2020 se u některých okresních soudů zhoršil DT, což je dáno snížením počtu napadlých a vyřízených věcí, a zvýšil se počet nevyřízených věcí na soudce (úvazek), což je dáno nižším počtem soudců. Přesto se celková situace oproti roku 2019 víceméně nezměnila. Data ukazují i problémy několika soudů s trestní agendou.

2.4.5 Další statistiky

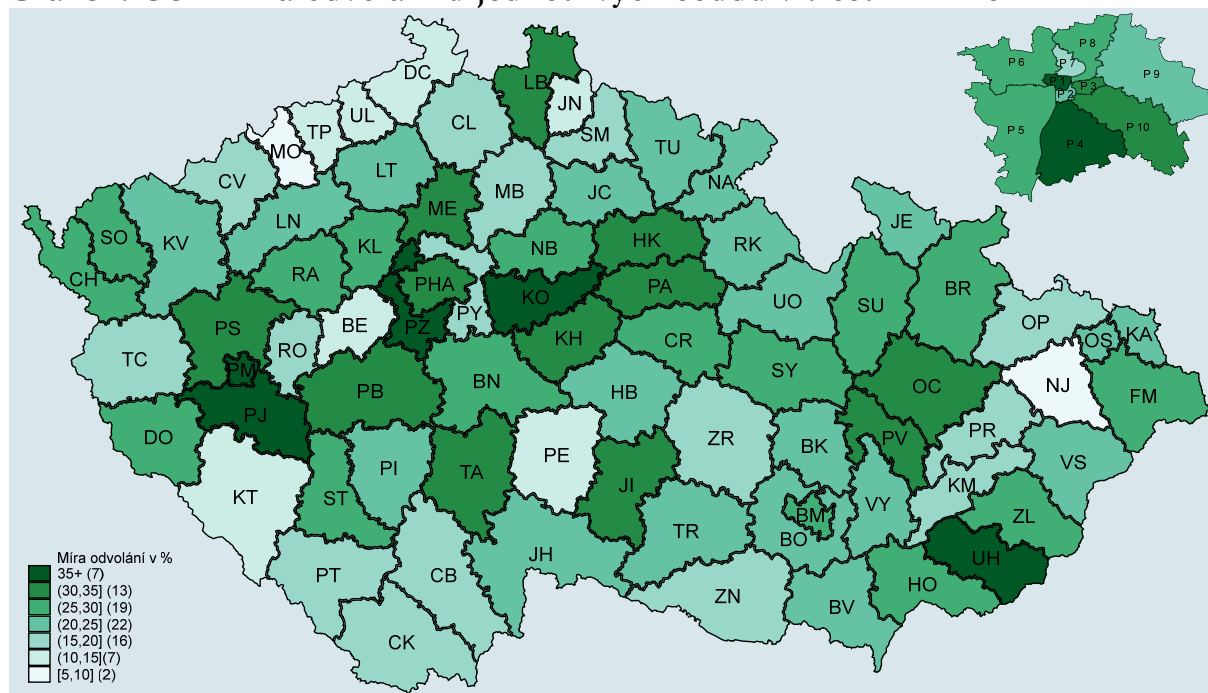
Data pochází ze statistických listů, zkoumáme tedy agendy T a Tm. I zde uvádíme několik příkladů dalších sledovaných statistik, podobně jako u civilního řízení je to míra odvolání a míra změny rozsudku. Připomínáme, že jsme u těchto statistik vyřadili věci vyřízené trestním příkazem, jejichž podíl na celkovém počtu věcí v této podkapitole také zkoumáme. Dále se zabýváme podílem věcí skončených trestním příkazem, počtem odsouzených na 1000 obyvatel dle krajů, počtem odsouzených dle národností, vývojem ukládání peněžitých trestů od roku 2008 a nakonec mírou odsouzení.

Míra odvolání

Tabulka 24: OS – míra odvolání dle krajů v trestním řízení

Nadřízený soud	Míra odvolání (v %)	
MS Praha	30,61	+0,1 p.b.
KS Praha	28,16	+0,5 p.b.
KS Č. Budějovice	21,30	-0,8 p.b.
KS Plzeň	27,64	+1,1 p.b.
KS Ústí n. Labem	17,46	-1,3 p.b.
KS Hr. Králové	25,50	-0,8 p.b.
KS Brno	25,89	-0,1 p.b.
KS Ostrava	23,71	+1,7 p.b.
Celkem ČR	24,64	+0,0 p.b.

Graf 32: OS – míra odvolání u jednotlivých soudů v trestním řízení

Při pohledu na data o míře odvolání je třeba poukázat na několik věcí:

- Míra odvolání v trestním řízení je vysoká – asi třikrát vyšší než v řízení občanskoprávním. Odvolání je podáno přibližně v každém čtvrtém trestním řízení u okresního soudu.
- Na celorepublikové úrovni je stabilní, na úrovni krajů celkem také, u jednotlivých soudů se ale může mezi roky lišit.
- V míře odvolání jsou mezi jednotlivými soudy velké rozdíly – až šestnásobek u soudů s nejvyšší mírou odvolání oproti soudům s nejnižší mírou odvolání.
- Nejvyšší míra odvolání zůstává v Praze a suverénně nejnižší v Severočeském kraji. Částečně to zřejmě souvisí s rozdílnou agendou a s rozdíly v socioekonomických ukazatelích, uspokojivé vysvětlení pro takto markantní rozdíl to však není. Rozdíly jsou totiž někdy značné i v rámci jednoho kraje.

Soudy s nejnižší mírou odvolání v roce 2020 jsou OS Most (7,05 %), OS Jičín (7,46 %) a OS Děčín (12,91 %). Nejvyšší míra odvolání naopak je u OS Plzeň-jih, (43,45 %), OS pro Prahu 1 (42,43 %) a OS Praha-západ (42,29 %).

Míra změny rozsudku

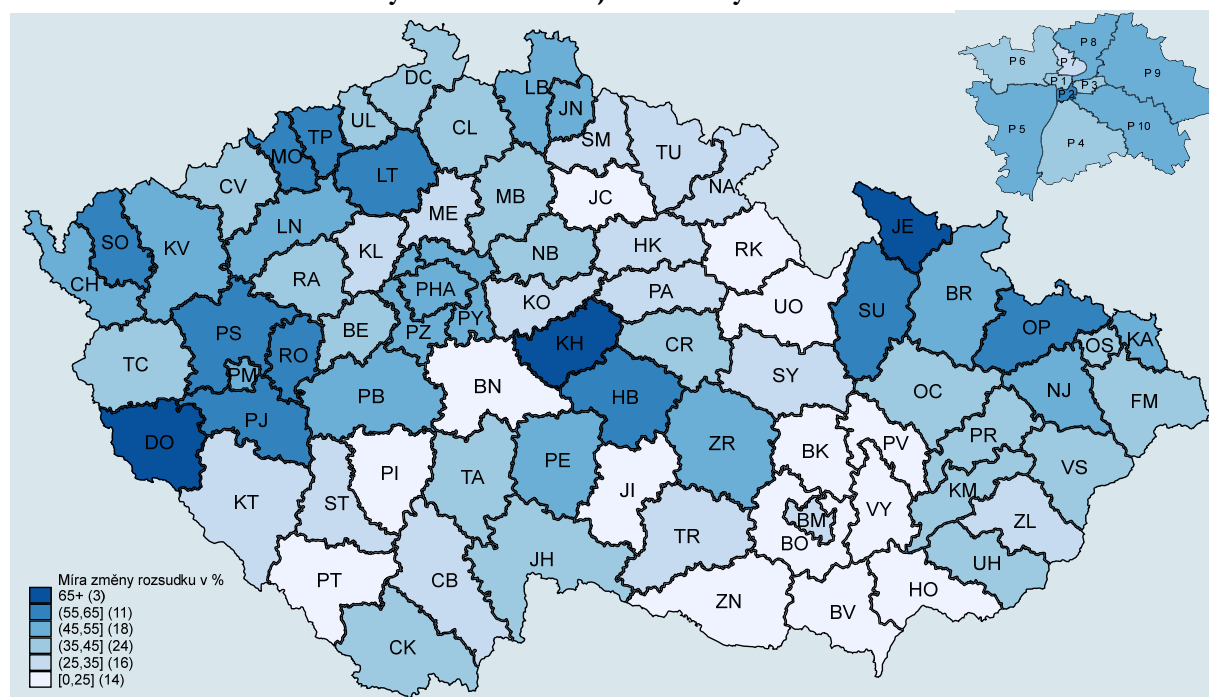
Dalším sledovaným ukazatelem je míra změny rozsudku. Jedná se o podíl věcí v procentech, ve kterých odvolací soud na základě odvolání změnil rozhodnutí soudu I. stupně. Jako změna rozsudku jsou započítány věci, v nichž bylo odvolání vyhověno, ale i případy, kdy bylo rozhodnutí soudu I. stupně odvolacím soudem zrušeno a vráceno soudu I. stupně.

Tabulka 25: OS – míra změny rozsudku dle krajů v trestním řízení

Nadřízený soud	Míra změny rozsudku (v %)	
MS Praha	45,01	-0,6 p.b.
KS Praha	40,03	-1,3 p.b.
KS Č. Budějovice	32,93	+4,9 p.b.
KS Plzeň	50,36	-0,8 p.b.
KS Ústí n. Labem	49,70	-3,0 p.b.
KS Hr. Králové	28,19	-0,4 p.b.
KS Brno	27,39	-1,2 p.b.
KS Ostrava	45,18	+4,2 p.b.
Celkem ČR	40,67	+0,2 p.b.

Míra změny rozsudku v trestním řízení zůstává na velmi nízké úrovni v Jihomoravském kraji a Východočeském kraji. Nejvyšší zůstává v Severočeském a Západočeském kraji. Z okresních soudů mají nejnižší míru změny rozsudku OS Jičín (10,25 %), OS Břeclav (12,50 %) a OS Blansko (14,29 %). Na druhém konci se nacházejí OS Kutná Hora (70,27 %), OS Domažlice (66,66 %) a OS Jeseník (65,38 %).

Graf 33: OS – míra změny rozsudku u jednotlivých soudů v trestním řízení

Nakonec ještě krátce porovnáme rok 2020 s roky předešlymi pomocí ukazatele Míra celkové změny rozsudku (nezaměňovat s ukazatelem Míra změny rozsudku, viz definice).

2016 = 10,15 %	(25,76 % × 39,40 %)
2017 = 10,29 %	(24,39 % × 42,18 %)
2018 = 10,61 %	(25,13 % × 42,22 %)
2019 = 9,97 %	(24,62 % × 40,48 %)
2020 = 10,02 %	(24,64 % × 40,67 %)

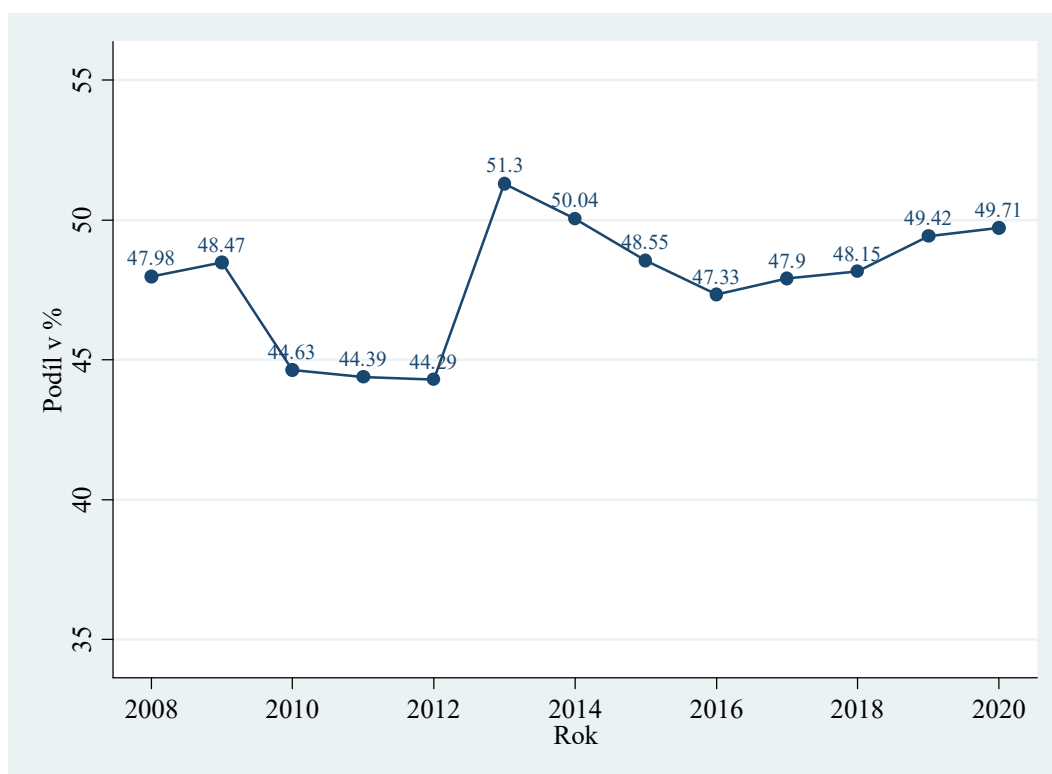
Vidíme tedy, že celková míra změny rozsudku je dlouhodobě konstantní.

Podíl věcí skončených trestním příkazem

Výše uvedená data jsou očištěna o věci skončené trestním příkazem, nicméně údaj o využívání tohoto nástroje je významný. Proto je v následujícím grafu uveden podíl věcí, které byly pravomocně skončeny trestním příkazem.

Nárůst podílu v roce 2013 je dán tím, že s účinností od 1. 1. 2012 byla posunuta nejvyšší zákonná trestní sazba pro věci, které lze řešit ve zkráceném přípravném řízení, ze tří na pět let. Tyto věci lze rovněž u soudů vyřídit trestním příkazem. Došlo tedy k nárůstu počtu věcí řešených ve zkráceném přípravném řízení, a rozšířil se tak okruh věcí, které lze trestním příkazem vyřídit. K nárůstu ve statistikách došlo až v roce 2013 kvůli časovému posunu (četnost využití se zvyšovala postupně, roli hraje také délka řízení u soudů). Po roce 2013 je v řadě vidět klesající tendenci až do roku 2016. To zřejmě ukazuje, že pozorovaný pokles celkové kriminality se týká zejména méně závažných věcí, ze kterých se věci řešené trestním příkazem rekrutují, závažnější kriminalita zřejmě klesá méně či vůbec. Tento trend se otočil v roce 2017 a podíl věcí vyřízených trestním příkazem opět začal růst. V roce 2020 vzrostl podíl těchto věcí velmi mírně – o 0,29 procentního bodu. To naznačuje, že v roce 2020 klesl jak nápad věcí vyřízených trestním příkazem, tak počet věcí vyřízených rozsudkem.

Graf 34: OS – podíl věcí skončených trestním příkazem v letech 2008–2020

Počet odsouzených na obyvatele

Tabulka 26: OS – počet odsouzených na 1 000 obyvatel dle krajů

Nadřízený soud	Počet obyvatel	Odsouzené osoby	Odsouzení/1 000 obyvatel
MS Praha	1 324 277	5 771	4,4
KS Praha	1 385 141	5 382	3,9
KS Č. Budějovice	716 385	3 141	4,4
KS Plzeň	884 563	4 320	4,9
KS Ústí n. Labem	1 190 558	7 700	6,5
KS Hr. Králové	1 243 321	4 787	3,9
KS Brno	2 082 452	7 467	3,6
KS Ostrava	1 867 242	8 812	4,7
Celkem ČR	10 693 939	47 380	4,4

Jako další statistiku uvádíme počet odsouzených osob na 1 000 obyvatel. Výsledky jsou zde vyrovnanější než u přepočtu nápadu civilních věcí na 1 000 obyvatel. Vyčnívá však Severočeský kraj s 6,5 odsouzenými osobami na 1 000 obyvatel. Tento jev je opět možné vysvětlit socioekonomickými faktory. Severočeský kraj je obecně krajem s nižším příjmem na obyvatele, vyšší nezaměstnaností atd. Připomínáme, že počty obyvatel v jednotlivých soudních krajích zahrnují obyvatele, kteří mají v daném kraji trvalé bydliště, a to bez ohledu na státní příslušnost.

Okresní soudy s nejvyšším počtem odsouzených na 1 000 obyvatel nicméně v Severočeském kraji neleží. Nepřekvapivě je vyšší počet odsouzených na 1 000 obyvatel ve velkých městech. Jde o OS Ostrava (16,2 odsouzených na 1 000 obyvatel), MS v Brně (14,8) a OS Zlín (12,6). Na druhé straně se nachází OS Třeboň (pouze 0,9), OS Plzeň-sever (1,2) a OS Kroměříž (1,3).

Dále se podíváme na počet odsouzených na 1 000 obyvatel dle státní příslušnosti. Vidíme, že nejvíce odsouzených na 1 000 obyvatel ČR mají Rumunsko, Polsko a Slovensko. To je zřejmě dáno demografickým složením příslušníků těchto států na území ČR. Jedná se zpravidla o muže, kteří do ČR jedou za prací. Za povšimnutí rozhodně stojí nízké počty odsouzených na 1 000 obyvatel u Ruska a Vietnamu.

Tabulka 27: OS – počet odsouzených na 1 000 obyvatel dle národnosti

Státní příslušnost	Počet obyvatel	Počet odsouzených	Odsouzení/1 000 obyvatel
Česká republika	10 100 573	42 902	4,2
Ukrajina	145 153	1 078	7,4
Slovensko	121 278	1 418	11,7
Vietnam	61 910	153	2,5
Rusko	38 010	71	1,9
Polsko	21 767	298	13,7
Německo	21 478	89	4,1
Bulharsko	17 183	184	10,7
Rumunsko	16 824	272	16,2
Mongolsko	9 844	27	2,7
Celkem ČR	10 693 939	47 380	4,4

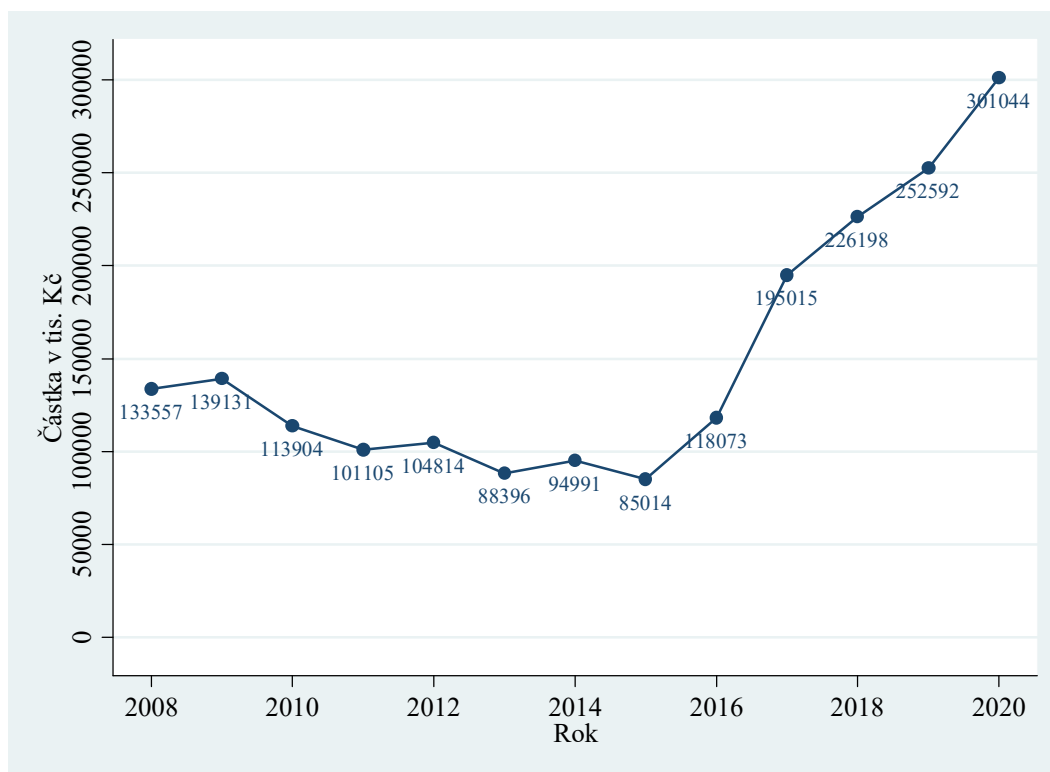
Peněžité tresty

Stejně jako v předchozí zprávě se nakonec podíváme na ukládání peněžitých trestů. Níže uvedená data jsou získána ze statistických listů a týkají se odsouzených osob. Souhrnné a úhrnné tresty tak nejsou započteny. Data se vztahují ke všem případům, kdy byl uložený peněžitý trest, tedy jak k těm, kdy byl trest uložen jako hlavní sankce, tak k případům, kdy byl trest uložen jako další sankce, například vedle trestu odnětí svobody.

Tento statistický údaj je uveden s ohledem na snahu vlády, Ministerstva spravedlnosti, Nejvyššího soudu a Nejvyššího státního zastupitelství o zvýšení počtu ukládaných peněžitých trestů jak prostřednictvím legislativních opatření, tak apelem nejen na soudy, ale i na státní zastupitelství, policejní orgány a Probační a mediační službu. V počtu (a podílu na celkovém počtu odsouzených osob) uložených peněžitých trestů totiž ČR výrazně zaostává za okolními státy. Zdá se tedy vhodné sledovat, zda přijatá opatření opravdu vedou ke zvýšení počtu uložených peněžitých trestů. Nejedná se nicméně o podrobnou analýzu, která by přesahovala plánovaný rozsah zprávy.

V prvním grafu je uvedena celková částka peněžitých trestů uložených odsouzeným osobám u okresních soudů. Suma uložených trestů od roku 2009 klesala až na částku 85 014 000 Kč. Následně došlo k přijetí výše uvedených opatření a částka začala velmi rychle růst. Skokově vzrostla především mezi lety 2017 a 2018. V roce 2019 byla celková suma uložených peněžitých trestů 252 592 000 Kč, tedy téměř trojnásobek částky v roce 2015.

Graf 35: OS – suma uložených peněžitých trestů

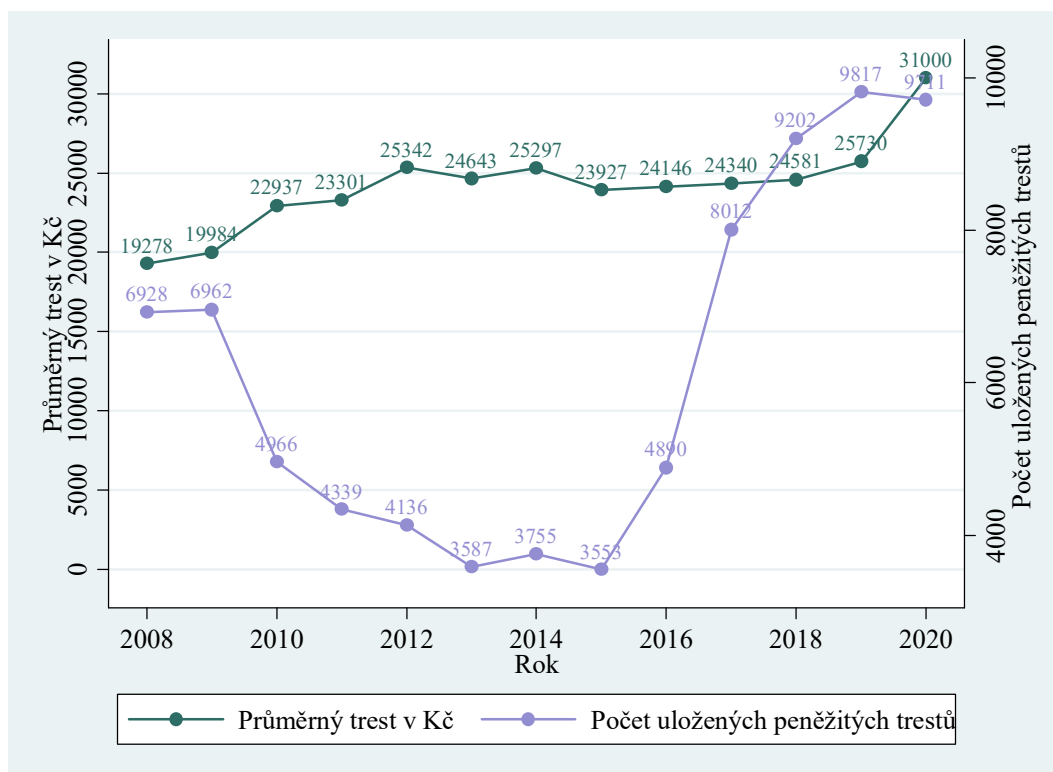

Vidíme, že v roce 2020 celková hodnota uložených peněžitých trestů vzrostla (celkem výrazně asi o 19 %) i přes pokles v počtu věcí. To je dáno jak výše diskutovanými faktory, tak především nouzovým stavem na území ČR, kdy jsou ukládány vyšší tresty včetně peněžitých, což dokládá graf níže.

Při pohledu na delší časovou řadu lze nejprve konstatovat, že v letech 2012 až 2019 byla průměrná výše peněžitých trestů v nominálních hodnotách stále přibližně stejná a výrazně se neměnila. Téměř celý růst v celkové částce uložených trestů byl tedy způsoben nárůstem počtu uložených peněžitých trestů. V roce 2020 ale narostla průměrná výše uložených trestů na 31 000 Kč, tedy o více než 5 000 Kč (o 20 %). To zřejmě souvisí s vyhlášeným nouzovým stavem na území ČR. Tato zpráva se však dále problematikou trestání během nouzového stavu nezabývá

Nakonec je třeba ještě zmínit, že celkový počet odsouzených mezitím klesl. Podíl osob, kterým byl uložen peněžitý trest, na celkovém počtu odsouzených osob se tedy zvýšil ještě výrazněji, konkrétně z 5,4 % v roce 2015 na 20,5 % v roce 2020.

Graf 36: OS – počet a průměrná výše uložených peněžitých trestů

Výše uvedené údaje se však týkají pouze ukládání peněžitých trestů. Druhou stranou mince je otázka, zda je peněžitý trest splněn, nebo zda v důsledku jeho neplnění (tedy neplacení byť jen z části) musí soud rozhodnout o tzv. přeměně na trest jiný. V následující tabulce se tedy ještě krátce podíváme na pravomocné přeměny peněžitých trestů v jiný trest.

V této souvislosti uvádíme, že od roku 2013 novelou provedenou zákonem č. 390/2012 Sb. přibyly k běžnému nařízení výkonu náhradního trestu odnětí svobody⁸ (NEPO) další dvě alternativní přeměny, a to v trest domácího vězení (DV) nebo v trest obecně prospěšných prací (OPP). V roce 2020 došlo v této oblasti opět k úpravě, a to novelou provedenou zákonem č. 333/2020 Sb., která zrušila při ukládání peněžitého trestu povinnost stanovit náhradní trest odnětí svobody a naproti tomu zavedla pevný přepočítání nevykonaných peněžitých trestů nebo jejich zbytků v trest odnětí svobody. Tato novela nabyla účinnosti 1. října 2020.

⁸ Ukládá-li soud peněžitý trest, stanoví pro případ, že by ve stanovené lhůtě nebyl vykonán, náhradní trest odnětí svobody (ust. § 69 odst. 1 trestního zákoníku ve znění do 30. 9. 2020).

Tabulka 28: OS – pravomocné přeměny peněžitého trestu v jiný trest

Rok	Pravomocná přeměna v			
	NEPO	DV	OPP	Celkem
2008	697	×	×	697
2009	903	×	×	903
2010	317	×	×	317
2011	166	×	×	166
2012	111	×	×	111
2013	77	5	83	165
2014	82	1	88	171
2015	69	1	49	119
2016	75	2	44	121
2017	70	0	61	131
2018	105	1	76	182
2019	147	1	88	236
2020	139	0	94	233

Z tabulky vyplývají zajímavé skutečnosti:

- Rok 2009 představuje nejvyšší počet přeměn, resp. nařízení výkonu náhradního trestu odnětí svobody (NEPO). Následně až do roku 2015 počet těchto přeměn významně klesl na nejnižší stav. To zcela koresponduje s poklesem počtu ukládaných peněžitých trestů.
- Z nových alternativních přeměn od roku 2013 se místo nařízení náhradního trestu odnětí svobody velmi často, v prvních dvou letech dokonce více, využívá přeměna v trest obecně prospěšných prací, a to nejen vzhledem k diametrálním rozdílům v nákladech státu na výkon těchto trestů, ale i z pohledu menšího zásahu do lidských svobod.
- Počet přeměn v trest odnětí svobody, resp. nařízení výkonu náhradního trestu odnětí svobody a zčásti i přeměn v trest obecně prospěšných prací sice od roku 2018 znovu narůstají, ale nerostou tak rychle jako počet uložených trestů a nedosahují ani úrovně před rokem 2010.

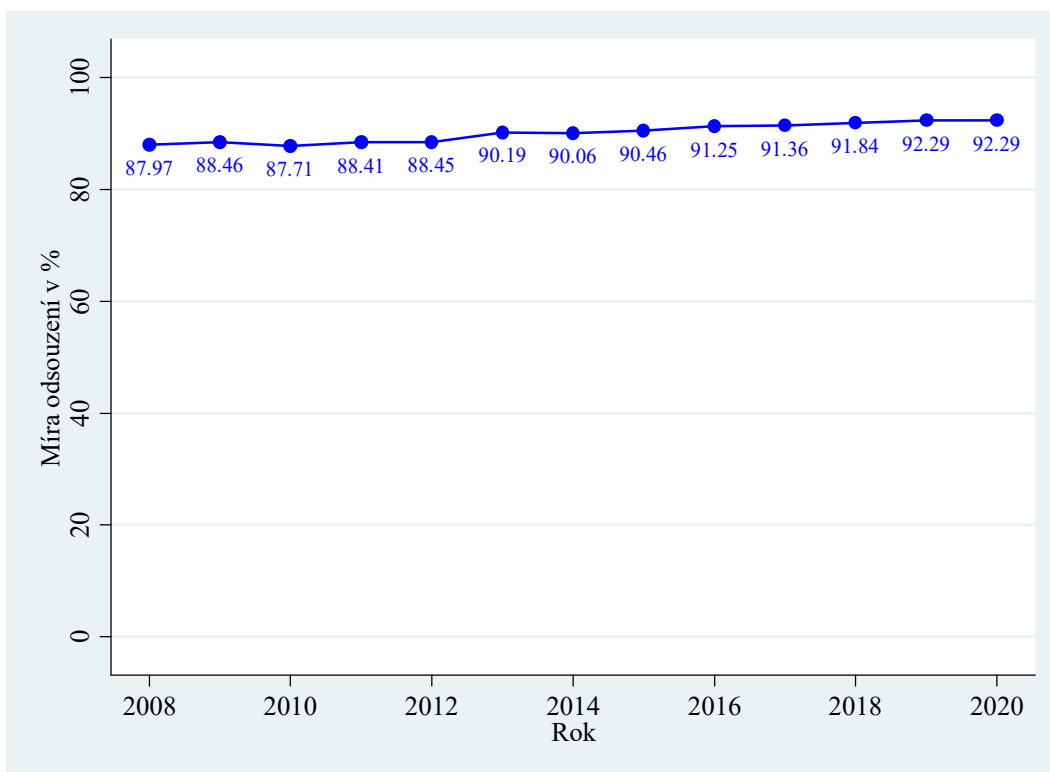
Lze tak konstatovat, že iniciativa přinesla častější ukládání peněžitých trestů a zatím ve stejném poměru nevzrostly přeměny peněžitého trestu v jiný trest. Situaci je nicméně nutné dále monitorovat s ohledem na prodlení mezi nesplněním uloženého peněžitého trestu a okamžikem, kdy soud z tohoto důvodu přistoupí k případné přeměně trestu.

Míra odsouzení

Jako míru odsouzení označujeme v této zprávě podíl odsouzených na počtu obžalovaných. V zásadě tedy udává, jaká je šance, že obžalovaný bude odsouzen. To, zda bude obžalovaný odsouzen, samozřejmě závisí na mnoha faktorech, které především plynou z okolností samotného případu. Zde je uveden pouze procentuální podíl odsouzených. Vzhledem k tomu, že trestní řízení

u soudu může skončit mnoha výsledky, je třeba definovat, co započteme jako odsouzenou osobu a co jako neodsouzenou osobu. Jako neodsouzenou osobu počítáme osobu, která byla zproštěna, a dále osobu, proti níž bylo řízení zastaveno a nebylo jí uloženo ani žádné ochranné opatření. Jako osobu odsouzenou samozřejmě počítáme odsouzené osoby a dále osoby, kterým byl uložen souhrnný či společný trest. Ostatní výsledky řízení nejsou ve statistice započítány.

Graf 37: OS – míra odsouzení v letech 2008 až 2020

V grafu vidíme zajímavý trend – míra odsouzení postupem času pomalu, ale jistě rostla. Od roku 2008 vzrostla o více než 4 procentní body.

Tabulka 29: OS – míra odsouzení dle krajů

Soud	Míra odsouzení v %
MS Praha	90,94
KS Praha	93,07
KS Č. Budějovice	90,53
KS Plzeň	92,99
KS Ústí n. Labem	90,36
KS Hr. Králové	95,10
KS Brno	92,08
KS Ostrava	93,54
Celkem ČR	92,29

Vidíme, že výsledky jsou poměrně vyrovnané, ale určité rozdíly existují. Největší míru odsouzení mají soudy ve Východočeském kraji, nejnižší v kraji Severočeském. Všechny soudy mají míry odsouzení přes 90 %, což znamená, že 9 z 10 osob před soudem jsou shledány vinnými a odsouzeny.

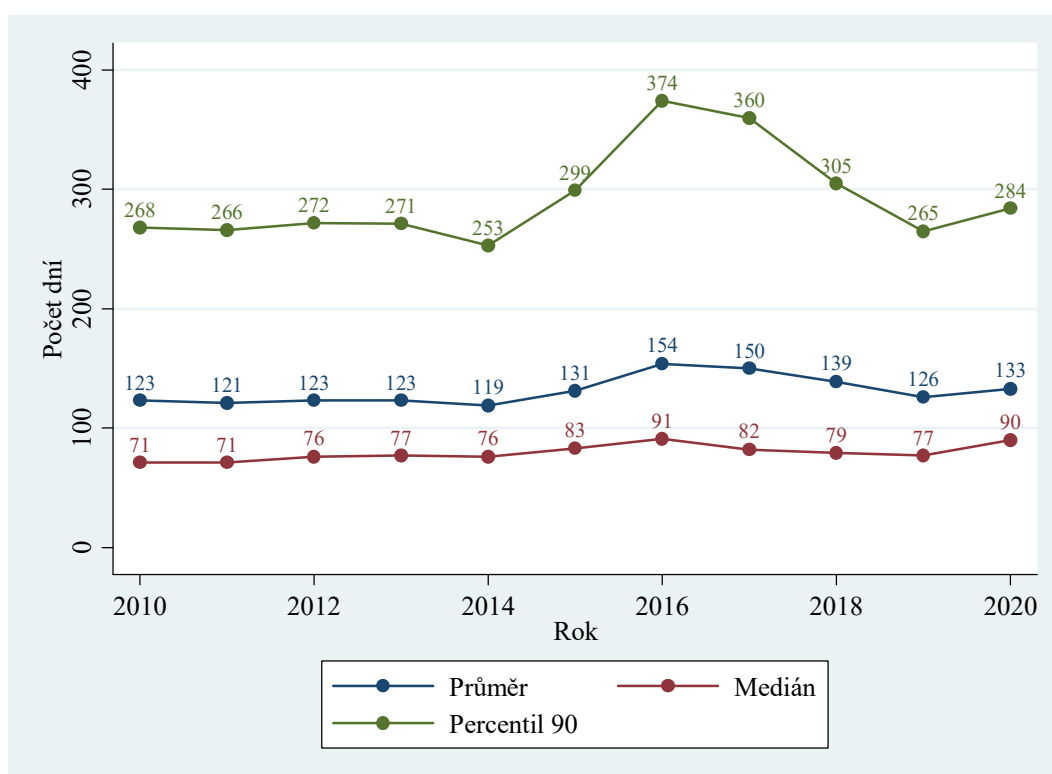
2.5 Opatrovnická agenda

Z hlediska statistického vykazování je sledování opatrovnické agendy nejjednodušší. Ve statistickém pozorování ve výkazech totiž nedocházelo k žádným velkým změnám. Stejně jako u civilního řízení zahrnuje opatrovnická agenda několik rejstříků. Zdaleka nejvýznamnější, a pro soud časově i jinak nejnáročnější, je agenda zahrnující řízení ohledně svéprávnosti a opatrovnictví člověka, péče soudu o nezletilé apod., tedy věci vedené v rejstříku P a Nc.

2.5.1 Délka řízení

Platí stejné poznámky jako u civilního řízení. Délku řízení tedy zjišťujeme ze statistických listů a uvádíme v kalendářních dnech ode dne nápadu do dne konečného vyřízení soudem I. stupně. Statistiky týkající se délky řízení jsou v této agendě dostupné až od roku 2009.

Graf 38: OS – délka řízení v opatrovnické agendě v letech 2010–2020

Délka řízení byla až do roku 2015 velmi stabilní, v letech 2015 a 2016 došlo k náhlému nárůstu následovanému tříletým poklesem. Příčinu zmíněného nárůstu můžeme spatřovat především v nabytí účinnosti zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (o. z.), podle kterého bylo třeba do tří let přezkoumat všechny osoby. Přibyly i další druhy rozhodování (podpurná opatření při narušení schopnosti zletilého právně jednat apod.). Došlo tak k velkému rozšíření obsahu opatrovnické agendy soudů, jak ukazuje další podkapitola. Pokles délky řízení v letech 2017–2019 byl pravděpodobně ovlivněn zejména přijetím novely o. z. provedené zákonem č. 460/2016 Sb., která prodlužuje na 5 let (§ 59 o. z.).

Také je třeba upozornit, že touto novelou zákona o zvláštních řízeních soudních, tj. zákonem č. 460/2016 Sb., došlo k možnosti upustit od provedení nového znaleckého posudku a výslechu znalce v případě, že je vedeno přezkumné řízení o svéprávnosti člověka a je zjevné, že stav posuzovaného se oproti rozhodnutí o omezení svéprávnosti či poslednímu rozhodnutí

o prodloužení nezměnil. V takovém případě je znalecký posudek třeba nahradit jiným důkazem, zejména písemnou zprávou ošetřujícího lékaře ve spojení s naposledy vypracovaným znaleckým posudkem (§ 38 odst. 4 zákona o zvláštních řízeních soudních).

Podle zkušeností soudů nová agenda samozřejmě představovala dodatečnou zátěž. Hlavní problém ale ležel ve vyhotovování znaleckých posudků potřebných pro přezkum svéprávnosti. Znalci byli natolik zahlceni, že odmítali zpracovávat nové věci do doby, než zpracovali ty, které jim byly přiděleny dříve. Na znalecké posudky soudy čekaly a dosud čekají šest měsíců, někdy i déle. To se samozřejmě promítlo do celkové délky řízení. Jak bylo zmíněno již dříve, reálné změny ve vyřizování agendy se do délky řízení promítají s určitým zpožděním. Nárůst v délce řízení je tedy patrný až v roce 2015 a 2016 a následuje pokles v letech 2017 a 2018. V roce 2019 pokles pokračoval a délky řízení se již prakticky vrátily na úroveň před účinností o. z. Klesl především percentil 90 a průměr, což znamená, že relativně klesl počet věcí, které nejsou vyřízeny dlouhou dobu.

novelou zákona o zvláštních řízeních soudních, tj. zákonem č. 460/2016 Sb., došlo k možnosti upustit od provedení nového znaleckého posudku a výsledku znalce v případě, že je vedeno přezkumné řízení o svéprávnosti člověka a je zjevné, že stav posuzovaného se oproti rozhodnutí o omezení svéprávnosti či poslednímu rozhodnutí o prodloužení nezměnil. V takovém případě je znalecký posudek třeba nahradit jiným důkazem, zejména písemnou zprávou ošetřujícího lékaře ve spojení s naposledy vypracovaným znaleckým posudkem (§ 38 odst. 4 zákona o zvláštních řízeních soudních).

Délky řízení byly ovlivněny skutečností, že v letech 2016 až 2018 převýšil počet vyřízených věcí počet věcí příchozích. Zdá se tedy, že výše popsané problémy v agendě, které nastaly po nabytí účinnosti o. z., se částečně podařilo vyřešit. Dílčí vliv může plynout i z opatření některých soudů k posílení opatrovnických oddělení.

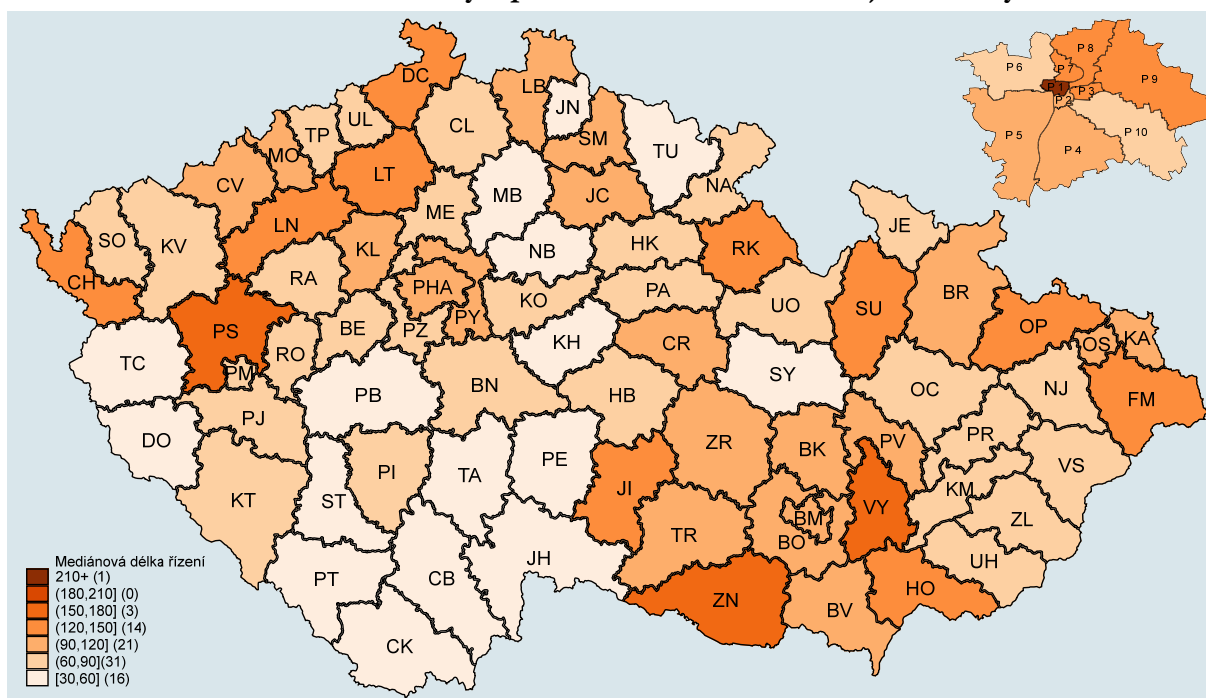
V roce 2020 opět došlo k mírnému růstu v délkách řízení, což opět teoreticky může souviset s pandemií COVID-19, která činnost soudů zkomplikovala. Tuto teorii podporuje fakt, že medián vzrostl ve všech krajích a téměř ve všech krajích s výjimkou Severočeského vzrostl i percentil 90 a průměr. Je ale třeba dále prozkoumat, jak se vyvinul nápad, počet vyřízených a nevyřízených věcí.

Tabulka 30: OS – délky řízení v opatrovnické agendě dle krajů

Nadřízený soud	Délka řízení					
	Průměr		Medián		Percentil 90	
MS Praha	163	+3 %	105	+27 %	357	+1 %
KS Praha	103	+6 %	70	+11 %	226	+7 %
KS Č. Budějovice	84	+17 %	50	+9 %	189	+29 %
KS Plzeň	120	+13 %	78	+13 %	260	+16 %
KS Ústí n. Labem	147	-9 %	101	+16 %	300	-16 %
KS Hr. Králové	127	+15 %	81	+16 %	273	+16 %
KS Brno	155	+3 %	109	+14 %	316	+2 %
KS Ostrava	138	+12 %	101	+19 %	283	+14 %
Celkem ČR	133	+6 %	90	+17 %	284	+7 %

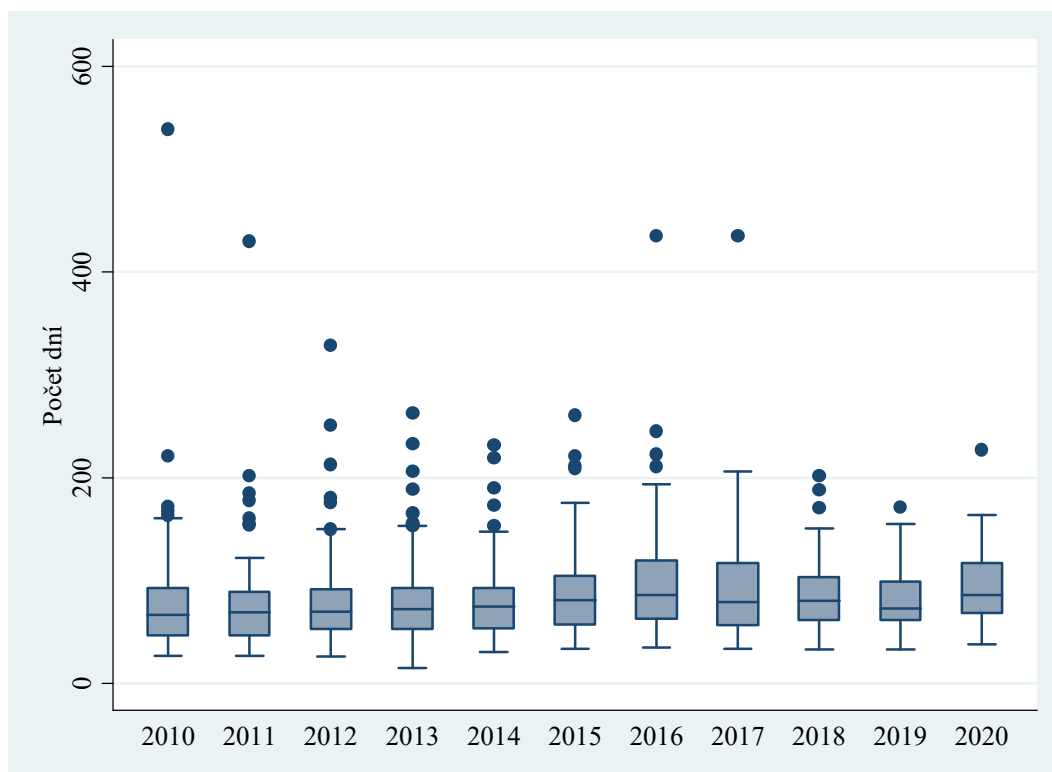
Z tabulky a kartogramu vyplývá, že situace v opatrovnické agendě je stále přibližně stejná jako v agendě občanskoprávní (délky v opatrovnických řízeních jsou však přibližně poloviční). Nejvyšší délky řízení tedy opětovně vykazují soudy v Severočeském a Jihomoravském kraji. V opatrovnické agendě k nim rovněž patří Praha, což je ale způsobeno tím, že v roce 2019 v obou krajích výrazně klesla délka řízení a Prahu tedy vlastně „dohrnaly“. Celkově lze ale říct, že mezi kraji nejsou nyní příliš velké rozdíly s výjimkou Jihočeského kraje, kde jsou délky řízení výrazně nižší.

Graf 39: OS – mediánové délky opatrovnického řízení u jednotlivých soudů

Nejrychleji vyřizovaly opatrovnickou agendu v roce 2020 OS Jindřichův Hradec (mediánová délka řízení 33 dnů), OS Svitavy (37 dnů) a OS Tábor (40 dnů). Naopak nejpomalejší je OS pro Prahu 1, kde je mediánová délka řízení 228 dnů, což je nárůst oproti roku 2019 o 56 dnů; soud ovšem vyřizuje malé množství opatrovnických věcí. Následuje OS Znojmo (164 dnů) a OS Plzeň-sever (159 dnů).

Graf 40: OS – krabicové grafy, mediánové délky opatrovnického řízení

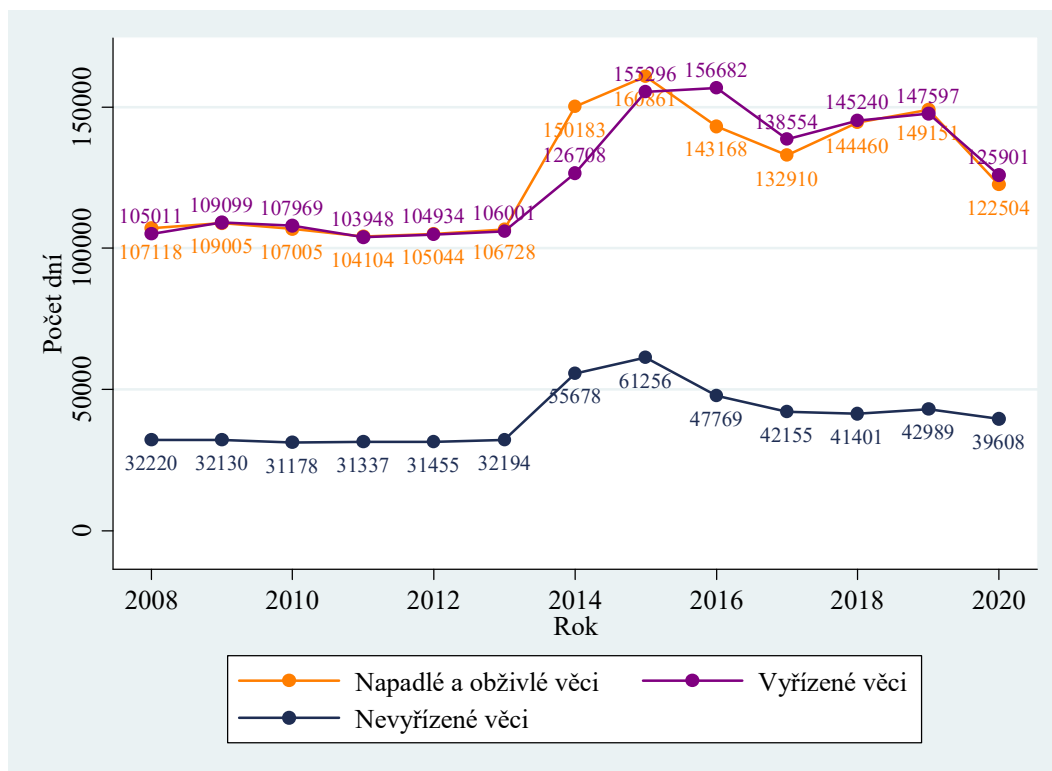
Z krabicových grafů vidíme, že v rozdílech mezi soudy nedocházelo v průběhu let k žádným větším změnám. OS Chomutov (vždy nejvíce odlehlá hodnota) se v letech 2009 až 2013 dařilo postupně snižovat délku řízení. Občanský zákoník tento trend ale zvrátil a délka řízení v Chomutově v letech 2015 a 2016 opět rychle narůstala, až se v roce 2018 zařadil po bok ostatních OS. V roce 2019 byla již jen jediná odlehlá hodnota – OS pro Prahu 1. V roce 2020 se Praha 1 oddálila od boxu a box i vousy se mírně zvětšily. Tedy, zvětšila se i variabilita. Situace z hlediska statistické variability ale stále vypadá relativně dobře.

2.5.2 Vyřizování věcí

Z grafu níže je zřejmý výše zmíněný dopad občanského zákoníku. V počtu napadlých věcí se samozřejmě projevil již v roce 2014. Vidíme, že nárůst počtu napadlých věcí byl opravdu velmi významný – více než 40 %. Soudy byly schopny částečně reagovat a značně se zvýšil počet vyřízených věcí. Nárůst v počtu napadlých věcí byl ale větší než počet vyřízených věcí a počet nevyřízených věcí tak začal růst. Počet napadlých věcí poklesl až v roce 2016 a v roce 2017. To je zřejmě způsobeno hlavně tím, že všechny přezkumy svéprávnosti byly zahájeny v letech 2014 a 2015. Soudům se podařilo v roce 2016 udržet počet vyřízených věcí na úrovni z roku 2015 a také v roce 2017 udržet počet vyřízených věcí nad nápadem. Díky tomu počet nevyřízených věcí klesal. Soudům pomohlo prodloužení lhůty na přezkum svéprávnosti pro určité případy ze tří na pět let vyplývající z novely o. z. přijaté na konci roku 2016. Nicméně je třeba uvést, že počet osob (tedy celkový rozsah agendy přezkumů svéprávnosti) je jen cca 36 tisíc, což znamená, že se na nárůstu nápadu podílí jen asi jednou čtvrtinou, zbytek jsou další nové agendy zavedené o. z. Tyto nové agendy také stojí za růstem nápadu v letech 2018 a 2019, protože, jak již bylo konstatováno, všechny přezkumy svéprávnosti byly zahájeny již v letech 2014 a 2015.

V roce 2019 mírně narostl nápad a soudy vyřídily méně věcí, než k nim přišlo, rozdíl byl nicméně malý – míra vyřizování byla 99 %. V roce 2020 vidíme stejně jako u ostatních agend značný pokles v počtu příchozích věcí. Dopad pandemie na funkčnost soudů tedy v opatrovnické agendě není nijak velký. Soudy vyřídily více věcí, než k nim přišlo, i když jim to v průměru mohlo trvat o něco déle. Soudům rozhodně ulevila skutečnost, že se v důsledku pandemie COVID-19 výrazně snížil nápad.

Graf 41: OS – vyřizování věcí v opatrovnické agendě v letech 2008–2020

Tabulka 31: OS – vyřizování opatrovnických věcí dle krajů

Nadřízený soud	Počet věcí						Míra vyřizování
	Nápad + obživa		Vyřizeno		Nevyřizeno		
MS Praha	14 513	-9 %	14 704	-7 %	5 207	-4 %	101,3 %
KS Praha	18 500	-12 %	18 520	-12 %	4 875	-0 %	100,1 %
KS Č. Budějovice	8 109	-20 %	7 922	-22 %	1 912	+11 %	97,7 %
KS Plzeň	11 436	-20 %	11 557	-18 %	3 376	-3 %	101,1 %
KS Ústí n. Labem	16 347	-19 %	16 925	-16 %	5 993	-9 %	103,5 %
KS Hr. Králové	13 212	-22 %	13 888	-18 %	3 973	-15 %	105,1 %
KS Brno	18 861	-19 %	20 164	-12 %	6 641	-16 %	106,9 %
KS Ostrava	21 526	-21 %	22 221	-16 %	7 631	-8 %	103,2 %
Celkem ČR	122 504	-18 %	125 901	-15 %	39 608	-8 %	102,8 %

V tabulce vidíme, že nápad klesl ve všech krajích a že všechny kraje s výjimkou Jihočeského kraje měly míru vyřizování vyšší než 100 %. Obzvláště dobře si vedl kraj Jihomoravský. Nakonec je stejně jako v civilní a trestní agendě zobrazen vývoj nápadu po měsících.

Graf 42: OS – měsíční nápad opatrovnických věcí

V grafu vidíme, že vývoj nápadu je velmi podobný vývoji v trestní agendě. V době prvního i druhého nouzového stavu došlo k výraznému poklesu nápadu. Pokles byl silnější v době prvního nouzového stavu. Vliv mohl mít samotný nouzový stav, ale i přijatá opatření, která byla během nouzového stavu nejprísnejší.

2.5.3 Vyřizování v přepočtu na soudce

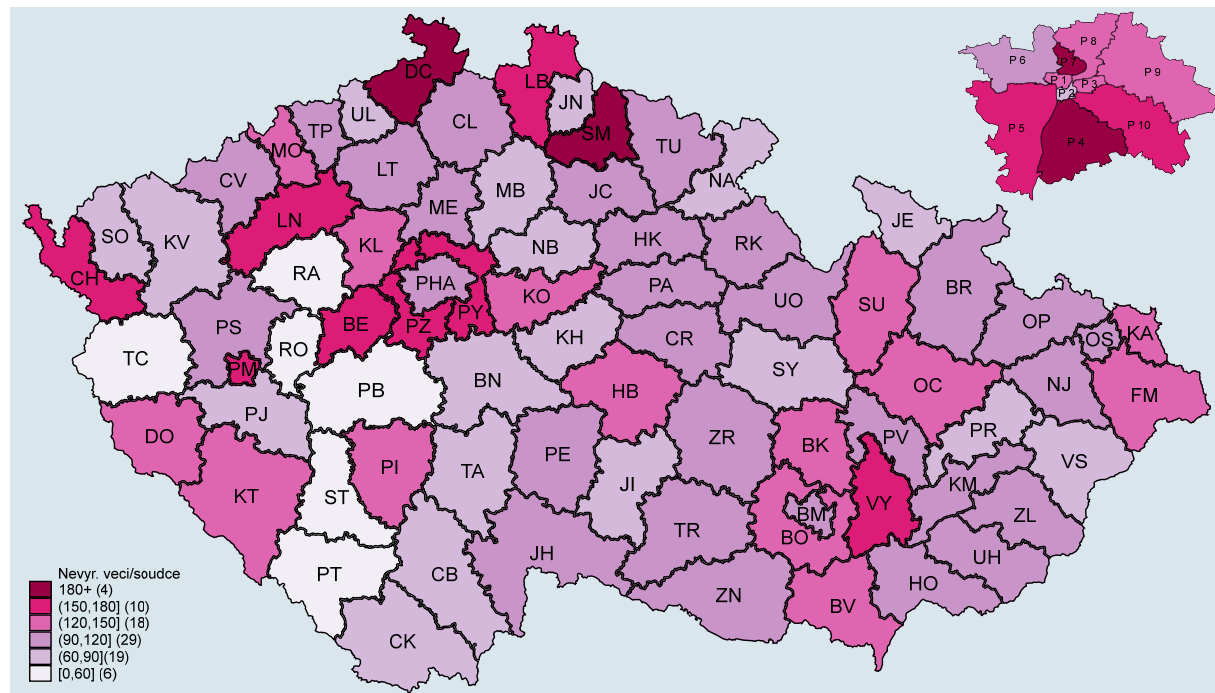
Díky nově získaným datům je možné provést přepočet na soudce i u opatrovnické agendy. Bližší informace k novým datům o počtu soudcovských úvazků se nacházejí v podkapitole 2.2.3.

Tabulka 32: OS – vyřizování opatrovnických věcí na skutečný úvazek dle krajů

Nadřízený soud	Počet úvazků	Nápad + obživa	Délka řízení				
				Vyřizeno	Nevyřizeno		
MS Praha	35,75	405,96	-3 %	411,30	-0 %	145,65	+4 %
KS Praha	45,65	405,26	-4 %	405,70	-4 %	106,79	+9 %
KS Č. Budějovice	23,7	342,15	-16 %	334,26	-17 %	80,68	+17 %
KS Plzeň	32,3	354,06	-16 %	357,80	-14 %	104,52	+1 %
KS Ústí n. Labem	51,12	319,78	-21 %	331,08	-18 %	117,23	-11 %
KS Hr. Králové	39,4	335,33	-24 %	352,49	-19 %	100,84	-16 %
KS Brno	59,95	314,61	-23 %	336,35	-17 %	110,78	-21 %
KS Ostrava	68,3	315,17	-15 %	325,34	-9 %	111,73	-1 %
Celkem ČR	356,17	343,95	-15 %	353,49	-12 %	111,21	-5 %

U nevyřízených věcí na soudce jsou na tom nejlépe OS spadající KS České Budějovice (obdobně jako u délek řízení).. Změny v přepočtu nevyřízených věcí na soudce se liší kraj od kraje, což spíše plyne ze změn v počtu úvazků soudců, neboť počet nevyřízených věcí klesl téměř ve všech krajích. Z jednotlivých soudů jsou pak na tom nejlépe Prachatice (42), Rakovník (47) a Tachov (48). Nejvyšší počet věcí na soudce naopak vykazují Semily (231), Praha 7 (201) a Děčín (184).

Graf 43: OS – počet nevyřiz. opatrov. věcí na úvazky soudce u jednotlivých soudů

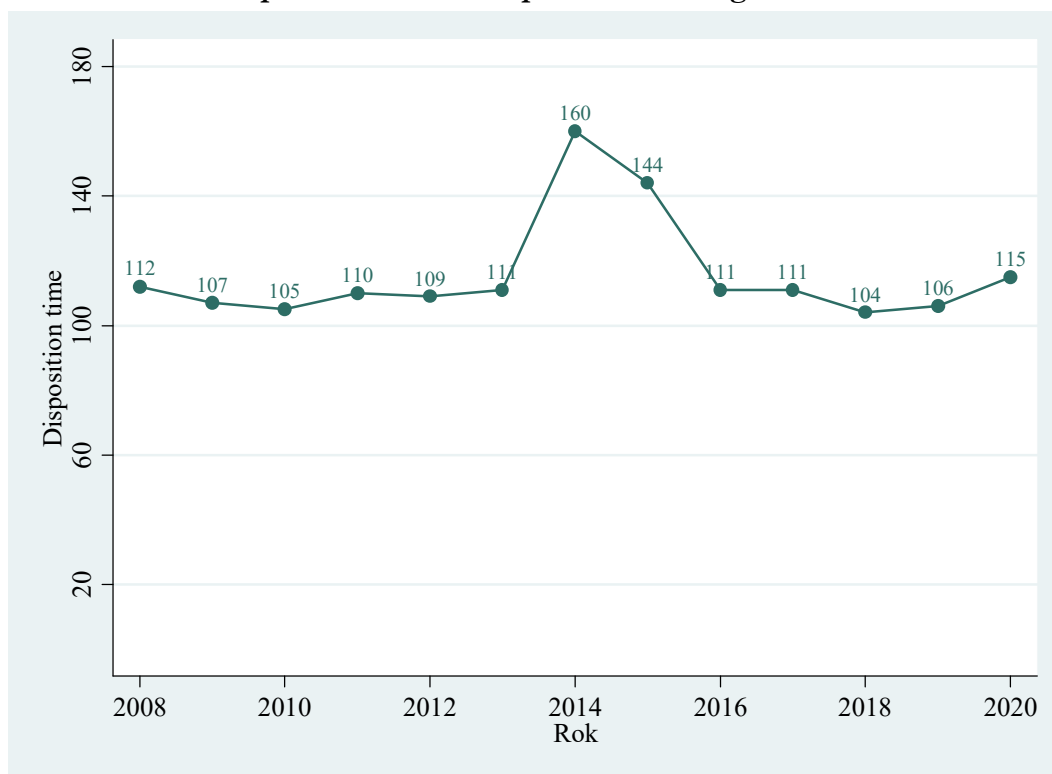

2.5.4 Disposition time (dispoziční čas)

Základní popis způsobu výpočtu a účelu tohoto ukazatele se nachází v části věnované civilnímu řízení u OS. Výsledky DT silně korespondují s výsledky z předchozích podkapitol.

V roce 2014 je patrný obrovský nárůst DT. Ten je způsoben výše popsaným velkým nárůstem v počtu nevyřízených věcí. Počet vyřízených věcí vzrostl méně, což vedlo k nárůstu DT. V roce 2015 vzrostl výrazněji počet vyřízených věcí, takže DT klesl. V roce 2016 pak klesl nápad a tím i nevyřízené věci. Došlo tedy k poklesu DT na úroveň roku 2014. V roce 2017 poklesl počet vyřízených i nevyřízených věcí asi o 12 %. DT tím pádem zůstal stejný jako v roce 2016. V roce 2018 se vyřídilo více věcí než v roce 2017, přičemž počet nevyřízených věcí příliš neklesal – výsledkem je nejlepší hodnota DT za posledních 10 let. Ve srovnání posledních 10 let tedy pracovaly opatrovnické soudy v roce 2018 nejefektivněji. V roce 2019 došlo spíše ke kosmetickému nárůstu na 106 – vzrostl počet nevyřízených i vyřízených věcí a nárůst v počtu nevyřízených věcí velmi mírně převýšil nárůst v počtu věcí vyřízených. V roce 2020 DT o 9 dnů narostl, což je dáno poklesem počtu vyřízených věcí. K určitému nárůstu došlo ve všech krajích, s výjimkou Jihomoravského. K největšímu nárůstu DT došlo u soudů, které spadají pod KS České Budějovice. Kraj je ale stále nejlepší. Nyní jsou mezi kraji relativně malé rozdíly. Rozdíl mezi nejlepším krajem (Jihočeský – 88) a nejhorším (Praha a Severočeský kraj - 129) je jen 41 „dnů“. U jednotlivých soudů jsou ovšem rozdíly přece jen vyšší.

Graf 44: OS – disposition time v opatrovnické agendě v letech 2008–2020

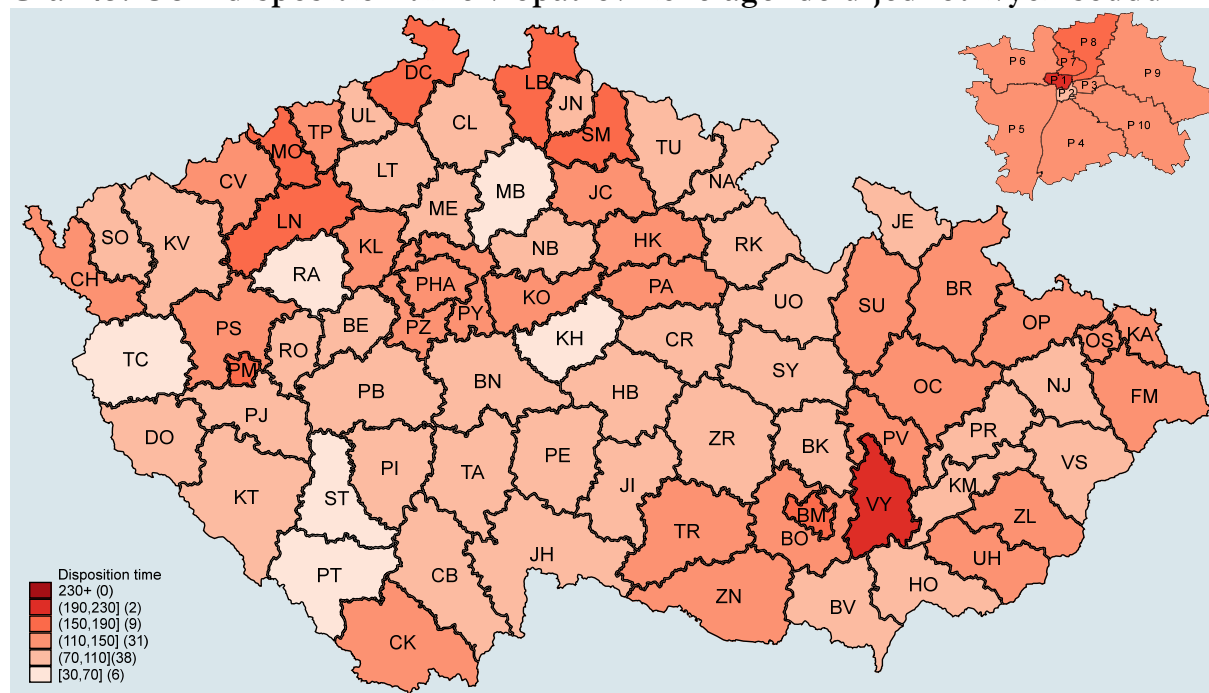
Tabulka 33: OS – disposition time v opatrovnické agendě dle krajů

Nadřízený soud	Disposition time	
MS Praha	129	+4 %
KS Praha	96	+14 %
KS Č. Budějovice	88	+41 %
KS Plzeň	107	+17 %
KS Ústí n. Labem	129	+9 %
KS Hr. Králové	104	+4 %
KS Brno	120	-5 %
KS Ostrava	125	+10 %
Celkem ČR	115	+8 %

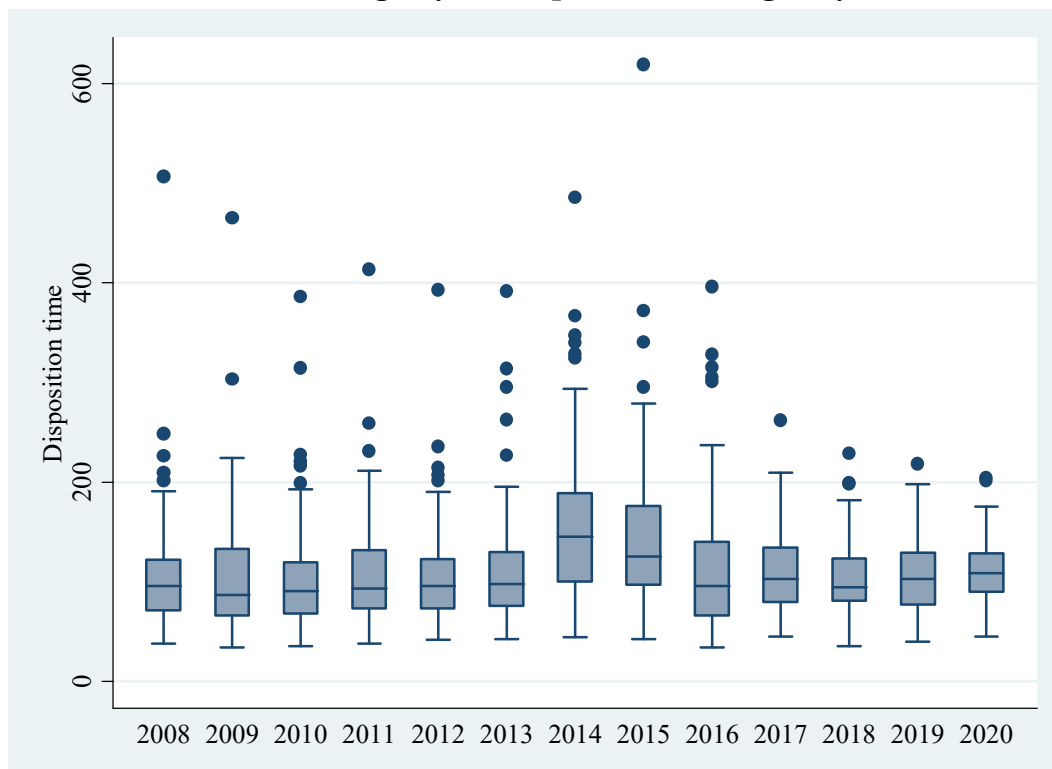
Okresní soudy v působnosti KS Ústí nad Labem již nevykazují nejvyšší disposition time, jako tomu bylo v předchozích letech, ale dotáhly se na soudy z jiných krajů. Na kartogramu vidíme, že Severočeský kraj již není zdaleka „nejčervenější“. Vyrovnanost potvrzuje i krabicový graf, kde vidíme pouze jednu odlehlou hodnotu.

Jak jsme uvedli již dříve, ukazatel disposition time slouží zejména k porovnání mezi jednotlivými soudy a nesmí být zaměňován s délkou řízení.

Graf 45: OS – disposition time v opatrovnické agendě u jednotlivých soudů

Graf 46: OS – krabicové grafy, DT opatrovnické agendy

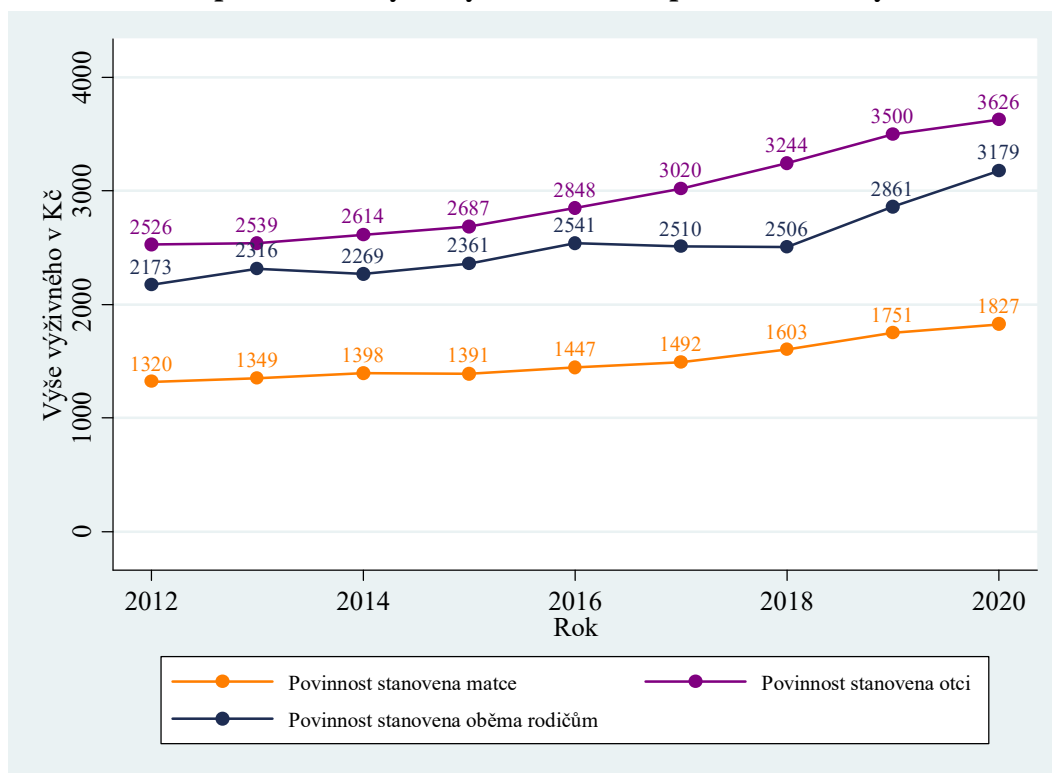
Data v této kapitole můžeme shrnout tak, že před rokem 2014 byla situace v opatrovnické agendě velmi podobná situaci v agendě občanskoprávní, a pokud jde o rozdíly mezi soudy, problémy měly především okresní soudy spadající pod KS Brno a KS Ústí nad Labem. V letech 2014 a 2015 došlo k velkému nárůstu počtu napadlých věcí. To negativně ovlivnilo rychlost vyřizování agendy v celé ČR. Na některé soudy byl dopad horší než na jiné. V letech 2015 a 2016 se soudům pozvolna dařilo vyrovnat se s nárůstem vyřizované agendy a tento trend pokračoval i v letech 2017 a 2018, kdy se rozdíly mezi jednotlivými okresními soudy dále zmenšovaly (šedé boxy jsou kompaktnější, „vousy“ kratší a odlehle OS / body jsou blíže k hornímu „vousu“, tedy přibližují se k ostatním okresním soudům). V roce 2019 nedošlo k velkým změnám oproti roku 2018. Rok 2020 byl ovlivněn pandemií COVID-19 a došlo tak k výraznému poklesu nápadu. Pandemie ale nezabránila soudům úspěšně vyřizovat věci. Došlo tedy k mírným poklesům počtu nevyřízených věcí a také k poklesu ve variabilitě mezi soudy.

2.5.5 Další statistiky

Jednou z největších a nejvýznamnějších agend, které jsou na opatrovnickém úseku soudů vyřizovány, je rozhodování o výživném (nyní § 910 a násl. o. z.), tedy rozhodování o tom, který z rodičů a kolik má platit na výživu svého nezletilého potomka (případně zletilého dítěte, bylo-li řízení zahájeno před nabytím jeho zletilosti). Zde uvedené statistiky se týkají prvního rozhodnutí o vyživovací povinnosti a údaje (v Kč event. v %) se vztahují k jednomu dítěti.

Výše výživného a podíl na příjmu

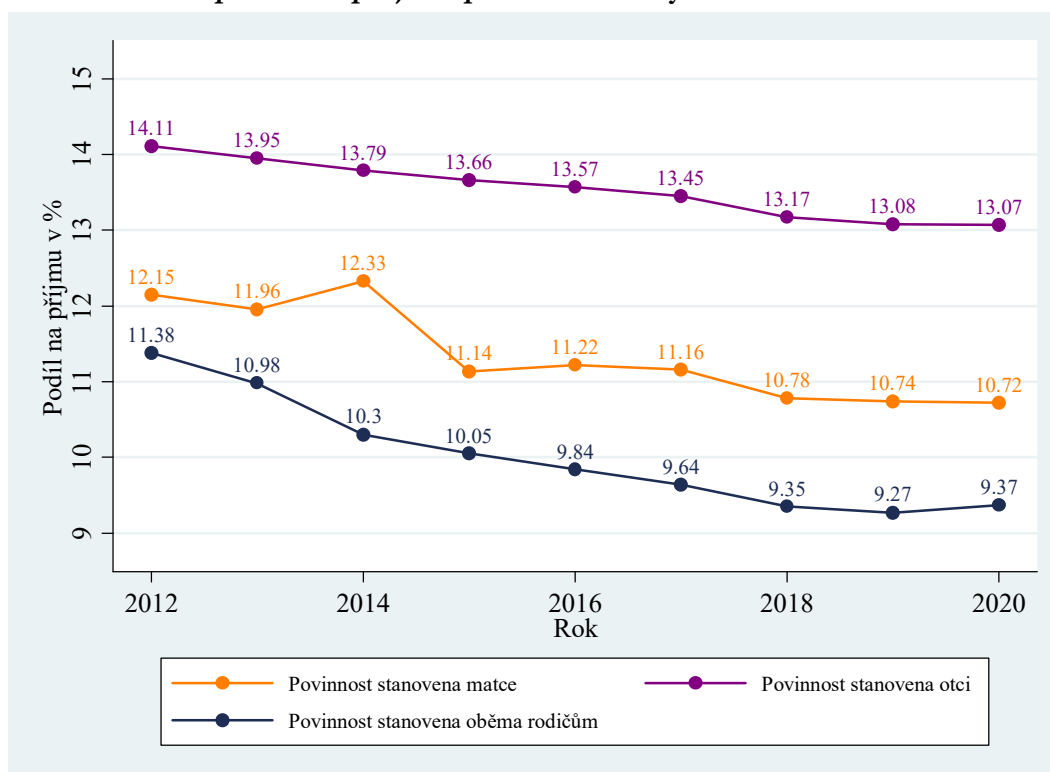
Graf 46: OS – průměrná výše výživného dle povinné osoby v letech 2012–2020

V grafu výše vidíme, že průměrné výživné stanovené otci je asi dvakrát vyšší než průměrné výživné stanovené matce a je potřebné dále tento vývoj sledovat. Rozdíl je způsoben několika faktory:

- Při určování výživného soud přihlíží k majetkovým poměrům povinného. Průměrná mzda žen v ČR je menší než průměrná mzda mužů a logicky je tedy mužům stanovena povinnost platit vyšší výživné. To ovšem vysvětluje pouze část rozdílu, protože mzda mužů není ani zdaleka dvakrát vyšší než mzda žen a při růstu hrubých mezd žen dochází ke snižování podílu jim určeného výživného na jejich příjmu. Například ve 4. čtvrtletí 2019 byla podle Českého statistického úřadu mediánová hrubá měsíční mzda žen 28 481 Kč, u mužů 33 814 Kč. Hrubé mzdy vykazované ČSÚ navíc nezahrnují přídatky na děti a jiné eventuální přiznané dávky.
- V dalším grafu vidíme, že u matek je podíl výživného na čistém měsíčním příjmu nižší než u otců. To souvisí právě s výší příjmů. Snižování disponibilního příjmu má větší dopad na lidi s nižšími mzdami.
- Rozdíl mezi příjmy otce a matky, kteří vedou spor o výživné, je větší než rozdíl mezi příjmy mužů a žen v celé populaci ČR. To je zřejmě dáno tím, že matky se musí starat o dítě v nižším věku, což se negativně projevuje v jejich příjmech.
- Povinné ženy mají v průměru více vyživovacích povinností než povinní muži. Soud počet vyživovacích povinností při rozhodování rovněž zohledňuje – povinnému s více vyživovacími povinnostmi soud stanoví v průměru nižší výživné.

Graf 47: OS – podíl na příjmu povinné osoby v letech 2012–2019

V případě, že je povinnost platit výživné stanovena oběma rodičům, zachycují tyto statistiky pouze vyšší z obou částek. Vzhledem k výši příjmů se obvykle jedná o částku stanovenou otci. Částky jsou v průměru nižší než částky stanovené pouze otcům, protože dítě má v tomto případě zajištěn příjem od obou rodičů.

V grafech vidíme, že průměrná stanovená částka výživného na jedno dítě roste, podíl stanoveného výživného na čistém měsíčním příjmu povinné osoby přitom klesá. To lze vysvětlit zlepšující se ekonomickou situací v ČR a zvyšováním příjmů nejen povinných osob. Například u povinnosti stanovené otci vzrostla částka z 2 526 Kč na 3 626 Kč, tedy přesně o 1 100 korun (o 44 %). Na trendu nic nezměnila ani pandemie COVID-19. Je nicméně možné, že se projeví až v datech v roce 2021.

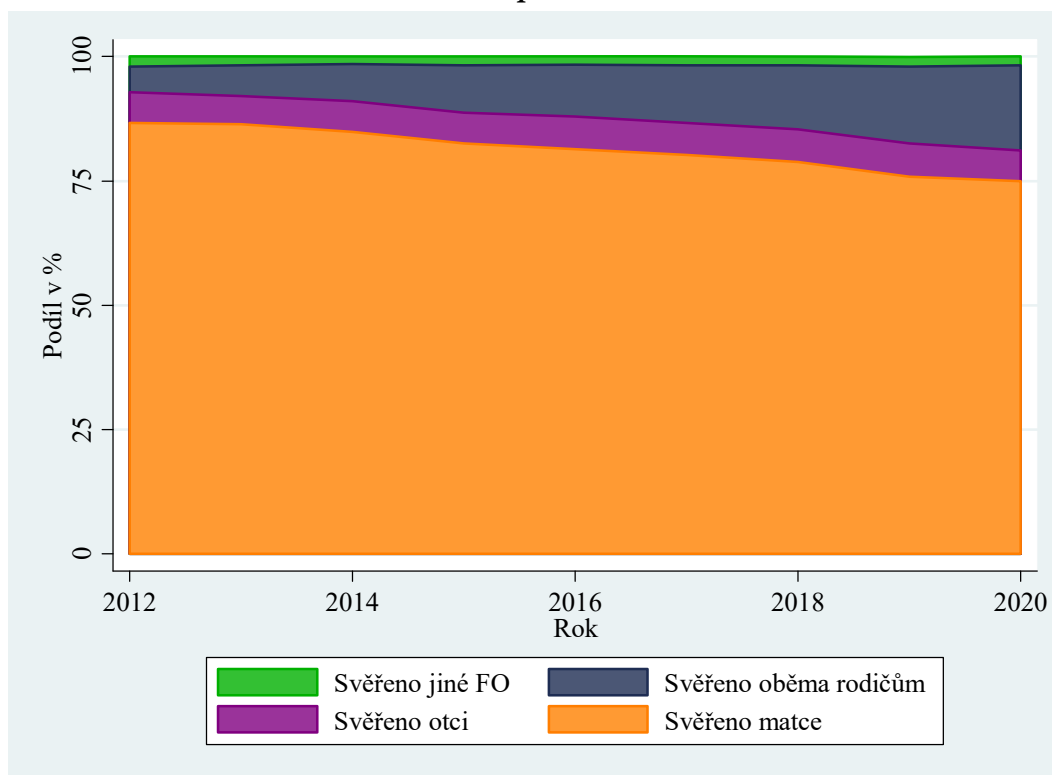
Svěřování do péče

Plošný graf (viz seznam pojmů) dále zachycuje statistiku, která úzce souvisí s rozhodováním o výživném, totiž to, jak často je dítě svěřeno do péče matce, otci, jiné fyzické osobě či oběma rodičům do společné nebo střídavé péče. V necelých 80 % případech svěřil soud dítě do péče matce. Vidíme ovšem, že podíl tohoto tradičního modelu postupně pozvolna klesá ve prospěch alternativních řešení. K tomuto trendu přispívá zřejmě nejen judikatura českého Ústavního soudu; můžeme se domnívat, že ke změně rozhodovací praxe může přispívat i celospolečenské klima, odborné diskuse o rozhodování o dětech na mezinárodní úrovni a další faktory.

V řeci konkrétních čísel podíl případů, kdy soud svěřil dítě do péče matce, klesl z 86,6 % v roce 2012 na 74,9 % v roce 2020. Podíl případů, kdy bylo dítě do péče svěřeno oběma rodičům, se výrazně zvýšil z 5,2 % v roce 2012 na 17,0 % v roce 2020, tedy na více než trojnásobek.

Od roku 2014 jsou k dispozici také o něco podrobnější data. U svěřením dítěte do péče obou rodičů se rozlišuje, jestli se jednalo o péči střídavou nebo o péči společnou. Data ukazují, že svěřením do střídavé péče je častější a že frekvence využití roste jak u střídavé péče, tak i u péče společné.

Graf 48: OS – svěřování dítěte do péče

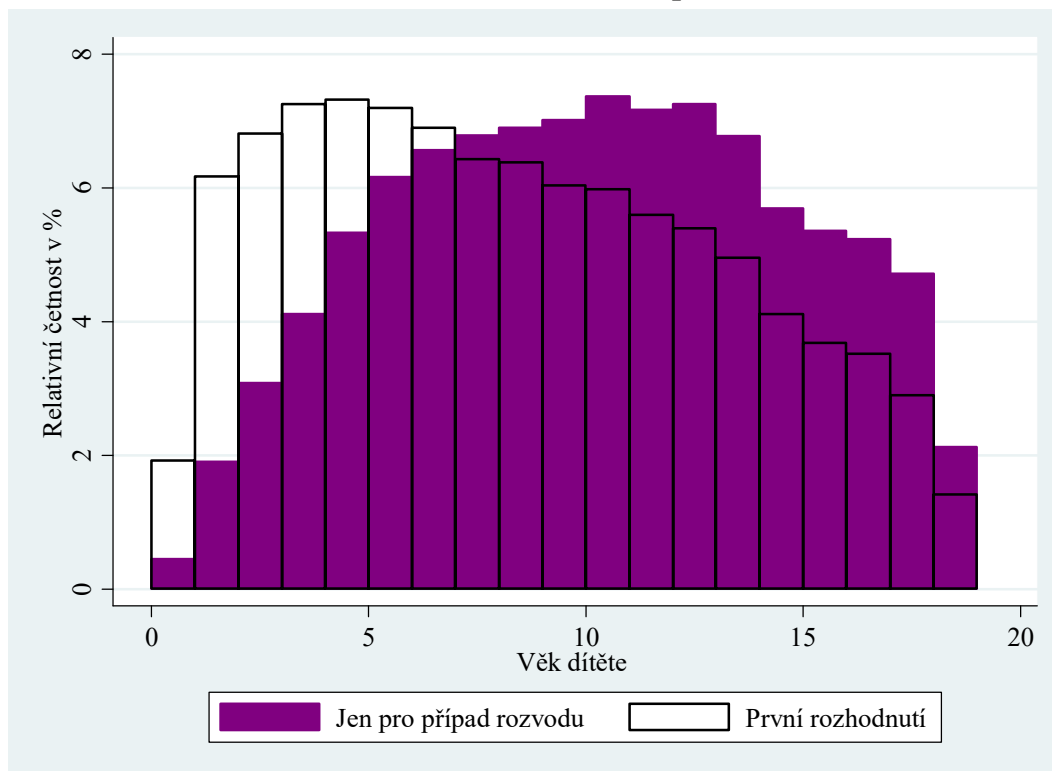

Věková struktura dětí

Poslední graf v této podkapitole se zabývá věkovou strukturou dětí, u nichž proběhlo řízení o péči o nezletilé. Průhledné sloupce zobrazují věkovou strukturu dětí, u kterých došlo k prvnímu rozhodnutí o svěřením do péče. Jedná se o data vztahující se ke stejné skupině věcí jako graf výše. Fialové sloupce ukazují věkovou strukturu dětí, u nichž bylo rozhodnuto o péči o dítě pouze v případě, kdy dojde k rozvodu rodičů.

Na histogramu je vidět zcela jasný rozdíl mezi oběma skupinami. Věk dítěte při rozhodování o péči v případě rozvodu je celkem logicky výrazně vyšší. U prvního rozhodnutí obecně jsou děti nejčastěji ve věku od 1 do 5 let. U rozhodnutí v případě rozvodu je nejvíce dětí ve věku 7 až 10 let. Toto rozložení se celkem logicky mezi kalendářními roky nemění.

Graf 49: OS – věkové složení dětí v řízení o péči o nezletilé

Stejně jako v rejstříku C a rejstříku T zde uvádíme přepočtené věci na 1 000 obyvatel. Údaje jsou uvedeny v tabulce níže.

Tabulka 34: OS – nápad opatrovnických věcí na 1 000 obyvatel

Nadřízený soud	Počet obyvatel	Nápad	Nápad/1 000 obyvatel
MS Praha	1 324 277	14 163	10,7
KS Praha	1 385 141	18 291	13,2
KS Č. Budějovice	716 385	8 046	11,2
KS Plzeň	884 563	11 295	12,8
KS Ústí n. Labem	1 190 558	16 187	13,6
KS Hr. Králové	1 243 321	12 997	10,5
KS Brno	2 082 452	17 586	8,4
KS Ostrava	1 867 242	21 245	11,4
Celkem ČR	10 693 939	119 810	11,2

Rozdíly mezi kraji v přepočtu na 1 000 obyvatel jsou menší než například v trestní agendě. Bez hlubší analýzy není možné činit kategoričké závěry proč tomu tak je. U Středočeského kraje může nicméně mít vliv skutečnost, že v kraji žije relativně více mladých rodin s dětmi. U Severočeského kraje pak může výsledek plynout ze socioekonomické situace v kraji. Z jednotlivých okresních soudů mají největší nápad na 1 000 obyvatel OS Ostrava (33,5), OS Zlín (31,6) a OS Ústí nad Orlicí (31,0). Naopak nejméně mají OS Plzeň-sever (3,8), OS Kroměříž (4,2) a OS Tachov (4,4).

2.6 DEA

Jak jsme uvedli již výše, Ministerstvo spravedlnosti sleduje i jiné statistické údaje než ty, které byly zachyceny v předchozích částech této zprávy, a používá i výrazně složitější ukazatele a metody. Velmi dobrým příkladem je tzv. DEA (Data Envelopment Analysis, analýza obalu dat). Tato kapitola se věnuje právě analýze technické efektivity českých soudů pomocí DEA. Dovolujeme si upozornit, že metoda je výrazně složitější než obvykle sledované a publikované údaje, v důsledku čehož se tato kapitola výrazně liší od ostatních kapitol této zprávy celkovým pojetím, grafickou úpravou i strukturou.

V samotné kapitole uvádíme pouze výsledky, jejich interpretace a srovnání s rokem 2019. Bližší popis metody (teorie, literatura, metodika, specifikace modelu) naleznete v příloze. Zde vysvětlíme pouze několik pojmů důležitých pro interpretaci výsledků.

Hlavním problematickým bodem tohoto typu zkoumání je nalezení vhodného způsobu kvantifikace výstupu a tím definice *efektivního* výstupu: jde jednak o správné zohlednění různé distribuce náročnosti věcí u různých soudů a jednak o zohlednění *kvality* vydávaných rozhodnutí. I přes tuto výhradu jsou ovšem výsledky pro porovnání jednotlivých soudů užitečné a slouží jako základ dalšího zkoumání práce těch soudů, které se výrazně odlišují.

2.6.1 Výsledky a jejich interpretace

Je třeba zdůraznit, že veškeré závěry se týkají **relativní** efektivity, **nikoliv absolutní**. Soudy tedy porovnáváme mezi sebou nikoliv s nějakým externím standardem. Hlavní výsledky uvádíme v tabulce 31.

První tři sloupce udávají efektivity. První sloupec (CRS_TE) udává celkovou technickou efektivity (ta má dvě složky, „čistou technickou efektivity“ a „efektivity vzhledem k velikosti“).

Druhý sloupec (VRS_TE) udává tzv. „čistou“ technickou efektivity (jak dobře soud funguje, nezohledňuje se jeho velikost). Získaná míra neefektivity je tedy způsobena pouze horším fungováním soudu.

Třetí sloupec (Scale) udává míru efektivity danou velikostí soudu. Je vypočítán jako podíl CRS_TE/VRS_TE.

Sloupce mohou nabývat hodnoty od nuly do jedné. Jedna značí stoprocentní efektivity, např. hodnota 0,09 by značila devítiprocentní efektivity.

Poslední sloupec udává, jaké výnosy z rozsahu soud vykazuje (respektive jaká je jeho efektivní projekce). Může se jednat o rostoucí výnosy z rozsahu (IRS), konstantní výnosy z rozsahu (CRS – v tom případě je jeho velikost ideální) nebo klesající výnosy z rozsahu (DRS).

Pro lepší pochopení uvádíme příklady interpretace: OS v Kladně má skóre: CRS_TE = 0,952 VRS_TE = 0,957, Scale = 0,995, RTS = DRS. Soud je tedy efektivní asi na 95,2 %. Soud sám o sobě funguje efektivně na 95,7 %. Jeho neefektivnost je částečně způsobena ne zcela vhodnou velikostí – soud je díky ní efektivní jen na 99,5 %. DRS značí, že soud vykazuje rostoucí výnosy z rozsahu. Ideálně by tedy měl soud být o něco větší, než ve skutečnosti je.

Tabulka ukazuje, že v ČR je celkem 29 čistě technicky efektivních soudů. Patnáct z těchto soudů ztrácí efektivity kvůli nevhodné velikosti. V roce 2019 to bylo 25 čistě technicky efektivních

soudů, 15 z nich ztrácelo efektivnost kvůli nevhodné velikosti. Obzvláště dobře si tento rok vedly soudy v Praze, kterých je efektivních (CRS_TE = 1) hned 7.

Naopak nejméně efektivní jsou OS Vyškov (CRS_TE = 0,782), OS Jičín (CRS_TE = 0,819) a OS Plzeň-město (CRS_TE = 0,824). Výrazně větší ztráta v efektivnosti plyne z horší čisté technické efektivnosti (VRS_TE) než ze ztráty efektivnosti kvůli velikosti soudu (Scale).

Zde je na místě zmínit, že efektivita soudů je někdy ovlivněna faktory mimo kontrolu soudů. Například OS v Bruntále má pobočku v Krnově a je tak pravdou, že efektivita není tak dobrá, jak by jinak odpovídalo jejich dosaženým výsledkům a celkové délce soudního řízení, kdy patří v ČR do průměru. Určitá neefektivita OS s pobočkou je vykompenzována spokojeností účastníků řízení, kteří se nemusí dopravovat do pro ně vzdáleného města.

Celková efektivnost soudů v ČR je 92,9 %, čistá technická efektivnost je 94,2 %, efektivnost dle velikosti je 98,6 %. Soudy v ČR tedy velmi málo ztrácejí efektivnost kvůli velikosti. Kvůli velikosti takto ztrácejí efektivnost hlavně soudy v Ostravě a v Brně (které jsou příliš velké) a soudy v Semilech, či Rokycanech (které jsou naopak příliš malé).

V této zprávě je zachycena pouze část výsledků analýzy. Dalšími výstupy DEA jsou:

- Přídavné proměnné. Ty ukazují, o kolik je třeba u daného soudu snížit daný vstup (počet soudců nebo ostatních zaměstnanců ve výkonu) a zároveň zachovat vážený počet vyřízených věcí, aby se stal soud efektivním.
- Referenční soudy. Jsou zkoumány plně efektivní soudy. Neefektivní soud je vždy porovnáván s jedním nebo více efektivními soudy a právě vzhledem k nim je určena jeho neefektivnost. U soudů, které vystupují jako referenční soudy zřídka, není závěr o jejich efektivnosti statisticky robustní.
- Je zkoumáno, zda existuje vztah mezi velikostí soudu a efektivností soudu.
- Jsou využity jiné specifikace modelu, zapojeny jiné proměnné apod.

2.6.2 Srovnání s rokem 2019

Nabízí se otázka, jak se mění efektivnost soudů mezi lety. Tedy, zda jsou některé soudy konzistentně efektivní a jiné stále neefektivní, a zda se mezi lety nějak mění celková efektivnost soudů v ČR.

Na druhou otázku lze odpovědět velmi rychle. V roce 2020 byla celková efektivnost soudů v ČR 92,9 %, čistá technická efektivnost 95,7 % a efektivnost dle velikosti 98,3 %. Za rok 2019 byly tyto hodnoty 94,0 %, 94,2 % a 98,6 %. V roce 2019 bylo technicky efektivních 25 soudů, v roce 2020 jich bylo 29.

Vidíme tedy, že situace zůstala přibližně stejná, došlo jen k velmi malému snížení CRS_TE a VRS_TE. Připomínáme, že se jedná o relativní srovnání.

Tabulka 35: OS, DEA – výsledky

Soud	CRS_TE	VRS_TE	Scale	RTS
Praha 1	1,000	1,000	1,000	CRS
Praha 4	1,000	1,000	1,000	CRS
Praha 5	1,000	1,000	1,000	CRS
Praha 6	1,000	1,000	1,000	CRS
Praha 7	1,000	1,000	1,000	CRS
Praha 8	1,000	1,000	1,000	CRS
Praha 10	1,000	1,000	1,000	CRS
Beroun	1,000	1,000	1,000	CRS
Kutná Hora	1,000	1,000	1,000	CRS
Mladá Boleslav	1,000	1,000	1,000	CRS
Rakovník	1,000	1,000	1,000	CRS
Domažlice	1,000	1,000	1,000	CRS
Karlovy Vary	1,000	1,000	1,000	CRS
Tachov	1,000	1,000	1,000	CRS
Liberec	1,000	1,000	1,000	CRS
Most	1,000	1,000	1,000	CRS
Chrudim	1,000	1,000	1,000	CRS
Náchod	1,000	1,000	1,000	CRS
Ústí nad Orlicí	1,000	1,000	1,000	CRS
Nový Jičín	1,000	1,000	1,000	CRS
Opava	1,000	1,000	1,000	CRS
Prachatice	0,992	1,000	0,992	IRS
Praha-východ	0,991	0,992	1,000	IRS
Litoměřice	0,990	1,000	0,990	DRS
Hradec Králové	0,978	0,984	0,994	DRS
Plzeň-sever	0,977	0,978	0,999	IRS
Hodonín	0,977	0,977	1,000	IRS
Rychnov nad Kněžnou	0,972	0,981	0,991	IRS
Klatovy	0,971	1,000	0,971	IRS
Ústí nad Labem	0,970	0,971	0,999	DRS
Strakonice	0,966	0,976	0,989	IRS
Nymburk	0,959	0,962	0,998	DRS
Kladno	0,952	0,957	0,995	DRS
Praha 9	0,952	0,979	0,973	DRS
Písek	0,950	0,952	0,998	IRS
Přerov	0,947	0,949	0,998	IRS
Jablonec nad Nisou	0,944	0,946	0,998	IRS
Zlín	0,944	0,949	0,995	DRS
Karviná	0,941	1,000	0,941	DRS
Tábor	0,939	0,942	0,997	IRS
Kolín	0,937	0,940	0,997	DRS
Příbram	0,936	0,943	0,993	DRS
Pardubice	0,935	0,940	0,995	DRS

Mělník	0,935	0,938	0,997	IRS
Jeseník	0,929	1,000	0,929	IRS
Pelhřimov	0,927	0,960	0,965	IRS
Sokolov	0,924	0,926	0,998	DRS
Cheb	0,920	0,920	1,000	IRS
Rokycany	0,919	1,000	0,919	IRS
Jindřichův Hradec	0,919	0,924	0,994	IRS
Praha 3	0,914	0,921	0,993	DRS
Olomouc	0,914	0,940	0,972	DRS
Děčín	0,913	0,914	0,998	DRS
Česká Lípa	0,913	0,915	0,997	DRS
Uherské Hradiště	0,909	0,909	1,000	IRS
Jihlava	0,908	0,910	0,998	DRS
Praha-západ	0,906	0,907	0,999	DRS
Frýdek-Místek	0,903	0,963	0,938	DRS
Trutnov	0,897	0,900	0,996	IRS
Teplice	0,892	0,907	0,983	DRS
Ostrava	0,888	1,000	0,888	DRS
Kroměříž	0,886	0,891	0,994	IRS
Znojmo	0,885	0,888	0,997	IRS
Praha 2	0,880	0,884	0,996	DRS
Šumperk	0,879	0,884	0,995	IRS
Vsetín	0,876	0,879	0,996	IRS
Blansko	0,875	0,876	0,998	IRS
Svitavy	0,874	0,874	1,000	IRS
Havlíčkův Brod	0,871	0,873	0,997	DRS
Semily	0,871	1,000	0,871	IRS
Žďár nad Sázavou	0,870	0,873	0,997	IRS
Břeclav	0,868	0,868	0,999	IRS
Benešov	0,868	0,875	0,992	IRS
Plzeň-jih	0,866	0,871	0,994	IRS
České Budějovice	0,866	0,938	0,924	DRS
Brno-venkov	0,843	0,847	0,995	DRS
Český Krumlov	0,841	0,842	0,999	IRS
Louny	0,838	0,839	0,999	IRS
Brno	0,838	0,996	0,841	DRS
Prostějov	0,837	0,842	0,993	IRS
Chomutov	0,833	0,838	0,994	DRS
Třebíč	0,830	0,838	0,990	IRS
Bruntál	0,829	0,837	0,991	DRS
Plzeň-město	0,824	0,867	0,950	DRS
Jičín	0,819	0,848	0,966	IRS
Vyškov	0,782	0,802	0,975	IRS
Celkem ČR	0,929	0,942	0,986	

3 Krajské soudy

Tato část výroční zprávy obsahuje data, která se týkají všech krajských soudů (KS) v ČR, tedy sedmi krajských soudů a Městského soudu v Praze.

Struktura je velmi podobná struktuře části 2. V první podkapitole jsou uvedeny statistiky, které se týkají počtu soudců a počtu zaměstnanců ve výkonu. Další kapitoly se věnují jednotlivým soudním agendám. Krajské soudy jsou soudy prvoinstančními a odvolacími. Vyřizují tři hlavní typy agend – civilní včetně obchodní, trestní a správní. V této zprávě jsou civilní (občanskoprávní) a obchodní agenda vykázaný dohromady, z obchodní agendy jsou ale zvlášť vykázaný insolvence a dále incidenční spory. Civilní a trestní agendy se dále dělí na prvostupňové a odvolací. Tato část má tedy celkem osm částí věnovaných personálu, civilní a obchodní prvostupňové agendě, civilní odvolací agendě, trestní prvostupňové agendě, trestní odvolací agendě, správní agendě, insolvenčním a incidenčním sporům.

Ve struktuře agendy krajských soudů proběhly v nedávné době výrazné změny. Na jednu stranu došlo od roku 2014 k přesunu většiny prvostupňových obchodněprávních sporů na okresní soudy, na druhou stranu od roku 2008 postupně narůstala agenda insolvencí fyzických osob – nepodnikatelů (tzv. spotřebitelské insolvence), která do té doby prakticky neexistovala.

Pro většinu agend (tedy ve většině podkapitol) uvádíme délky řízení v kalendářních dnech (průměr, medián a percentil 90). Dále pak prezentujeme data týkající se vyřizování věci – nápad + obživlé věci, vyřízené věci a nevyřízené věci. Nakonec uvádíme další zajímavé statistiky, jako je např. míra odvolání. Údaje jsou většinou graficky zobrazeny v časových řadách pro celou ČR a dále pak v tabulkách pro jednotlivé soudy v roce 2020. Pro krajské soudy je nově častěji využíván přepočítaný počet na soudce, neboť stejně jako u soudů okresních jsou k dispozici nová a podrobnější data.

3.1 Personál

Struktura kapitoly je stejná jako u okresních soudů – jedna část se věnuje soudcům, druhá se zaměřuje na ostatní personál ve výkonu a třetí se věnuje přísedícím.

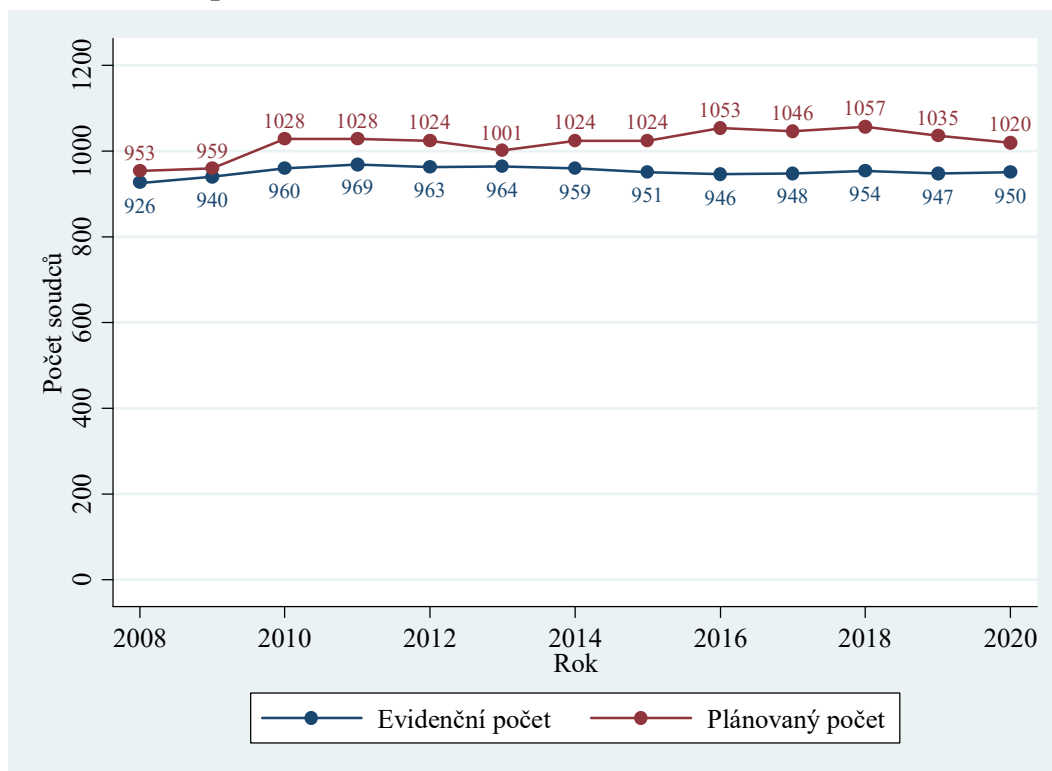
3.1.1 Soudci

Z grafu je patrný vývoj v evidenčním a plánovaném počtu soudců. Jak jsme uvedli již v podkapitole 2.1.1, byl v minulosti celkový plánovaný počet soudců v ČR prakticky neměnný (3 062 nebo 3 063) a soudci jsou „pouze“ přerozdělováni mezi jednotlivé články soudní soustavy. V tomto přerozdělení si můžeme v delší časové řadě povšimnout stabilního trendu od roku 2013. U OS docházelo k mírnému postupnému snižování počtu plánovaných soudců (1 817 v roce 2013 vs. 1 761 v roce 2018), u KS naopak k postupnému zvyšování plánovaného počtu soudců (1 001 v roce 2013 vs. 1 057 v roce 2018). V roce 2019 se trend u KS zastavil a došlo k poklesu. V roce 2020 pokračoval trend nastavený v roce 2019. Všechny výše diskutované změny jsou ale marginální.

Evidenční počet soudců KS zůstává stabilní. Především je ale dlouhodobě nižší než plánovaný počet soudců (-7 % v roce 2020). U OS je evidenční počet soudců oproti plánovanému v roce 2020 vyšší a zdá se tedy, že předsedové krajských soudů dlouhodobě „dotují“ okresní soudy na úkor svých soudů. Počet soudkyň a soudců na MD/RD zde neuvádíme. U KS obvykle působí starší

soudkyně a soudci než u soudů okresních a počet soudkyň a soudců na MD/RD je tedy velmi nízký.

Graf 50: KS – počet soudců v letech 2008–2020

Další graf zachycuje evidenční počet soudců KS dle jednotlivých úseků. Podobně jako u okresních soudů je v roce 2020 civilní a obchodní úsek asi třikrát větší než trestní úsek. Správní úsek je navíc téměř dvaapůlkrát menší než úsek trestní. Poměr velikostí úseků je také velmi stabilní. Nicméně v posledních dvou letech vidíme citelný nárůst v počtu soudců správního úseku z 88 v roce 2018 na 100 v roce 2020. Jde o reakci na problematickou situaci na správním úseku (viz kapitola 3.6 o správním soudnictvím).

Graf 51: KS – evidenční počet soudců dle soudních úseků v letech 2008–2020

Tabulka 36: KS – počet soudců dle soudů

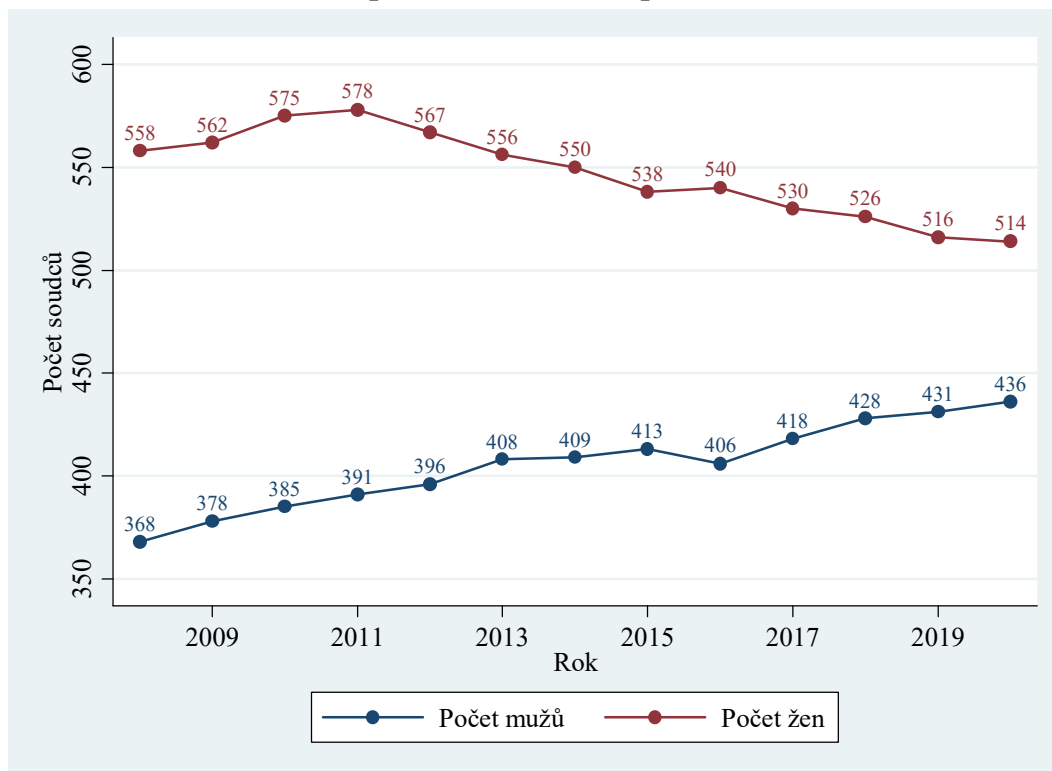
Soud	Plánovaný počet soudců	Evidenční počet soudců			
		Civ. + obch. úsek	Trestní úsek	Správní úsek	Celkem
MS Praha	245	145	42	35	222
KS Praha	105	63	23	6	92
KS Č. Budějovice	56	36	15	5	56
KS Plzeň	85	46	22	8	76
KS Ústí n. Labem	122	82	28	7	117
KS Hr. Králové	88	55	19	10	84
KS Brno	160	114	32	17	163
KS Ostrava	159	85	43	12	140
Celkem ČR	1 020	626	224	100	950

Velmi mírné pohyby v počtu soudců jsou vidět i mezi jednotlivými KS. Poměry mezi velikostmi úseků jsou u všech krajských soudů podobné. Existují zde ale určité odchylky, například MS v Praze má relativně menší trestní úsek. Jak je z tabulky patrné, největší je MS Praha a nejmenší je KS České Budějovice. MS Praha je asi čtyřikrát až pětkrát větší než KS České Budějovice.

Velikost soudů (počet soudců) je stejně jako u OS určena dle systemizace, zohledňuje tedy počet napadlých věcí. Ten pak vyplývá z ukazatelů, jako je počet obyvatel, nezaměstnanost apod.

Další graf a tabulka zobrazují podíl žen v soudnictví v časových řadách a podle soudů.

Graf 52: KS – evidenční počet soudců dle pohlaví v letech 2008–2019

Tabulka 37: KS – evidenční počet soudců dle pohlaví a soudů

Soud	Evidenční počet		Podíl žen v %
	Žen	Mužů	
MS Praha	143	79	64,41
KS Praha	58	34	63,04
KS Č. Budějovice	25	31	44,64
KS Plzeň	43	33	56,58
KS Ústí n. Labem	60	57	51,28
KS Hr. Králové	35	49	41,67
KS Brno	78	85	47,85
KS Ostrava	72	68	51,43
Celkem ČR	514	436	54,11

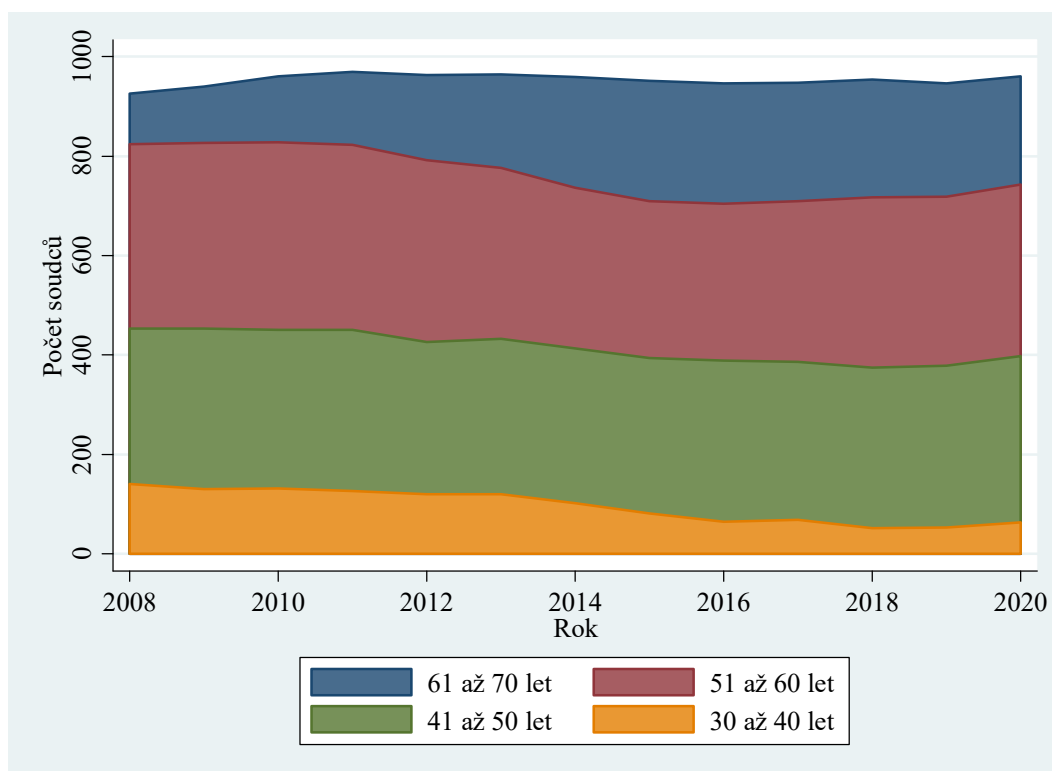
Z dat můžeme vyvodit několik zajímavých závěrů:

- Stejně jako u OS působí i u krajských soudů více soudkyň než soudců. Podíl žen je ale nižší než u okresních soudů (67,05 %, viz tabulka č. 2). Jak uvidíme níže, tento jev se dále prohlubuje nejen s každým dalším rokem, ale také s každým dalším stupněm soudní soustavy, což ukazuje, že soudnictví v současné době zřejmě stále nenabízí stejné příležitosti mužům a ženám.

- Rozdíly mezi soudy jsou výrazně větší než u okresních soudů. Nejvyšší podíl žen mezi soudci má KS Praha (64 %) a nejnižší KS Hradec Králové (42 %), což je o 22 procentních bodů méně.
- Podíl žen v krajském soudnictví velmi zvolna klesá. V roce 2008 byl podíl žen kolem 60 %, v roce 2020 je již o šest procentních bodů nižší (v průběhu roku 2017 odešlo 10 soudkyň a přišlo 12 soudců krajských soudů, v roce 2018 odešly další 4 soudkyně a přibylo 10 nových soudců krajských soudů, v roce 2019 ubylo 10 soudkyň a přibylo 2 soudci a v roce 2020 ubyly 2 soudkyně a přibylo 5 soudců). Analýza příčin této skutečnosti by překročila rámec této zprávy.

Dále uvádíme data ohledně věku soudců.

Graf 53: KS – věkové složení soudců v letech 2008–2020

Tabulka 38: KS – věková struktura soudců dle krajů

Soud	Podíl na celkovém počtu soudců dle věku			
	30 až 40 let	41 až 50 let	51 až 60 let	61 až 70 let
MS Praha	4,82	29,39	35,96	29,82
KS Praha	14,43	27,84	37,11	20,62
KS Č. Budějovice	10,53	29,82	33,33	26,32
KS Plzeň	5,00	33,75	32,50	28,75
KS Ústí n. Labem	6,84	51,28	29,06	12,82
KS Hr. Králové	6,17	25,93	41,98	25,93
KS Brno	6,25	34,38	38,13	21,25
KS Ostrava	3,55	43,26	37,59	15,60
Celkem ČR	6,56	34,86	35,90	22,68

Z těchto dat můžeme vyvodit následující závěry:

- Soudci u krajských soudů jsou v průměru výrazně starší než soudci u soudů okresních. To je logické, protože to plyne z kariérního postupu soudců. V naprosté většině jsou noví soudci jmenováni na okresní soudy. Někteří tam zůstanou, jiní jsou přeloženi ke krajským soudům (a později případně i k VS, NS nebo NSS). Mezi jmenováním a přeložením samozřejmě většinou uplyne několik let.
- K dispozici nejsou detailní údaje o věku soudců, takže nelze přesně říct, kde jsou soudci nejmladší. Dle podílů jednotlivých skupin se ale zdá, že nejmladší soudci jsou v průměru u KS v Ústí nad Labem či KS v Praze, kde v roce 2020 došlo k výraznému omlazení, a nejstarší pravděpodobně u MS v Praze.
- I u KS se věk soudců postupně zvyšoval až do roku 2018, přičemž počet soudců v nejvyšší věkové kategorii zůstal v podstatě stabilní. V roce 2019 nedošlo k prakticky žádné změně ve věkové struktuře soudů. V roce 2020 rovněž nedošlo k žádné velké změně. Zdá se, že se mírně zvýšil podíl soudců mezi 40 a 50 lety věku. Důvody pro zvyšování věkového průměru jsou obdobné, plynou především ze zvyšování evidenčního počtu soudců před rokem 2006 a ze zvyšování průměrného věku jmenovaných soudců. Pokud jsou u okresních soudů v průměru starší soudci, budou logicky ke krajským soudům také překládáni starší soudci.

Stejně jako u okresních soudů je na konci této části uvedeno srovnání evidenčního a plánovaného počtu za posledních 6 let. V tabulce opět vidíme, že zcela všechny krajské soudy dlouhodobě „dotují“ soudy okresní. Největší podstav má KS Praha (16 %), nejmenší KS Brno (3 %). Velikost „dotace“ pro OS se bude odvíjet od mnoha faktorů, jako je počet dostupných soudců v kraji, zatíženost krajského soudu, zatíženost okresních soudů a další.

Tabulka 39: KS – srovnání evidenčního a plánovaného počtu soudců za 6 let

Soud	Průměrný počet soudců		Nadstav/podstav v %
	Evidenční	Plánovaný	
MS Praha	222	247,6	-10,34
KS Praha	95,2	113,4	-16,05
KS Č. Budějovice	55,4	56,8	-2,46
KS Plzeň	76	84	-9,52
KS Ústí n. Labem	111	122,8	-9,61
KS Hr. Králové	83,8	91,4	-8,32
KS Brno	162,8	167,8	-2,98
KS Ostrava	143	159,2	-10,18
Celkem ČR	949,2	1043	-8,99

3.1.2 Zaměstnanci ve výkonu a ve správě

Pracovní pozice zaměstnanců ve výkonu a jejich pracovní náplň se od okresních soudů mírně liší. Pro účely této zprávy ale postačuje uvést stejné kategorie zaměstnanců ve výkonu jako u soudů okresních. Popis pracovní náplně a význam použitých zkratk uvádíme v podkapitole 2.1.2. Znovu tedy pracujeme s nejfrekventovanějšími pracovními pozicemi.

Tabulka 40: KS – evidenční počet zaměstnanců ve výkonu dle soudů

Soud	Počet osob							Celkem
	VSÚ	ST	A	VK	PÚ	Z	RV	
MS Praha	66	15	101	136	18	88	0	424
KS Praha	24	4	40	12	12	59	0	151
KS Č. Budějovice	22	6	20	16	11	27	1	103
KS Plzeň	18	2	32	43	8	24	2	129
KS Ústí n. Labem	41	25	37	28	25	47	25	228
KS Hr. Králové	26	6	10	26	14	52	0	134
KS Brno	47	7	59	37	19	75	26	270
KS Ostrava	46	17	49	34	27	72	44	289
Celkem ČR	290	82	348	332	134	444	98	1728

Opět platí, že počet zaměstnanců ve výkonu se odvíjí od systemizace zaměstnanců ve výkonu, personální politiky soudů a situace na trhu práce. U krajských soudů je počet zaměstnanců ve výkonu v poměru k počtu soudců nižší než u okresních soudů. To je důsledkem rozdílnosti zpracovávaných agend (méně jednodušší práce, kterou lze delegovat na nesoudcovský personál). Po skokovém posílení jejich stavu o 101 zaměstnance v roce 2017 došlo ke stabilizaci počtů v roce 2018. Z 1 531 v roce 2016 vzrostl počet zaměstnanců ve výkonu na 1 632, tedy asi o 7 %, a v roce 2018 již pouze o 12 osob. Jestliže tedy v roce 2017 byl v zásadě celý růst dán růstem počtu asistentů z 228 na 326, potom v roce 2018 docházelo zejména k přesunům mezi funkcemi v rámci krajských soudů. V roce 2020 došlo opět k mírnému nárůstu (o 47 osob), a to především u soudů v Praze (MS Praha, KS Praha). Vzrostl především počet VSÚ a zapisovatele.

Nakonec je třeba ještě zmínit zaměstnance ve správě, kde k 1. 1. 2020 pracovalo u krajských soudů celkem 717 osob.

3.1.3 Přisedící soudu

Stejně jako předchozí rok jsou k dispozici počty přisedících dle krajů, pohlaví a věku, což umožňuje jejich bližší prozkoumání jak u okresních, tak i u krajských soudů. U krajských soudů přisedící rozhodují v prvostupňovém řízení o trestném činu, na který zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož dolní hranice je minimálně pět let (což jsou u krajských soudů v podstatě všechna řízení). Na rozdíl od ostatních dat v této kapitole jsou údaje k 1. 1. 2021.

Tabulka 41: KS – počet přisedících dle soudů a pohlaví

Soud	Počet přisedících		Podíl žen v %
	Mužů	Žen	
MS Praha	117	117	50,00
KS Praha	39	43	52,44
KS Č. Budějovice	14	18	56,25
KS Plzeň	39	29	42,65
KS Ústí n. Labem	42	95	69,34
KS Hr. Králové	36	30	45,45
KS Brno	73	83	53,21
KS Ostrava	92	124	57,41
Celkem ČR	452	539	54,39

V tabulce na první pohled rozhodně zaujme srovnání s okresními soudy. Podíl mužů, kteří působí jako přisedící, je totiž u krajských soudů výrazně vyšší. U dvou soudů dokonce působí stejně nebo více mužů než žen (MS Praha a KS Hradec Králové). Přisedících je mnohem méně než u OS, neboť počet věcí, které vyřizují, je násobně menší, i když agenda KS je náročnější.

Další tabulka se (stejně jako u OS) zabývá věkovou strukturou. Zatímco struktura dle pohlaví se liší, věková struktura přisedících u OS a přisedících u KS je podobná. U KS je funkce přisedícího rovněž mnohem populárnější v vyšších věkových skupin. 60 % (u OS 64 %) přisedících tvoří lidé ve věku 60 let a více, tedy ve většině případů v důchodovém věku. Naopak přisedící ve věku do 39 let tvoří pouze 5,05 % (u OS 3,67 %). V průměru nejstarší jsou stejně jako u OS přisedící v Jihočeském kraji. V tomto kraji ale působí u KS pouze 17 přisedících. Od předchozího roku nedošlo ve složení přisedících prakticky k žádné změně.

Tabulka 42: KS – počet přisedících dle soudů a věků

Soud	Věková skupina				
	30-39	40-49	50-59	60-69	70 a více
MS Praha	20	70	47	58	39
KS Praha	5	20	14	17	26
KS Č. Budějovice	0	1	4	10	17
KS Plzeň	4	9	6	23	26
KS Ústí n. Labem	4	14	28	51	40
KS Hr. Králové	1	10	14	19	22
KS Brno	5	15	36	50	50
KS Ostrava	11	28	34	69	74
Celkem ČR	50	167	183	297	294

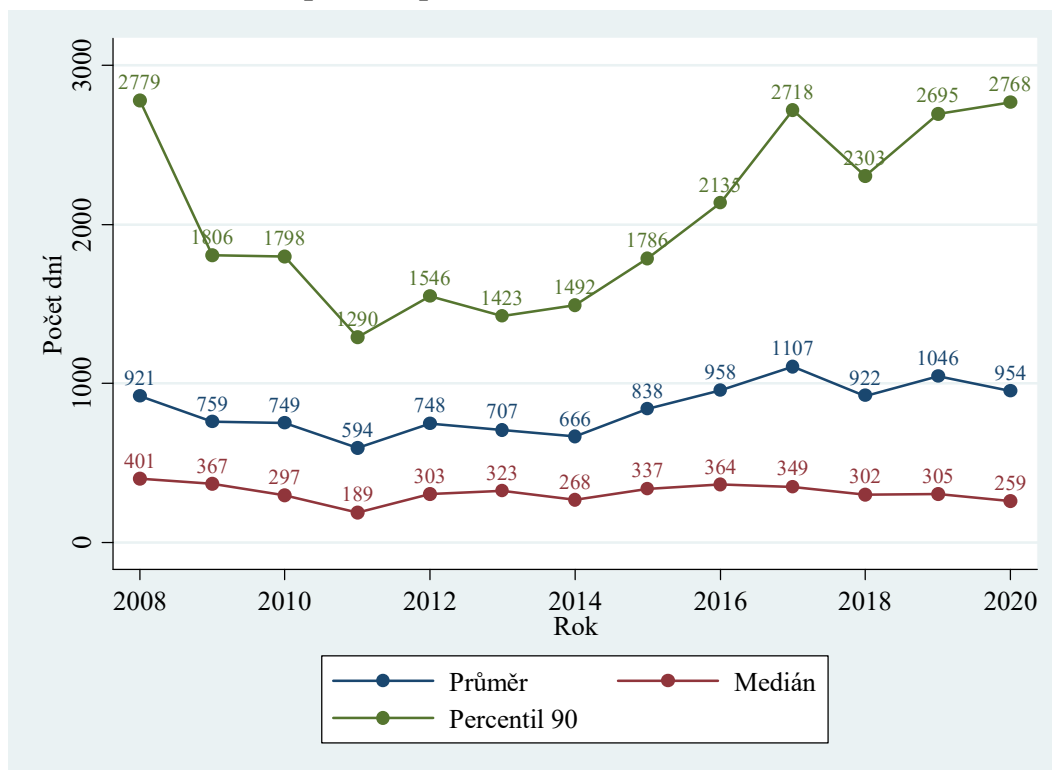
3.2 Prvostupňová civilní a obchodní agenda

Krajské soudy vyřizují podobně jako okresní soudy větší množství prvostupňové netrestní agendy. Na rozdíl od okresních soudů vyřizují krajské soudy s výjimkou KS Praha věci veřejných rejstříků právnických a fyzických osob. Tato podkapitola se věnuje prvostupňové civilní (občanskoprávní) a obchodní agendě. V rámci této zprávy se jedná o rejstříky označené jako C, EC, Cm a ECm. Ve vedení statistik došlo k podobným změnám jako u OS, což se do určité míry projeví i v časových řadách, a to i přes snahu data o tyto změny očistit. Data, která se týkají délek řízení a dalších statistik, byla opět v největší možné míře očištěna o rozkazní řízení.

3.2.1 Délka řízení

Uvádíme délky řízení v kalendářních dnech ode dne nápadu do dne konečného vyřízení soudem I. stupně zjištěné ze statistických listů. V tomto případě došlo ke změně v metodologii a data byla dále očištěna o věci s předmětem sporu *právní vztahy související se zrušením a likvidací obchodní korporace*. Přestože se může jednat o administrativně náročnou agendu, především v Praze se velmi často vyskytují jednoduché a rychle vyřízené věci. Právě u tohoto soudu přitom došlo v roce 2017 k velkému nárůstu v počtu pravomocně skončených věcí (nárůst o 176 %), což samozřejmě značně ovlivňuje vykazovanou délku řízení – výrazně ji to snižuje. Stejně tak má tato kategorie sporů významný vliv na míru odvolání. Po úvaze byla proto především z důvodu zachování srovnatelnosti mezi soudními kraji a roky data využitá v této zprávě o uvedený typ sporu očištěna. Ostatní změny metodiky v této zprávě údaje spíše mírně upravují a zpřesňují. Očištění dat a změny v metodice zůstaly zachovány i pro roky 2018 a dále.

Graf 54: KS – délka prvostupňového civilního řízení v letech 2008–2020

V časové řadě na grafu jsou zajímavé především dva extrémy – vysoká délka řízení v roce 2008 a nízká délka řízení v roce 2011. Do jisté míry to může vyplývat ze změn ve vedení statistik. Data totiž není možné úplně očistit a zbavit je tak výkyvů, které jsou způsobeny metodologickými změnami. Mezi roky 2008 a 2009 se ale zjevně jedná o reálný pokles v délce řízení. V té době (nebo spíše ještě dříve, protože v délce řízení se změny projevují se zpožděním) zřejmě došlo k výraznému urychlení civilního soudního řízení. Situaci lze na základě dat interpretovat zhruba následovně:

- Od roku 2014 roste poměrně rychle průměr i percentil 90. K jejich nárůstu došlo každý rok a nárůst devadesátého percentilu byl v roce 2017 nejvyšší od roku 2014.
- V roce 2018 došlo ke zlepšení všech sledovaných parametrů délky prvostupňového civilního řízení, zejména medián klesl již třetí rok po sobě.
- V roce 2019 nicméně opět narostl průměr i percentil 90 a opět se téměř vrátily na úroveň roku 2017 a v roce 2020 průměr poklesl a percentil 90 mírně narostl. Došlo ke značnému poklesu mediánu. Ten byl v roce 2020 dokonce nejnižší od roku 2011. Celkově se zdá, že délka řízení není příliš stabilní a nyní nemá žádný trend, a to především na úrovni jednotlivých soudů. Je jí tedy rozhodně třeba doplnit údaji o počtu nevyřízených věcí.
- Absolutní hodnoty průměru i percentilu 90 jsou velmi vysoké – celorepublikový percentil 90 je více než 7 let a celorepublikový průměr asi 2,5 roku. U KS v Ostravě (který má percentil 90 v tomto roce nejvyšší) činí percentil 90 téměř 15 let. V roce 2019 to byl KS Ústí nad Labem – průměr téměř 7 let a percentil 90 přes 25 let.
- Histogram ukazuje, že tento rok přes 5 % řízení trvá déle než 4 000 dnů (11 let).

Tabulka 43: KS – délky prvostupňového civilního řízení dle soudů

Soud	Délka řízení					
	Průměr		Medián		Percentil 90	
MS Praha	798	-30 %	260	-34 %	2 504	-18 %
KS Praha	825	+27 %	331	+43 %	2 606	+27 %
KS Č. Budějovice	755	+6 %	266	+16 %	2 128	+3 %
KS Plzeň	1 077	+13 %	350	-2 %	2 861	-5 %
KS Ústí n. Labem	1 797	-28 %	1 244	-15 %	3 373	-64 %
KS Hr. Králové	440	-33 %	149	-3 %	889	-54 %
KS Brno	853	-3 %	275	-24 %	2 554	+15 %
KS Ostrava	1 314	+68 %	190	+12 %	5 372	+158 %
Celkem ČR	953	-9 %	229	-25 %	2 768	+3 %

Situace je nicméně lepší, než by se z výše uvedeného mohlo zdát, a to z následujících důvodů:

- Jak je vidět v další podkapitole, v roce 2020 opět poklesl počet příchozích i vyřízených věcí. Počet věcí příchozích ale klesl více, což vyústilo v pokles v počtu nevyřízených věcí. Od roku 2011 klesl počet nevyřízených věcí téměř na třetinu (44 618 na 13 837, to je pokles takřka o 70 %). V tom samozřejmě hraje velkou roli i převod vybrané agendy na OS. V roce 2020 došlo k dalšímu velkému poklesu v počtu nevyřízených věcí, markantní je především

u KS v Ústí nad Labem a KS v Plzni. Oba soudy vykazaly velmi vysokou míru vyřizování (188 % a 165 %).

- Počty déle nevyřízených věcí (přes 3 roky, přes 5 let či přes 7 let) v posledních letech klesají. To také samozřejmě může ovlivnit vykázanou délku řízení.
- Především je však velká část věcí přerušena z důvodu rozhodnutí o úpadku či konkursu a do vykazované délky řízení se však tato doba promítne. Data ze statistických listů bohužel neumožňují očistění o tuto dobu nebo o řízení, která byla takto přerušena. Můžeme alespoň odhadnout, jak velký vliv takové věci mají. Například data z výkazů ukazují, že k 31. 12. 2016 bylo v rejstříku Cm nevyřízeno déle než 5 let 5 214 věcí. Z toho bylo z důvodu rozhodnutí o úpadku/prohlášení konkursu přerušeno 3 614 věcí, tedy asi 69 %. Tyto věci se samozřejmě nakonec objeví ve statistických listech a výrazně ovlivní délku řízení. Velká část z nich pak ale nevypovídá o fungování soudu.

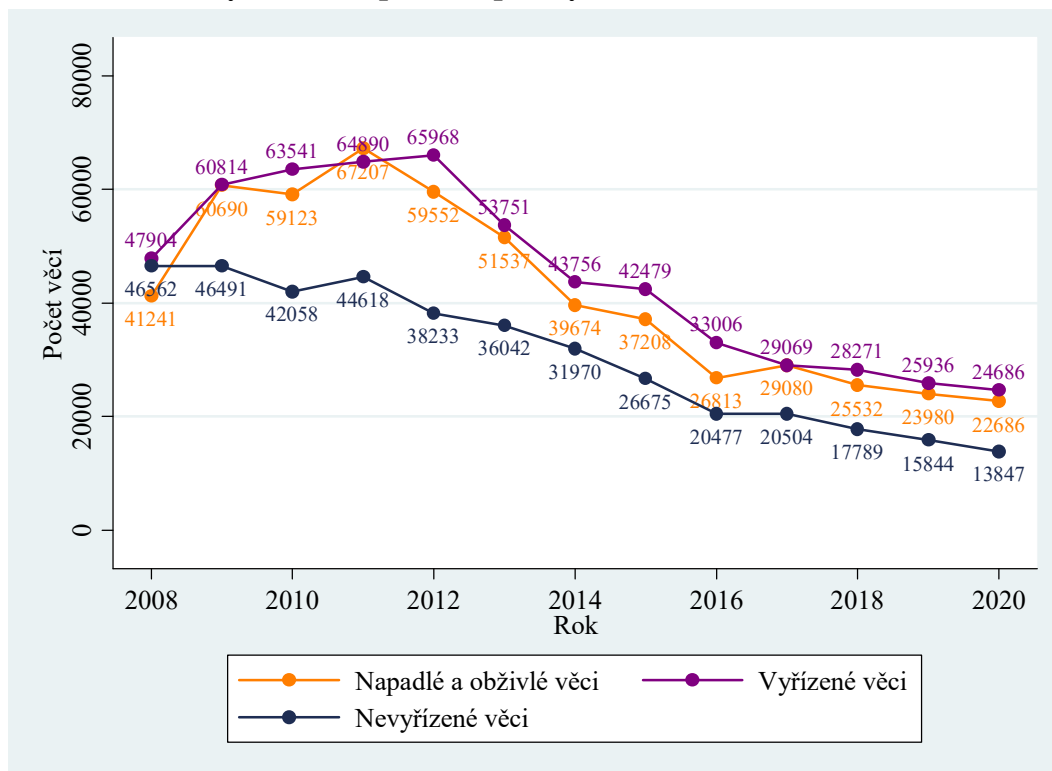
3.2.2 Vyřizování věcí

Do časových řad se opět promítá zavedení elektronického platebního rozkazu, ale i změny ve vedení statistik a převod části agendy z krajských soudů na okresní. I přes tyto vlivy však můžeme bezpečně dojít k závěru, že počet napadlých civilních a obchodních věcí vykazuje v posledních letech zjevný klesající trend. Klesající trend se zastavil až v roce 2017, kdy se počet příchozích věcí oproti roku 2016 zvýšil. V letech 2018 až 2020 opět došlo k poklesu.

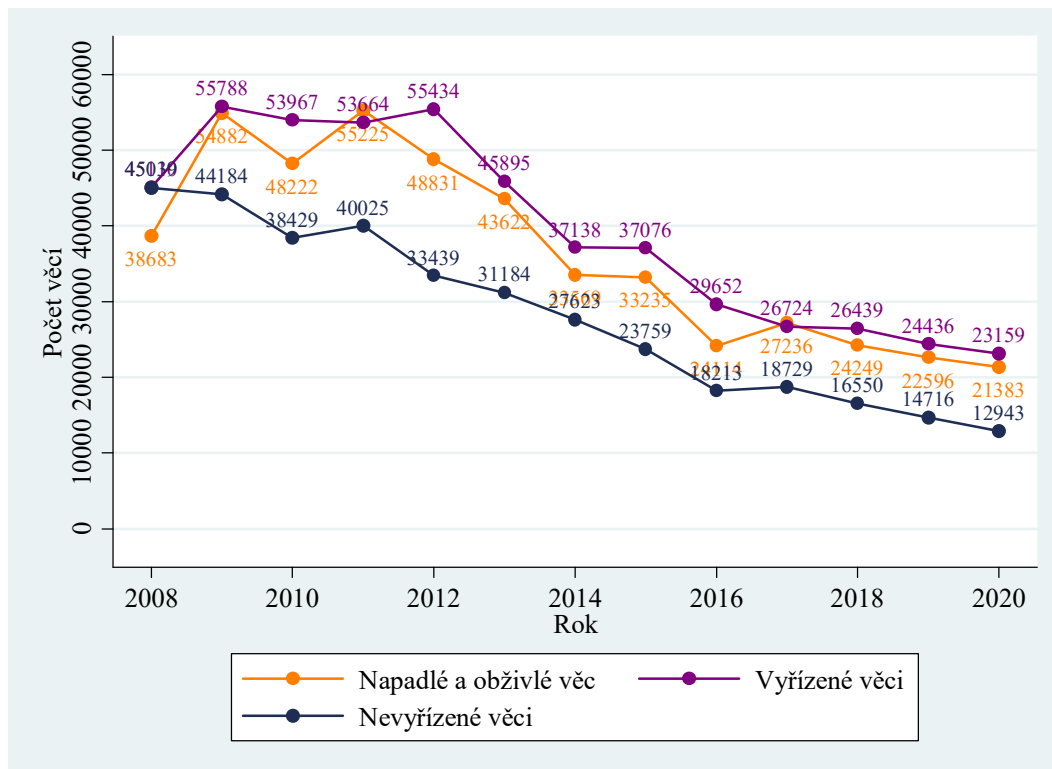
Hlubší analýza zmíněného klesajícího trendu přesahuje rozsah této zprávy. V krátkosti však můžeme uvést, že za pokles v nápadu je do velké míry zodpovědný již dříve zmíněný převod velkého množství obchodních řízení z krajských soudů na okresní v roce 2014 (v návaznosti na o. z. se změnila věcná příslušnost těchto řízení). Graf 55 zobrazuje vývoj v počtu příchozích, vyřízených a nevyřízených věcí. Z grafu vyplývají především dvě věci:

- Naprostou většinu prvostupňové občanskoprávní a obchodněprávní agendy tvoří rejstřík Cm, tedy obchodněprávní spory.
- Výše zmíněný převod obchodněprávní agendy na okresní soudy hrál velkou roli. Pokles v příchozích věcech byl ale očividně způsoben i dalšími faktory. K poklesu došlo i v jiných letech než jen mezi roky 2013 a 2014 a pokles dále pokračuje.

Graf 55: KS – vyřizování prvostupňových civilních věcí v letech 2008–2020

Graf 56: KS – vyřizování věcí v letech 2008–2020, pouze rejstřík Cm

Tabulka 44: KS – vyřizování prvostupňových civilních věcí dle soudů

Soud	Počet věcí						Míra vyřizování
	Nápad + obživa		Vyřizeno		Nevyřizeno		
MS Praha	10 108	-3 %	10 530	-6 %	4 210	-9 %	104,2 %
KS Praha	729	-6 %	843	-0 %	490	-19 %	115,6 %
KS Č. Budějovice	427	-36 %	523	-31 %	359	-21 %	122,5 %
KS Plzeň	953	-45 %	1 576	-12 %	636	-49 %	165,4 %
KS Ústí n. Labem	1 054	-19 %	1 989	+15 %	1 763	-35 %	188,7 %
KS Hr. Králové	2 031	+1 %	1 880	-10 %	1 041	+16 %	92,6 %
KS Brno	3 158	+10 %	3 189	-1 %	3 138	-1 %	101,0 %
KS Ostrava	4 226	+1 %	4 156	-2 %	2 210	+3 %	98,3 %
Celkem ČR	22 686	-5 %	24 686	-5 %	13 847	-13 %	108,8 %

Zatímco u okresních soudů se vliv pandemie COVID-19 zdál být poměrně jasný (zřejmý pokles nápadu ve všech agendách, možná určitý vliv na produktivitu soudů, který byl ale plně vykompenzován zmíněným poklesem nápadu s výjimkou civilní agendy), u krajských soudů je vliv poměrně nejasný. Opět klesl nápad, ale to může být pokračování trendu z předchozích let, a ne vliv pandemie. Nápad klesl pouze u pěti z osmi krajských soudů. Míra vyřizování byla větší než 100 % u šesti z osmi soudů.

3.2.3 Vyřizování v přepočtu na soudce

Stejně jako u OS má Ministerstvo spravedlnosti k dispozici přesnější data o počtu soudců, která budou využita pro přepočet, neboť umožňují oddělit soudce vyřizující prvostupňovou agendu od soudců, kteří vyřizují agendu odvolací. V těchto datech tedy je zahrnut skutečný počet soudců (skutečných úvazků), kteří se zabývají prvostupňovou občanskoprávní a obchodněprávní agendou. Soudci, kteří se zabývají insolvenčními, incidenčními spory a obchodním rejstříkem zde započtení nejsou. Přepočet na soudce je uveden v tabulce níže.

Z tabulky vyplývá několik zajímavých údajů, například:

- Méně než jedna šestina soudců na civilním úseku se zabývá prvostupňovou agendou. Prvostupňový úsek je tedy poměrně malý.
- Mezi soudy jsou velké rozdíly v přepočtu věcí na soudce. U počtu nevyřizovaných věcí to plyne z celkové zatíženosti soudu i počtu soudců, kteří se danou agendou zabývají. Nicméně počet příchozích věcí (a tím v zásadě i vyřizovaných věcí) je zohledněn v systemizaci, takže by mezi soudy měly být menší rozdíly. Pro rozdíly může být několik vysvětlení:
 - Počet soudců je u některých soudů malý, dočasný výpadek i jednoho soudce proto může hrát velkou roli v datech.
 - Některé KS tuto agendu mohly posílit kvůli vysokému počtu nedodělků, případně z jiných důvodů.
 - Přestože se Ministerstvo spravedlnosti snaží přesně definovat metodiku sběru dat, nelze garantovat jejich přesnost na 100 %. Jednotlivé soudy totiž mohou zvolit

k vyplňování datových tabulek poněkud odlišný přístup. To může také vysvětlit rozdíly mezi letošním a loňským rokem.

- Jak je již výše zmíněno, rozdíly jsou vidět i u stejného soudu mezi jednotlivými roky. Celkově došlo ke značnému poklesu v počtu soudců, především u KS Brno a KS České Budějovice. Zřejmě dochází k přesunům mezi úseky v rámci soudu, roli ale určitě bude hrát i to, jak soudy ke sběru dat přistoupily.

Tabulka 45: KS – vyřizování prvostupňových civil. věcí na skutečný úvazek dle soudů

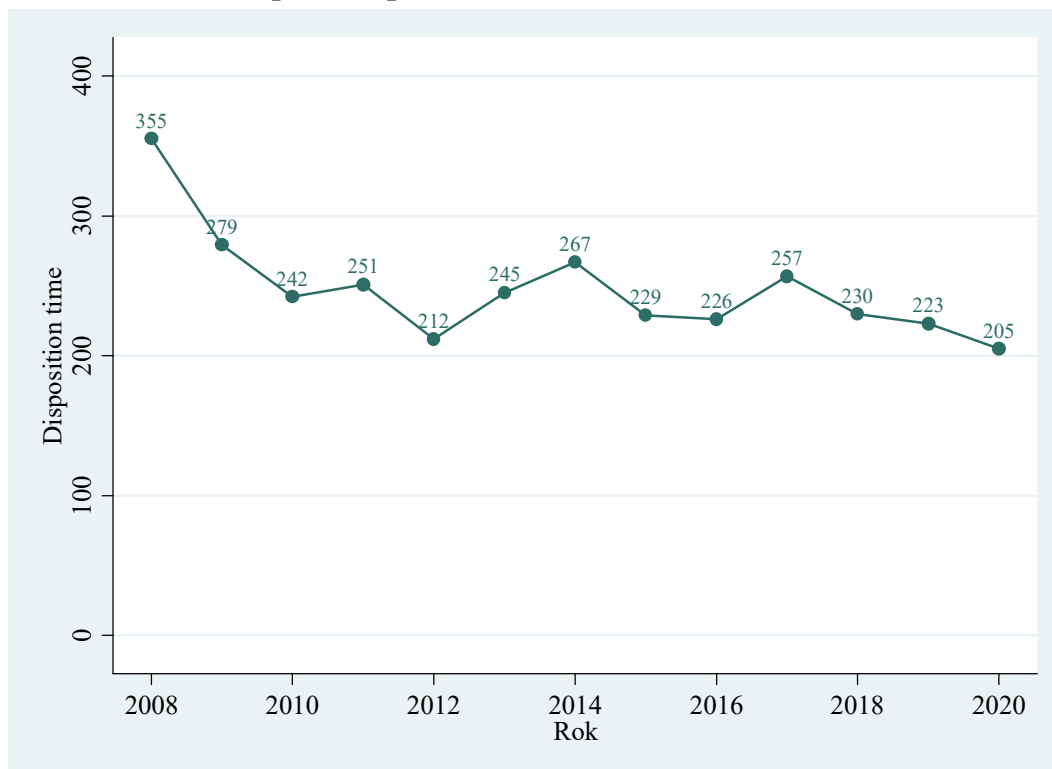
Soud	Počet úvazků	Počet věcí na úvazek					
		Nápad + obživa			Vyřízeno		Nevyřízeno
MS Praha	24,25	416,82	+8 %	434,23	+4 %	173,61	+1 %
KS Praha	3	243,00	-37 %	281,00	-33 %	163,33	-46 %
KS Č. Budějovice	3,6	118,61	+60 %	145,28	+72 %	99,72	+98 %
KS Plzeň	5	190,60	-56 %	315,20	-29 %	127,20	-60 %
KS Ústí n. Labem	6,99	150,79	+8 %	284,55	+54 %	252,22	-13 %
KS Hr. Králové	9,2	220,76	-26 %	204,35	-34 %	113,15	-14 %
KS Brno	13	242,92	+103 %	245,31	+82 %	241,38	+83 %
KS Ostrava	14,8	285,54	+11 %	280,81	+7 %	149,32	+13 %
Celkem ČR	79,84	284,14	+17 %	309,19	+17 %	173,43	+8 %

3.2.4 Disposition time (dispoziční čas)

Od roku 2010 do roku 2019 je vývoj DT celkem stabilizovaný okolo hodnoty 240 kalendářních dnů a konkrétní hodnota v daném roce vždy závisí na vzájemném poměru a vývoji mezi počtem nevyřízených a vyřízených věcí. V roce 2020 došlo k dalšímu poklesu, což je dáno poklesem v počtu nevyřízených věcí. DT je tak nejmenší za sledované období.

Připomínáme, že DT je doba, za kterou by soud vyřídil všechny nevyřízené věci, které u něj v daném roce leží, pokud by pracoval stejným tempem a neměl žádný nový nápad ani obživu věcí. Nejde tedy o průměrnou délku řízení a DT není závislý na velikosti soudu; proto se hodí k vzájemnému srovnávání během let nebo mezi soudy.

Graf 57: KS – DT prvostupňového civilního řízení v letech 2008–2020

V tabulce níže vidíme, že DT se snížil především u KS Plzeň a KS Ústí nad Labem, což plyne z velmi vysoké míry vyřizování u obou soudů. DT naopak nejvíce narostl u KS v Hradci Králové, což plyne z růstu nevyřízeného počtu věcí.

Tabulka 46: KS – DT prvostupňového civilního řízení dle soudů

Soud	Disposition time	
MS Praha	146	-3 %
KS Praha	212	-19 %
KS Č. Budějovice	251	+15 %
KS Plzeň	147	-43 %
KS Ústí n. Labem	324	-43 %
KS Hr. Králové	202	+30 %
KS Brno	359	+0 %
KS Ostrava	194	+6 %
Celkem ČR	205	-8 %

3.2.5 Další statistiky

U krajských soudů uvádíme stejné dvě *další statistiky* jako u soudů okresních, tj. míru odvolání a míru změny rozsudku. Díky tomu je tyto statistiky možné porovnat mezi okresními a krajskými soudy. Dále je uvedena výše přiznaných nároků.

Míra odvolání

Ve srovnání se statistickou výroční zprávou za rok 2016 byla vypočtená míra odvolání v letech 2017 až 2019 ovlivněna především očištěním dat o věci s předmětem sporu *právní vztahy související se zrušením a likvidací obchodních korporací* (viz podkapitola 3.2.1).

Tabulka 47: KS – míra odvolání dle soudů v civilním řízení

Soud	Míra odvolání	
MS Praha	31,75 %	-5,7 p.b.
KS Praha	22,64 %	+4,7 p.b.
KS Č. Budějovice	33,19 %	+7,8 p.b.
KS Plzeň	20,10 %	+0,5 p.b.
KS Ústí n. Labem	16,19 %	+0,6 p.b.
KS Hr. Králové	12,45 %	-4,4 p.b.
KS Brno	12,69 %	-4,9 p.b.
KS Ostrava	16,81 %	+5,9 p.b.
Celkem ČR	22,06 %	-0,7 p.b.

V tabulce výše vidíme značné rozdíly mezi jednotlivými soudy. Míra odvolání se skokově zvýšila (po loňském snížení) u KS České Budějovice. I u ostatních soudů došlo k nemalým změnám. Na úrovni soudů není míra odvolání zcela stabilní.

Při srovnání s tabulkou 14 vidíme, že u krajských soudů zůstává míra odvolání asi třikrát vyšší než u soudů okresních. To souvisí s náročností a závažností vyřizované agendy.

Míra změny rozsudku

Tabulka 48: KS – míra změny rozsudku dle soudů v civilním řízení

Soud	Míra změny rozsudku	
MS Praha	52,39 %	-0,4 p.b.
KS Praha	63,53 %	+9,4 p.b.
KS Č. Budějovice	63,16 %	+20,3 p.b.
KS Plzeň	56,72 %	-5,6 p.b.
KS Ústí n. Labem	49,21 %	-3,8 p.b.
KS Hr. Králové	43,84 %	-14,7 p.b.
KS Brno	45,12 %	-4,0 p.b.
KS Ostrava	54,25 %	+16,1 p.b.
Celkem ČR	53,01 %	+1,2 p.b.

Rozdíly mezi jednotlivými soudy v míře změny rozsudku jsou rovněž poměrně vysoké. Rozdíly jsou velké i u soudů mezi jednotlivými lety (viz především KS České Budějovice, KS Hradec Králové a KS Ostrava). Míra změny rozsudku je také vyšší než u okresních soudů, tentokrát asi o 7 procentních bodů.

Celková míra změny rozsudku je nejvyšší u KS v Praze, následuje KS v Českých Budějovicích. Nejnižší je u KS v Hradci Králové a nově u KS v Brně.

Nakonec ještě krátce porovnáme poslední pět let. V roce 2016 byla míra odvolání (dle současné metodiky) 14,07 % a míra změny rozsudku 50,33 %, zatímco v roce 2017 dosáhla míra odvolání 19,20 % a míra změny rozsudku 50,64 % a v roce 2018 byly hodnoty 23,26 % a 51,06 %. V roce 2019 pak hodnoty byly 22,77 % a 51,80 % a v roce 2020 22,06 % a 53,01 %.

Míra celkové změny rozsudku se za celou ČR v posledních čtyřech letech pohybovala následovně:

2016: 14,07 % × 50,33 % = 7,08 %

2017: 19,20 % × 50,64 % = 9,72 %

2018: 23,26 % × 51,06 % = 11,87 %

2019: 22,77 % × 51,80 % = 11,79 %

2020: 22,06 % × 53,01 % = 11,69 %

Míra celkové změny rozsudku se v letech 2016 až 2018 zvýšila více než o polovinu. Mezi roky 2018 a 2020 zůstala téměř konstantní. Pro připomenutí tento ukazatel znamená, že téměř u 12 % pravomocných rozhodnutí krajských soudů v civilních věcech došlo ke změně rozsudku.

Výše přiznaných nároků

Další tabulka zobrazuje data týkající se výše přiznaných nároků, které byly rozděleny do intervalů. Podíly jednotlivých intervalů uvádíme v procentech. Výše přiznaného nároku představuje částku, kterou soud přiznal žalobci vůči žalovanému.

Tabulka 49: KS – výše přiznaných nároků

Soud	Výše přiznaného nároku v Kč			
	1 - 20 000	20001 - 50 000	50 001 - 100 000	100 000 a více
MS Praha	17,08	8,49	8,49	65,93
KS Praha	33,64	17,05	15,21	34,10
KS Č. Budějovice	19,61	12,75	17,65	50,00
KS Plzeň	14,65	13,64	11,62	60,10
KS Ústí n. Labem	28,13	27,68	11,61	32,59
KS Hr. Králové	46,75	15,96	6,12	31,17
KS Brno	31,15	13,93	10,66	44,26
KS Ostrava	20,99	13,89	8,95	56,17
Celkem ČR	26,33	13,53	9,60	50,54

Částky přiznané krajskými soudy se postupně stále více přesouvaly nad hranici 100 000 Kč – klesal podíl přiznaných nároků ve všech intervalech, pouze podíl v částkách nad 100 tis. Kč rychle stoupal (z 35 % v roce 2016 na 50 % v roce 2020). Je to vidět na srovnání za poslední čtyři roky v následující tabulce.

Tabulka 50: KS – výše přiznaných nároků v letech 2016–2019

Rok	1–20 000	20 001–50 000	50 001–100 000	100 001 a více
2016	26,5	21,94	17,59	34,42
2017	25,10	18,34	13,11	43,46
2018	23,69	16,18	11,48	48,64
2019	25,87	15,86	9,79	48,48
2020	26,33	13,53	9,60	50,54

K největšímu přesunu nad hranici 100 tis. Kč došlo logicky u přiznaných částek z intervalu 50 001 Kč – 100 000 Kč (pokles podílu o 6,1 procentního bodu od roku 2016 do roku 2018), ale téměř stejný úbytek lze pozorovat i u intervalu 20 001 Kč – 50 000 Kč (snížení o 5,76 procentního bodu od roku 2016 do roku 2018). Mezi roky 2018 a 2019 již k dalšímu přesunu nad hranici 100 tisíc Kč nedošlo. V roce 2020 se opět zvýšil podíl přiznaných nároků nad 100 000 Kč a poprvé byl tedy větší než polovina.

Opět také vidíme poměrně značné rozdíly mezi jednotlivými soudy. Nejvyšší nárok v průměru každoročně přiznává MS Praha, což opět plyne z obsahu vyřizované agendy. Mediánový přiznaný nárok je 236 971 Kč (v roce 2019 byl 275 000 Kč). Nejmenší nároky byly jako ve většině let přiznávány u KS v Hradci Králové, kde mediánový přiznaný nárok činil 21 786 Kč (v roce 2019 16 395 Kč). Naprostou většinu sporů s vyšší přiznaného nároku do 20 000 Kč tvoří spory z autorského zákona a spory ze směnek, šeků a jiných cenných papírů.

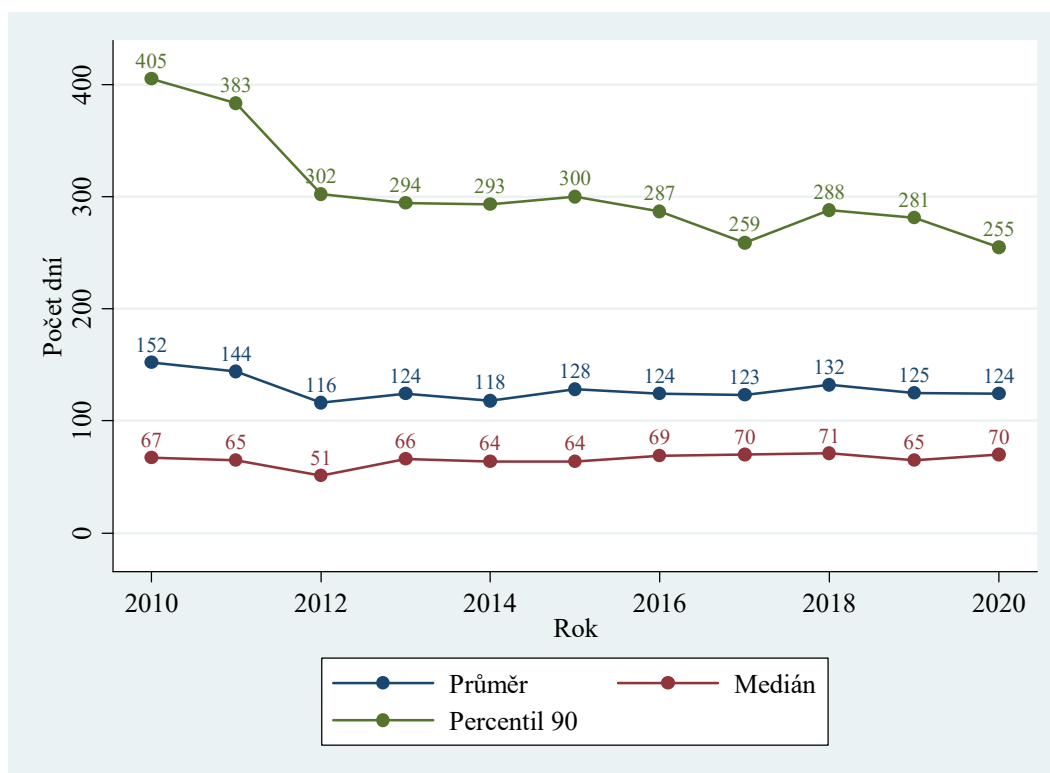
3.3 Civilní odvolací agenda

Odvolací civilní agenda je ve výkazech vedena pod označením Co a zahrnuje širokou škálu věcí. Jedná se o všechny druhy civilního řízení, ve kterých bylo podáno odvolání proti rozhodnutí soudů prvního stupně, včetně odvolání proti rozhodnutí soudního exekutora. Do agendy Co tedy spadají i odvolání ve věcech, které nejsou v kapitolách 2.2 a 2.5 zahrnuty. Podkapitoly, které se zabývají vyřizováním věcí a DT, zkoumají celý rejstřík Co. U délky řízení to není možné, protože do statistických listů jsou zaneseny pouze pravomocně skončené věci v hlavních agendách. Uvedené délky řízení se tedy týkají pouze věcí agendy C u okresních soudů, v nichž bylo podáno odvolání. Data byla očištěna stejným způsobem jako u civilní agendy u okresních soudů. Data ze statistických listů se týkají pouze odvolání, která byla podána v meritu věci.

3.3.1 Délka řízení

Jedná se o délku řízení v kalendářních dnech ode dne nápadu u odvolacího soudu do dne vyřízení věci odvolacím soudem. Délky řízení jsou výrazně nižší než délky řízení prvostupňové agendy u OS, ale díky razantnímu snižování délek řízení u OS již nejde v případě průměrné hodnoty o 3,6násobek jako v roce 2014, ale přibližně o dvojnásobek v roce 2019. Násobný rozdíl je dán tím, že pro odvolací soud je většinou jednodušší rozhodnout než pro soud prvostupňový. Krajský soud přezkoumává rozhodnutí OS pouze v mezích podaného odvolání a až na výjimky nezjišťuje skutkový stav.

Graf 58: KS – délka odvolacího civilního řízení v letech 2010–2020

Od roku 2013 jsou délky řízení velmi stabilní a poměrně nízké. Odvolání proti věcem z rejstříků C okresních soudů lze tedy z hlediska délek řízení označit za stabilní a celkem bezproblémovou agendu. Nezdá se, že by délky řízení byly nějak ovlivněny pandemií COVID-19, a ani u jednotlivých soudů nedošlo k velkým změnám. Zaujmu pouze KS České Budějovice a KS Hradec Králové,

kde délky řízení vzrostly téměř o třetinu. Oba soudy (především České Budějovice) jsou na tom ale stále velmi dobře. Je ale vhodné podívat se na další ukazatele.

Tabulka 51: KS – délky odvolacího civilního řízení dle soudů

Nadřízený soud	Délka řízení					
	Průměr		Medián		Percentil 90	
MS Praha	76	+3 %	56	+2 %	140	+4 %
KS Praha	90	+14 %	59	+5 %	162	+5 %
KS Č. Budějovice	88	+31 %	63	+29 %	163	+23 %
KS Plzeň	78	+3 %	51	+2 %	167	+6 %
KS Ústí n. Labem	153	-11 %	107	-10 %	311	-18 %
KS Hr. Králové	117	+33 %	75	+29 %	181	+14 %
KS Brno	282	-3 %	169	-8 %	600	-6 %
KS Ostrava	105	+4 %	76	+23 %	210	-4 %
Celkem ČR	124	-1 %	70	+8 %	255	-9 %

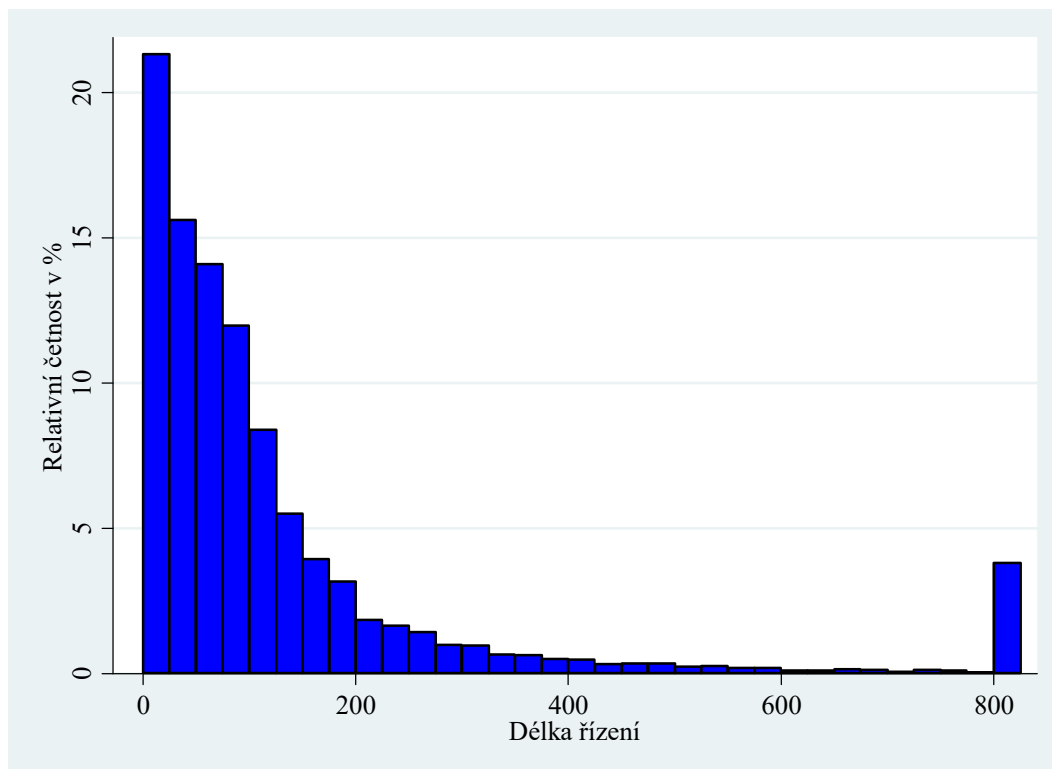
V tabulce vidíme, že nejvyšší délky odvolacího civilního řízení vykazuje KS Brno (a to již několik let při ročních kladných i záporných výkyvech) a KS Ústí nad Labem, u nějž se několik let situace trvale zhoršovala, nejvýrazněji v roce 2018 (2016: 158 dnů, 2017: 169 dnů, 2018: 202 dnů). V letech 2019 a 2020 nicméně došlo ke zlepšení.

Jelikož KS Brno dlouhodobě vykazuje nejvyšší délky civilního odvolacího řízení, zaměřilo se Ministerstvo spravedlnosti společně se soudem na předmětná data hlouběji. Výsledkem je zjištění, že KS Brno postupuje v určité situaci, která nastane v rámci odvolacího řízení, odlišně od ostatních krajských soudů. Tato odlišnost však spočívá převážně v administrativním postupu, nikoliv v rozhodovací činnosti.

Podívejme se ještě na rozložení délek odvolacích řízení pomocí histogramu. Připomínáme, že stejně jako u okresních soudů je šířka jednoho intervalu (sloupce) 25 dnů. Pro lepší přehlednost uvádíme všechny délky řízení delší než 800 dnů v jednom sloupci (na grafu nejvíce vpravo). Z histogramu pak můžeme opět vyčíst další informace o délkách řízení. Například:

- Více než 37 % věcí je vyřízeno do 50 dnů, což je skoro stejně jako v roce 2019.
- Na druhém konci škály zůstává stav také stejný jako v roce 2019: 4 % všech odvolání v civilním řízení u KS trvá déle než 800 kalendářních dnů.
- Relativní četnost délek řízení téměř vždy klesá s přibývajícím délkou řízení.

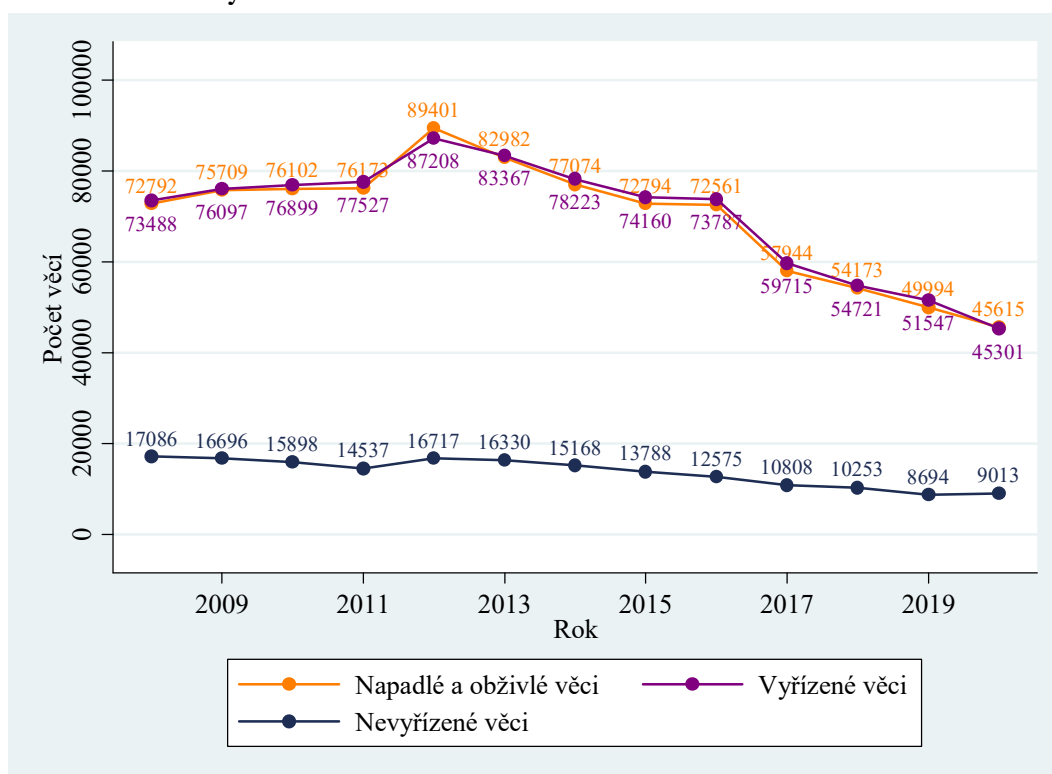
Graf 59: KS – distribuce délek odvolacího civilního řízení

3.3.2 Vyřizování věcí

Jak jsme uvedli již dříve, data o vyřizování věcí zahrnují více agend než údaje o délce řízení.

Graf 60: KS – vyřizování odvolacích civilních věcí v letech 2008–2020

V časové řadě registrujeme nárůst v počtu napadlých a vyřízených věcí v roce 2012. Následoval postupný pokles na hodnoty před rokem 2012 a ještě níže. V roce 2019 došlo k poklesu na nejnižší hodnoty za sledované období a v roce 2020 pokles pokračoval. Logicky se nabízí hypotéza, že vývoj nápadu v agendě Co by měl za předpokladu konstantní míry odvolání do značné míry kopírovat vývoj prvostupňových vyřízených civilních věcí u okresních soudů. Tento předpoklad ale pro data v této zprávě často neplatí. Lze to vysvětlit již dříve popsanou skutečností, že do rejstříku Co nespádají jen odvolání v rejstříku C (který zkoumáme v kapitole 2.2), ale i odvolání ve všech ostatních věcech, které jsou vyřizovány na civilním úseku okresních soudů. Pokles v roce 2020 se zdá být pokračováním klesajícího trendu.

Důležitým zjištěním je především to, že počet vyřízených věcí je v posledních letech vždy mírně vyšší než počet věcí příchozích. Počet nevyřízených věcí tedy pomalu, ale jistě klesá. Pokles v roce 2019 z 10 253 věcí na 8 694 věcí, tedy o 15 %, lze dokonce označit za výrazný. V roce 2020 došlo i přes pokles v nápadu k mírnému růstu v počtu nevyřízených věcí (poprvé od roku 2012). To teoreticky může plynout z vlivu pandemie COVID-19 a vládních opatření na činnost soudů. Nicméně tomu mírně odporuje fakt, že 4 soudy počet nevyřízených věcí snížily a 4 zvýšily. Především nárůst u KS v Ostravě o 36 % je citelný.

Tabulka 52: KS – vyřizování odvolacích civilních věcí dle soudů

Soud	Počet věcí						Míra vyřizování
	Nápad + obživa		Vyřízeno		Nevyřízeno		
MS Praha	12 695	-4 %	12 636	-4 %	1 672	+3 %	99,5 %
KS Praha	5 279	-10 %	5 195	-11 %	662	+15 %	98,4 %
KS Č. Budějovice	1 947	-17 %	1 902	-19 %	276	+19 %	97,7 %
KS Plzeň	3 160	-15 %	3 187	-14 %	351	-7 %	100,9 %
KS Ústí n. Labem	4 356	-15 %	4 445	-14 %	995	-8 %	102,0 %
KS Hr. Králové	3 464	-15 %	3 518	-13 %	410	-12 %	101,6 %
KS Brno	6 940	-13 %	7 198	-18 %	2 538	-9 %	103,7 %
KS Ostrava	7 774	+1 %	7 220	-15 %	2 109	+36 %	92,9 %
Celkem ČR	45 615	-9 %	45 301	-12 %	9 013	+4 %	99,3 %

3.3.3 Vyřizování věcí v přepočtu na soudce

I zde lze díky novým datům v tomto roce provést přepočet na soudce. Výsledek je uveden v tabulce níže.

Opět si v souvislosti s tabulkou dovolíme upozornit na několik faktů.

- Odvolací úsek soudů je výrazně větší než úsek prvostupňový. To koneckonců plyne již z množství vyřizovaných věcí. Nyní to ale vidíme i na počtu soudců, který je asi čtyřnásobný oproti prvostupňovému úseku.
- Počty příchozích a vyřízených věcí jsou mezi kraji mnohem vyrovnanější než u prvostupňových věcí. V tomto směru vybočuje KS Ostrava, u něhož se této agendě očividně věnuje relativně méně soudců než u ostatních soudů. Jak uvidíme níže, dotčení soudci byli přesunuti na insolvenční úsek.
- Zdaleka nejvyšší počet nevyřízených věcí na soudce v roce 2020 vykazuje KS Ostrava, což je dáno tím, že této agendě se věnuje relativně méně soudců než u ostatních krajských soudů, a také velkým nárůstem v počtu nevyřízených věcí v letošním roce.

- Oproti předchozímu roku se samozřejmě mírně změnila počty soudců u jednotlivých soudů. Zajímavé je, že na republikové úrovni je však počet soudců zcela stejný jako v předchozím roce. Změny ve vyřizování na soudce tak na republikové úrovni přesně kopírují změny ve vyřizování věcí.

Tabulka 53: KS – vyřizování odvolacích civil. věcí na skutečný úvazek dle soudů

Soud	Počet věcí na úvazek					
	Nápad + obživa		Vyřízeno		Nevyřízeno	
MS Praha	141,45	+1 %	140,79	+1 %	18,63	+8 %
KS Praha	118,10	-7 %	116,22	-9 %	14,81	+18 %
KS Č. Budějovice	79,80	-25 %	77,95	-27 %	11,31	+8 %
KS Plzeň	109,72	-9 %	110,66	-8 %	12,19	-0 %
KS Ústí n. Labem	86,96	-13 %	88,74	-13 %	19,86	-6 %
KS Hr. Králové	105,93	-16 %	107,58	-14 %	12,54	-13 %
KS Brno	91,92	-17 %	95,34	-22 %	33,62	-13 %
KS Ostrava	175,09	-5 %	162,61	-20 %	47,50	+28 %
Celkem ČR	116,86	-9 %	116,06	-12 %	23,09	+4 %

3.3.4 Disposition time (dispoziční čas)

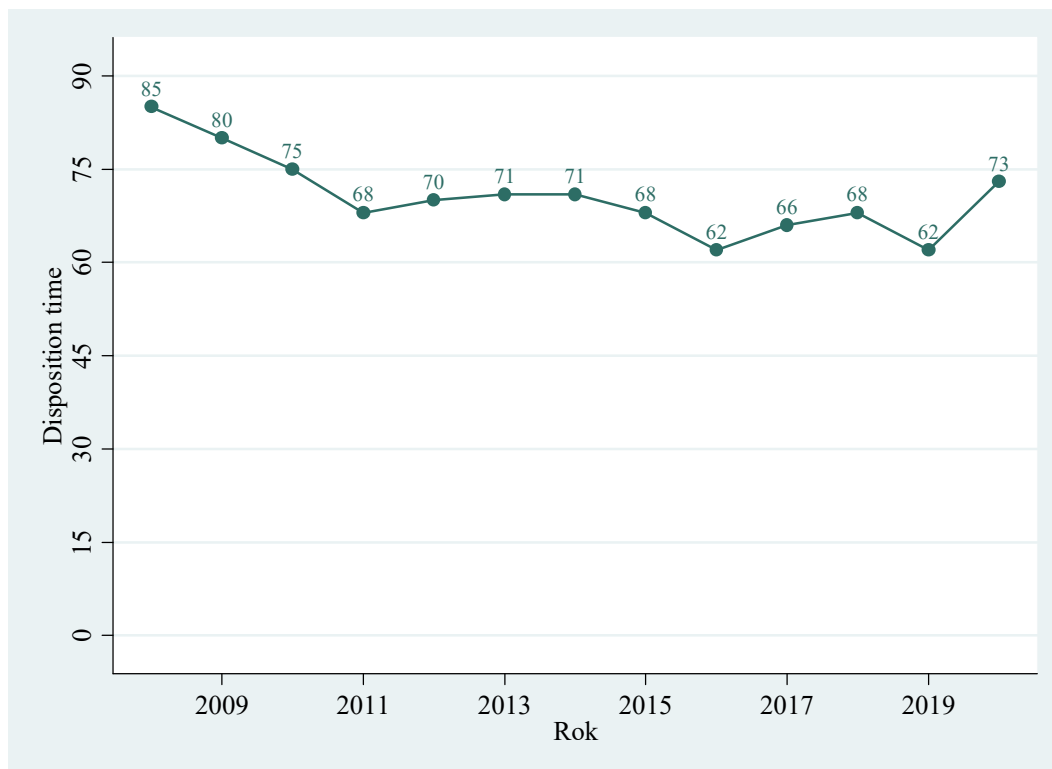
Připomeňme, že se jedná o ukazatel efektivnosti vyřizování věcí a vyjadřuje, za kolik dní by daný soud vyřídil nevyřízené věci již ležící na soudu, pokud by neměl žádný nový nápad a pracoval stejným tempem.

DT se v letech 2017–2018 mírně prodlužoval, což bylo způsobeno tím, že rychlé vyřizování věcí se neodráží ve stejně rychlém ubývání nevyřízených věcí v daném roce. V roce 2019 se DT díky signifikantnímu poklesu v počtu nevyřízených věcí snížil na úroveň roku 2016, tj. na nejnižší úroveň za celé sledované období. V roce 2020 pak DT narostl, což plyne především z poklesu nápadu, a tedy poklesu v počtu vyřízených věcí.

Stejně jako v ostatních agendách existují v odvolací civilní agendě u krajských soudů velké rozdíly mezi soudy a také v rámci soudu lze v časových řadách registrovat více či méně pravidelné odchylky. V roce 2020 se DT zhoršil u všech soudů, u některých více, u některých méně. Největší nárůst je logicky u KS v Ostravě kvůli velkému nárůstu v počtu nevyřízených věcí.

Závěrem lze konstatovat, že délky řízení i DT u odvolací civilní agendy u krajských soudů jsou v průměru nízké a agenda je z tohoto hlediska poměrně bezproblémová. Určité problémy má dlouhodobě především KS Brno, kde je úroveň DT násobně vyšší než u některých krajských soudů, a částečně KS Ústí nad Labem. Problémy nyní vykázal i KS Ostrava. Situace se nicméně z dlouhodobého hlediska zlepšuje a tuto agendu nelze označit jako problematickou.

Graf 61: KS – DT odvolacího civilního řízení v letech 2008–2020

Tabulka 54: KS – DT v civilním odvolacím řízení dle soudů

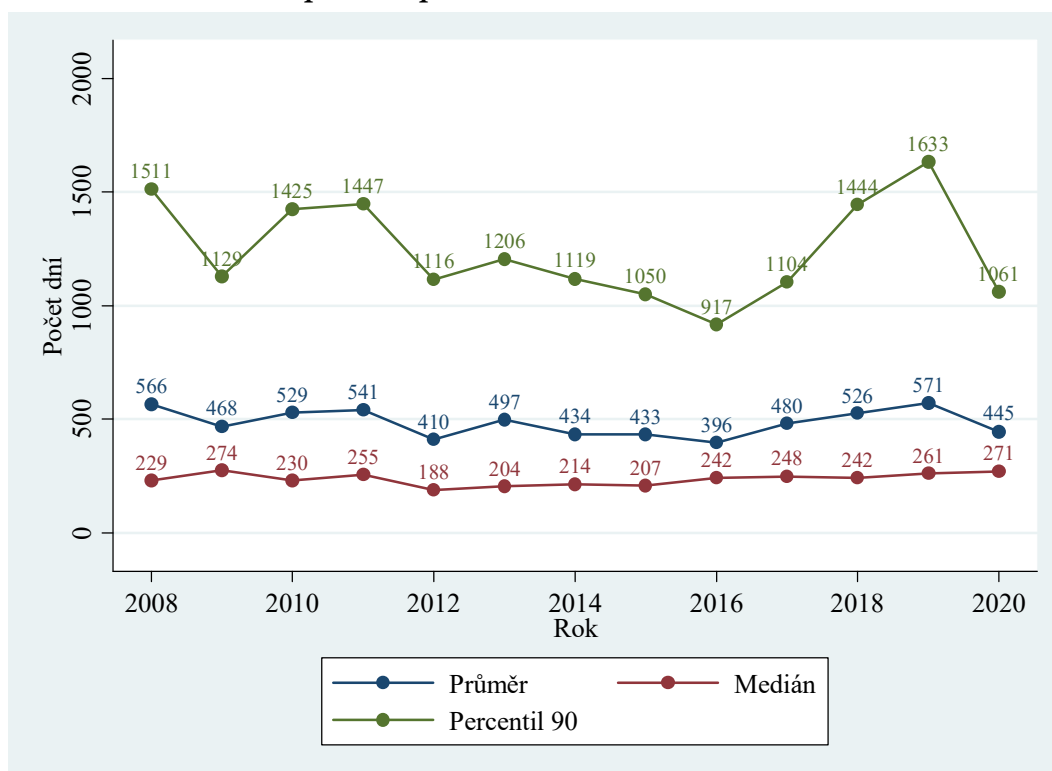
Soud	Disposition time	
MS Praha	48	+7 %
KS Praha	47	+29 %
KS Č. Budějovice	53	+48 %
KS Plzeň	40	+9 %
KS Ústí n. Labem	82	+8 %
KS Hr. Králové	43	+1 %
KS Brno	129	+11 %
KS Ostrava	107	+60 %
Celkem ČR	73	+18 %

3.4 Trestní prvostupňová agenda

Situace v prvostupňové trestní agendě je z hlediska statistického sledování jednoduchá. Zkoumáme hlavní trestní agendu – rejstříky T a Tm. K žádným významným změnám ve vedení statistik v trestní agendě nedošlo a nemusíme se tedy obávat zkreslení v časových řadách. Na rozdíl od OS také není nutné očistit data o věci vyřízené trestním příkazem. KS totiž vyřizují výrazně složitější agendu a věci trestním příkazem proto téměř nerozhodují. Podle trestního řádu koná krajský soud v prvním stupni řízení o trestných činech, pokud za ně zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož dolní hranice činí nejméně pět let, nebo pokud za ně lze uložit výjimečný trest, a dále o vymezených trestných činech.

3.4.1 Délka řízení

Graf 62: KS – délka prvostupňového trestního řízení v letech 2008–2020

V letech 2017 až 2019 poměrně výrazně vzrostl průměr a velmi dramaticky také devadesátý percentil, který po několika letech přestal klesat. V roce 2019 narostl rovněž medián. V roce 2020 mírně narostl medián, ale průměr a percentil 90 výrazně klesly. Percentil 90 klesl o 572 dnů, tedy asi o rok a půl. Oba ukazatele se tak dostaly na úroveň před růstem v roce 2017. To ukazuje, že se rychlost vyřizování „rychle“ vyřízených věcí nezměnila. Výrazně ale ubyly věci, které se „táhnou“ opravdu dlouho. Zároveň je třeba uvést, že podíl věcí nevyřízených přes 2 roky se jen velmi mírně zvýšil. Pokles v délkách řízení tedy není dán tím, že by soudy vyřídily věci, které jsou u soudu relativně kratší dobu.

Délky řízení jsou u krajských soudů výrazně vyšší než u soudů okresních. Vzhledem ke složitosti vyřizované agendy je to zcela logický výsledek. Délky řízení v tomto roce více či méně narostly ve všech krajích alespoň u jednoho z ukazatelů.

Rychlé změny délek řízení u jednotlivých soudů (a vlastně i rozdíly mezi soudy) jsou dány velmi malým počtem pozorování. Vliv má také to, že všechny kauzy jsou náročné na vyřízení (ve srovnání s OS), ale v náročnosti jednotlivých případů existují významné rozdíly. Změny se v minulosti vzájemně obvykle vykompenzovaly, takže změny v celorepublikové délce řízení nebyly tak významné.

Tabulka 55: KS – délky prvostupňového trestního řízení dle soudů

Soud	Délka řízení		
	Průměr	Medián	Percentil 90
MS Praha	443	273	993
KS Praha	328	126	568
KS Č. Budějovice	494	279	1 287
KS Plzeň	524	331	1 061
KS Ústí n. Labem	608	285	1 852
KS Hr. Králové	409	160	1 262
KS Brno	428	287	991
KS Ostrava	365	221	765
Celkem ČR	445	271	1 061

V této souvislosti je namísto zdůraznit, že krajské soudy vyřizují velmi složitou prvostupňovou trestní agendu. Z podstaty složitosti a rozsahu trestních věcí projednávaných v prvním stupni u krajských soudů vyplývá, že jsou mnohdy časově náročnější, ať už na samotné studium spisu soudcem, či na následný větší počet hlavních líčení. Výjimkou nejsou ani sofistikované obstrukční procesní postupy obhájců.

3.4.2 Vyřizování věcí

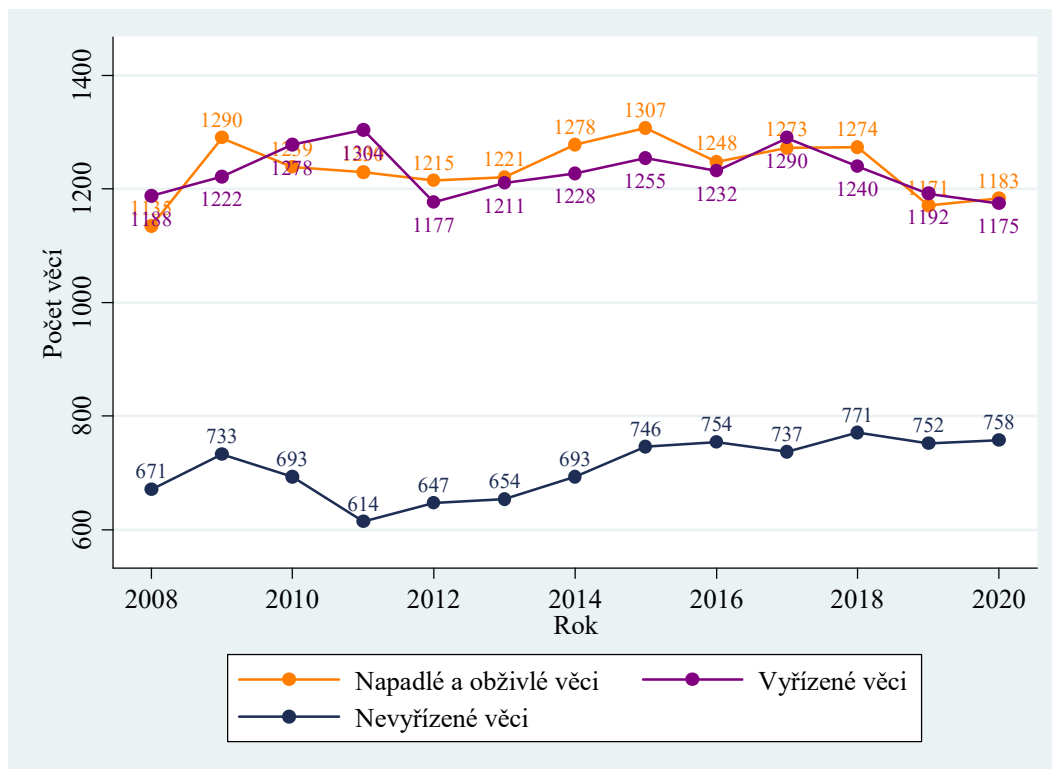
Na následujícím grafu vidíme vývoj v počtu napadlých + obžिवých, vyřizovaných a nevyřizovaných věcí.

Zatímco u okresních soudů je zřejmý jednoznačný klesající trend, u závažnějších trestných činů vyřizovaných krajskými soudy tomu tak není. Počet napadlých a vyřizovaných věcí se dlouhodobě pohybuje mezi 1 200 a 1 300 věcmi. V roce 2019 došlo k citelnému poklesu a počet příchozích věcí byl nejmenší od roku 2008. V roce 2020 se počet příchozích věcí meziročně víceméně nezměnil. To ukazuje na to, že na závažnou kriminalitu neměla pandemie COVID-19 vliv (na rozdíl od agendy okresních soudů, která zahrnuje méně závažnou kriminalitu). To dává smysl, protože agenda trestních soudů zahrnuje závažnou finanční kriminalitu, vraždy či rozsáhlé podvody. Tyto trestné činy nijak pandemií ovlivněny nebyly. Zároveň u mnohých z nich platí, že od spáchání trestného činu do podání obžaloby uplyne (na rozdíl od banální trestné činnosti řešené typicky ve zkráceném přípravném řízení) dlouhá doba i několika let; eventuální propad takové kriminality v roce 2020 by se tak projevil až s odstupem.

Počet příchozích prvostupňových věcí u KS byl tedy v roce 2020 54krát menší než počet příchozích věcí u OS, v roce 2019 asi 63krát menší než počet příchozích věcí u OS a v roce 2018 56krát. U nejmenších krajských soudů (KS České Budějovice, KS Plzeň a KS Praha) napadne ročně méně než 100 prvostupňových trestních věcí.

Od roku 2012 do roku 2016 byl počet příchozích věcí vyšší než počet vyřízených věcí. Počet nevyřízených věcí se tedy velmi pomalu zvyšoval. Tento stav se přerušil v roce 2017, aby se v roce 2018 opět obnovil. V roce 2019 pak zřejmě díky poklesu v počtu příchozích věcí byl počet vyřízených věcí větší než počet věcí příchozích. V roce 2019 rovněž klesl počet věcí nevyřízených déle než 2 roky. Zde uvedené údaje tedy mírní pesimismus, který by mohl plynout z části o délkách řízení. V roce 2020 v zásadě k žádné změně nedošlo.

Graf 63: KS – vyřizování prvostupňových trestních věcí v letech 2008–2020

Tabulka 56: KS – vyřizování prvostupňových trestních věcí dle soudů

Soud	Nápad + obživa		Počet věcí				Míra vyřizování
	Nápad + obživa		Vyřízeno		Nevyřízeno		
MS Praha	287	+10 %	283	+16 %	181	+3 %	98,6 %
KS Praha	77	-13 %	82	-7 %	25	-17 %	106,5 %
KS Č. Budějovice	53	-9 %	57	+14 %	45	-8 %	107,5 %
KS Plzeň	98	-13 %	89	-19 %	66	+16 %	90,8 %
KS Ústí n. Labem	162	+10 %	150	-5 %	136	+10 %	92,6 %
KS Hr. Králové	110	+16 %	102	-1 %	35	+30 %	92,7 %
KS Brno	249	+1 %	260	+7 %	153	-8 %	104,4 %
KS Ostrava	147	-10 %	152	-23 %	117	-4 %	103,4 %
Celkem ČR	1 183	+1 %	1 175	-1 %	758	+1 %	99,3 %

Z tabulky vyčteme, že některé soudy měly více příchozích věcí (nápad + obživa) než věcí vyřízených, u jiných byla situace opačná. Rozdíly v absolutních číslech však byly vždy velmi malé.

Rozdíl mezi mírou vyřizování 95 % a mírou vyřizování 105 % může představovat jen několik vyřízených věcí. Pro ilustraci, pokud by KS České Budějovice vyřídil jen o 4 věci méně, vykázal by míru vyřizování 100 %. Důvodem je, že počet věcí v této agendě je velmi malý.

Počet příchozích, vyřízených a nevyřízených věcí samozřejmě úzce souvisí s velikostí soudu. Pro lepší porovnání soudů je tedy v příštích podkapitolách opět využit přepočtení na soudce a disposition time. I u těchto ukazatelů však hraje roli malý počet pozorování.

3.4.3 Vyřizování v přepočtu na soudce

V tabulce níže je uveden přepočtení na soudce získaný díky novým datům.

Tabulka 57: KS – vyřiz. prvostupňových trestních věcí na skutečný úvazek dle soudů

Nadřízený soud	Počet úvazků	Počet věcí na úvazek					
		Nápad + obživa		Vyřízeno		Nevyřízeno	
MS Praha	20,25	14,17	-7 %	13,98	-3 %	8,94	-14 %
KS Praha	5,3	14,53	-1 %	15,47	+5 %	4,72	-6 %
KS Č. Budějovice	5,4	9,81	+2 %	10,56	+27 %	8,33	+2 %
KS Plzeň	6	16,33	-13 %	14,83	-19 %	11,00	+16 %
KS Ústí n. Labem	12,3	13,17	-46 %	12,20	-54 %	11,06	-46 %
KS Hr. Králové	7,4	14,86	+17 %	13,78	+0 %	4,73	+31 %
KS Brno	15	16,60	-19 %	17,33	-14 %	10,20	-27 %
KS Ostrava	22	6,68	-43 %	6,91	-51 %	5,32	-39 %
Celkem ČR	93,65	12,63	-20 %	12,55	-22 %	8,09	-20 %

Oproti předchozímu roku narostl počet soudců na úseku ze 74,5 na asi 94, a to především v důsledku změn u KS v Ostravě a u KS v Ústí nad Labem, což se výrazně projevilo v přepočtu na soudce. U těchto soudů proto vidíme velký pokles sledovaných ukazatelů.

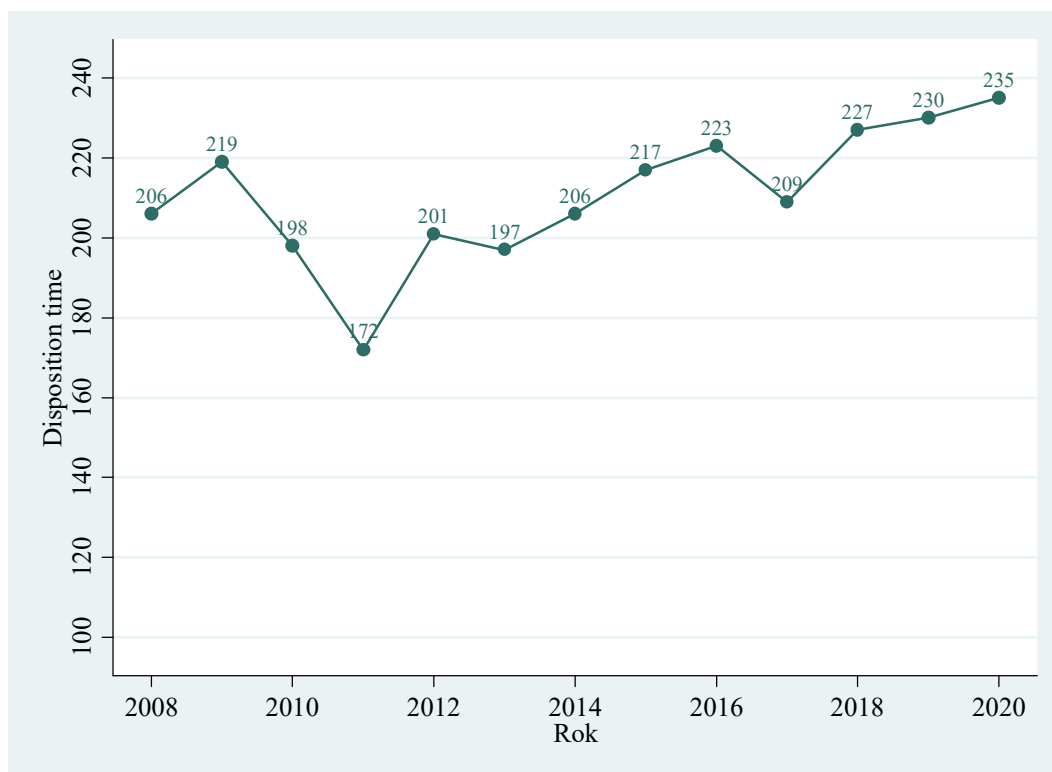
U KS v Ústí nad Labem je to dáno změnou ve sbíraných datech v počtu úvazků. V této zprávě byli do počtu soudců započtení rovněž stážisté, počet úvazků tedy vzrostl, a logicky tak klesl počet věcí na úvazek.

Stejně jako u civilní agendy je tedy prvostupňová agenda menší než agenda odvolací. V tomto výjimečném případě rovněž počty nevyřízených věcí na soudce příliš nekorrespondují s výsledky z části o délkách řízení, což lze přisuzovat malému počtu věcí, malému počtu soudců, a tedy tendenci k velkým výkyvům v datech. Mezi soudy jsou nemalé rozdíly v počtu příchozích a vyřízených věcí na soudce, což opět plyne hlavně z velikosti agendy a případných personálních oslabení soudů.

3.4.4 Disposition time (dispoziční čas)

Vidíme, že DT od roku 2011 do roku 2016 vykazoval rostoucí trend, což vyplynulo z postupného růstu počtu nevyřízených věcí. Teprve v roce 2017 klesl počet nevyřízených věcí a tedy i disposition time. V roce 2020 však DT dosáhl nejvyšší hodnoty za posledních 10 let (třebaže ne výrazně), a to v důsledku poklesu počtu vyřízených věcí v posledních dvou letech. Když se tedy podíváme na celou časovou řadu, vidíme, že od roku 2013 vykazuje DT jasný rostoucí trend, když narostl ze 197 na 235.

Graf 64: KS – DT prvostupňového trestního řízení v letech 2008–2020

Tabulka 58: KS – DT v prvostupňovém trestním řízení dle soudů

Soud	Disposition time	
MS Praha	233	-11 %
KS Praha	111	-11 %
KS Č. Budějovice	288	-19 %
KS Plzeň	271	+43 %
KS Ústí n. Labem	331	+16 %
KS Hr. Králové	125	+31 %
KS Brno	215	-15 %
KS Ostrava	281	+24 %
Celkem ČR	235	+2 %

Závěry ze srovnání krajských soudů na základě délek řízení, přepočtu na soudce a DT se v tomto případě liší, což vyplývá (jak už bylo zmíněno) z jiné metodiky, jiného zdroje dat a malého počtu pozorování. Určité závěry však je možné vyvodit. Lze říct, že především KS Ústí nad Labem a KS České Budějovice vykazují určité problémy s vyřizováním. Naopak KS Praha a KS Hradec Králové si zatím vedou stále dobře.

Zatímco u OS je situace v trestní agendě v zásadě stabilní, u KS v posledních 3 letech tentýž závěr úplně neplatí: situace není stabilní především kvůli malému počtu vyřizovaných věcí. Disposition time dosáhl v roce 2019 nejvyšší hodnoty za posledních 10 let a velmi mírně vzrostl počet nevyřízených věcí i počet věcí nevyřízených déle než 2 roky.

3.4.5 Další statistiky

Jako další statistiky v této podkapitole uvádíme míru odvolání, míru změny rozsudku a počet odsouzených na 100 000 obyvatel dle krajů, tedy obdobné ukazatele jako u okresních soudů. Opět je třeba zdůraznit, že u KS je malý počet pozorování.

Míra odvolání

Tabulka 59: KS – míra odvolání dle soudů v trestním řízení

Soud	Míra odvolání v %	
MS Praha	75,29	-15.8 p.b.
KS Praha	74,39	-16.0 p.b.
KS Č. Budějovice	76,47	-6.1 p.b.
KS Plzeň	77,78	+5.7 p.b.
KS Ústí n. Labem	77,85	-4.0 p.b.
KS Hr. Králové	65,89	+3.6 p.b.
KS Brno	64,93	-13.3 p.b.
KS Ostrava	63,59	-2.0 p.b.
Celkem ČR	71,29	-8.6 p.b.

Míra odvolání v této agendě poklesla, a to z 80 % na 71 %. To stále znamená, že ve více než 7 z 10 vyřízených věcí je podáno odvolání proti konečnému rozhodnutí krajského soudu, což ale není překvapivé. Vzhledem k typu projednávaných věcí je pravidlem uložení delších nepodmíněných trestů odnětí svobody, což je spolu se zákazem *reformatio in peius* (změny rozhodnutí k horšímu) více než dostatečná motivace k odvolání se pachatele bez ohledu na výsledek. V rámci jednotlivých krajských soudů dochází každý rok ke kladným i záporným odchylkám, takže i když jsou změny v roce 2020 významné, hodnocení konkrétního roku není příliš vypovídající.

Míra změny rozsudku

Tabulka 60: KS – míra změny rozsudku dle soudů v trestním řízení

Soud	Míra změny rozsudku (v %)	
MS Praha	40,14	-9.9 p.b.
KS Praha	61,54	+12.5 p.b.
KS Č. Budějovice	69,05	-6.0 p.b.
KS Plzeň	39,68	-5.8 p.b.
KS Ústí n. Labem	51,85	-4.3 p.b.
KS Hr. Králové	47,44	-10.2 p.b.
KS Brno	50,00	-0.9 p.b.
KS Ostrava	40,77	+3.3 p.b.
Celkem ČR	46,32	-4.2 p.b.

Míra změny rozsudku je také vyšší než u okresních soudů – přibližně o 16 procentních bodů v roce 2017, cca o 8 procentních bodů v roce 2018, asi o 10 procentních bodů v roce 2019 a pouze o necelých 6 procentních bodů v roce 2020. Míra změny rozsudku za ČR se zdá na první pohled vysoká. Je ale třeba vzít v úvahu závažnost a složitost projednávaných věcí (jedná se o velmi vysoké

tresty odnětí svobody a komplikovanou trestnou činností). Vrchní soudy také často pouze změni výši uloženého trestu nebo věc vrátí krajským soudům k novému projednání.

Jak již bylo řečeno výše, opět se potvrzuje, že meziroční změny v míře celkové změny rozsudku nemají příliš velkou vypovídající hodnotu. Pro úplnost však toto srovnání provádíme.

Míra celkové změny rozsudku počítaná jako $[(\text{míra odvolání} \times \text{míra změny rozsudku}) / 100]$ se za celou ČR v posledních pěti letech pohybovala následovně:

2016: $74,10 \% \times 54,96 \% \doteq 40,73 \%$

2017: $77,85 \% \times 58,44 \% \doteq 45,50 \%$

2018: $72,81 \% \times 50,01 \% \doteq 36,41 \%$

2019: $79,90 \% \times 50,52 \% \doteq 40,37 \%$

2020: $71,29 \% \times 46,32 \% \doteq 33,02 \%$

Přepočet na obyvatele

Stejně jako u OS jako další statistiku uvádíme přepočet odsouzených na obyvatele. Vzhledem k menšímu počtu odsouzených přepočítáváme počet odsouzených na 100 000 obyvatel, nikoliv na 1 000 obyvatel jako u OS. Zcela očividně vyčnívá MS Praha s takřka dvouapůlnásobkem odsouzení na 100 000 obyvatel oproti celorepublikovému průměru. Jak již bylo zmíněno výše, Praha je specifickým regionem ČR a z toho plynou i rozdíly v agendě soudu.

Tabulka 61: KS – počet odsouzených na 100 000 obyvatel dle soudů

Nadřízený soud	Počet obyvatel	Odsouzené osoby	Odsouzení/100 000 obyvatel
MS Praha	1 324 277	354	26,7
KS Praha	1 385 141	79	5,7
KS Č. Budějovice	716 385	50	7,0
KS Plzeň	884 563	100	11,3
KS Ústí n. Labem	1 190 558	128	10,8
KS Hr. Králové	1 243 321	116	9,3
KS Brno	2 082 452	185	8,9
KS Ostrava	1 867 242	164	8,8
Celkem ČR	10 693 939	1 176	11,0

3.5 Trestní odvolací agenda

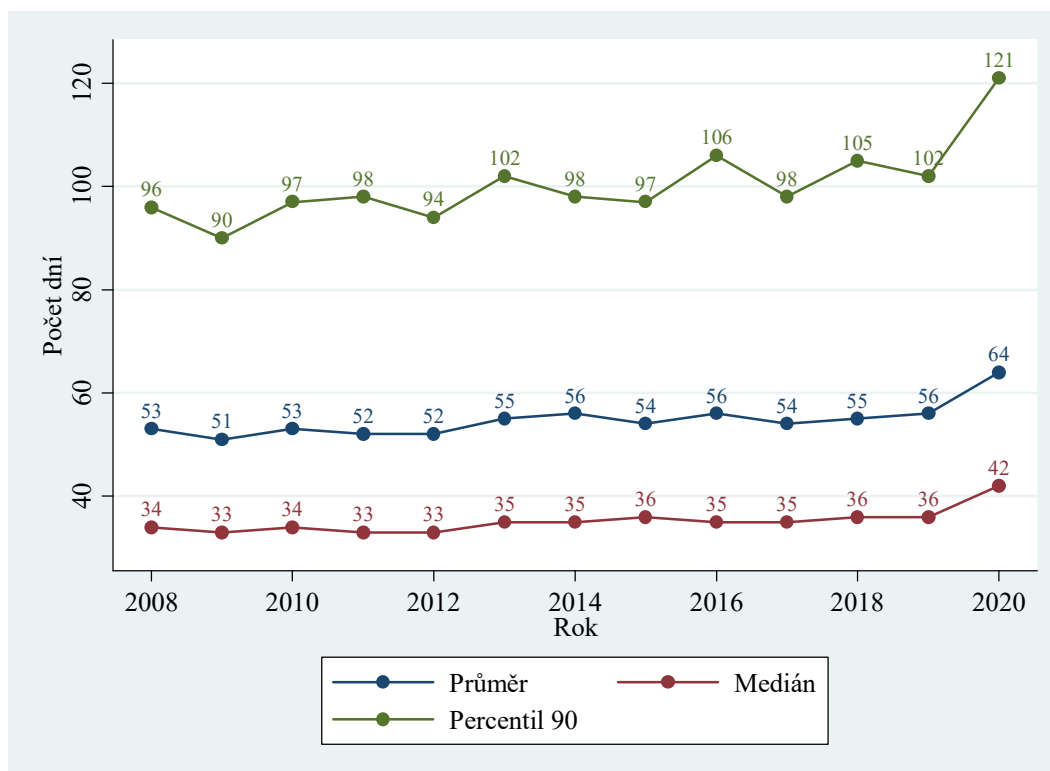
Trestní odvolací agenda zahrnuje rejstříky To a Tmo. Ke změnám ve vedení statistik nedošlo a data dále není třeba nijak očišťovat.

3.5.1 Délka řízení

U této agendy uvádíme délku řízení ode dne nápadu u odvolacího soudu do dne jeho vyřízení, který je i dnem pravomocného skončení věci. Stejně jako u civilního řízení platí, že vyřídit věc v odvolací agendě je pro soud jednodušší, než ji vyřídit v prvostupňové agendě. Z grafu vyplývá, že délky řízení jsou velmi nízké (nejnižší ze všech agend) a měnily se jen velmi málo. Až v roce 2020 došlo ke zdaleka největší výchyлке (největšímu nárůstu) ve sledovaném období. Absolutně jde jen o několik dnů, ale v relativních číslech jde o výraznou změnu. Vzhledem k tomu, že délky řízení byly vždy silně stabilní a k neexistenci žádného jiného důvodu pro toto zjištění lze zvýšení délek řízení připsat pandemii COVID-19. To podporuje i fakt, že k nárůstu došlo u většiny soudů.

Rozdíly mezi soudy také nejsou většinou nijak vysoké. I KS Ústí nad Labem se v posledních letech (ne však roce 2020) výrazně podařilo snížit délku řízení a „dotáhnout“ se tak na jiné KS. Celkově se tedy z hlediska rychlosti vyřizování jedná o relativně bezproblémovou agendu, i přes nárůst v roce 2020.

Graf 65: KS – délka odvolacího trestního řízení v letech 2008–2020

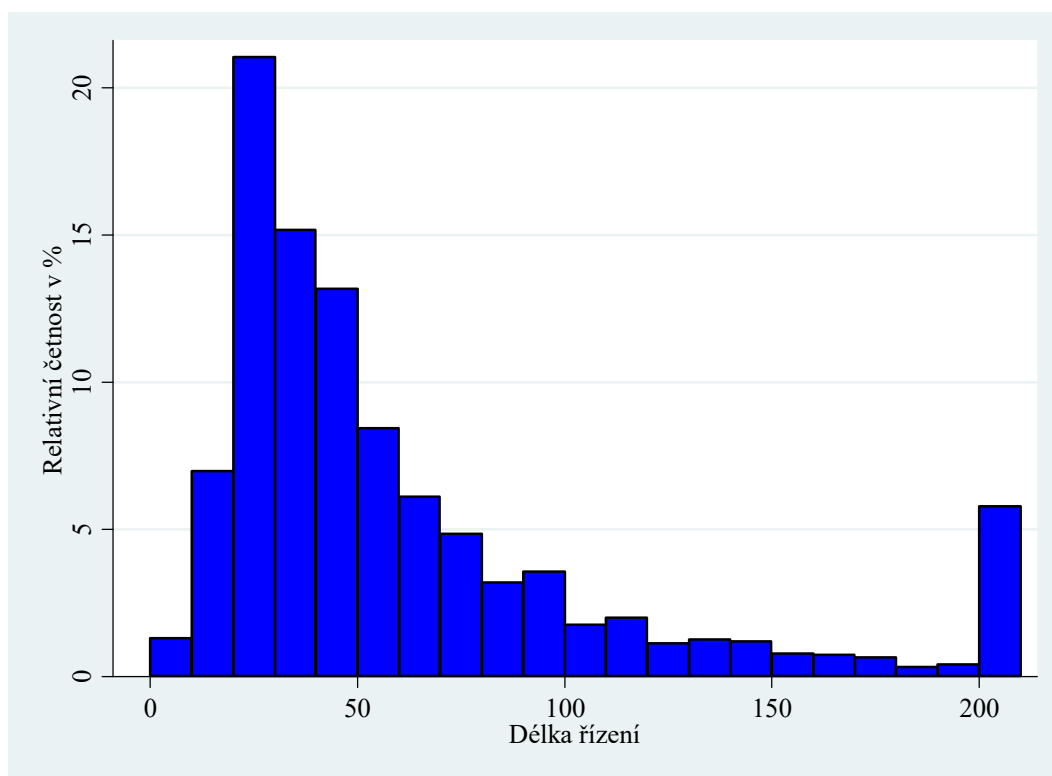

Krajské soudy vyřizují v odvolací agendě nejčastěji odvolání proti rozhodnutí o následujících trestných činech: *krádež* (§ 205 trestního zákoníku), *maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání* (§ 337) a *podvod* (§ 209). Těmito trestnými činy se velmi často zabývají okresní soudy v prvním stupni. Logicky je u nich pak v absolutních číslech podáváno nejvíce odvolání.

Tabulka 62: KS – délky odvolacího trestního řízení dle soudů

Soud	Délka řízení					
	Průměr		Medián		Percentil 90	
MS Praha	48	-2 %	34	+13 %	79	+4 %
KS Praha	41	+28 %	30	+11 %	83	+48 %
KS Č. Budějovice	86	+23 %	59	+9 %	189	+31 %
KS Plzeň	80	+16 %	50	+22 %	136	+14 %
KS Ústí n. Labem	86	+21 %	49	+11 %	187	+29 %
KS Hr. Králové	53	-2 %	43	+2 %	93	+0 %
KS Brno	60	+9 %	44	+33 %	119	+40 %
KS Ostrava	70	+25 %	47	+15 %	144	+31 %
Celkem ČR	64	+14 %	42	+17 %	121	+19 %

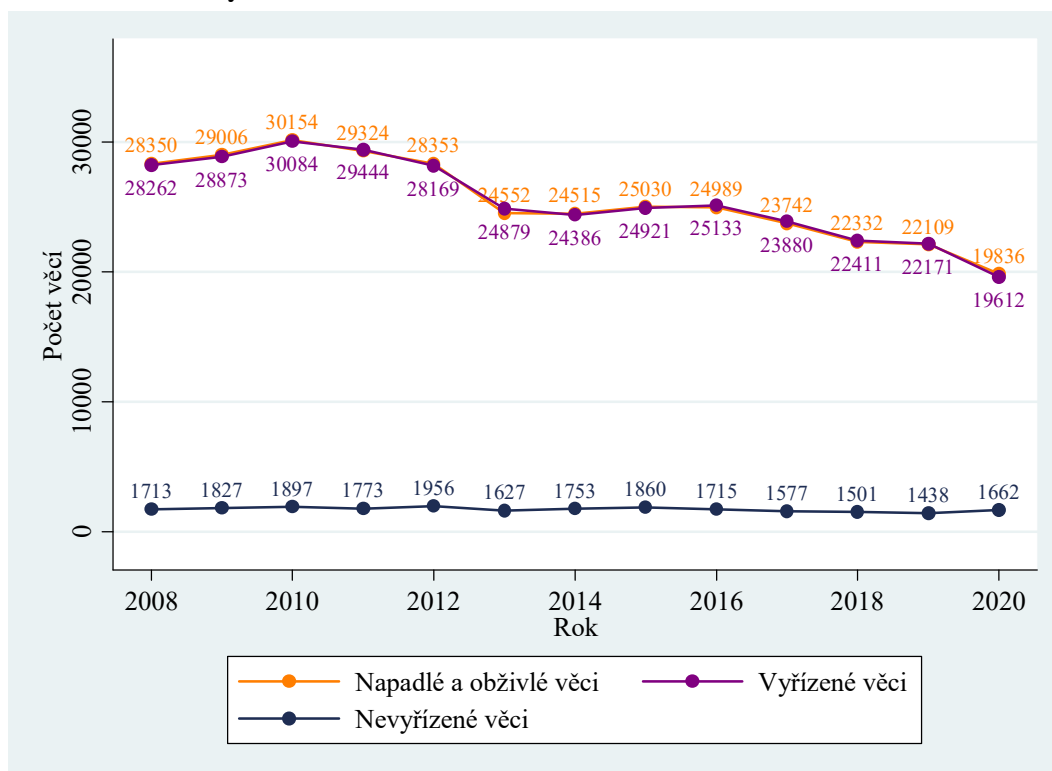
Graf 66: KS – distribuce délek trestního odvolacího řízení

I v histogramu je vidět, jak nízké délky řízení jsou. Suverénně největší skupina věcí byla vyřízena za 20 až 30 dnů. Asi 28 % (v roce 2019 35 %) věcí bylo vyřízeno do 1 měsíce. Pouze asi jen 6 % (v roce 2019 5 %) případů bylo vyřízeno za více než 200 dnů. Histogram tak nicméně ukazuje i nárůst v délkách řízení.

3.5.2 Vyřizování věcí

Graf 67: KS – vyřizování odvolacích trestních věcí v letech 2008–2020

Zajímavé je, že počet vyřizovaných trestních věcí u okresních soudů klesal, ale nápad v druhostupňové trestní agendě u krajských soudů byl v letech 2013 až 2016 stabilní. Až od roku 2017 se i zde objevil pokles. Nápad v této agendě neklesal, protože u okresních státních zastupitelství se snižoval počet věcí ve zkráceném přípravném řízení a tím docházelo ke snížení nápadu u okresních soudů. Jednalo se ale především o jednodušší trestní věci, které většinou končily u okresních soudů pravomocným trestním příkazem, proti němuž již podání odvolání není možné. Proto se pokles vyřizené prvostupňové agendy u okresních soudů většinou neprojevil v odvolací agendě krajských soudů. V roce 2020 tomu však již bylo jinak, byť pokles opět lze přisoudit pandemii COVID-19. Počet nevyřizených věcí po několikaletém poklesu narostl. To spolu s nárůstem délek řízení ukazuje, že vyřizování této agendy bylo ovlivněno pandemií, byť nijak závažně.

V tabulce vidíme, že počet příchozích věcí klesl u všech soudů a počet nevyřizených věcí stoupl u všech soudů s výjimkou KS Brno. Relativní nárůsty jsou někdy opravdu vysoké (KS Praha – 131 %), což je dáno tím, že absolutní počet nevyřizených věcí u toho byl a stále je velmi nízký.

Tabulka 63: KS – vyřizování odvolacích trestních věcí dle soudů

Soud	Nápad + obživa		Počet věcí				Míra vyřizování
			Vyřizeno		Nevyřizeno		
MS Praha	3 385	-8 %	3 365	-10 %	185	+12 %	99,4 %
KS Praha	2 446	-11 %	2 412	-12 %	60	+131 %	98,6 %
KS Č. Budějovice	1 066	-3 %	1 021	-7 %	142	+46 %	95,8 %
KS Plzeň	2 001	-11 %	1 963	-12 %	217	+21 %	98,1 %
KS Ústí n. Labem	2 941	-10 %	2 887	-13 %	360	+18 %	98,2 %
KS Hr. Králové	1 813	-9 %	1 812	-10 %	88	+1 %	99,9 %
KS Brno	2 765	-15 %	2 775	-13 %	257	-4 %	100,4 %
KS Ostrava	3 419	-11 %	3 377	-12 %	353	+14 %	98,8 %
Celkem ČR	19 836	-10 %	19 612	-12 %	1 662	+16 %	98,9 %

3.5.3 Vyřizování v přepočtu na soudce

Tabulka opět uvádí přepočet na skutečný úvazek dle nově dostupných dat. V počtu vyřizovaných a příchozích věcí na soudce (míněno na skutečný úvazek) vidíme, že mezi soudy jsou určité rozdíly, ale žádný soud extrémně nevybočuje. Suverénně nejméně nevyřizovaných věcí na soudce má KS Praha, nejvíce jich pak má KS Ústí nad Labem. Výsledky jsou víceméně v souladu s výsledky z předchozí části o délkách řízení.

Tabulka 64: KS – vyřiz. odvolacích tr. věcí na skutečný úvazek dle soudů

Nadřízený soud	Počet úvazků	Nápad + obživa		Délka řízení			
				Vyřizeno		Nevyřizeno	
MS Praha	23	147,17	-5 %	146,30	-7 %	8,04	+16 %
KS Praha	18	135,89	-16 %	134,00	-17 %	3,33	+118 %
KS Č. Budějovice	10,6	100,57	-17 %	96,32	-21 %	13,40	+24 %
KS Plzeň	16,3	122,76	-13 %	120,43	-13 %	13,31	+19 %
KS Ústí n. Labem	21,5	136,79	-15 %	134,28	-18 %	16,74	+11 %
KS Hr. Králové	11	164,82	-10 %	164,73	-10 %	8,00	+0 %
KS Brno	20	138,25	-15 %	138,75	-13 %	12,85	-4 %
KS Ostrava	36,33	94,11	-34 %	92,95	-35 %	9,72	-16 %
Celkem ČR	156,73	126,56	-18 %	125,13	-19 %	10,60	+6 %

Oproti loňskému roku se zvýšil skutečný počet soudců (úvazků) o 13 (ze 144 na 157) a z předchozí podkapitoly víme, že klesl nápad a počet vyřizovaných věcí. Počty příchozích věcí a vyřizovaných věcí na soudce tedy logicky klesly také.

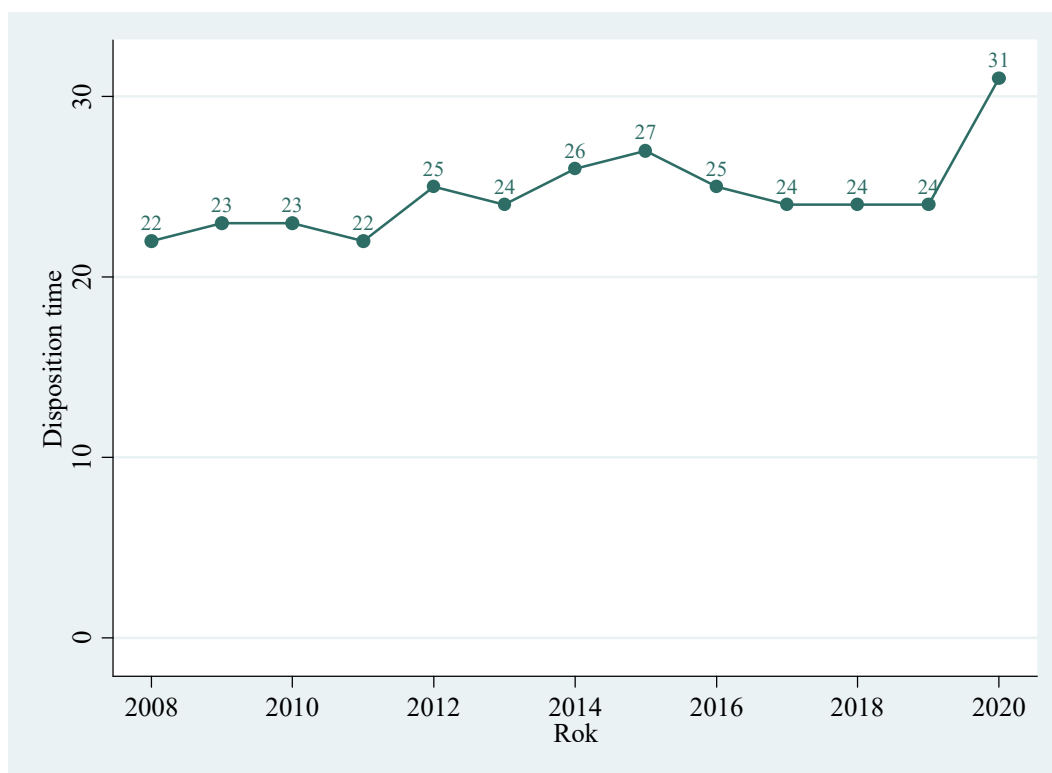
Prvostupňovou agendu vyřizuje 94 soudců a odvolací agendu 157 soudců, vidíme tedy, že odvolací úsek je zhruba o dvě třetiny větší než úsek prvostupňový. Pokud oba počty soudců sečteme, dostaneme číslo 251, což je číslo prakticky shodné s evidenčním počtem soudců. Vidíme tedy, že na rozdíl od okresních soudů evidenční počet je podobný jako „reálný“ počet soudců. Roli zde mimo jiné určitě budou hrát mateřské/rodičovské dovolené, kterých je u krajských soudů výrazně méně. Počet je vyšší zřejmě kvůli stáží z okresních soudů a případně (byť zřejmě v menší míře,

neboť soudci se v drtivé většině věnují své specializaci) posílení trestního úseku na úkor úseku civilního.

3.5.4 Disposition time (dispoziční čas)

Z grafu je patrné, že DT je opravdu nízký a byl neměnný, což vyplývalo z poměru vyřízených a nevyřízených věcí a z toho, že jsou tyto ukazatele také poměrně neměnné. Vzhledem k poklesu nápadu, a tedy i vyřízených věcí a mírnému růstu počtu nevyřízených věcí, bylo jasné, že DT tento rok vzroste. Nárůst činí 7 dnů, což ale představuje 29 %.

Graf 68: KS – DT odvolacího trestního řízení v letech 2008–2020

Tabulka 65: KS – DT odvolacího trestního řízení dle soudů

Soud	Disposition time	
MS Praha	48	+7 %
KS Praha	47	+29 %
KS Č. Budějovice	53	+48 %
KS Plzeň	40	+9 %
KS Ústí n. Labem	82	+8 %
KS Hr. Králové	43	+1 %
KS Brno	129	+11 %
KS Ostrava	107	+60 %
Celkem ČR	73	+18 %

V tabulce vidíme, že relativní změny jsou u některých soudů celkem velké, největší je nárůst o 60 % u KS v Ostravě. Výsledky v této podkapitole korespondují s výsledky z podkapitol 3.5.1 a 3.5.2.

I přes zhoršení všech statistik v roce 2020 je agenda ze statistického hlediska na vyřizování v zásadě bezproblémová a lze očekávat, že v příštích letech se opět ustálí.

3.6 Správní agenda

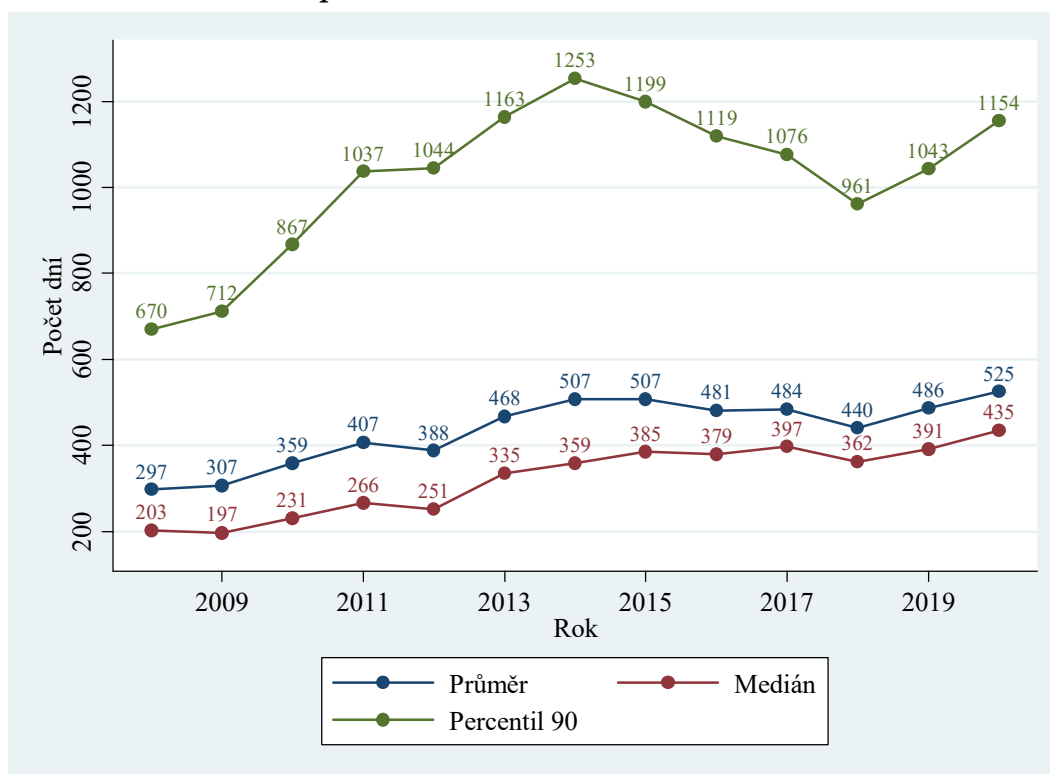
Správní agenda krajských soudů zahrnuje rejstříky A (všeobecná správní agenda), Af (agenda ve věcech finanční správy), Ad (sociální a důchodová agenda) a Az (azylová agenda). V roce 2010 došlo ke změně ve vykazování. Do roku 2009 totiž správní agenda zahrnovala rejstříky Az, Ca a Cad. K žádným dalším změnám ve vedení statistik nedošlo. V roce 2012 došlo ke změně v příslušnosti správních soudů, která do určité míry ulevila Městskému soudu v Praze.

3.6.1 Délka řízení

Z grafu vyplývá, že délka řízení vykazovala až do roku 2014 (respektive 2015) jasný stoupající trend. Ten byl způsoben především tím, že správní úseky soudů byly značně zatížené a soudy, především pak MS Praha, stáhly vyřizovat správní věci jen s velkými obtížemi.

Teprve v posledních letech se podařilo rostoucí trend v délce řízení zastavit. V roce 2017 sice mírně vzrostl medián, ale na druhou stranu zase klesl devadesátý percentil. V roce 2018 dokonce klesl medián, průměr i devadesátý percentil. V roce 2019 ale všechny ukazatele vzrostly asi na úroveň v roce 2017. V roce 2020 pak růst pokračoval. Průměr a medián jsou nyní nejvyšší ve sledovaném období. To sice lze vnímat jako znepokojivý jev, tento údaj je však třeba vykládat v kontextu složení portfolia vyřizovaných věcí v daném období, kdy se zvýšil podíl vyřízených věcí starších časových řad; k tomu viz bod 3.6.2. zprávy

Graf 69: KS – délka správního řízení u KS v letech 2008–2020

Z tabulky vyčteme, že MS Praha opravdu vykazuje velmi vysoké délky řízení, což potvrzuje výše uvedené tvrzení o zatíženosti soudů. Vysoké délky řízení ale už vykazuje i například KS Brno a další soudy. V zásadě tak můžeme konstatovat, že se s délkou řízení potýká většina soudů.

Rozdíl mezi MS Praha a ostatními soudy byl nicméně v letech 2016 a 2017 výrazně menší než dříve, což můžeme považovat za příznivé znamení. Největší rozdíl registrujeme v roce 2014, kdy byla mediánová délka řízení v Praze 763 dnů a 310 dnů ve zbytku ČR.

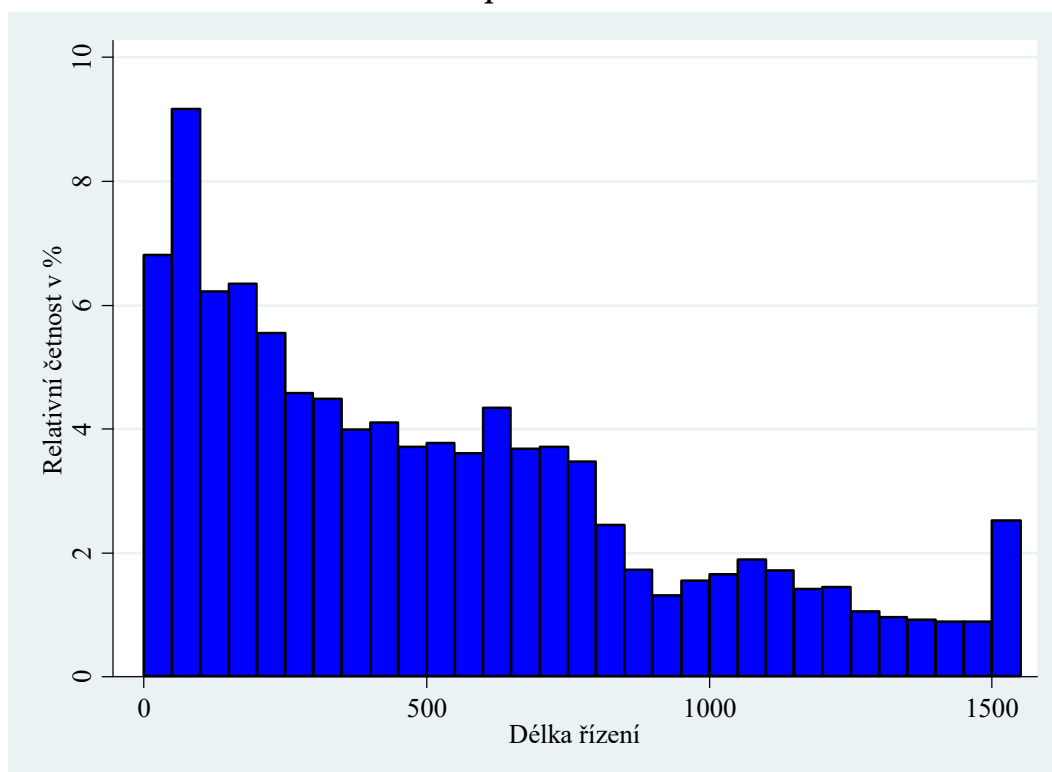
Poměrně zajímavý je fakt, že mediánová délka řízení je u KS v Brně vyšší než průměrná délka řízení. To je v oblasti soudnictví značně nezvyklé, neboť průměrné délky řízení jsou obvykle „taženy“ extrémně vysokými hodnotami. Ani u ostatních krajských soudů nejsou rozdíly mezi mediánem a průměrem příliš velké.

Tabulka 66: KS – délky správního řízení dle soudů

Soud	Délka řízení					
	Průměr		Medián		Percentil 90	
MS Praha	699	+8 %	623	+14 %	1 425	+1 %
KS Praha	520	+22 %	473	+36 %	1 001	+8 %
KS Č. Budějovice	215	-13 %	172	-10 %	407	-23 %
KS Plzeň	310	+9 %	236	-0 %	666	+18 %
KS Ústí n. Labem	566	+12 %	459	+16 %	1 161	+9 %
KS Hr. Králové	435	+2 %	389	-9 %	778	+11 %
KS Brno	570	+2 %	597	-1 %	939	+9 %
KS Ostrava	233	-24 %	195	-24 %	491	-16 %
Celkem ČR	525	+8 %	435	+11 %	1 154	+11 %

Stejně jako u ostatních agend jsou na závěr délky řízení zobrazeny v histogramu. Šířka intervalu je 50 dnů. V porovnání s ostatními prvostupňovými agendami je ve správní agendě vysoký medián. V porovnání s rokem 2019 jsou vidět změny i na histogramu. Například (logicky) klesl podíl rychle vyřízených věcí. Celkově se tedy zdá, že data opět ukazují negativní trend. Je ale třeba je prozkoumat dále, velmi důležitý bude vývoj v počtu nevyřízených věcí.

Graf 70: KS – distribuce délek správního řízení

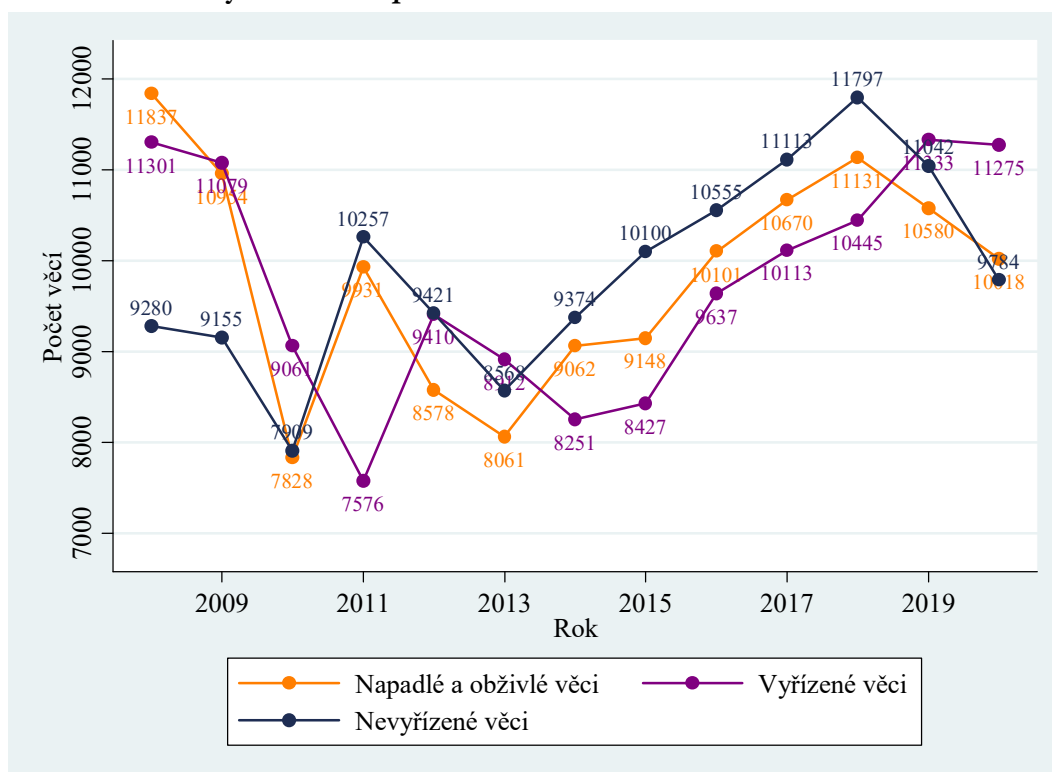

3.6.2 Vyřizování věcí

Z grafu níže je patrné, že nápad se v průběhu let poměrně rychle mění. To může plynout z legislativních změn, ze změn v jednotlivých agendách (např. v azylové agendě) nebo jednorázových šoků. Počet vyřízených věcí samozřejmě s určitým zpožděním kopíruje počet věcí napadlých. Po roce 2013 vidíme dva znepokojivé jevy. Počet příchozích věcí poměrně rychle stoupal a zároveň převyšoval počet věcí vyřízených, což vede k trvalému růstu v počtu nevyřízených věcí. Konečně teprve v roce 2019 došlo k značnému poklesu v počtu příchozích věcí. V roce 2020 tento trend pokračoval a došlo k poklesu v počtu příchozích věcí o dalších 562 věcí. Stejně jako u téměř všech ostatních agend to zřejmě bude souviset s pandemií onemocnění COVID-19. Počet vyřízených věcí se ale podařilo soudům udržet na úrovni roku 2019 (zřejmě díky velkému množství nedodělků), což vedlo k výraznému poklesu v počtu nevyřízených věcí.

Pohled na počty nevyřízených věcí ukazuje, že počet extrémně dlouho nevyřízených věcí (déle než 3 roky, případně nevyřízené 1 až 3 roky) mírně klesl. To je další dobrá zpráva pro správní soudnictví a také částečně vysvětluje nárůst v délkách řízení.

Graf 71: KS – vyřizování správních věcí v letech 2008–2020

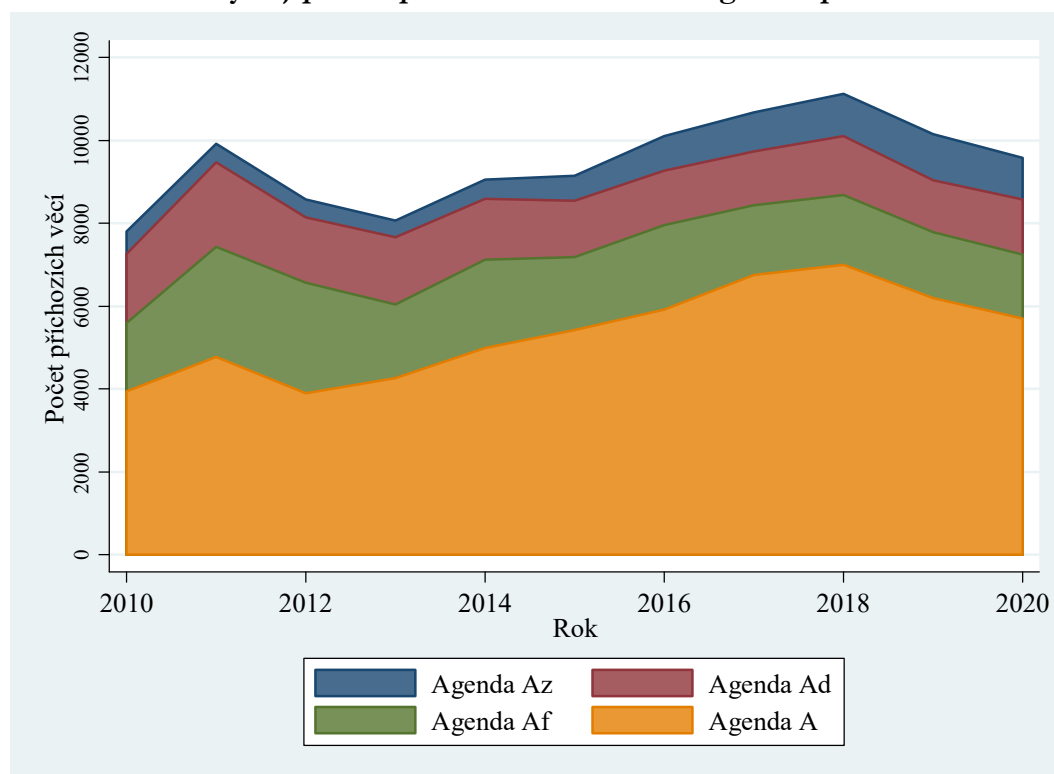
Z jednotlivých soudů dokázaly v tomto roce vyřídit stejně nebo více věcí, než přišlo, všechny soudy kromě KS Ostrava. U některých soudů byl rozdíl výrazný (KS Plzeň, MS Praha, KS Hradec Králové a KS Ústí nad Labem). Data v této podkapitole nejsou nijak normalizována, takže nelze činit závěry o celkové zátěži jednotlivých soudů. K tomu slouží ostatní podkapitoly.

Tabulka 67: KS – vyřizování správních věcí dle soudů

Soud	Počet věcí						Míra vyřizování
	Nápad + obživa		Vyřizeno		Nevyřizeno		
MS Praha	3 180	-7 %	3 999	+10 %	3 798	-18 %	125,8 %
KS Praha	1 003	+8 %	1 020	+15 %	1 012	-2 %	101,7 %
KS Č. Budějovice	331	-26 %	354	-32 %	157	-13 %	106,9 %
KS Plzeň	684	-28 %	915	-8 %	433	-35 %	133,8 %
KS Ústí n. Labem	749	-5 %	915	+4 %	886	-16 %	122,2 %
KS Hr. Králové	668	-9 %	817	-9 %	577	-21 %	122,3 %
KS Brno	1 934	-0 %	1 952	-1 %	2 098	-1 %	100,9 %
KS Ostrava	1 469	+7 %	1 303	-17 %	823	+25 %	88,7 %
Celkem ČR	10 018	-5 %	11 275	-1 %	9 784	-11 %	112,5 %

U správní agendy rovněž můžeme zkoumat, jak se měnilo složení příchozích věcí. K tomu slouží následující skládaný plošný graf. Graf ukazuje, že od roku 2012 roste počet příchozích věcí ve všeobecné správní agendě (rejstřík A). V roce 2012, kdy začal růst rejstřík A, byl počet příchozích věcí v tomto rejstříku 3 895 (45,4 % z celkového počtu příchozích věcí ve správním soudnictví). V roce 2018 přišlo v tomto rejstříku 7 002 věcí (62,9 % z celkového počtu). V posledních letech roste také azylová agenda (rejstřík Az). V roce 2019 došlo k poklesu především v rejstříku A, mírně rovněž v rejstříku Af. Naopak poněkud narostl rejstřík Az. V roce 2020 pokračoval pokles v rejstříku A.

Graf 72: KS – vývoj počtu příchozích věcí dle agend správního soudnictví

Další tabulka ukazuje složení nevyřízených věcí ve správním soudnictví v procentech k 31. 12. 2020. Za nejtěžší bývá v průměru považována agenda Af. Byť je toto tvrzení nutno brát s rezervou zejména vzhledem k vysoké variabilitě skladby „zbytkové“ všeobecné agendy A, potvrzuje je fakt, že agenda Af tvoří výrazně větší část počtu nevyřízených věcí, než je její podíl na celkovém počtu ve věcech příchozích. U soudu tak zůstávají tyto věci v průměru nejdéle nevyřízené, což potvrzuje i délka řízení získaná z pravomocně skončených věcí.

Tabulka 68: KS – podíl nevyřízených věcí druhů agendy správního soudnictví

Soud	Agenda			
	A	Af	Ad	Az
MS Praha	58,93	20,30	13,24	7,53
KS Praha	56,42	23,72	16,70	3,16
KS Č. Budějovice	53,50	28,03	17,83	0,64
KS Plzeň	60,97	19,17	14,55	5,31
KS Ústí n. Labem	59,71	24,27	14,22	1,81
KS Hr. Králové	44,19	27,38	13,52	14,90
KS Brno	49,33	27,45	11,06	12,15
KS Ostrava	37,67	36,21	16,52	9,60
Celkem ČR	54,03	24,38	13,64	7,95

3.6.3 Vyřizování věcí v přepočtu na soudce

Na rozdíl od ostatních agend bylo možné počet soudců, kteří vyřizují správní agendu dohledat i v předchozích verzích zprávy. Tento rok nicméně budou využita data ze stejného zdroje jako u ostatních agend, tedy údaje o skutečném počtu úvazků získané dotazníkovým šetřením od soudů.

V tabulce tedy uvádíme údaje, kde je počet soudců (úvazků) k 1. 1. 2021. Údaje o nápadu, obživě a vyřízených věcech jsou za rok 2020. Data o počtu nevyřízených věcí jsou k 31. 12. 2020.

V předchozím roce byl počet soudců 98, nyní je 113. To je nárůst o 15 soudců (15 %). To spolu s poklesem v nápadu soudům umožnilo vyřídit mnohem více věcí, než jich na soudy přišlo.

V tabulce na první pohled upoutá KS Hradec Králové, který má v porovnání s ostatními krajskými soudy zjevně silnější zastoupení soudců na správním úseku. V počtu nevyřízených věcí si dle očekávání špatně vede MS Praha, KS Brno. Tyto tři soudy tedy zřejmě mají se správní agendou největší problémy, čemuž nasvědčují i délky řízení a KS Ústí nad Labem. Velmi dobře se naopak daří Krajskému soudu v Českých Budějovicích, a to i přes nárůst v počtu nevyřízených věcí na soudce, který plyne ze změny v počtu soudců, nikoliv ze změny v počtu nevyřízených věcí.

Celkově vidíme, že počet nevyřízených věcí na soudce klesl téměř o čtvrtinu, u čtyř soudů dokonce více než o 30 %. To rozhodně lze označit za velký úspěch.

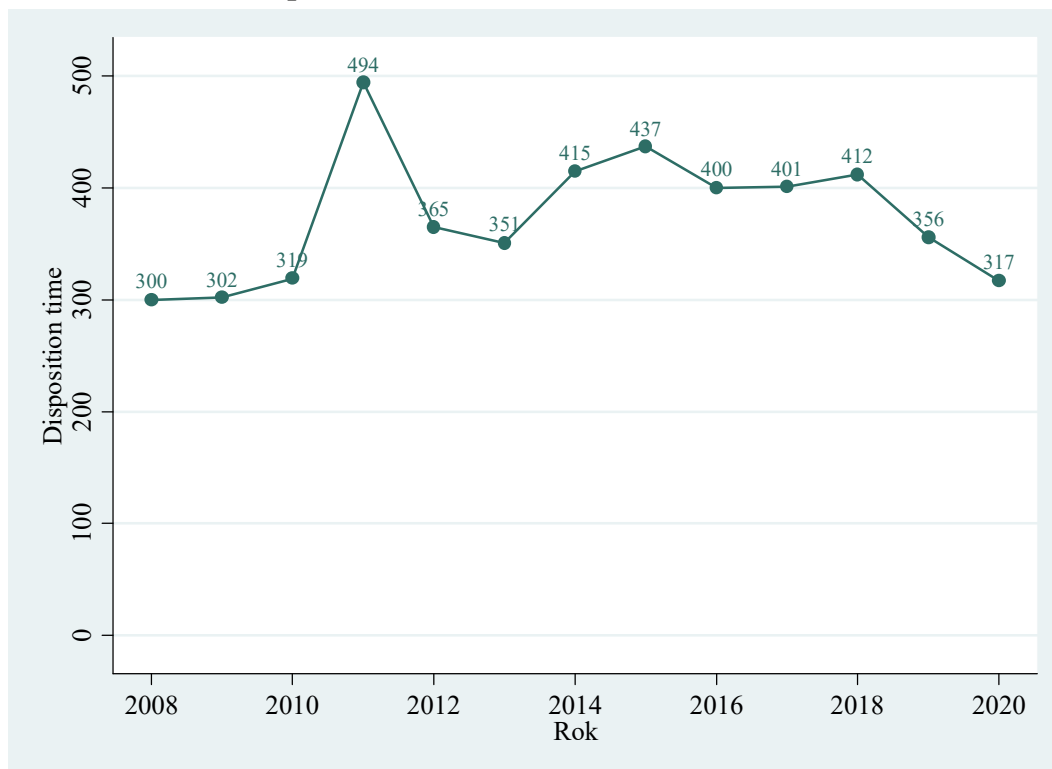
Tabulka 69: KS – vyřizování správních věcí na skutečný úvazek dle soudů

Nadřízený soud	Počet úvazků	Nápad + obživa		Délka řízení			
				Vyřízeno		Nevyřízeno	
MS Praha	40,25	79,01	-22 %	99,35	-7 %	94,36	-31 %
KS Praha	12	83,58	-46 %	85,00	-42 %	84,33	-51 %
KS Č. Budějovice	3,5	94,57	+5 %	101,14	-2 %	44,86	+25 %
KS Plzeň	8,3	82,41	-30 %	110,24	-11 %	52,17	-37 %
KS Ústí n. Labem	8,67	86,39	-23 %	105,54	-16 %	102,19	-32 %
KS Hr. Králové	11,7	57,09	-16 %	69,83	-17 %	49,32	-27 %
KS Brno	17,5	110,51	-3 %	111,54	-3 %	119,89	-4 %
KS Ostrava	11,5	127,74	-7 %	113,30	-27 %	71,57	+9 %
Celkem ČR	113,42	88,33	-18 %	99,41	-14 %	86,26	-24 %

3.6.4 Disposition time (dispoziční čas)

Velký nárůst v DT v roce 2011 vyplývá z toho, že v roce 2010 došlo k velkému dočasnému poklesu v nápadu, který se samozřejmě odrazil i v poklesu počtu vyřízených věcí. Vzhledem k vysokým délkám řízení došlo k tomuto poklesu až o rok později.

DT dále potvrzuje závěry z předchozích podkapitol. Celkově je stále značně vysoký, což plyne z poměru nevyřízených věcí k vyřízeným. V roce 2019 díky výraznému poklesu v počtu nevyřízených věcí došlo ke značnému poklesu DT. Díky tomu pak DT po šesti letech klesl pod 365 (počet nevyřízených věcí je menší než počet věcí vyřízených). V roce 2020 opět výrazně klesl počet nevyřízených věcí, a tedy i DT. Od roku 2018 do roku 2020 klesl DT o 95 (o 23 %). Podobně jako u ostatních ukazatelů DT jasně ukazuje, že největší problémy s vyřizováním správní agendy mají MS Praha, KS Ústí nad Labem, KS Brno a KS Praha. U většiny z těchto soudů (s výjimkou KS Brno), ale došlo k výraznému zlepšení v roce 2020. Velký nárůst u KS Ostrava je dán tím, že i přes pokles nápadu měl soud v důsledku poklesu vyřízených věcí míru vyřizování hluboko pod 100 %.

Graf 73: KS – DT správního řízení v letech 2008–2020**Tabulka 70: KS – DT správního řízení dle soudů**

Soud	Disposition time	
MS Praha	347	-25 %
KS Praha	362	-15 %
KS Č. Budějovice	162	+27 %
KS Plzeň	173	-29 %
KS Ústí n. Labem	353	-19 %
KS Hr. Králové	258	-12 %
KS Brno	392	-0 %
KS Ostrava	231	+50 %
Celkem ČR	317	-11 %

Celkově jsou délky řízení ve správním soudnictví značně vysoké a značná je stále i zatíženost správních úseků soudů. Veskrze situace ve správním soudnictví stále nevypadá dobře. Nicméně díky posilování správních úseků a poklesu v nápadu došlo k výraznému poklesu v počtu nevyřízených věcí v posledních dvou letech. Situace se tedy zlepšila, ale ještě zdaleka není dobrá.

3.7 Insolvenční agenda

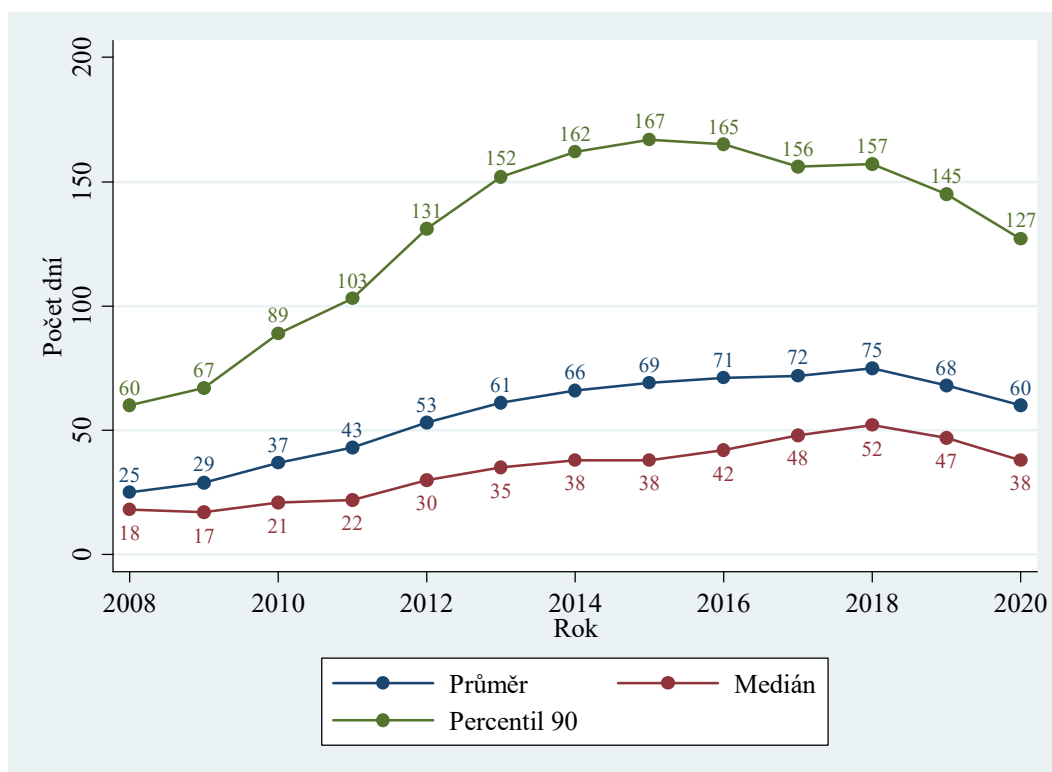
Insolvenční agenda je vedena v prvostupňovém rejstříku INS. Ve vedení statistik nedošlo v průběhu sledovaných let k žádným změnám. Přesto můžeme očekávat, že se většina ukazatelů během let výrazně měnila. Jedná se totiž o poměrně novou agendu z roku 2008 (do té doby byly insolvenční věci upraveny jiným systémem a byly vedeny v jiných rejstřících) a obvykle trvá několik let, než se ukazatele ustálí. Je ještě třeba připomenout, že součástí insolvenční agendy je projednávání a rozhodování incidenčních sporů, které jsou vedeny v rejstříku ICm. Tomuto rejstříku se věnuje další kapitola.

Když tato agenda vznikla, dalo se říci, že ve skutečnosti šlo o dvě zcela odlišné agendy – insolvenční podnikatelů (zejména osob právnických a podnikajících fyzických osob) a insolvenční nepodnikatelů (zpravidla fyzických osob jako spotřebitelů). Insolvenční fyzických osob spotřebitelů se označovaly jako spotřebitelské insolvenční. Podnikatelské a spotřebitelské insolvenční tak představovaly skutkově i právně rozdílné druhy insolvenčních. V naprosté většině případů se spotřebitelské insolvenční řešily a dodnes řeší tzv. oddlužením, naopak ty podnikatelské zpravidla konkursem. Toto rozdělení však postupem času a dalšími novelizacemi zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), který tuto agendu upravuje, částečně ztratilo na důležitosti. Zejména významná novela insolvenčního zákona účinná od 1. července 2017, provedená zákonem č. 64/2017 Sb., ještě podstatněji otevřela podnikajícím fyzickým osobám možnost řešit úpadek oddlužením. I právnické osoby, které zákon nezařazuje mezi podnikatele, nadto mají možnost projít oddlužením. V důsledku toho již rozdělení na spotřebitelské a podnikatelské insolvenční jen podle členění na fyzické a právnické osoby nadále plně nekoresponduje. Ministerstvo spravedlnosti pak bohužel v současné době ne vždy disponuje daty, která by umožnila spotřebitelské a podnikatelské insolvenční důsledně rozlišit. V podkapitole věnované délkám řízení proto dělíme insolvenční na insolvenční fyzických osob (ty ale zahrnují i podnikající fyzické osoby) a insolvenční právnických osob. V ostatních podkapitolách nejsou k dispozici data, která by dělení umožnila. Další významná novela insolvenčního zákona (zákon č. 31/2019 Sb.), která nabyla účinnosti dne 1. června 2019, kromě řady změn technického charakteru opětovně zásadně zasáhla do procesu oddlužení. Jejím hlavním záměrem je zpřístupnění institutu oddlužení i dlužníkům v tzv. *dubové pasti*. Novela zároveň reagovala na potřeby, které vyplynuly z aplikační praxe pro oddlužení fyzických osob – podnikatelů. Změny zavedené touto novelou jsou velmi významné a jejich účinek bude mít dopad v delším časovém horizontu. Mohou ovlivnit jak délky řízení, tak vyřizování insolvenčních věcí.

3.7.1 Délka řízení

Sledování délky řízení je u této agendy složitější, protože se jedná o vícefázové řízení upravené insolvenčním zákonem. Jednoduše řečeno, v první fázi je rozhodnuto o insolvenčním návrhu, případně i o způsobu řešení úpadku. Pokud insolvenční soud nerozhodne o úpadku a vyřídí tedy insolvenční návrh jiným způsobem, řízení končí. V opačném případě nastává další fáze řízení, jejíž délka se odvíjí především od způsobu řešení úpadku (oddlužení, konkurs, reorganizace). Například oddlužení běžně trvá pět let. Soud má reálný vliv na délku řízení pouze v první fázi, ve fázi řešení úpadku má u oddlužení pouze nepřímý vliv na délku řízení. Zkoumat tedy budeme délku řízení týkající se právě této první fáze insolvenčního řízení. Budeme pracovat s délkou řízení ode dne zahájení řízení do dne rozhodnutí o insolvenčním návrhu, tedy do dne, kdy bylo rozhodnuto o úpadku nebo bylo o insolvenčním návrhu rozhodnuto jinak.

Graf 74: KS – délka insolvenčního řízení v letech 2008–2020

Na grafu sledujeme zjevný rostoucí trend, který ale postupně zpomaluje. Nárůst v prvních letech lze jednoduše vysvětlit. Jednalo se o zcela novou soudní agendu, počet napadlých a vyřízených věcí byl velmi malý a soudy neměly žádné nedodělky z minula. Postupem času se musela vykazovaná délka řízení nezbytně zvýšit. Od roku 2014 je již nicméně poměrně stabilní. V absolutních číslech jsou vykazované délky řízení v porovnání s ostatními agendami relativně malé. V roce 2017 vzrostl o několik dnů medián, ale na druhou stranu klesl devadesátý percentil. To znamená, že klesla variabilita v délkách řízení: vyřídit běžnou věc trvalo déle, ale extrémně dlouhé věci byly vyřízeny rychleji. V roce 2018 pak narostly medián, průměr i percentil 90, ale jen velmi mírně. V roce 2019 se trend obrátil a délky řízení začaly klesat. V roce 2020 například průměr klesl na úroveň roku 2013.

V tabulce vidíme, že rozdíly v délce řízení jsou mezi soudy malé. To naznačuje, že v ČR není soud, který by měl výraznější problémy s vyřizováním insolvenčních návrhů.

Tabulka 71: KS – délky insolvenčního řízení dle soudů

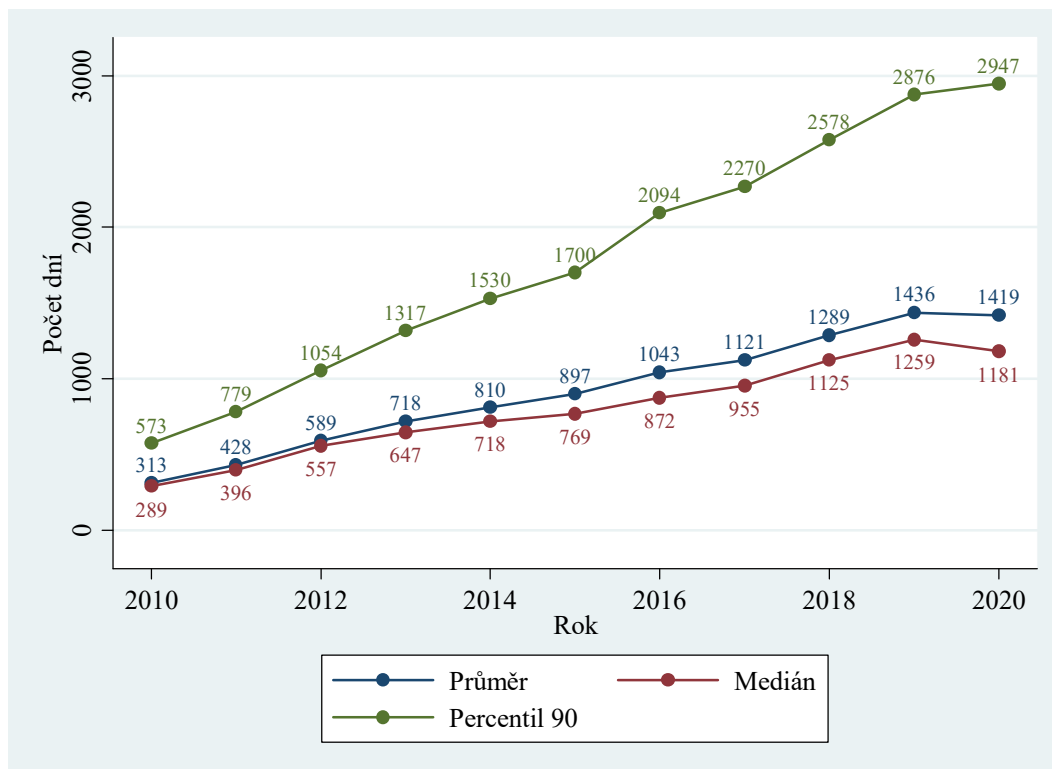
Soud	Délka řízení					
	Průměr		Medián		Percentil 90	
MS Praha	76	-13 %	49	-13 %	169	-16 %
KS Praha	54	-22 %	33	-31 %	122	-15 %
KS Č. Budějovice	49	-22 %	33	-27 %	94	-29 %
KS Plzeň	59	-13 %	38	-21 %	120	-10 %
KS Ústí n. Labem	48	-20 %	29	-29 %	103	-22 %
KS Hr. Králové	64	-10 %	42	-19 %	140	-5 %
KS Brno	65	-20 %	40	-26 %	147	-22 %
KS Ostrava	62	+7 %	46	+10 %	120	+3 %
Celkem ČR	60	-12 %	38	-19 %	127	-12 %

Pouze právnické osoby (PO)

Tvrzení, že soud nemá vliv na délku řízení ve fázi řešení úpadku, platí většinou v situacích, v nichž je úpadek řešen oddlužením. U právnických osob je tomu jinak. Délka řízení přímo závisí na rychlosti zpeněžení majetku insolvenčním správcem (a tedy i intenzitě a kvalitě dohledové činnosti soudce) a rychlosti vyřizování incidenčních sporů. Z tohoto důvodu zde uvádíme délku řízení ode dne rozhodnutí o úpadku do dne konečného rozhodnutí soudem I. stupně u věcí, kde je dlužníkem právnická osoba. Ještě je třeba předeslat, že insolvence právnických osob tvoří velmi malou část agendy.

V grafu níže vidíme silný rostoucí trend. Ten vyplývá z faktu, že se postupně ukončují řízení, která byla zahajována od roku 2008 a pomalu se nakumulovala. V dřívějších letech věci končily především z jiného důvodu než zrušením konkursu po obdržení zprávy insolvenčního správce o splnění rozvrhového usnesení, u řešení úpadku oddlužením jeho splněním nebo v případě řešení reorganizací splněním reorganizačního plánu. Jednoduše řečeno, větší podíl věcí skončil předčasně. Teprve v roce 2020 délky řízení přestaly růst a mohly by se stabilizovat.

Graf 75: KS – délka druhé fáze insolvenčního řízení u PO v letech 2010–2020

V tabulce vidíme, že devadesátý percentil je vzhledem k jeho absolutní výši v posledních 2 letech poměrně vyrovnaný. Co se týče mediánu, rozdíly mezi soudy jsou v něm významnější.

Nejlépe si v tomto roce (po obrovském poklesu) vedl KS Ostrava. Naopak nejpomaleji (nejvyšší medián) vyřizuje věci KS Praha. Vzhledem k malému počtu pozorování dochází meziročně ke značným změnám. Například loni měl nejdelší délky řízení KS Plzeň.

Bližší pohled na data dále ukazuje, že insolvence akciových společností trvají déle. Délky řízení u ostatních právních forem podnikání jsou vyrovnané. Tento závěr je logický, neboť akciové společnosti jsou zpravidla výrazně větší a insolvence je tedy složitější. Nejběžnější jsou insolvence společností s ručením omezením, protože se jedná o zdaleka nejrozšířenější formu podnikající právnické osoby.

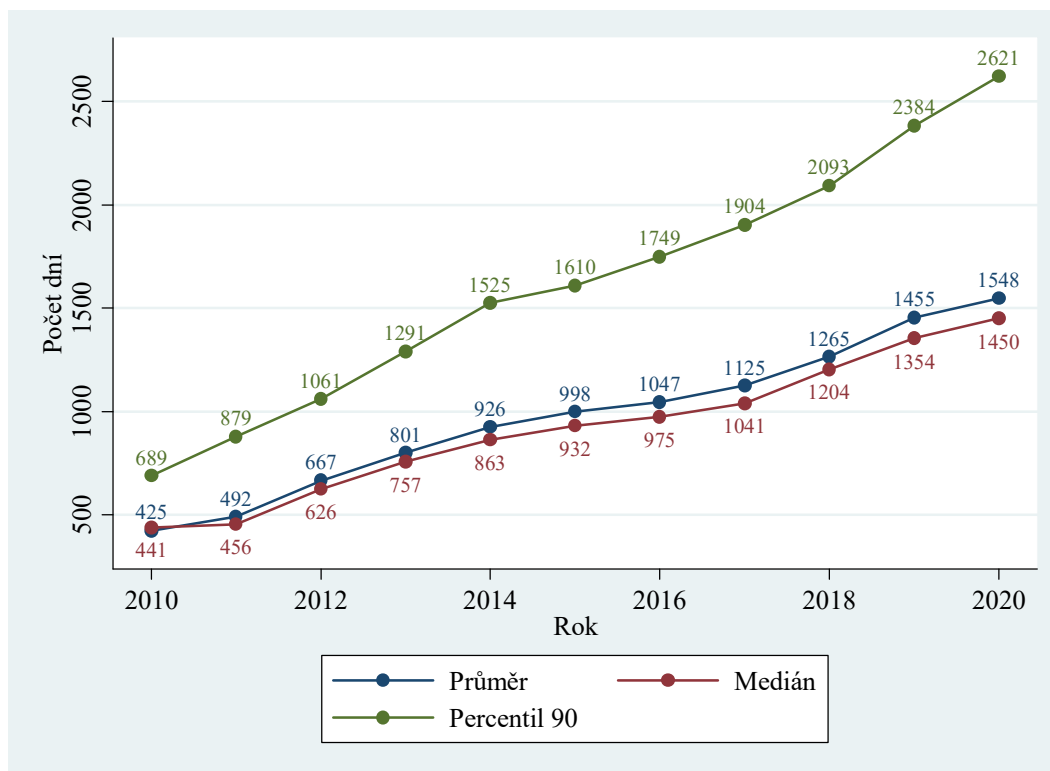
Tabulka 72: KS – délka druhé fáze insolvenčního řízení u PO dle soudů

Soud	Délka řízení					
	Průměr		Medián		Percentil 90	
MS Praha	1 376	+8 %	1 135	+10 %	2 866	+13 %
KS Praha	1 479	+16 %	1 407	+28 %	2 842	+7 %
KS Č. Budějovice	1 441	+2 %	1 238	-9 %	3 026	+8 %
KS Plzeň	1 630	-6 %	1 253	-24 %	3 428	+3 %
KS Ústí n. Labem	1 640	+13 %	1 370	+11 %	3 571	+24 %
KS Hr. Králové	1 499	-5 %	1 320	-8 %	2 739	-5 %
KS Brno	1 435	-3 %	1 267	-5 %	2 629	-10 %
KS Ostrava	1 187	-27 %	763	-51 %	2 591	-16 %
Celkem ČR	1 419	-1 %	1 181	-6 %	2 947	+2 %

Jen fyzické osoby (FO)

Jak jsme uvedli již výše, úpadek většiny fyzických osob je řešen oddlužením, a soud tedy nemá vliv na délku druhé fáze řízení. Malá část se však řeší stejně jako úpadek právnických osob, tj. konkursem; u těchto řízení soudy vliv na délku řízení mají. Proto v grafu a tabulce níže uvádíme délky druhé fáze insolvenčního řízení u fyzických osob, je-li úpadek řešen konkursem, bez případů, kdy došlo ke změně řešení úpadku na konkurs.

Graf 76: KS – délka druhé fáze insolvenčního řízení u FO v letech 2010–2020

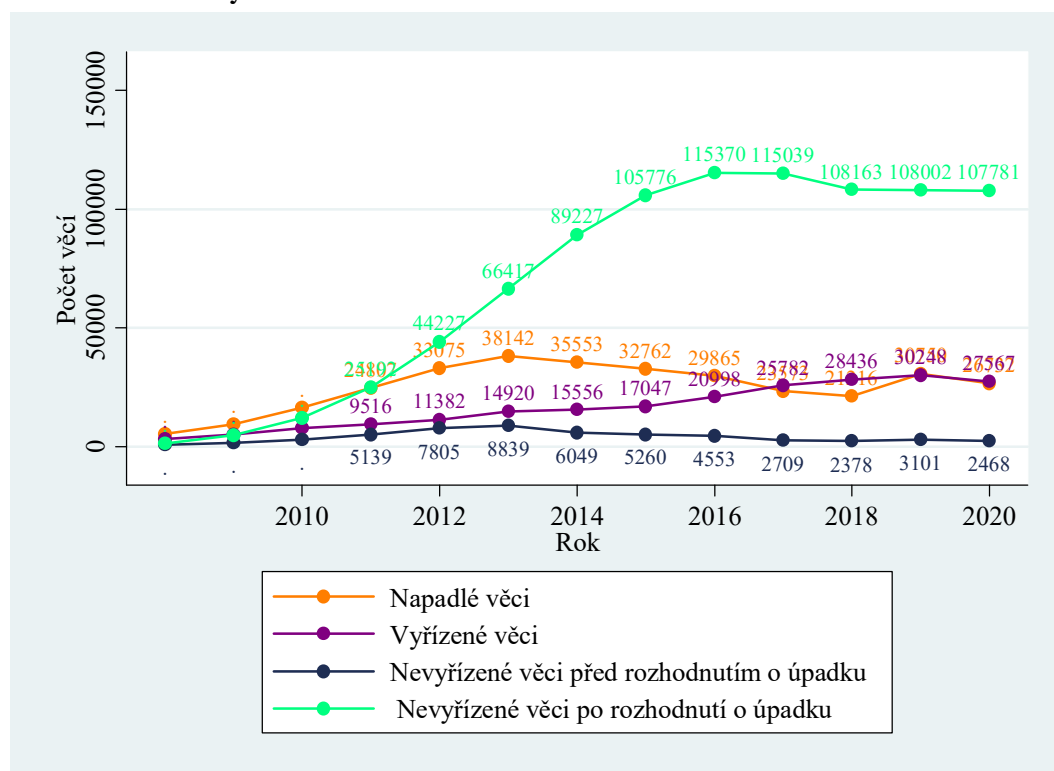
Tabulka 73: KS – délka druhé fáze insolvenčního řízení u FO dle soudů

Nadřízený soud	Délka řízení					
	Průměr		Medián		Percentil 90	
MS Praha	1 573	+15 %	1 396	+16 %	2 892	+28 %
KS Praha	1 472	+12 %	1 428	+17 %	2 424	+19 %
KS Č. Budějovice	1 404	+0 %	1 092	-13 %	2 486	+0 %
KS Plzeň	1 868	+13 %	1 868	+22 %	3 070	+13 %
KS Ústí n. Labem	1 545	-0 %	1 492	+0 %	2 440	+2 %
KS Hr. Králové	1 628	+5 %	1 329	-14 %	2 802	+16 %
KS Brno	1 517	+9 %	1 349	+2 %	2 654	+10 %
KS Ostrava	1 380	-3 %	1 127	-12 %	2 605	+9 %
Celkem ČR	1 548	+6 %	1 450	+7 %	2 621	+10 %

Trend i absolutní délky řízení jsou podobné těm u právnických osob, protože se jedná o stejnou formu řešení úpadku. Platí zde tedy obdobné závěry jako u právnických osob. Pouze v roce 2020 vidíme určitý rozdíl – růst délek řízení se u PO zastavil, zatímco u FO pokračuje.

3.7.2 Vyřizování věcí

Graf 77: KS – vyřizování insolvenčních věcí v letech 2008–2020

Sledovat vyřizování věcí je složitější, než je tomu u ostatních agend. Nápad je u této agendy principiálně stejný. Jedná se o jeden podaný insolvenční návrh nebo návrh na moratorium (viz seznam pojmů v příloze) před zahájením insolvenčního řízení (viz ust. § 115 a násl. insolvenčního zákona). „Vyřízené věci“ v této podkapitole se nicméně vztahují k již zcela vyřízeným věcem. Jedná

se tedy o věci, kde již skončilo celé insolvenční řízení, včetně případů, kde bylo o insolvenčním návrhu rozhodnuto jinak než rozhodnutím o úpadku. Nevyřízené věci po rozhodnutí o úpadku jsou věci, kde již bylo rozhodnuto o úpadku, případně o způsobu jeho řešení, a úpadek dlužníka je realizován určeným způsobem.

Tabulka 74: KS – vyřizování insolvenčních věcí dle soudů

Soud	Počet věcí							
	Nápad + obživa		Vyřízeno		Nevyřízeno před rozh. o úpadku		Nevyřízeno po rozh. o úpadku	
MS Praha	2 826	-6 %	2 261	-1 %	467	-5 %	8 697	+7 %
KS Praha	3 246	-3 %	3 442	+2 %	264	-34 %	12 013	-0 %
KS Č. Budějovice	1 670	-16 %	1 927	-16 %	28	-26 %	7 258	-3 %
KS Plzeň	2 346	-17 %	2 657	-13 %	302	-27 %	10 281	-2 %
KS Ústí n. Labem	4 267	-18 %	4 487	-11 %	298	-26 %	18 538	-1 %
KS Hr. Králové	2 698	-19 %	3 459	-10 %	59	-62 %	12 817	-5 %
KS Brno	4 555	-10 %	4 187	-15 %	467	-14 %	16 669	+3 %
KS Ostrava	5 124	-15 %	5 147	-5 %	583	-12 %	21 508	+0 %
Celkem ČR	26 732	-13 %	27 567	-9 %	2 468	-20 %	107 781	-0 %

Počet napadlých věcí v prvních letech logicky stoupal, protože se jednalo o novou agendu. Změnu trendu v roce 2013 můžeme připsat změnám v ekonomické situaci v ČR, zejména ale tomu, že „zásoba“ osob, které se před rokem 2008 dostaly do úpadkové situace a mohou ji řešit oddlužením, se vyčerpala a nově tedy již jde jen o navrhovatele, kteří skutečně dospěli do úpadku v daném roce. Časová řada počtu nevyřízených věcí před rozhodnutím o úpadku má podobný průběh se zpožděním, což je vzhledem k rychlosti vyřizování insolvenčních návrhů logické. Počet vyřízených věcí roste, protože celé insolvenční řízení trvá několik let. V současnosti se tedy ve vyřízených věcech odráží rostoucí nápad z let 2010 až 2013. Počet nevyřízených věcí po rozhodnutí o úpadku z podobných důvodů rostl až do roku 2016. Druhá fáze insolvenčního řízení totiž trvá relativně dlouho a nevyřízené věci po rozhodnutí o úpadku se tak postupně kumulovaly, což je efekt, který trval asi pět let. V roce 2017 se proto počet nevyřízených věcí po úpadku stabilizoval. Již zde „vyprchal“ efekt rostoucího nápadu do roku 2013. V roce 2018 pak počet nevyřízených věcí začal klesat, a to u všech soudů s výjimkou MS Praha. Vzhledem k novelám insolvenčního zákona je složitější odhadnout vývoj této proměnné v dalších letech. Novela účinná od 1. 7. 2017 mimo jiné zpřísnila podmínky pro podání insolvenčního návrhu u fyzických osob. Měsíční data za rok 2017 a 2018 ukázala, že to vedlo k velkému růstu nápadu před účinností novely, tedy v červnu 2017. Poté došlo k prudkému poklesu v nápadu. V součtu se tento efekt později projevil dalším snížením v počtu nevyřízených věcí po rozhodnutí o úpadku. V následujících měsících nápad opět postupně rostl a přibližoval se tak hodnotám před červnem 2017. Měsíční nápad ale stále byl v průměru nižší, než byl před novelou. Další novela insolvenčního zákona je účinná od 1. 6. 2019, jak bylo uvedeno výše. Po účinnosti této novely došlo k velmi prudkému nárůstu v počtu napadlých věcí, a to především v prvních měsících. To se pak samozřejmě projevilo i v počtu nevyřízených věcí.

V roce 2020 došlo k poklesu v nápadu o 13 %. Nápad klesl u všech soudů. U insolvenční agendy je obtížné určit zdroj tohoto poklesu. Ztěžují to četné legislativní změny z posledních let, které na nápad rozhodně mají vliv. Je tedy těžké usoudit, zda pandemie COVID-19 měla nějaký vliv sama o sobě a zda tedy stojí za poklesem nápadu jako u ostatních agend.

3.7.3 Vyřizování věcí v přepočtu na soudce

Stejně jako u ostatních agend má Ministerstvo spravedlnosti od roku 2019 k dispozici detailnější statistická data o počtu soudců na insolvenčních úsecích soudů. Přepočet na soudce nebude srovnáván s předchozím rokem, protože v tomto roce je počet soudců, kteří vyřizují rejstřík INS a počet soudců, kteří vyřizují rejstřík ICM, oddělen; v roce 2019 tomu tak nebylo.

Tabulka 75: KS – vyřizování insolvenčních věcí na skutečný úvazek dle soudů

Nadřízený soud	Počet úvazků	Nápad + obživa	Vyřizeno	Nevyřízeno před rozh. o úpadku	Nevyřízeno po rozh. o úpadku
MS Praha	14,85	190,30	152,26	31,45	585,66
KS Praha	12,3	263,90	279,84	21,46	976,67
KS Č, Budějovice	6	278,33	321,17	4,67	1 209,67
KS Plzeň	4,65	504,52	571,40	64,95	2 210,97
KS Ústí n, Labem	16,5	258,61	271,94	18,06	1 123,52
KS Hr, Králové	8,4	321,19	411,79	7,02	1 525,83
KS Brno	18,5	246,22	226,32	25,24	901,03
KS Ostrava	14	366,00	367,64	41,64	1 536,29
Celkem ČR	95,2	280,80	289,57	25,92	1 132,15

Přepočteme-li na soudce počet příchozích věcí a počet vyřízených věcí, výrazně nižší hodnoty než ostatní soudy vykazuje MS Praha. Je to dáno tím, že tento soud má na insolvenčním úseku relativně více soudců, protože jeho insolvenční agenda je výrazně složitější než u ostatních soudů. Je za to zodpovědný především větší podíl úpadků řešených konkursem. Naopak, nejvyšší hodnoty vykazuje KS Plzeň. Zde je třeba připustit, že kromě náročnosti agendy zde zřejmě hraje roli způsob vykazování dat.

Počty nevyřízených věcí na soudce před rozhodnutím o úpadku jsou nízké a opět ukazují, že v ČR není soud, který by měl výraznější problémy s vyřizováním insolvenčních návrhů. Po výše diskutované novele nicméně došlo ke značnému nárůstu, je tedy třeba počkat na další data, která ukáží, zda a jak se s ním soudy vyrovnají.

Uvádíme také přepočet na soudce u věcí nevyřízených po rozhodnutí o úpadku. Tento ukazatel vypovídá jak o socioekonomické situaci v krajích, tak i o zatíženosti soudů.

DT není u této agendy uveden, jeho použití u této agendy se jeví jako nevhodné, neboť se jedná o vícefázové řízení.

3.7.4 Další statistiky

Zajímavým a velmi důležitým statistickým údajem je složení agendy z hlediska způsobu řešení úpadku. V následující tabulce uvádíme podíl počtu věcí dosud v řízení podle jednotlivých způsobů řešení úpadku a podle krajských soudů ke konci roku 2020.

Tabulka 76: KS – podíl jednotlivých způsobů řešení úpadku

Soud	Způsob řešení úpadku		
	Konkursem	Reorganizací	Oddlužením
MS Praha	14,77	0,12	85,11
KS Praha	4,50	0,03	95,47
KS Č, Budějovice	4,11	0,01	95,88
KS Plzeň	4,02	0,02	95,96
KS Ústí n, Labem	2,68	0,01	97,31
KS Hr, Králové	3,88	0,03	96,09
KS Brno	6,42	0,02	93,57
KS Ostrava	3,29	0,04	96,67
Celkem ČR	4,92	0,03	95,05

Naprosté minimum věcí se řeší reorganizací a pouze necelých 5 % věcí se řeší konkursem (ve většině případů se jedná o řešení úpadku právnických osob). Oproti loňskému roku podíl věcí řešených konkursem opět klesl, a to asi o 0,9 procentního bodu. V roce 2019 to byl pokles asi o 1,4 procentního bodu. O rok dříve to bylo 1,6 procentního bodu a rozdíl mezi rokem 2016 a 2017 byl 1,5 procentního bodu. Velmi zajímavé jsou rozdíly mezi jednotlivými soudy. Největší podíl úpadků řešených konkursem má suverénně Praha (asi třikrát více než je celorepublikový průměr), nejmenší naopak KS Ústí nad Labem a KS Ostrava. To je dáno zejména tím, že v Praze sídlí velké množství společností a koncentrují se zde tedy podnikatelské úpadky, a zároveň je zde naopak oproti ekonomicky slabším regionům relativně menší množství spotřebitelů ohrožených insolvencí.

3.8 Incidenční spory

Od roku 2019 jsou ve výroční statistické zprávě rovněž diskutovány tzv. incidenční spory. Jedná se o spory vyvolané insolvenčním řízením a projednávané v jeho rámci. Incidenční spory jsou definovány v insolvenčním zákoně (zákon č. 182/2006 Sb.) a jsou jimi například:

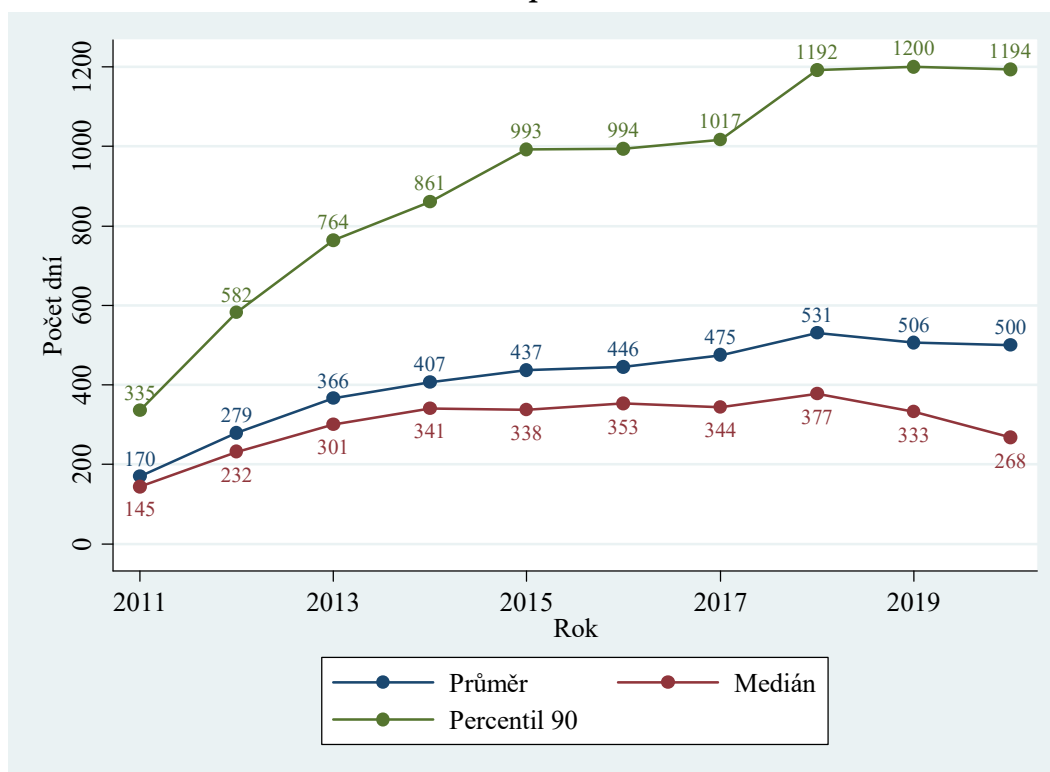
- spory o pravost, výši nebo pořadí přihlášených pohledávek,
- spory o vypořádání společného jmění dlužníka a jeho manžela,
- spory o platnost smluv, kterými došlo ke zpeněžení majetkové podstaty prodejem mimo dražbu.

Laicky lze říct, že se tyto spory nacházejí na pomezí insolvenčních a obchodních sporů a jsou rozhodovány insolvenčními odděleními na obchodních úsecích soudů. Vedeny jsou od roku 2010 v rejstříku ICM; v dalším průběhu let nedošlo k žádným výrazným změnám ve vedení statistik. Dříve byly zapisovány do rejstříku Cm.

3.8.1 Délka řízení

Uvádíme délky řízení v kalendářních dnech ode dne nápadu do dne konečného vyřízení soudem I. stupně zjištěné ze statistických listů. Délky řízení sledujeme až od roku 2011, protože, jak už jsme uvedli v úvodu této kapitoly, první rok nové věci do rejstříku ICM na soudy přicházely a pravomocně vyřízené věci buď nejsou žádné, nebo jich je velmi málo.

Graf 78: KS – délka incidenčních sporů řízení v letech 2011–2020

Graf ukazuje, že délka řízení velmi prudce rostla v letech 2011 až 2015. To je logické, neboť šlo o nový rejstřík pro zápis incidenčních sporů a do statistik se nejdříve dostaly především věci vyřízené rychleji, než je v dané agendě běžné. V letech 2015 až 2017 se délka řízení stabilizovala, nicméně v roce 2018 došlo k nárůstu a v roce 2019 opět k poklesu. V roce 2020 opět délky řízení klesaly. Zdá se, že tedy v roce 2018 nastal zlom (změna trendu). Je zajímavé, že medián klesl prudce,

zatímco průměr a percentil 90 stagnovaly. To naznačuje, že zatímco běžné věci se vyřizovaly plynule, dlouho trvající věci zůstaly nerozhodnuté. Pomyslné „nůžky“ se tedy rozevírají.

Je třeba se podívat na data z dalších částí (vyřizování věcí, disposition time), aby bylo možné vyvodit závěry o trendech vyřizování v této agendě. Již z absolutních hodnot délek řízení je ale patrné, že se jedná o agendu nelehkou a dlouho trvající.

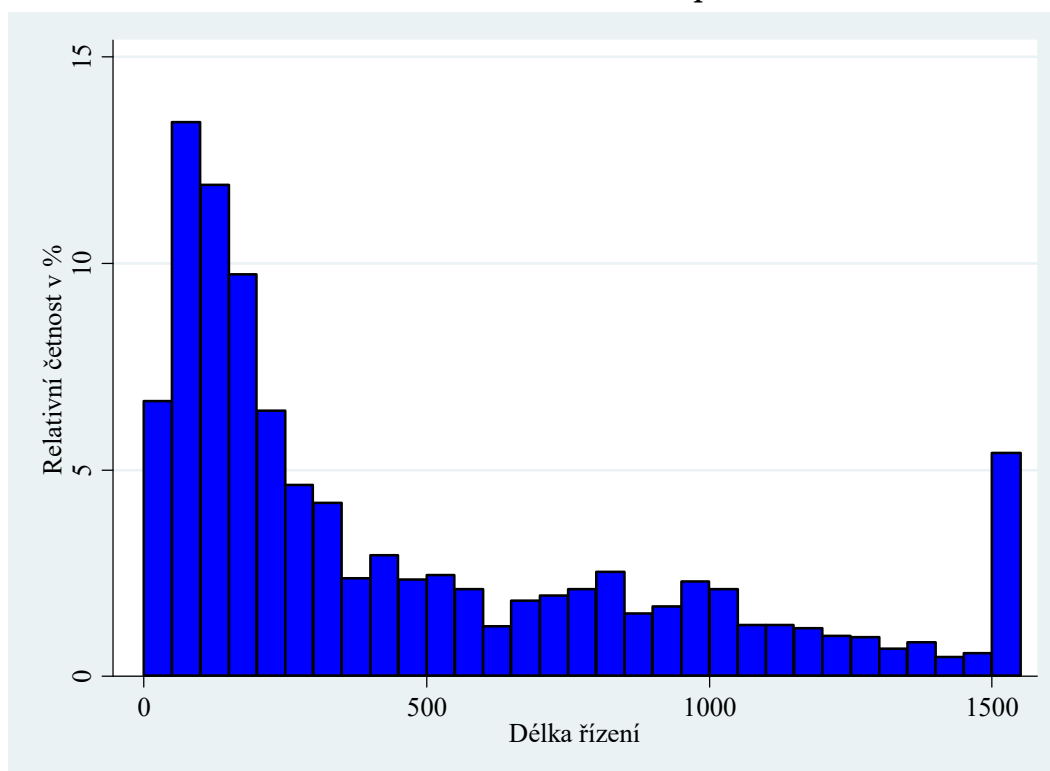
Tabulka 77: KS – délky incidenčních sporů dle soudů

Soud	Délka řízení					
	Průměr		Medián		Percentil 90	
MS Praha	676	+20 %	550	+12 %	1 351	+8 %
KS Praha	412	-14 %	204	-11 %	1 072	-18 %
KS Č. Budějovice	252	-33 %	141	-11 %	663	-2 %
KS Plzeň	270	+17 %	135	+8 %	783	+55 %
KS Ústí n. Labem	354	-22 %	195	-28 %	970	-5 %
KS Hr. Králové	405	-13 %	175	-35 %	1 220	-10 %
KS Brno	734	+7 %	703	+9 %	1 305	-5 %
KS Ostrava	474	-4 %	239	-20 %	1 213	+5 %
Celkem ČR	500	-1 %	268	-20 %	1 194	-1 %

Vidíme, že zdaleka nejdéší délky řízení vykazuje KS Brno a MS Praha. Nejkratší naopak KS Plzeň a KS České Budějovice, ostatní soudy se ale těmito dvěma celkem blíží.

Nakonec délky řízení zobrazíme pomocí histogramu. Šířka jednoho sloupce je 50 dnů a poslední sloupec reprezentuje všechny hodnoty nad 1 500 dnů.

Graf 79: KS – distribuce délek incidenčních sporů

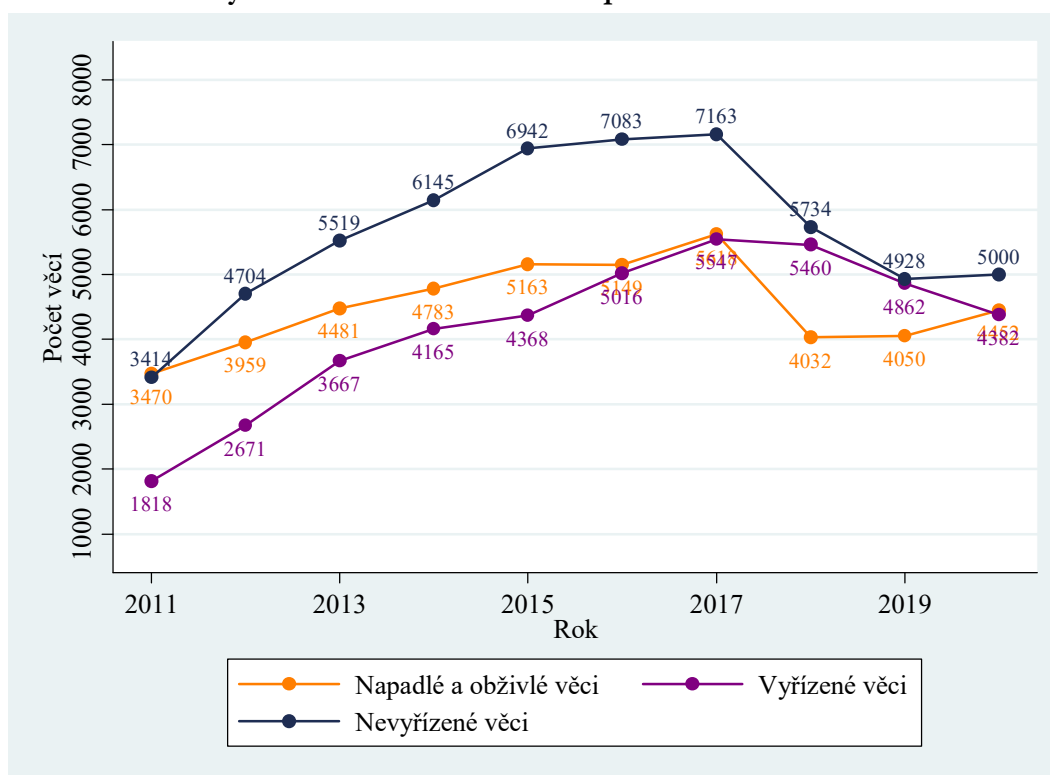

3.8.2 Vyřizování věcí

Na grafu níže vidíme jev, který byl zmiňován již výše. Celá insolvenční agenda je poměrně nová a incidenční spory na ni „navazují“. Proto byl v prvních letech malý nápad, který postupně narůstal až do roku 2017. Do určité míry nápad celkem logicky kopíruje růst nápadu v insolvenční agendě, nicméně s určitým zpožděním. V roce 2018 pak došlo k značnému poklesu v počtu příchozích věcí. Nejvyšší pokles byl zaznamenán u obou moravských krajských soudů, konkrétně u KS v Brně o 662 věcí (snížení o 56,7 %) a v Ostravě o 329 věcí (pokles o 67,3 %). U krajských soudů v Čechách se snížení příchozích věcí pohybovalo mezi 30 až 40 %. V roce 2019 byl počet příchozích věcí téměř stejný jako v roce 2018 a v roce 2020 počet příchozích věcí narostl. Pandemie COVID-19 zde tedy neměla žádný výrazný vliv.

Náhly pokles z roku 2018 lze připisovat snížení počtu nových úpadků obchodních společností, a to zřejmě díky příznivé ekonomické situaci toho období.

Graf 80: KS – vyřizování incidenčních sporů v letech 2011–2020

V letech 2011 až 2017 převyšoval počet příchozích věcí počet věcí vyřízených, a to ze začátku poměrně výrazně; počet vyřízených věcí se ale velmi rychle zvyšoval. To samozřejmě vedlo k tomu, že se nahromadilo poměrně velké množství nevyřízených věcí. Výše zmíněný pokles v počtu příchozích věcí pak vedl k velmi výraznému poklesu počtu věcí nevyřízených.

Tabulka níže ukazuje, že situace se velmi liší soud od soudu. Například u MS v Praze narostl počet příchozích věcí o 35 %, počet vyřízených věcí o 28 % a počet nevyřízených věcí o 15 % (míra vyřizování byla pouze 80 %). Míru vyřizování pod 100 % měly celkem 4 soudy, nejnižší pak měl KS Ostrava.

Na druhou stranu KS Brno mělo míru vyřizování 143 % a v roce 2019 byla neuvěřitelných 211 %. Zároveň však má KS Brno velmi dlouhé délky řízení. S takto vysokou mírou vyřizování je nicméně jen otázkou času, kdy se soudu podaří „dovyřídít“ nedodělky a délky řízení začnou klesat.

Tabulka 78: KS – vyřizování incidenčních sporů dle soudů

Nadřízený soud	Nápad + obživa		Počet věcí				Míra vyřizování v %
			Vyřizeno		Nevyřizeno		
MS Praha	895	+35 %	718	+28 %	1 389	+15 %	80,22
KS Praha	567	+14 %	497	-4 %	515	+16 %	87,65
KS Č. Budějovice	276	+19 %	263	-9 %	151	+9 %	95,29
KS Plzeň	370	+1 %	377	+32 %	277	-2 %	101,89
KS Ústí n. Labem	533	-2 %	557	+15 %	523	-4 %	104,50
KS Hr. Králové	449	+15 %	462	+2 %	322	-4 %	102,90
KS Brno	659	-6 %	946	-36 %	1 026	-22 %	143,55
KS Ostrava	703	+7 %	562	-29 %	797	+22 %	79,94
Celkem ČR	4 452	+10 %	4 382	-10 %	5 000	+1 %	98,43

3.8.3 Vyřizování věcí v přepočtu na soudce

V tomto ročníku zprávy byla poprvé sbírána i data o počtu soudců, kteří vyřizují rejstřík ICM. Je tedy možné provést přepočet vyřizování věcí na soudce. Data jsou v tabulce níže.

Tabulka 79: KS – vyřizování incidenčních sporů na skutečný úvazek dle soudů

Soud	Počet úvazků	Počet věcí		
		Nápad + obživa	Vyřizeno	Nevyřizeno
MS Praha	3,4	263,24	211,18	408,53
KS Praha	2,5	226,80	198,80	206,00
KS Č. Budějovice	3	92,00	87,67	50,33
KS Plzeň	4,65	79,57	81,08	59,57
KS Ústí n. Labem	4,3	123,95	129,53	121,63
KS Hr. Králové	3,6	124,72	128,33	89,44
KS Brno	6	109,83	157,67	171,00
KS Ostrava	9,2	76,41	61,09	86,63
Celkem ČR	36,65	121,47	119,56	136,43

Nejvíce nevyřizovaných věcí na soudce vykazuje MS Praha. Soud také má vysoké délky řízení a data naznačují, že může mít problémy s vyřizováním incidenčních sporů. Následuje KS Praha a dále KS Brno, které také vykazuje vysoké délky řízení.

Nejmenší počet příchozích a vyřizovaných věcí na soudce má KS Ostrava, což lze dobře vysvětlit. Tento soud řeší opravdu složité incidenční spory, z nichž jsou některé známy i ze sdělovacích prostředků.

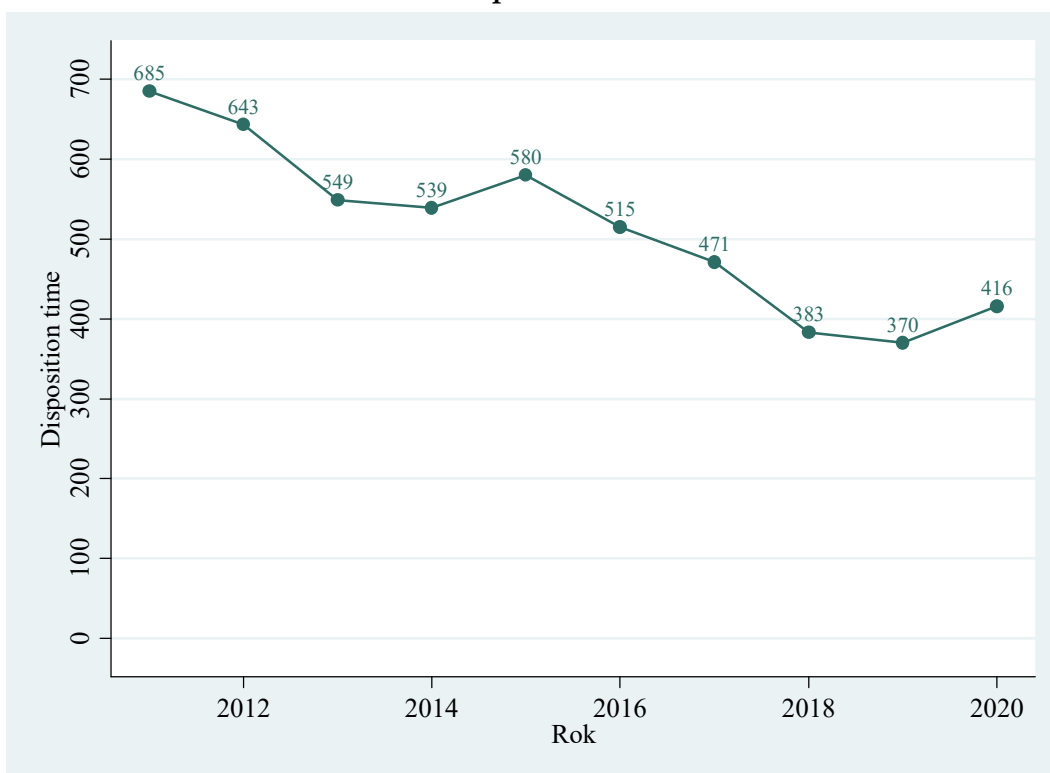
Nakonec je ještě třeba upozornit na srovnání s obchodní a civilní agendou. Počet příchozích a vyřizovaných věcí na soudce je u incidenčních sporů výrazně nižší, což opět ukazuje na složitost této agendy.

3.8.4 Disposition time (dispoziční čas)

Disposition time a jeho výše vyplývá z údajů v podkapitole 3.8.2. Díky rostoucímu počtu vyřízených věcí a v posledních 2 letech také díky úbytku nevyřízených věcí DT postupně klesal, a to především mezi roky 2017 a 2018. V roce 2020 došlo poprvé od roku 2015 k nárůstu v DT, což plyne především z počtu vyřízených věcí.

Mezi jednotlivými soudy jsou pak velké rozdíly, což opět plyne z počtu vyřízených a nevyřízených věcí. Absolutně největší DT má MS Praha, nejmenší naopak KS České Budějovice. Nárůst DT je vidět u KS v Brně, což je však dáno tím, že v předchozím roce soud vyřídil obrovské množství věcí, takže zákonitě muselo dojít k poklesu v počtu vyřízených věcí, a tedy i růstu DT. Největší nárůst DT (vysokých 71 %) vykázal KS Ostravě, což je v souladu s výše uvedenými statistikami.

Graf 81: KS – DT incidenčních sporů v letech 2011–2020

Tabulka 80: KS – DT incidenčních sporů dle soudů

Soud	Disposition time	
MS Praha	706	-11 %
KS Praha	378	+21 %
KS Č. Budějovice	210	+20 %
KS Plzeň	268	-26 %
KS Ústí n. Labem	343	-17 %
KS Hr. Králové	254	-6 %
KS Brno	396	+23 %
KS Ostrava	518	+71 %
Celkem ČR	416	+13 %

Celkově je těžké učinit definitivní závěr o rejstříku ICM a o tom, jak tuto agendu jednotlivé soudy vyřizují, protože meziročně dochází k velkým změnám a rovněž náročnost jednotlivých případů se silně liší. Byla by tak potřebná podrobnější analýza, která ale přesahuje účel této zprávy. V krátkosti lze říct, že insolvenční spory jsou složitou agendou a největší problémy s jejím vyřizováním zřejmě mají MS Praha a KS Brno, i když u posledně uvedeného došlo ke zlepšení. V letošním roce nepříznivé statistiky vykázal rovněž KS Ostrava. Dobře si naopak vede KS České Budějovice.

4 Vrchní soudy

Tato část výroční zprávy obsahuje data týkající se vrchních soudů (VS) v Praze a v Olomouci. Pod VS v Praze spadají soudní kraje Praha, Západočeský, Středočeský, Východočeský, Severočeský a Jihočeský. Pod Vrchní soud v Olomouci spadají Severomoravský kraj a Jihomoravský kraj.

Vrchní soudy slouží jako odvolací soudy pro soudy krajské. Jejich hlavními agendami jsou odvolací civilní (občanskoprávní, obchodní) agenda, odvolací insolvenční agenda a odvolací trestní agenda.. Za poměrně důležitou agendu se považuje také druhostupňová insolvenční agenda, která je součástí obchodní agendy.

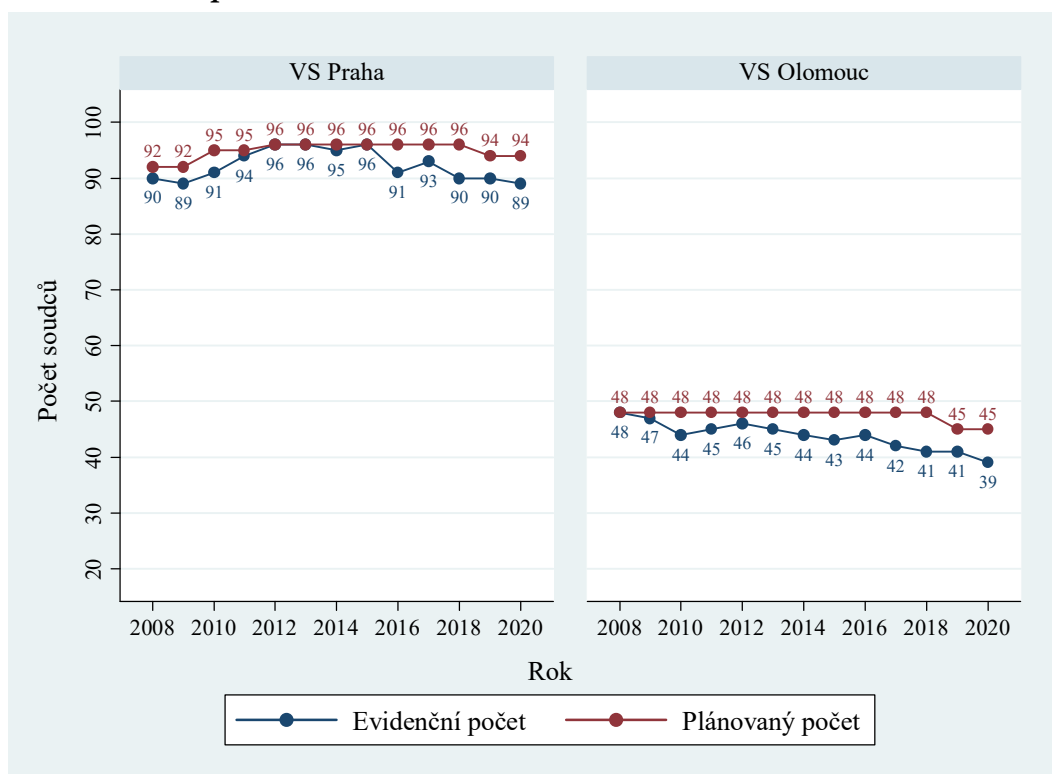
Vrchní soudy také řeší několik zvláštních agend, jako jsou návrhy na přikázání věci jinému soudu nebo návrhy na vyloučení soudců, kterými se však tato zpráva nezabývá. Struktura, obsah a zkoumané ukazatele jsou se dvěma výjimkami podobné jako v předchozích částech. Jednak chybí podkapitoly s dalšími statistickými ukazateli. Ty totiž vychází ze statistických listů a váží se především k prvoinstančnímu řízení. Druhým rozdílem je skutečnost, že sledujeme pouze dva soudy. Data proto zpravidla prezentujeme graficky v časových řadách pro oba soudy.

4.1 Personál

Úvodem musíme zdůraznit, že plánovaný počet soudců a zaměstnanců ve výkonu je u VS, NS a NSS určen jinak než u soudů okresních a krajských. U vrcholných soudů se plánovaný počet nevypočítává, ale určuje se na základě jednání mezi soudem a Ministerstvem spravedlnosti s přihlédnutím k nápadu, celkovému plánovanému počtu soudců v ČR a dalším faktorům.

4.1.1 Soudci

Graf 82: VS – počet soudců v letech 2008–2020

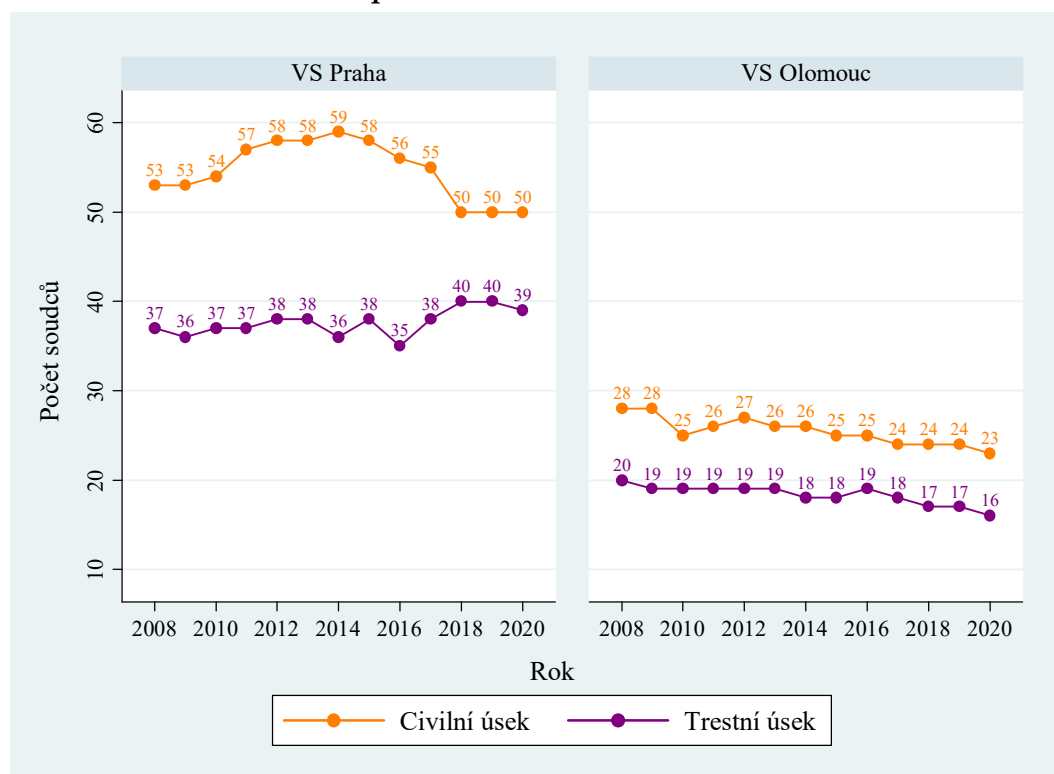
I u vrchních soudů je počet soudců celkem stabilní, a to jak v Praze, tak v Olomouci. V časové řadě může zaujmout pouze pokles o pět soudců (soudkyň) u VS Praha mezi 1. 1. 2015 a 1. 1. 2016. Je způsoben tím, že v roce 2015 dosáhlo pět soudců věku 70 let a z tohoto důvodu skončili ve funkci. U VS, NS nebo NSS jsou takovéto výkyvy pravděpodobnější, protože soudci jsou v průměru starší než soudci krajských a okresních soudů.

U VS v Olomouci počet soudců v posledních letech klesá proporcčně na úseku civilním i trestním. To ovšem nepředstavuje problém, neboť rozdíl oproti ostatním rokům je minimální a soud nemá větší problémy s vyřizováním své agendy. K poklesu v počtu soudců došlo především na trestním úseku soudu.

Dále vidíme, že VS v Praze je asi dvakrát větší než soud v Olomouci. Tento fakt opět vyplývá z nápadu, který je ovlivněn počtem a velikostí krajských soudů, které spadají pod daný vrchní soud.

V roce 2019 došlo k mírnému poklesu plánovaného počtu soudců u obou soudů, což je vzhledem k rychlému poklesu nápadu v některých agendách (viz níže) logické. V zásadě nulový reálný dopad této změny dokládá dlouhodobě nižší evidenční počet soudců oproti počtu plánovanému. V roce 2020 k žádné změně nedošlo.

Graf 83: VS – evidenční počet soudců dle soudních úseků v letech 2008–2019

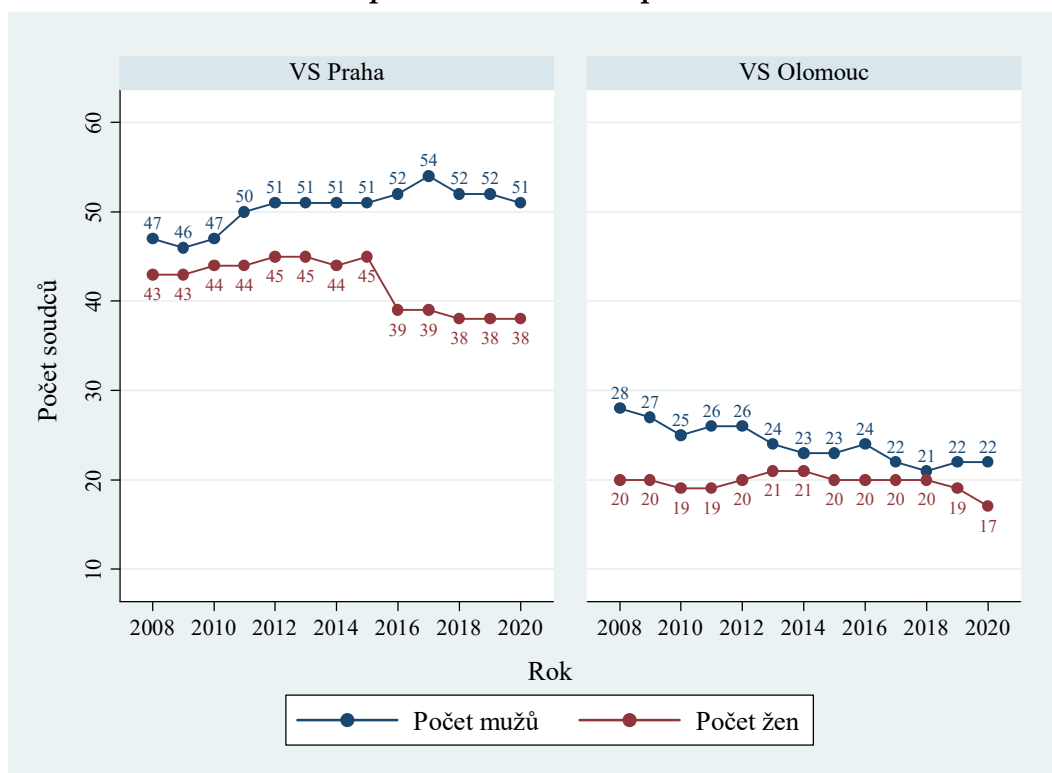

Graf ukazuje, že civilní a obchodní úsek je větší než úsek trestní, stejně jako tomu je u okresních a krajských soudů. Rozdíl je však tentokrát výrazně menší. Poměr velikostí úseků se v čase mírně měnil. V letech 2015 až 2018 se u VS v Praze zmenšil civilní úsek a poslední 3 roky se ustálil na počtu 50 soudců (soudkyň), což může souviset s klesajícím nápadem. Naopak ale narostl počet soudců na trestním úseku.

Další graf zobrazuje složení soudců dle pohlaví a naznačuje, že výše zmíněný pokles počtu soudců u VS v Praze mezi roky 2015 a 2016 byl způsoben tím, že věku 70 let dovršily soudkyně. Pokles počtu soudkyň je tak velmi zřetelný. Dále vidíme, že k soudu byli následně přiděleni muži.

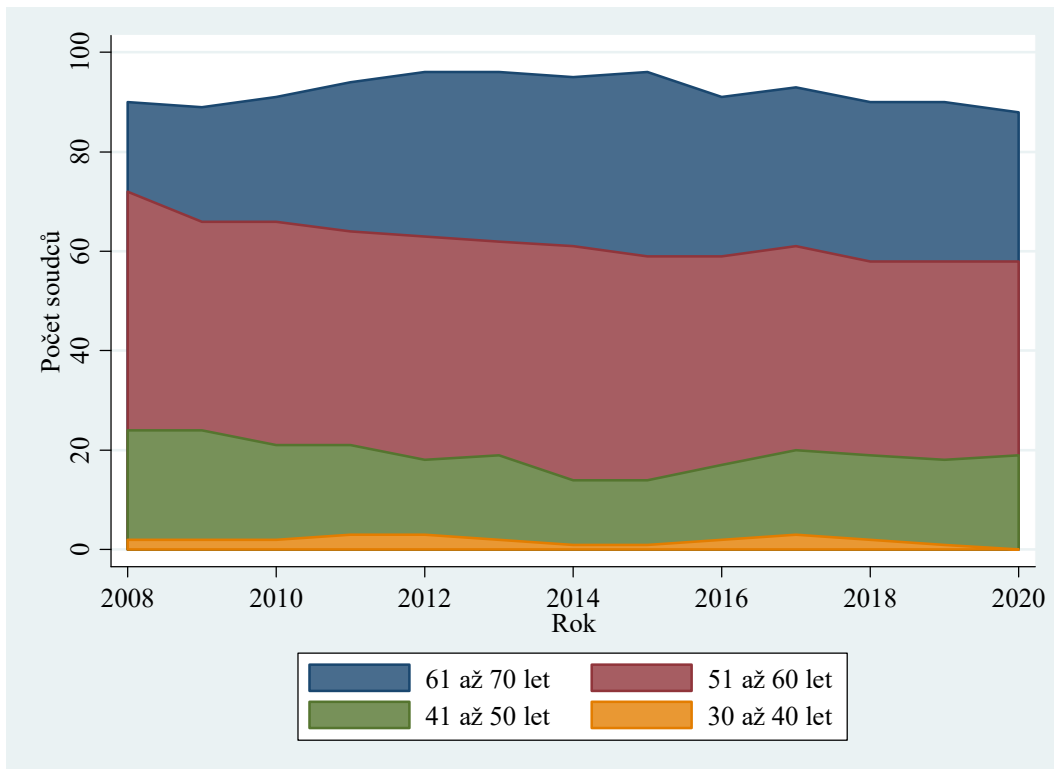
V roce 2015 (tedy před výše popsáním odchodem soudkyň) byl podíl žen u VS v Praze i VS v Olomouci asi 47 %. V roce 2018 dosáhl tento podíl u VS v Praze přibližně 42 % a u VS v Olomouci přibližně 49 %, tedy takřka polovinu. V roce 2020 byl podíl soudkyň u VS v Praze asi 43 % a u VS v Olomouci klesl na 44 %. Vzhledem k malému počtu osob ovlivní procentuální podíly už i změna o jednoho soudce nebo soudkyni. Na rozdíl od nižších článků soudní soustavy je tedy u vrchních soudů již více soudců než soudkyň.

Graf 84: VS – evidenční počet soudců dle pohlaví v letech 2008–2020

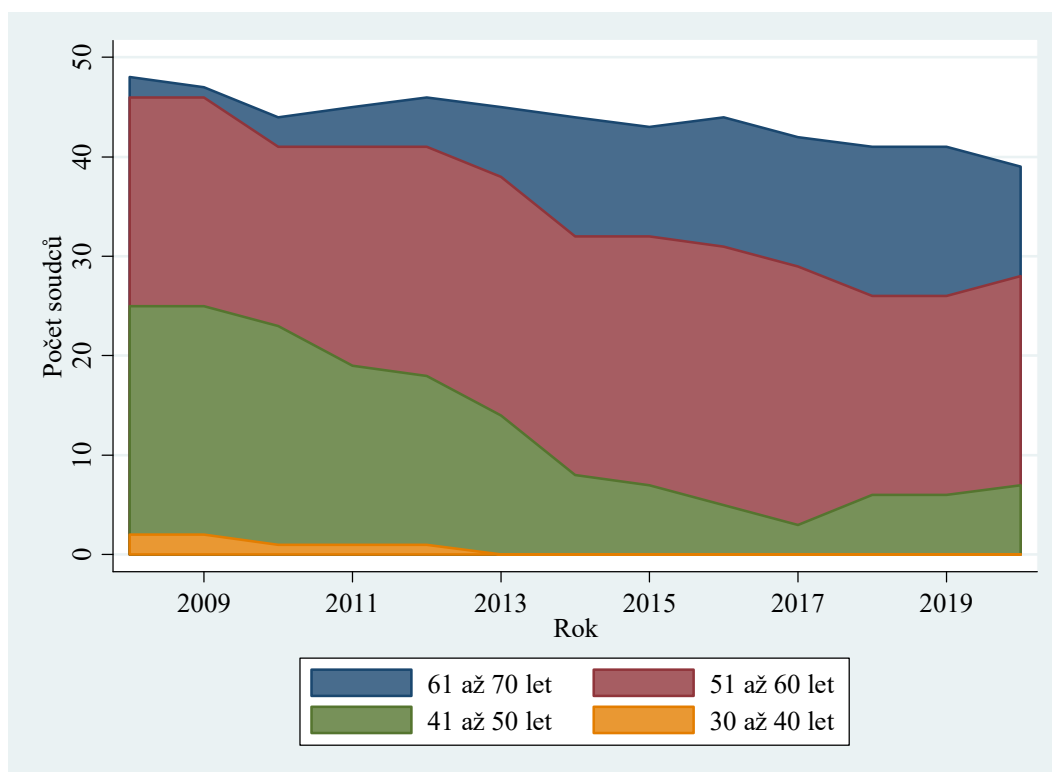

Další dva grafy zobrazují věkové složení soudců.

Graf 85: VS Praha – věkové složení soudců v letech 2008–2020

Graf 86: VS Olomouc – věkové složení soudců v letech 2008–2020

Z grafů vyplývají následující závěry:

- Soudci u vrchních soudů jsou v průměru starší než soudci u soudů krajských, a tedy i okresních. Stejně jako u rozdílu mezi OS a KS je důvodem tohoto rozdílu kariérní postup soudců. V roce 2020 již u VS není žádný soudce pod 40 let. V roce 2019 byl jeden u VS v Praze, zřejmě ale „přešel“ do vyšší věkové skupiny.
- Z porovnání obou soudů vidíme, že u VS v Praze jsou větší věkové rozdíly mezi soudci než u VS v Olomouci. U VS v Olomouci je zdaleka nejpočetnější věková skupina mezi 51 a 60 lety. U VS v Praze je tato věková skupina sice také nejpočetnější, citelné zastoupení zde ale mají i věkové skupiny 41 až 50 let a 61 až 70 let.
- U VS v Praze došlo v letech 2008 až 2012 k nárůstu podílu soudců ve věku 61 až 70 let. Od té doby se věková struktura příliš nemění. Není zde tedy patrný efekt, který jsme viděli u OS a KS.
- U VS v Olomouci je situace jiná. Na grafu je patrný velmi výrazný nárůst ve věku soudců. Zdůvodnění je prakticky stejné jako u okresních soudů. Ve sledovaném období se již celkový počet soudců příliš nemění. Po roce 2000 se počet soudců rychle zvyšoval, počet nově příchozích soudců k VS Olomouc za rok byl tedy výrazně vyšší než v posledních letech a nově příchozí soudci byli relativně mladí. Právě tato rozsáhlá generace soudců se ve sledovaném období postupně přesouvá do vyšší věkové skupiny. Průměrný věk příchozích soudců se stále zvyšuje, což opět plyne ze změny věkové struktury u nižších článků soudní soustavy. Teprve v roce 2018 přišli na soud mladší soudci ve věkové skupině 41 až 50 let.

4.1.2 Zaměstnanci ve výkonu

Popis pracovní náplně a význam použitých zkratk je součástí podkapitoly 2.1.2.

Tabulka 81: VS – počet zaměstnanců ve výkonu dle soudů

Soud	Počet osob						Celkem
	VSÚ	ST	A	VK	PÚ	Z	
VS Praha	3	4	31	23	15	17	91
VS Olomouc	3	0	12	7	6	8	36
Celkem ČR	6	4	43	30	21	25	127

U vrchních soudů je počet zaměstnanců ve výkonu v poměru k počtu soudců nižší než u krajských soudů, a tedy i nižší než u soudů okresních. To souvisí se složitostí vyřizované agendy a s tím, že vrchní soudy rozhodují pouze v tříčlenných senátech. Ve srovnání s předchozím rokem došlo k malým změnám. Markantnější je pouze zvýšení počtu asistentů u VS v Praze ze 24 na 31.

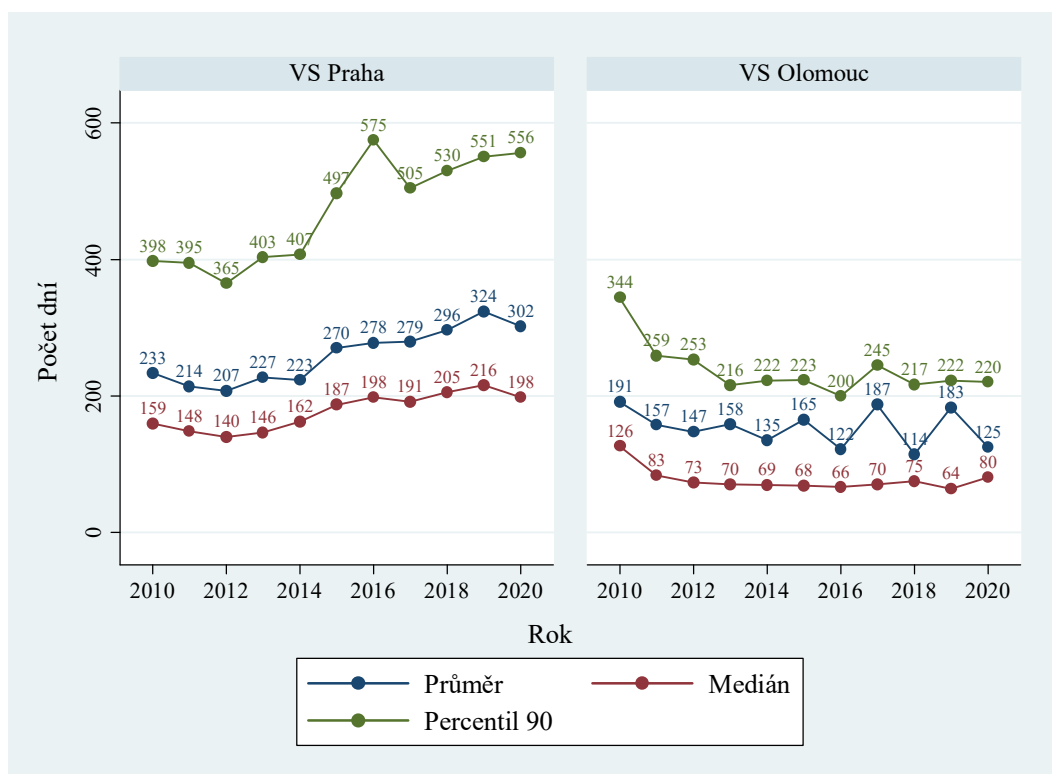
4.2 Civilní a obchodní odvolací agenda

Jak již bylo uvedeno, vrchní soudy nevyřizují prvostupňovou civilní a obchodní agendu. Zabývají se agendou odvolací, což jsou rejstříky Co a Cmo. Ve způsobu vedení statistik nedošlo k žádným výrazným změnám.

4.2.1 Délka řízení

Délku řízení uvádíme v kalendářních dnech ode dne nápadu u odvolacího soudu do dne vyřízení věci odvolacím soudem. Data použitá pro výpočet délky řízení jsou očištěna stejným způsobem jako u prvostupňového řízení u krajských soudů.

Graf 87: VS – délka civilního odvolacího řízení u VS v letech 2010–2020

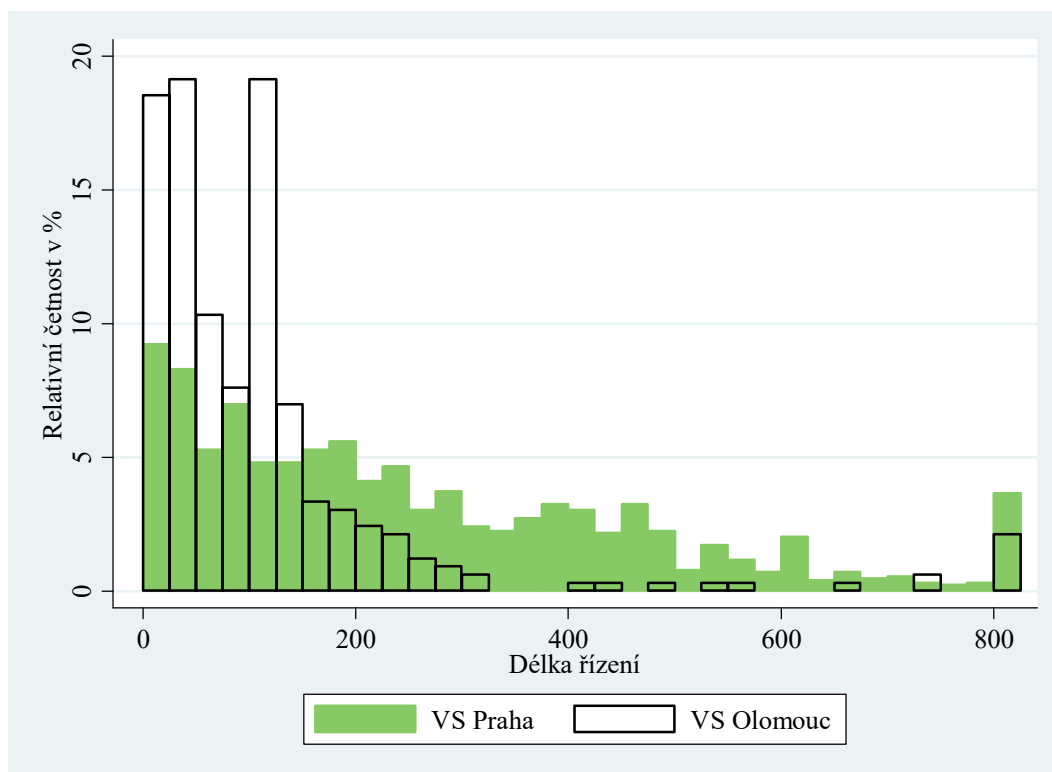

Z grafu jasně vyplývá, že VS Olomouc vyřizuje věci mnohem rychleji než VS Praha. Devadesátý percentil délky řízení u VS v Olomouci bývá pravidelně nižší než průměr u VS v Praze, v roce 2019 byl dokonce na úrovni mediánu u VS v Praze. Rozdíl můžeme zčásti připsat odlišnostem ve vyřizované agendě, nicméně předpokládáme, že se na něm podílí i další faktory. Délky řízení u VS v Praze ale po několika letech klesly. Je možné, že se klesající nápad a počet nevyřízených věcí projevil i v délkách řízení.

Graf také ukazuje zajímavý jev, kdy medián a 90. percentil u VS Olomouc jsou celkem stabilní, zatímco průměr kolísá.

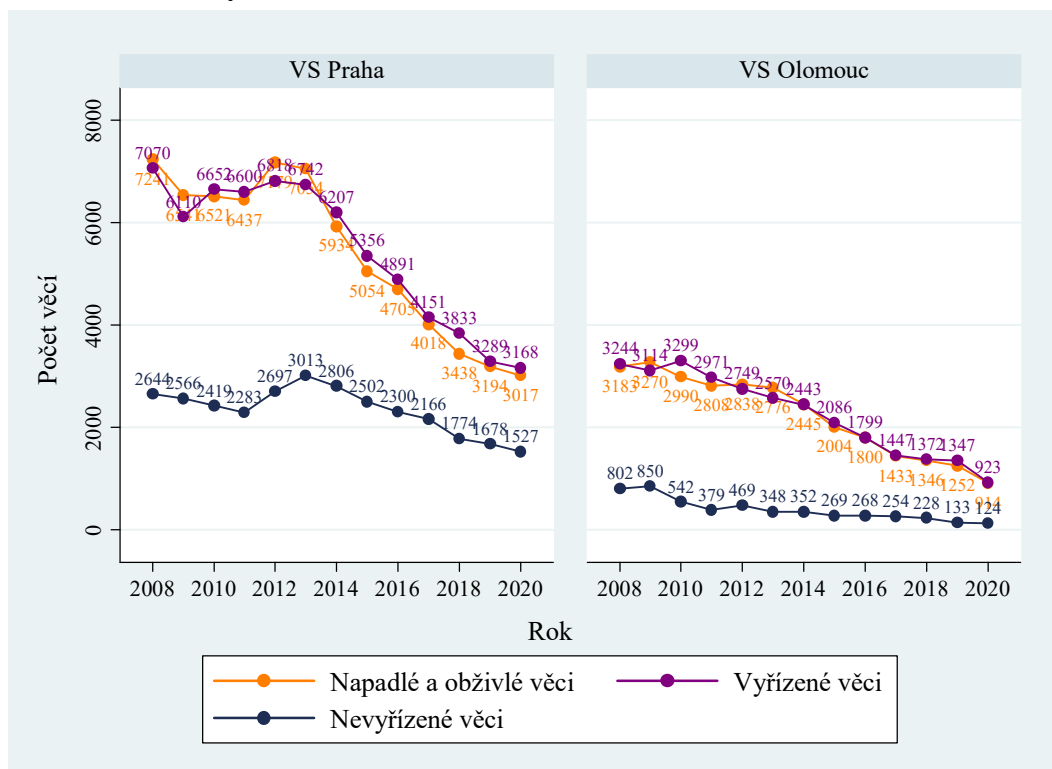
V histogramu níže srovnáváme délky řízení. Opět vidíme zcela jasný rozdíl mezi oběma soudy. Graf například ukazuje, že podíl věcí vyřízených do 75 dnů je u VS v Olomouci více než dvojnásobný ve srovnání s VS v Praze.

Graf 88: VS – distribuce délek civilního odvolacího řízení

4.2.2 Vyřizování věcí

Graf 89: VS – vyřizování odvolacích civilních věcí v letech 2008–2020

Na první pohled zaujme jasný pokles nápadu u obou soudů v posledních letech, který je nepochybně způsoben přesunem prvostupňové obchodní agendy z krajských soudů na soudy okresní. Od roku 2012 klesl počet příchozích věcí u obou soudů více než o polovinu – u VS v Praze o 58 %, u VS v Olomouci dokonce o 68 %. V roce 2020 tento trend pokračuje u obou soudů.

Z poklesu v nápadu logicky vyplývá pokles v počtu vyřízených věcí. Díky klesajícímu nápadu se oběma soudům nicméně daří vyřizovat více věcí, než napadne a obživne, a úspěšně se jim tak daří snižovat počet nedodělků.

4.2.3 Vyřizování v přepočtu na soudce

Tabulka níže naznačuje, že soudci u VS v Praze jsou zatíženější než soudci u VS v Olomouci. Z vyššího nápadu na soudce logicky plyne více vyřízených věcí na soudce. Je třeba zdůraznit, že se jedná pouze o velmi přibližné srovnání. Na civilním úseku vrchních soudů se vyřizuje i jiná agenda než pouze rejstříky Co a Cmo. Záleží také na zapojení dalších soudních zaměstnanců ve výkonu i na poměru počtu věcí v rejstříku Co k počtu věcí v rejstříku Cmo. Počet nevyřízených věcí na jednoho soudce je ale u VS v Praze zcela bezpochyby vyšší než u soudu v Olomouci, což plyne především z dřívějších let. Rozdíl je opravdu velký – u VS v Praze připadá na soudce asi šestinásobek nevyřízených věcí oproti VS v Olomouci. Počet nevyřízených věcí na soudce u obou soudů klesl, což plyne z poklesu celkového počtu nevyřízených věcí, který zase plyne z poklesu v počtu příchozích věcí. Jak vyplývá z těchto dat, došlo i k poklesu počtu příchozích věcí na soudce, a to především u VS v Olomouci, kde klesl téměř o čtvrtinu.

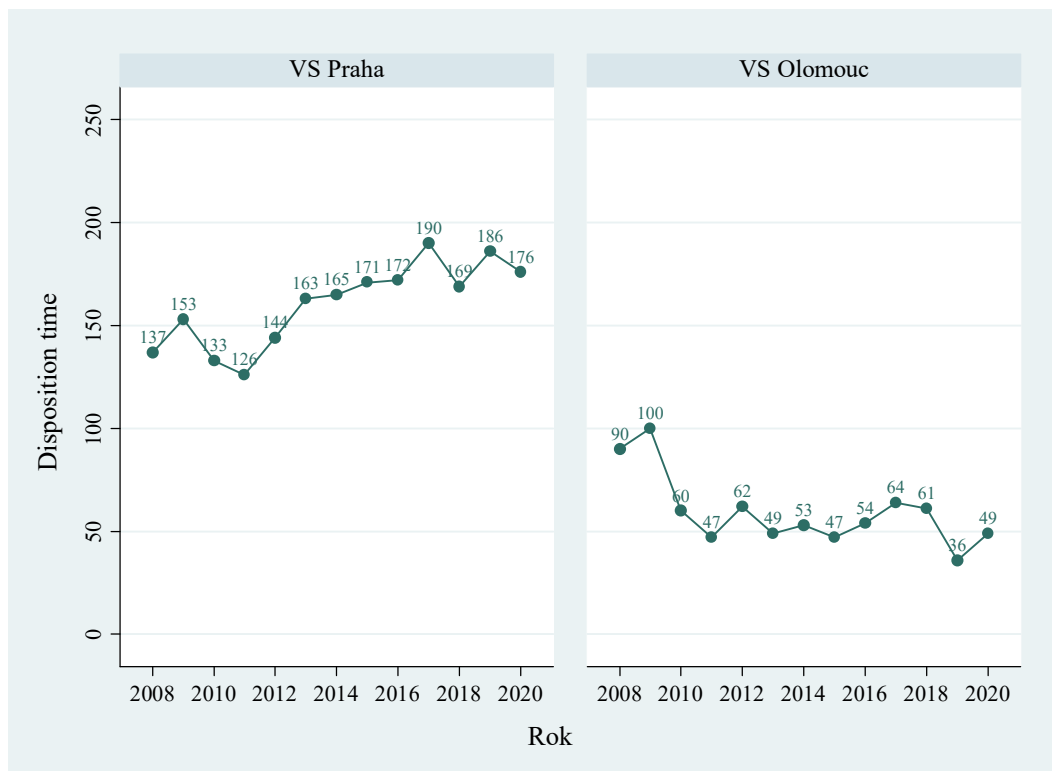
Tabulka 82: VS – vyřizování odvolacích civilních věcí na soudce

Soud	Počet věcí na soudce					
	Nápad + obživa		Vyřízeno		Nevyřízeno	
VS Praha	60	-6 %	63	-4 %	31	-9 %
VS Olomouc	40	-24 %	40	-28 %	5	-3 %
Celkem ČR	54	-10 %	56	-11 %	23	-8 %

4.2.4 Disposition time (dispoziční čas)

Disposition time a jeho vývoj vyplývá z výše uvedených faktů a ukazatelů. Vrchní soud v Olomouci vykazuje výrazně nižší DT než Vrchní soud v Praze. DT Vrchního soudu v Olomouci v roce 2010 výrazně klesl díky poklesu v počtu nevyřízených věcí. Naopak DT u VS Praha v letech 2011 až 2013 narostl díky většímu počtu nevyřízených věcí. DT u obou soudů v následujících letech stagnoval, protože podobným tempem klesal počet vyřízených i nevyřízených věcí. V roce 2017 (a v roce 2016 u VS Olomouc) DT stoupl, protože počet vyřízených věcí klesal rychleji než počet nevyřízených věcí. V roce 2018 DT klesl především u VS Praha, a to díky poklesu v počtu nevyřízených věcí. V roce 2019 se rozdíl mezi soudy opět výrazně zvětšil, a to hlavně díky poklesu DT u VS v Olomouci. Ten klesl díky výše zmíněnému signifikantnímu poklesu v počtu nevyřízených věcí. V roce 2020 DT mírně klesl u VS v Praze a mírně stoupl u VS v Olomouci, což plyne z vývoje vyřízených a nevyřízených věcí. Nejedná se však o výrazné změny.

Graf 90: VS – DT civilního odvolacího řízení v letech 2008–2020

4.3 Trestní odvolací agenda

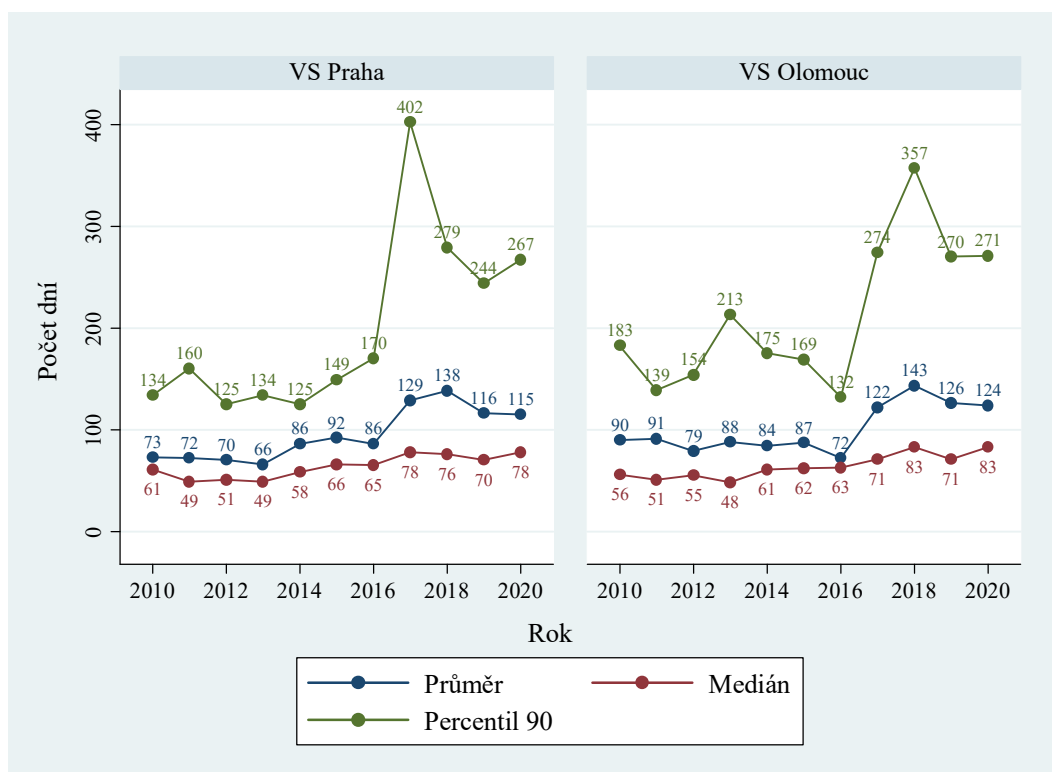
Vrchní soud vyřizuje věci, v nichž bylo podáno odvolání proti rozhodnutí prvostupňového krajského soudu. Jedná se o rejstříky označené jako To a Tmo.

4.3.1 Délka řízení

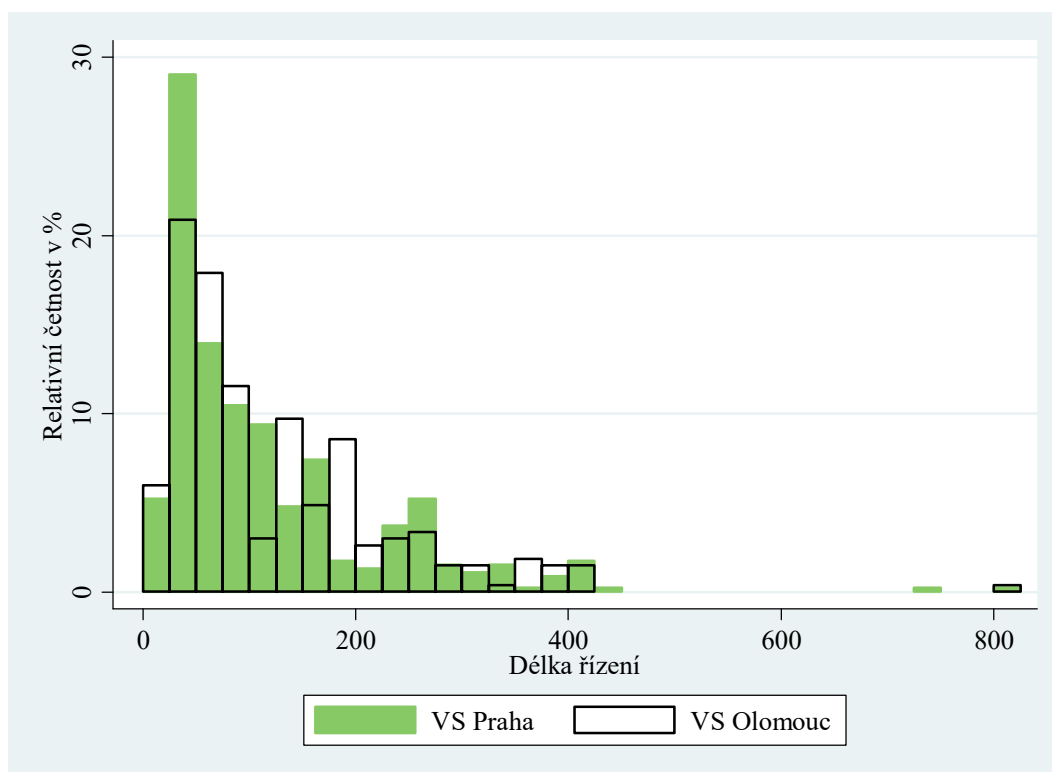
Délka řízení je tentokrát uváděna ode dne nápadu do dne právní moci, protože dnem konečného vyřízení odvolacím soudem se věc stane pravomocnou. V grafu níže vidíme, že délky řízení v trestní agendě jsou mezi soudy mnohem vyrovnanější než v agendě civilní, ne-li přímo vyrovnané. Do roku 2013 vykazoval VS v Olomouci vyšší průměrnou délku řízení. V roce 2014 narostla délka řízení u VS v Praze, takže se situace obrátila. V roce 2018 opět vykázal větší mediánovou délku VS v Olomouci. Medián je ale u obou soudů stále velmi podobný. Pozornost může upoutat kolísání devadesátého percentilu především u VS v Olomouci. To je dáno malým počtem pozorování. V roce 2017 tak došlo k náhlému a obrovskému nárůstu devadesátého percentilu, značnému růstu průměru a mírnému zvýšení mediánu. U obou soudů totiž v tomto roce skončilo několik rozsáhlých a dlouhotrvajících kauz. To pak ovlivnilo především devadesátý percentil, v menší míře i průměr a medián. Růst délek řízení ale u VS v Olomouci pokračoval i v roce 2018. V roce 2019 došlo k nezanedbatelnému poklesu v délkách řízení u obou soudů. Velmi výrazně klesl především percentil 90 u VS v Olomouci. V roce 2020 mírně narostl medián u obou soudů. Co se týče délek řízení v trestní agendě, je situace v roce 2020 velmi podobná u obou soudů. V mediánu je rozdíl 5 dnů, v průměru 9 dnů a v percentilu 90 pouze 4 dny. Stejně jako u nižších článků soudní soustavy je délka trestního řízení výrazně nižší než délka civilního řízení.

Zbývá dodat, že složení agendy u VS je logicky velmi podobné složení prvostupňové agendy u krajských soudů.

Graf 91: VS – délka trestního odvolacího řízení v letech 2010–2020

Graf 92: VS – distribuce délek trestního odvolacího řízení

Malý počet pozorování se projevuje i v histogramu. Distribuce délek řízení se liší mezi soudy i mezi jednotlivými roky u stejného soudu; při vyšším počtu pozorování by zřejmě byla podobnější. Vzhledem k počtu pozorování jsou výkyvy běžné, přesto je však rozhodně pozitivní, že počet věcí s délkou řízení nad 400 dnů je minimální.

4.3.2 Vyřizování věcí

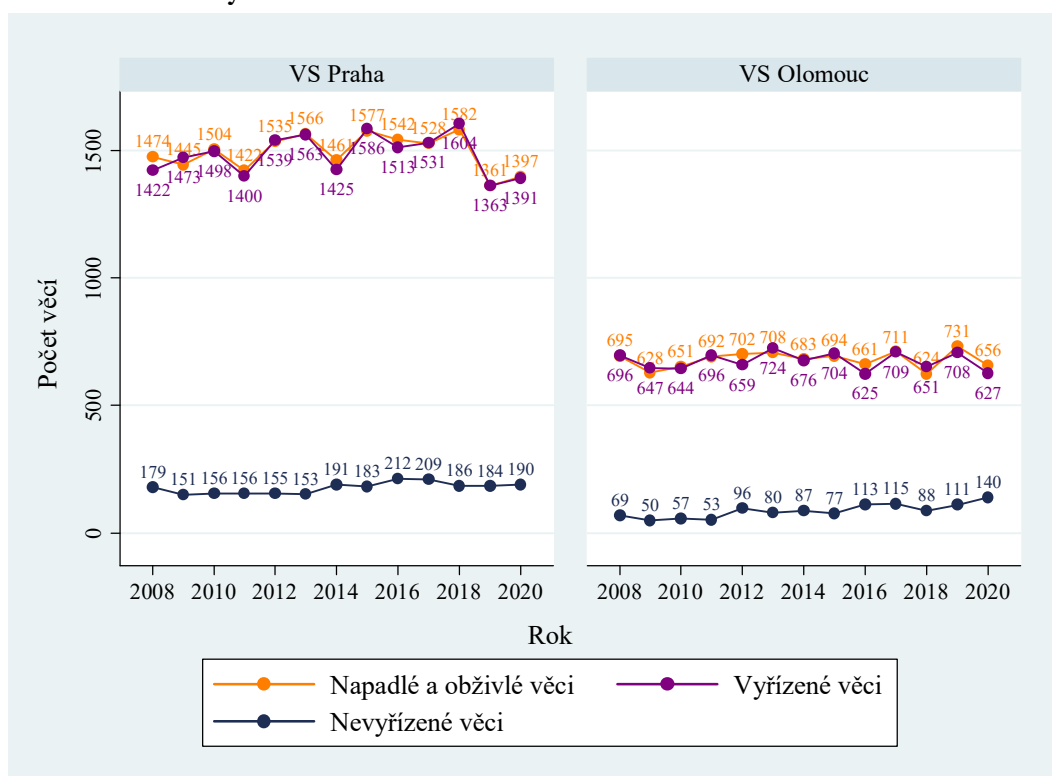
Počet věcí opět ilustruje rozdíl ve velikosti soudů. V nápadu je vidět jisté kolísání, ale od roku 2010 se v zásadě nezměnil, což souvisí s tím, že v nápadu prvostupňové agendy u krajských soudů také nedošlo k žádné výraznější změně. V roce 2016 došlo k nárůstu v počtu nevyřízených věcí především u VS v Olomouci. Ačkoliv počet nevyřízených věcí vzrostl asi o 50 %, v absolutních číslech představuje pouze několik desítek věcí a celkový počet nevyřízených věcí je velmi malý. Jak je již uvedeno výše, počet nevyřízených věcí v roce 2018 klesl u obou soudů, u VS v Praze i přes nárůst v počtu věcí příchozích. V roce 2019 došlo k velkému poklesu v počtu příchozích věcí u VS v Praze i přes pokles v počtu příchozích věcí ale nedošlo k poklesu v počtu nevyřízených věcí. To lze přisoudit tomu, že počet nevyřízených věcí je již tak malý a některé případy prostě není možné urychlit. Naopak u VS v Olomouci došlo k nárůstu v počtu nevyřízených věcí. V roce 2020 nedošlo u VS v Praze k prakticky žádné změně ve srovnání s rokem 2019. U VS v Olomouci došlo k poklesu počtu příchozích i vyřízených věcí. Nejedná se ale o žádný trend, pohled na časovou řadu ukazuje, že počet příchozích věcí střídavě roste a klesá od roku 2012. Nicméně v tomto roce narostl počet nevyřízených věcí na 140, což je nejvyšší číslo za sledované období.

V roce 2020 narostl počet nevyřízených věcí na trestním úseku Vrchního soudu v Olomouci na 140, což je nejvyšší číslo za sledované období. Předně je třeba podotknout, že tento údaj v sobě zahrnuje počet nevyřízených věcí v odvolací i stížnostní agendě.

Ke dni 31. 12. 2020 byl celkový počet nevyřízených věcí v odvolací agendě 74 a ve stížnostní agendě 66. Velký zůstatek nevyřízených věcí byl způsoben zejména tou skutečností, že dne 21. 10. 2020 byla VS Olomouci předložena trestní věc s 34 stížnostmi, které byly vrchním soudem rozhodnuty v měsíci únoru 2021. Tato skutečnost výrazně ovlivnila počet nevyřízených věcí u Vrchního soudu v Olomouci ke konci roku 2020 a tím způsobila i určité zkreslení výkonnosti zdejšího soudu. Pokud odečteme 34 stížností od celkového počtu nevyřízených věcí (140), ke konci roku 2020 činil zůstatek nevyřízených věcí na trestním úseku Vrchního soudu v Olomouci 106.

Rovněž s ohledem na vyhlášený nouzový stav z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu onemocnění COVID-19, není možno tento konečný výsledek chápat jako výraznější zhoršení činnosti Vrchního soudu v Olomouci v trestní odvolací agendě.

Graf 93: VS – vyřizování odvolacích trestních věcí v letech 2008–2020

4.3.3 Vyřizování věcí v přepočtu na soudce

Počet přichozích, vyřizovaných i nevyřizovaných věcí na soudce vždy byl u obou soudů velmi podobný. To koresponduje s tvrzením založeným na délkách řízení – oba soudy si ve vyřizování trestní odvolací agendy vedly obdobně. V posledních dvou letech ale výrazně narostl počet nevyřizovaných věcí u VS v Olomouci; počet nevyřizovaných věcí na soudce je tam nyní téměř dvojnásobný ve srovnání s VS Praze.

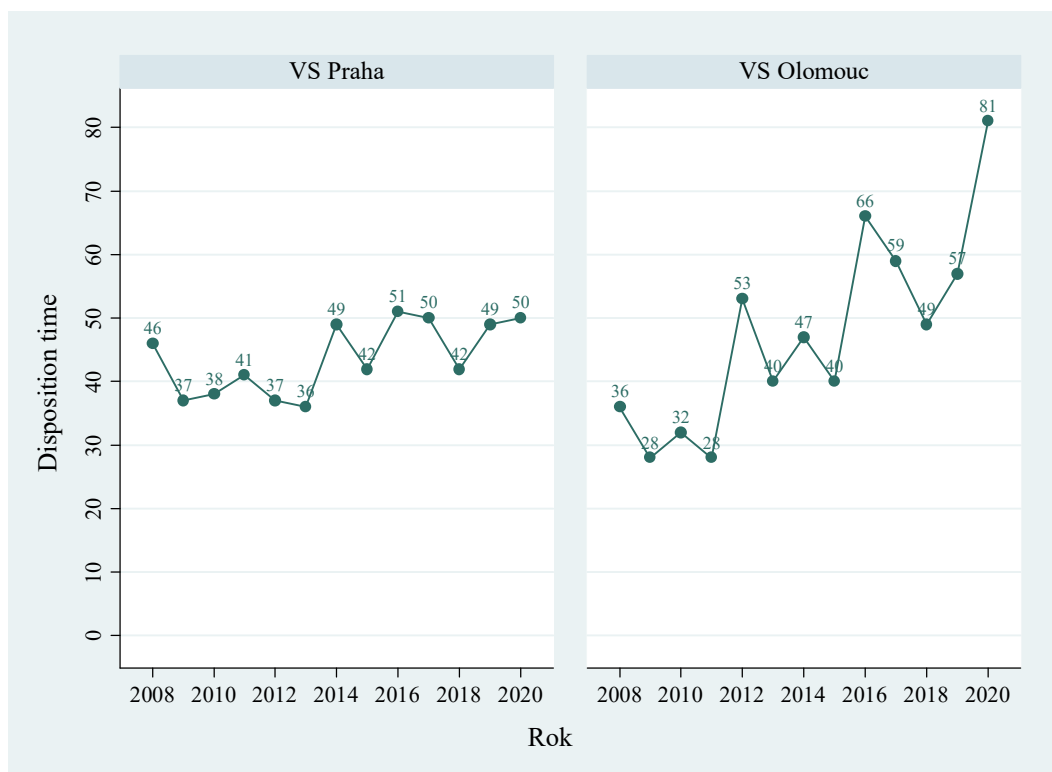
Tabulka 83: VS – vyřizování odvolacích trestních věcí na soudce

Soud	Počet věcí					
	Nápad + obživa		Vyřízeno		Nevyřízeno	
VS Praha	35,82	+5 %	35,67	+5 %	4,87	+6 %
VS Olomouc	41,00	-5 %	39,19	-6 %	8,75	+34 %
Celkem ČR	37,33	+2 %	36,69	+1 %	6,00	+16 %

4.3.4 Disposition time (dispoziční čas)

DT opět potvrzuje to, co ukazují předchozí podkapitoly. Nejdůležitějším závěrem je, že DT je z dlouhodobého hlediska nízký. Především u VS v Olomouci je pak DT značně nestabilní; zejména nárůst v roce 2016 je velmi výrazný, což plyne z dlouhodobě velmi malého počtu nevyřízených věcí. Nejvyšší nárůst je ale zaznamenán v roce 2020, kdy DT u VS v Olomouci „vystřelil“ na 81. Při takto malých číslech se změna v počtu nevyřízených věcí o několik desítek v DT silně projeví. V reálném fungování nebo zatíženosti soudu však často k žádné změně nedojde.

Graf 94: VS – DT trestního odvolacího řízení v letech 2008–2020

Situaci v této agendě lze shrnout asi tak, že ani jeden ze soudů dlouhodobě nevykazuje problém s jejím vyřizováním a oba soudy ji vyřizují přibližně stejně rychle. V některých ukazatelích vykazovala lepší výsledky Praha, v jiných Olomouc. Data v některých obdobích vykazují určité výkyvy, které jsou způsobeny tím, že počet pozorování (např. počet pravomocně skončených věcí) je malý.

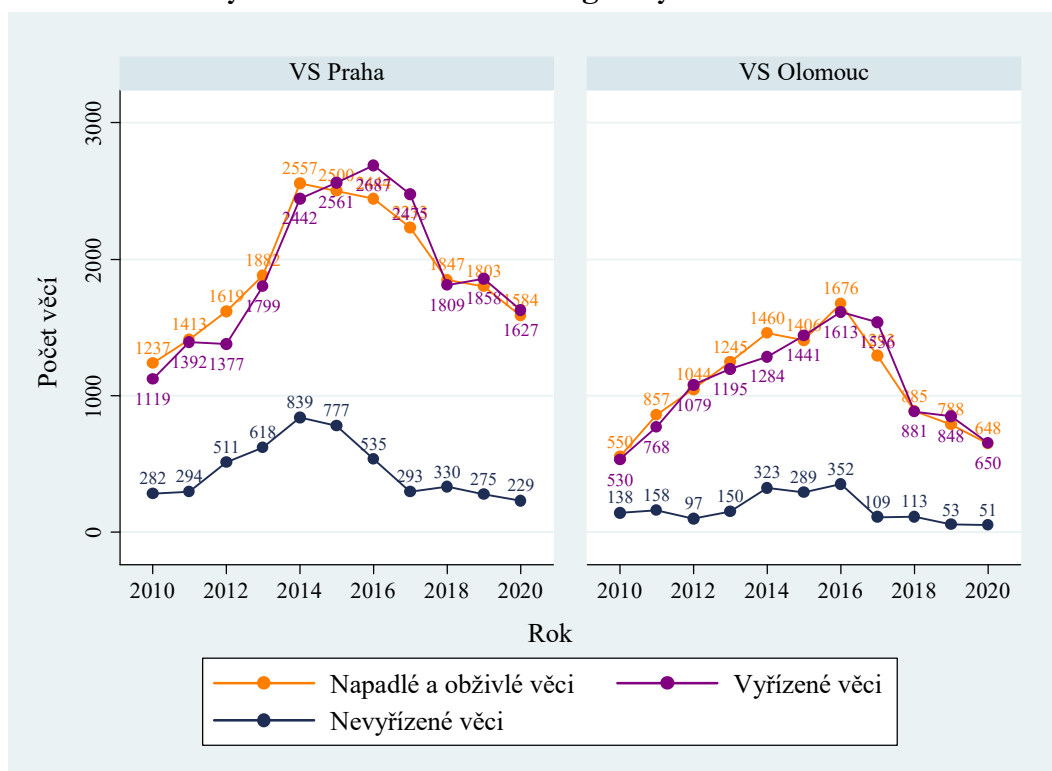
4.4 Insolvenční agenda – II. stupeň

Vrchní soudy vyřizují také insolvenční agendu v druhém stupni, to znamená především odvolání podaná proti rozhodnutí prvostupňových krajských insolvenčních soudů v rejstříku INS. Dále jsou do této agendy zahrnuta řízení o podjatosti, řízení o přikázání věci a řízení o příslušnosti vztahující se k insolvenčnímu řízení. Počet napadlých věcí v těchto agendách se však pohybuje v řádech jednotek. V insolvenční agendě nejsou k dispozici délky řízení a nelze ani provést přepočet na jednoho soudce.

4.4.1 Vyřizování věcí

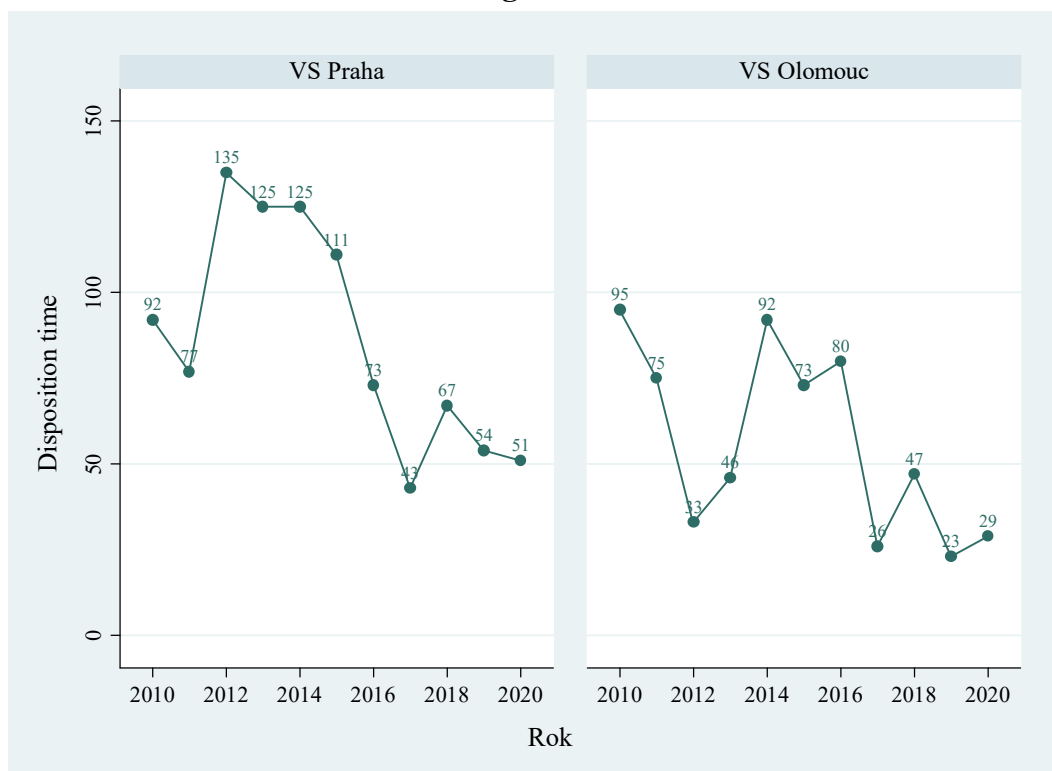
Z grafu je patrný velký nárůst v nápadu i počtu vyřízených a nevyřízených věcí do roku 2014 a zcela opačný trend od roku 2015 - 2016 dále. Důvody jsou stejné jako v případě insolvenční agendy u prvostupňových soudů, tedy skutečnost, že rejstřík vznikl v roce 2008 a logicky trvá několik let, než se nápad ustálí. U odvolání dojde ke stabilizaci s určitým zpožděním oproti prvostupňové agendě. U VS Praha začal nápad klesat v roce 2015, u VS Olomouc došlo k poklesu až v roce 2017. I v roce 2018 se snížil počet napadlých a obživlých věcí, což se však neodrazilo v počtu nevyřízených věcí; ten se v roce 2018 u VS Praha zvýšil téměř o 13 % a u VS Olomouc stagnoval. Oproti předchozímu roku se situace u obou soudů již nezlepšovala. Je třeba poznamenat, že pokles v počtu příchozích věcí v letech 2017 a 2018 je opravdu vysoký. Počet příchozích věcí v roce 2018 byl u VS v Praze ve srovnání s rokem 2016 o 24 % nižší, u VS v Olomouci byl nižší dokonce o 47 %. V roce 2019 počet příchozích věcí stagnoval a byl nižší než počet věcí vyřízených. U obou soudů tedy došlo k poklesu v počtu nevyřízených věcí. V roce 2020 pozorujeme u obou soudů nemalý pokles počet příchozích, a tedy i vyřízených věcí. Ten plyne z poklesu v počtu prvostupňových věcí, který teoreticky může plynout z probíhající pandemie onemocnění COVID-19.

Graf 95: VS – vyřizování insolvenční agendy v letech 2010–2020

4.4.2 Disposition time (dispoziční čas)

Graf 96: VS – DT v insolvenční agendě v letech 2010–2020

Z dat byl patrný zřetelný klesající trend u VS v Praze. Zejména v letech 2016 a 2017 došlo k obzvláště významnému poklesu vyplývajícimu z výše popsaných změn v počtu nevyřízených věcí. U VS v Olomouci došlo také k obrovskému poklesu v DT. Pokles v obou případech plyne z poklesu v počtu nevyřízených věcí a ten zase plyne především ze snížení nápadu. Vzhledem k poměrně velkým změnám v počtu vyřízených a nevyřízených věcí je DT v této agendě proměnlivý. Ačkoliv není pro tuto agendu k dispozici mnoho dat, můžeme dojít k závěru, že v roce 2017 byla z hlediska vyřizování věcí pro oba soudy bezproblémová. V roce 2018 došlo k výraznému růstu DT u obou soudů, protože počet vyřízených věcí výrazně poklesl, zatímco počet nevyřízených věcí mírně rostl nebo stagnoval. V roce 2019 klesl počet nevyřízených věcí za víceméně konstantního počtu vyřízených věcí, což vedlo k poklesu DT. V roce 2020 nedošlo v DT k žádným výrazným změnám. Agenda se stále jeví poměrně bezproblémově, neboť už jen díky poklesu v počtu příchozích věcí jsou soudy méně zatížené.

4.5 Incidenční spory – II. stupeň

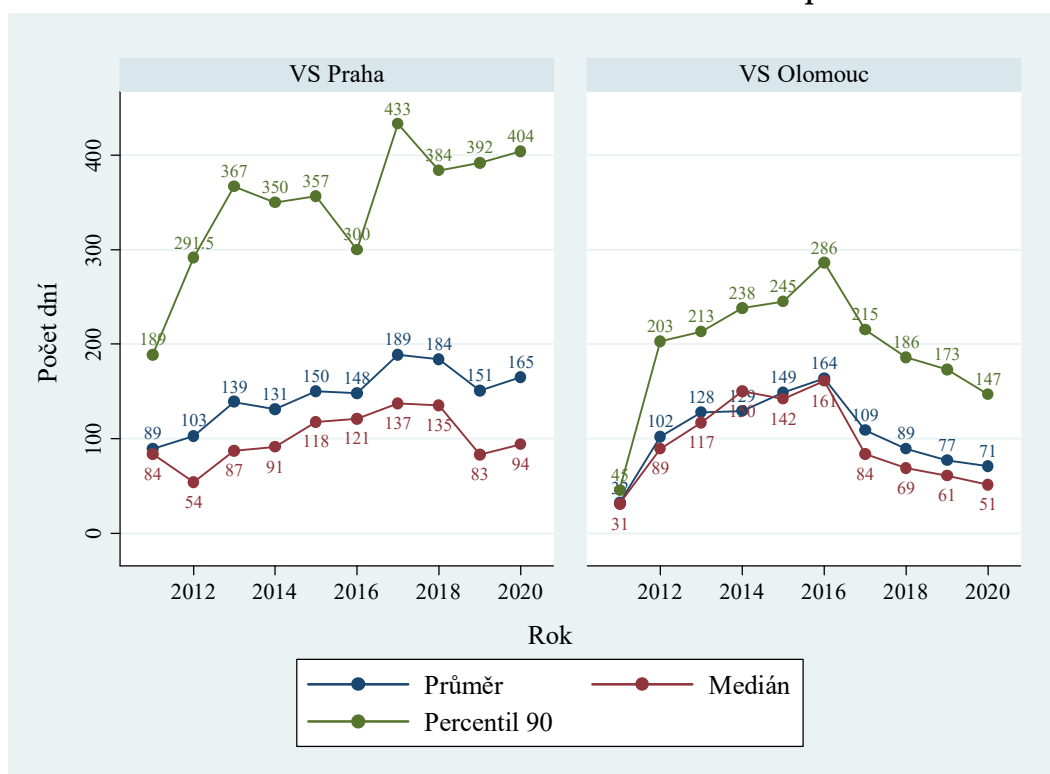
Stejně jako ve většině ostatních agend i v incidenčních sporech je možné podat odvolání. Prvostupňovou agendu vyřizují krajské soudy a odvolací (druhostupňová) agenda tedy napadá na soudy vrchní.

Délku řízení je možné zjistit ze statistických listů civilních a vyřizování věcí je opět možno zjistit z výkazů. U této agendy tedy budeme zkoumat délky řízení, vyřizování věcí a disposition time.

4.5.1 Délka řízení

Jde o délku řízení v kalendářních dnech ode dne nápadu u odvolacího soudu do dne vyřízení věci odvolacím soudem.

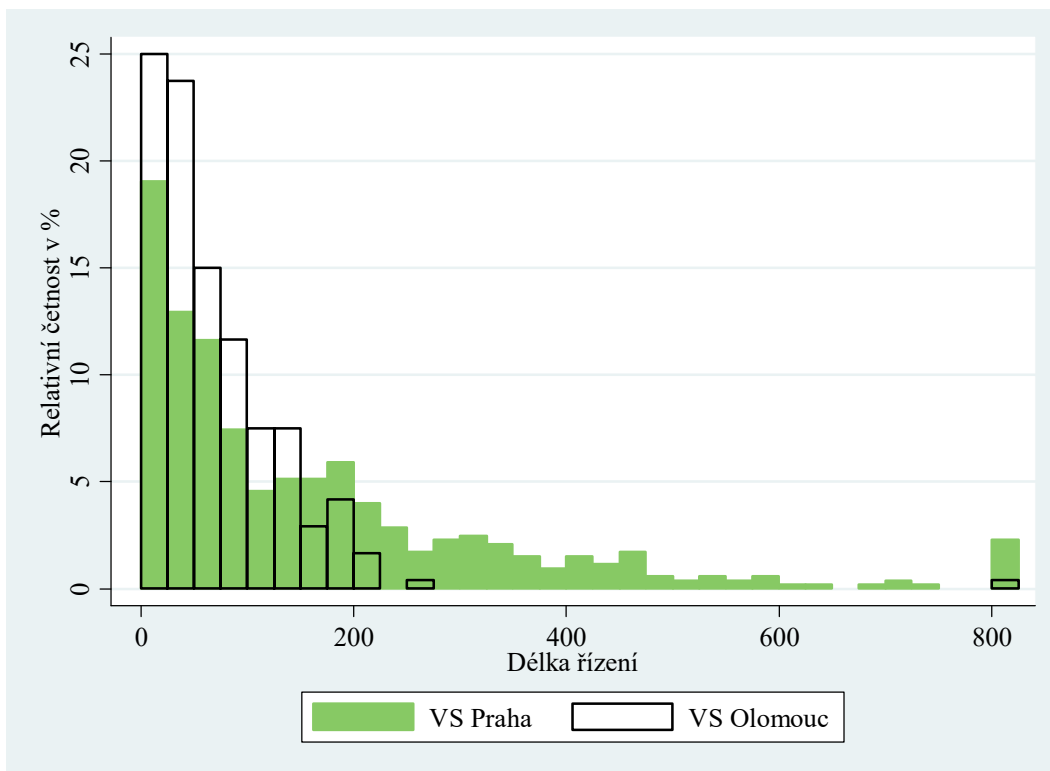
Graf 97: VS – délka odvolacího řízení incidenčních sporů v letech 2011–2020

- VS Praha má výrazně vyšší délky řízení. Rozdíl je ale mnohem větší u průměru a 90. percentil než u mediánu. To naznačuje, že VS Olomouc má mnohem méně extrémních hodnot než VS Praha, tedy velmi dlouhých řízení. Tento závěr potvrzuje i histogram níže. VS Olomouc téměř nevykazuje řízení s délkou řízení větší než 300 dnů, zatímco VS Praha taková řízení vykazuje.
- I vývoje délky řízení se se u obou soudů liší. U obou soudů byla délka řízení nízká a následně rostla. Malá délka řízení byla způsobena stejně jako u incidenčních sporů I. stupně tím, že agenda byla poměrně nová. Délka řízení nakonec u VS v Olomouci výrazně klesla v roce 2017 a od té doby klesá dále. V roce 2020 byl medián pouhých 51 dnů. U VS v Praze došlo k poklesu v roce 2019, ale v roce 2020 délky řízení opět vzrostly.
- V absolutních číslech jsou délky řízení nízké podobně jako u ostatních odvolacích agend a jsou tedy výrazně nižší než u agendy prvostupňové.

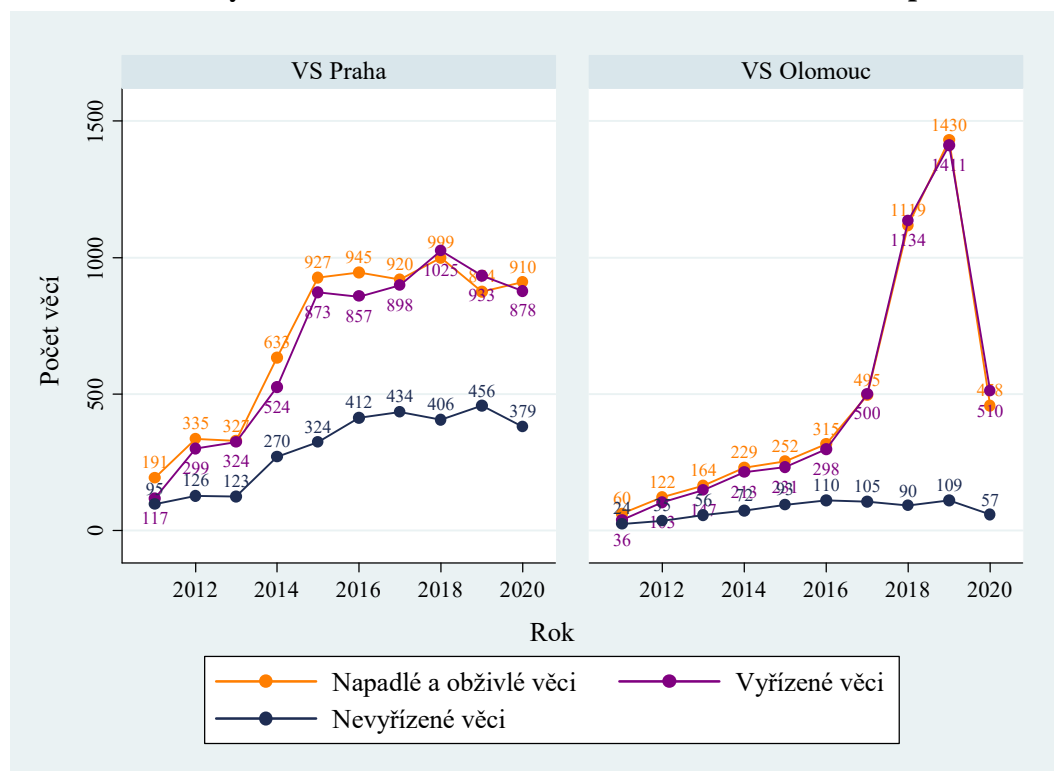
- Za povšimnutí rovněž stojí fakt, že u VS v Olomouci je velmi vyrovnaná mediánová a průměrná délka řízení. V roce 2014 byl medián dokonce vyšší než průměr. To opět ukazuje na nepřítomnost extrémních hodnot.

Graf 98: VS – distribuce délek odvolacího řízení v incidenčních sporech

4.5.2 Vyřizování věcí

Graf 99: VS – vyřizování odvolacího řízení v incidenčních sporech

U VS v Praze vidíme, že se počet příchozích a vyřizovaných věcí od roku 2014 nijak významně nemění. Počet příchozích věcí někdy převyšuje počet vyřizovaných, jindy je tomu naopak.

Opravdu zajímavý je vývoj počtu příchozích věcí u VS v Olomouci, který vzrostl z 315 v roce 2016 na 1 430 v roce 2019. Jde tedy o nárůst asi o 350 % během tří let.

Za tento nárůst jsou zodpovědné rozsáhlé konkursy, které vyřizoval KS v Ostravě a které jsou známy i ze sdělovacích prostředků. V těchto věcech napadlo velké množství incidenčních sporů především v letech 2014 až 2017 (a byly vyřizeny cca o rok až dva později). Ve valné většině bylo podáno odvolání a s určitým zpožděním tak tyto spory napadly i u VS v Olomouci. Množství sporů je opravdu velké – i přesto, že VS v Olomouci je výrazně menší než VS v Praze, nápad incidenčních sporů je u něj byl v letech 2018 a 2019 vyšší.

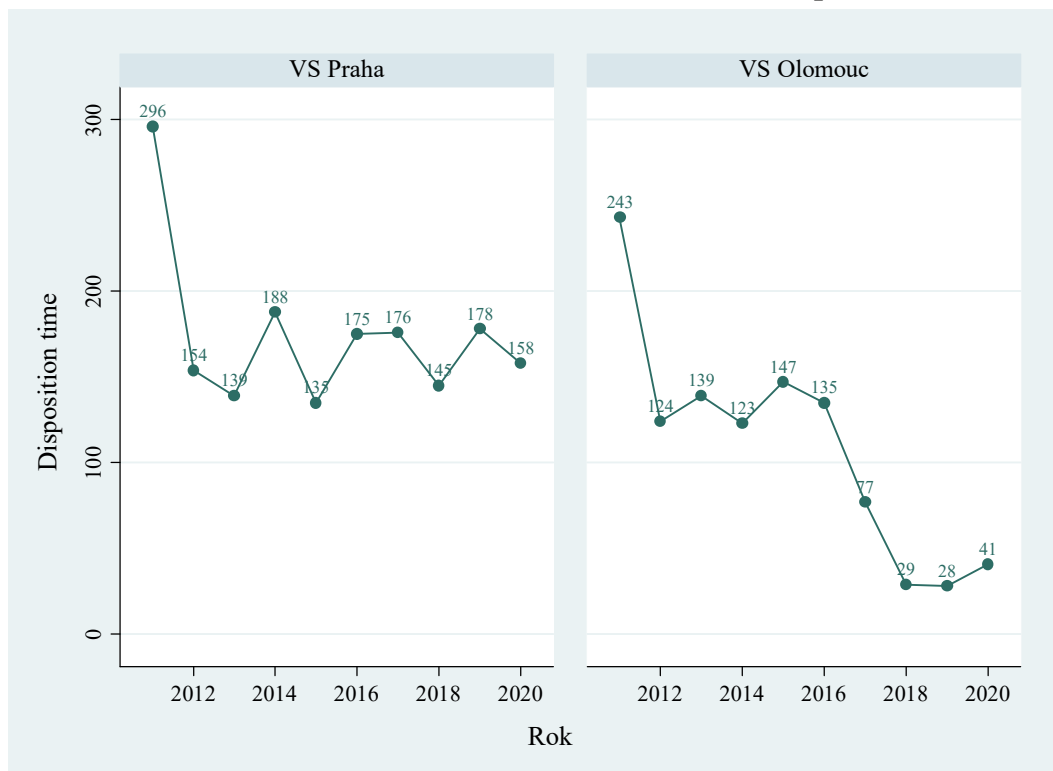
Dále vidíme, že i přes obrovský nárůst v nápadu se nezvýšil počet nevyřizovaných věcí a zároveň výrazně klesla vykázaná délka řízení. To ukazuje, že pro soud nebylo složité agendu vyřídit, spíše naopak – vyřízení zabralo méně času než jiné incidenční spory.

V roce 2020 počet příchozích věcí opět klesl přibližně na úroveň roku 2017. Po vyřízení rozsáhlých konkursů se věci tedy opět vracejí do „normálu“.

4.5.3 Disposition time (dispoziční čas)

Disposition time opět odráží výše popsané změny. U VS v Praze dlouhodobě osciluje přibližně mezi 140 a 180. U VS v Olomouci došlo k posledních třech letech k obrovskému poklesu z výše diskutovaných důvodů. Nárůst v roce 2020 je dán tím, že se věci opět vracejí „do normálu“. Rovněž je třeba poznamenat, že DT v roce 2011 nemá žádnou vypovídající hodnotu, protože rejstřík byl téměř zcela nový a napadaly do něj první věci.

Graf 100: VS – DT odvolacího řízení v incidenčních sporech

5 Nejvyšší soud

Největší část agendy Nejvyššího soudu (NS) ČR, který sídlí v Brně, tvoří věci, v nichž byl podán mimořádný opravný prostředek proti rozhodnutí odvolacích soudů. Jedná se především o dovolání, a to v občanskoprávním a obchodním řízení (rejstřík Cdo, dříve také rejstřík Odo), trestním řízení (rejstřík Tdo), insolvenčním řízení (rejstřík NSČR) a incidenčních sporech (rejstřík ICdo). V této zprávě sledujeme také agendu stížností pro porušení zákona (rejstřík Tz), což je další mimořádný opravný prostředek v trestním řízení. Stejně jako u ostatních soudů nechybí v této kapitole ani data týkající se personální situace. Nejvyšší soud rozhoduje i v dalších případech stanovených předpisy upravujícími působnost soudů a řízení před soudem.⁹

V případě Nejvyššího soudu uvádí zpráva méně ukazatelů než u soudů nižších stupňů. Jsou pro to dva důvody. Za prvé, délka řízení nebo další statistické ukazatele nejsou k dispozici. Za druhé, soud je pouze jeden a není ho tedy s čím statisticky srovnávat. Přepočtení vyřizování na jednoho soudce či výpočet disposition time zde tedy mají mnohem menší smysl než u ostatních soudů.

V této zprávě uvádíme základní statistické informace. Další údaje a informace o činnosti NS s rozsáhlým komentářem jsou dostupné v Ročence Nejvyššího soudu.¹⁰

5.1 Personál

5.1.1 Soudci

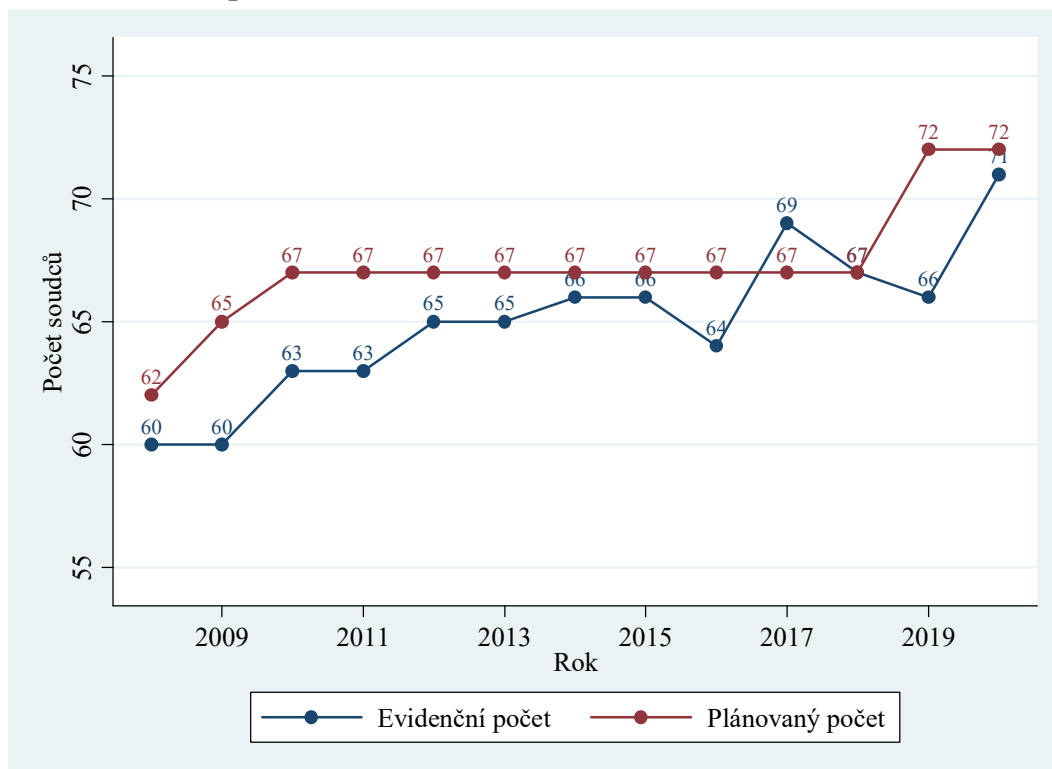
Počet soudců se od roku 2009 do roku 2014 pomalu zvyšoval. Celkem se zvýšil o šest soudců, tedy o 10 %. Z důvodu dovršení věku 70 let odešli v roce 2016 2 soudci. K 1. 1. 2017 nicméně došlo k doplnění počtu soudců, takže jich k tomuto datu u NS působilo 69. K 1. 1. 2019 u soudu působilo 66 soudců. V roce 2019 došlo k značnému navýšení plánovaného počtu soudců, a to na 72. Soudci byli k soudu následně i jmenováni, a evidenční počet soudců v roce 2020 vzrostl na 71. Soud je také dlouhodobě posilován o stážisty z nižších soudů (aktuálně jich zde působí jedenáct, devět z nich jakožto soudci občanskoprávního a obchodního kolegia).¹¹

⁹ § 14 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů.

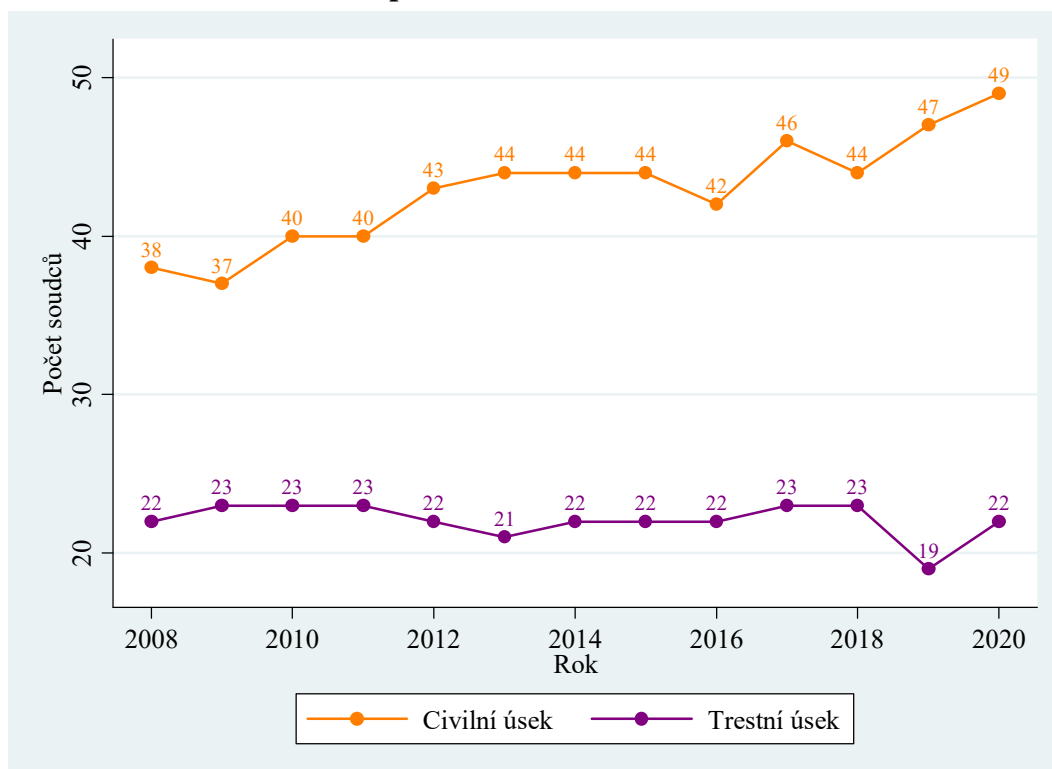
¹⁰ Ročenky Nejvyššího soudu jsou k dispozici na jeho stránkách

¹¹ Soudce občanskoprávního a obchodního kolegia lze najít [zde](#); soudci trestního kolegia jsou vyjmenováni [zde](#). Navštíveno dne 14. 4. 2021.

Graf 101: NS – počet soudců v letech 2008–2020

Graf 102: NS – evidenční počet soudců dle soudních úseků v letech 2008–2020

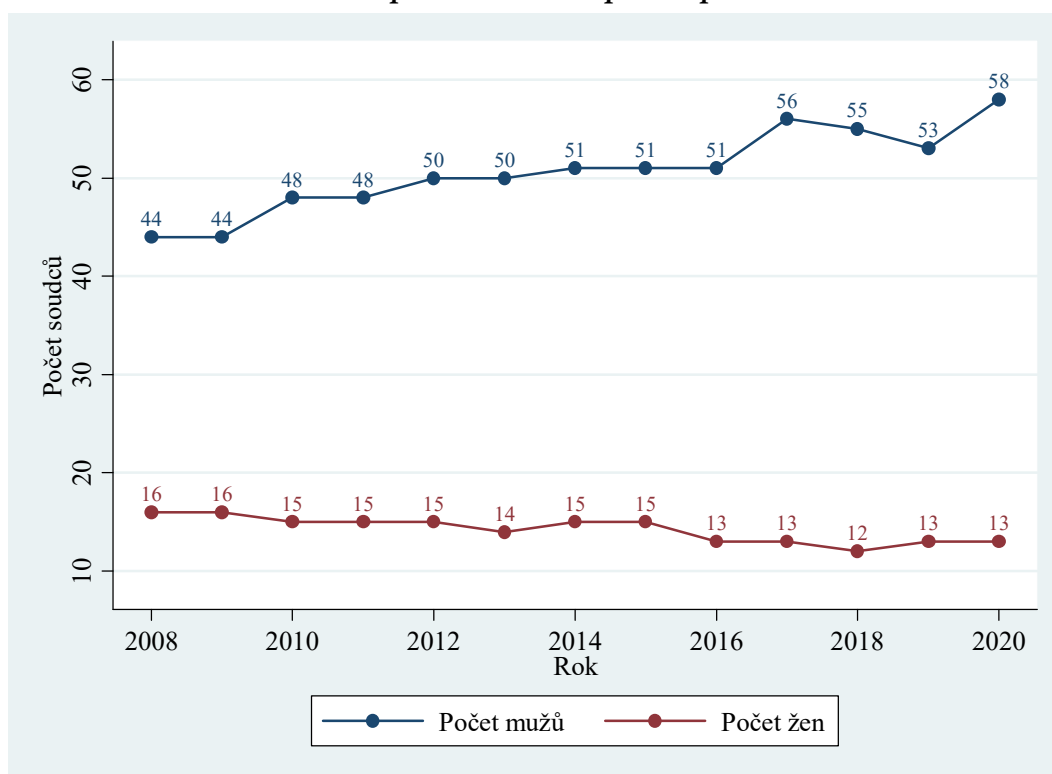
Z dalšího grafu vyčteme, že výše zmíněný mírný nárůst v počtu soudců v letech 2009 až 2014 se odehrál na civilním úseku soudu. V roce 2017 byl především posílen také civilní úsek. V roce 2018 na tomto úseku 2 soudci skončili. V roce 2019 na trestním úseku ubyli hned 4 soudci a na civilním

úseku 2 přibyli. To poměrně značně změnilo velikostní poměr mezi oběma úseky. V roce 2020 pak přibyli soudci na obou úsecích.

Na dalším grafu je stejně jako u ostatních soudů zobrazen vývoj počtu soudců a soudkyň. Od roku 2009 se počet mužů zvyšoval a v roce 2017 došlo k dalšímu významnému růstu. Teprve v roce 2019 se výše popsany trend zarazil a podíl žen dokonce mírně stoupl. V roce 2020 ale bylo k soudu jmenováno dalších 5 mužů.

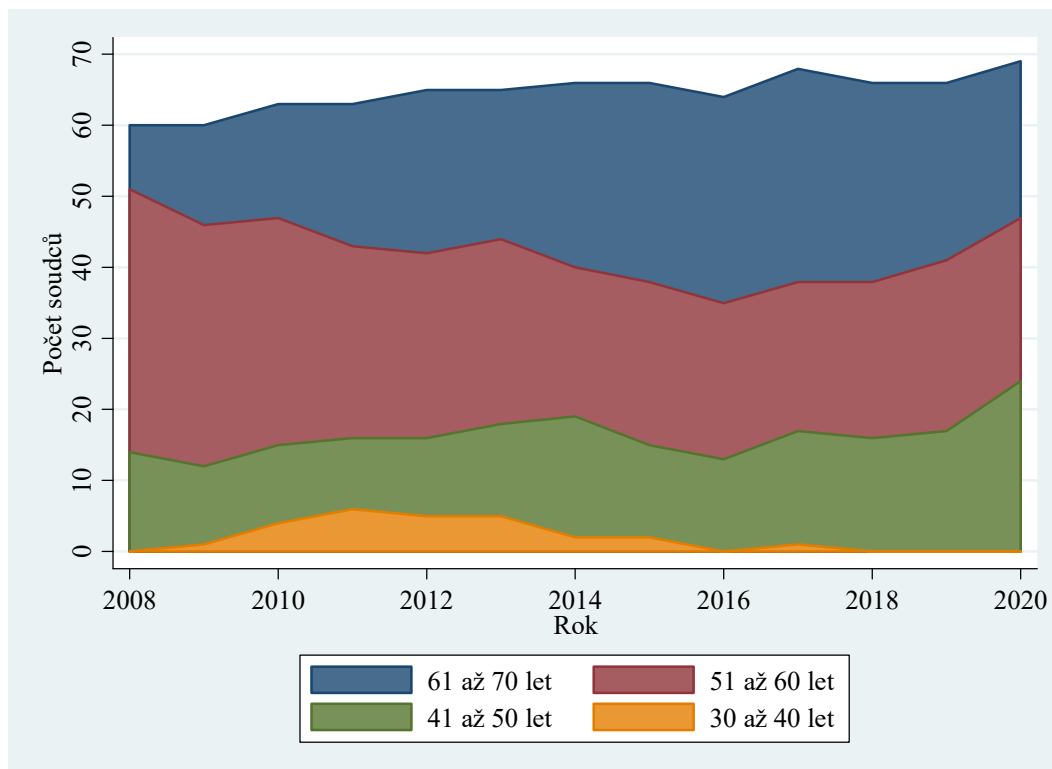
U Nejvyššího soudu tak stále pokračuje trend, který je patrný i u některých soudů nižších stupňů, tedy snižování podílu soudkyň s každým dalším článkem soudní soustavy. Po jmenování nových soudců byl podíl žen mezi soudci u Nejvyššího soudu v roce 2020 asi 20 %.

Graf 103: NS – evidenční počet soudců podle pohlaví v letech 2008–2020

Věkovou strukturu soudců zkoumáme i u Nejvyššího soudu. Soudci u Nejvyššího soudu se už v průměru nezdají být starší než soudci u vrchních soudů. I zde však došlo během let ke změnám ve věkové struktuře. Zvyšoval se podíl soudců ve věku 61–70 let a snižoval se podíl soudců mezi 51. a 60. rokem věku. V roce 2020 došlo k nárůstu ve věkové kategorii 41 až 50 let. Můžeme tedy uzavřít, že soud v roce 2020 posílili muži ve věku 41 až 50 let, kteří byli jmenováni jak na civilní, tak na trestní úsek.

Graf 104: NS – věková struktura soudců v letech 2008–2020

5.1.2 Zaměstnanci ve výkonu

Diametrálně odlišná povaha rozhodovací činnosti Nejvyššího soudu oproti soudům nižších stupňů (téměř vždy se rozhoduje bez jednání, řeší se téměř výhradně složité právní otázky) se nutně odráží i ve zcela odlišné struktuře zaměstnanců ve výkonu. K tomu nutno doplnit, že činnost asistenta na Nejvyšším soudu je velmi rozdílná oproti činnosti stejně nazvané profese na soudu prvního stupně. Ve srovnání s předchozím rokem se počet zaměstnanců ve výkonu takřka nezměnil.

Tabulka 84: NS – počet zaměstnanců ve výkonu

Soud	Počet osob
Asistent	161
Vedoucí kanceláře	7
Protokolující úředník	9
Zapisovatelka	12
Celkem ČR	188

5.2 Civilní dovolací agenda

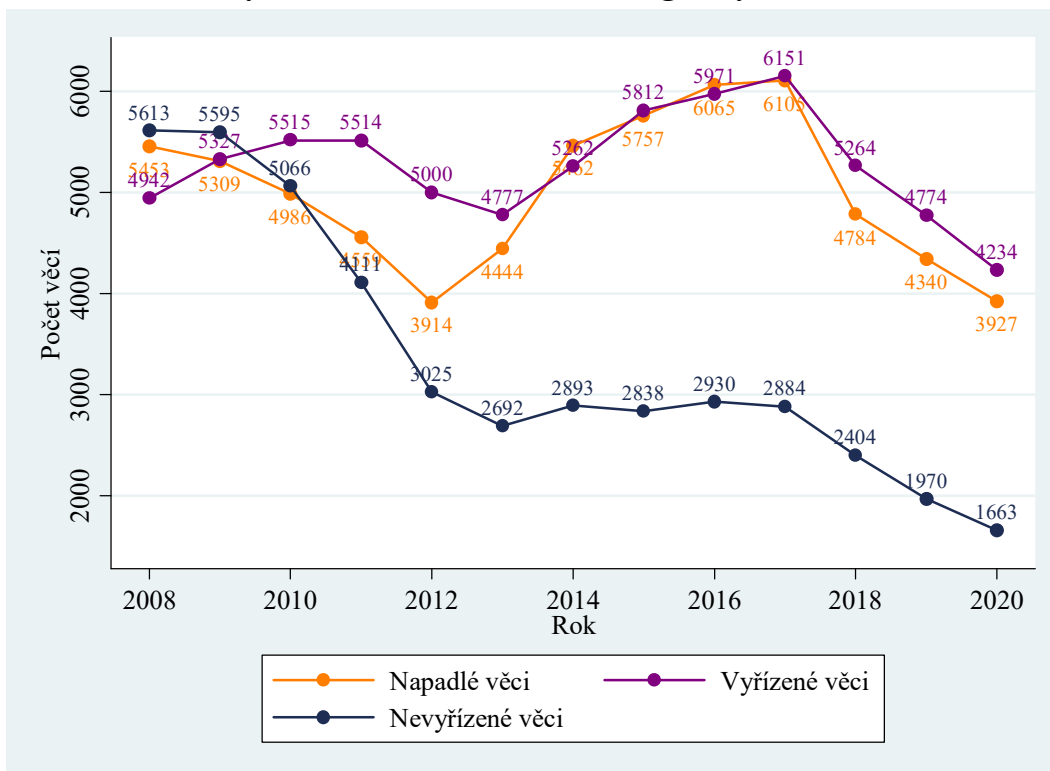
Již výše jsme uvedli, že se jedná o rejstřík Cdo, dříve též rejstřík Odo.

5.2.1 Vyřizování věcí

Časové řady mají v tomto případě velmi zajímavý průběh, a to i mimo běžně sledované období 2008–2020. V roce 2001 činil nápad 3 102 věcí a počet nevyřízených věcí byl 1 663. Do roku 2008 víceméně postupně nápad narostl na 5 453 a počet nevyřízených věcí na 5 613. Následoval značný propad nápadu až na 3 914 věcí v roce 2012, což je hodnota na úrovni roku 2003. Pokles v nápadu se logicky příznivě projevil v počtu nevyřízených věcí. Od roku 2013 došlo k dalšímu růstu nápadu (podobnému tomu z let 2002–2008), který trval několik let. Lze to přisoudit tomu, že dne 1. 1. 2013 nabyla účinnosti novela (zákon č. 404/2012 Sb.), kterou byla rozšířena objektivní přípustnost dovolání v civilních věcech. Soudu se ale tentokrát podařilo úspěšně reagovat a výrazně zvýšil počet vyřízených věcí, čímž se mu podařilo zabránit výraznému růstu v počtu nevyřízených věcí. V roce 2017 se ale rostoucí trend v nápadu silně zpomalil, až téměř zastavil. V roce 2017 napadlo pouze o 40 věcí více než v roce 2016. V roce 2018 pak došlo k markantnímu poklesu v počtu příchozích věcí (o 22 %). V roce 2019 následoval další pokles v počtu napadlých věcí, i když už ne tak markantní (o 9 %). V roce 2020 klesající trend pokračoval a došlo k dalšímu poklesu, tentokrát o 10 %. Nápad je tak na úrovni nápadu z roku 2012. Za tímto enormním poklesem zřejmě stojí velká novela civilního procesního práva (zákon č. 296/2017 Sb.), která nabyla účinnosti dne 30. 9. 2017. Kromě jiných legislativních úprav si tato novela dala za cíl též odbřemenit dovolací soud.

Soudu, který především v letech 2015 až 2017 čelil velké případové zátěži, se tak alespoň částečně ulevilo. Výše uvedené se projevilo i v poklesu v počtu vyřízených věcí (mezi příchozími a vyřízenými věcmi je logicky velmi silná závislost). Počet vyřízených věcí ale stále v posledních třech letech výrazně převýšil počet věcí příchozích. Došlo tedy k poklesu počtu nevyřízených věcí. Od roku 2017 klesl počet nevyřízených věcí z 2884 na 1663, tedy o 42 %.

Graf 105: NS – vyřizování civilní dovolací agendy v letech 2008–2020

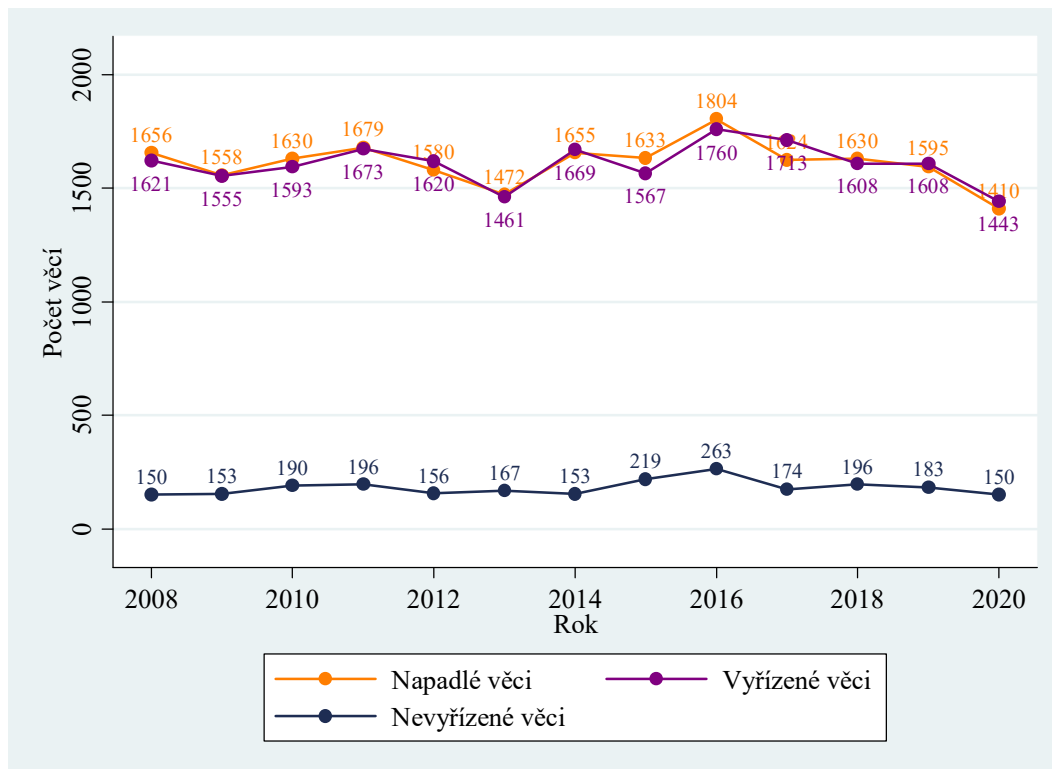

5.3 Trestní dovolací agenda

Jak již bylo řečeno, jedná se o rejstřík Tdo.

5.3.1 Vyřizování věcí

Graf 106: NS – vyřizování trestní dovolací agendy v letech 2008–2020

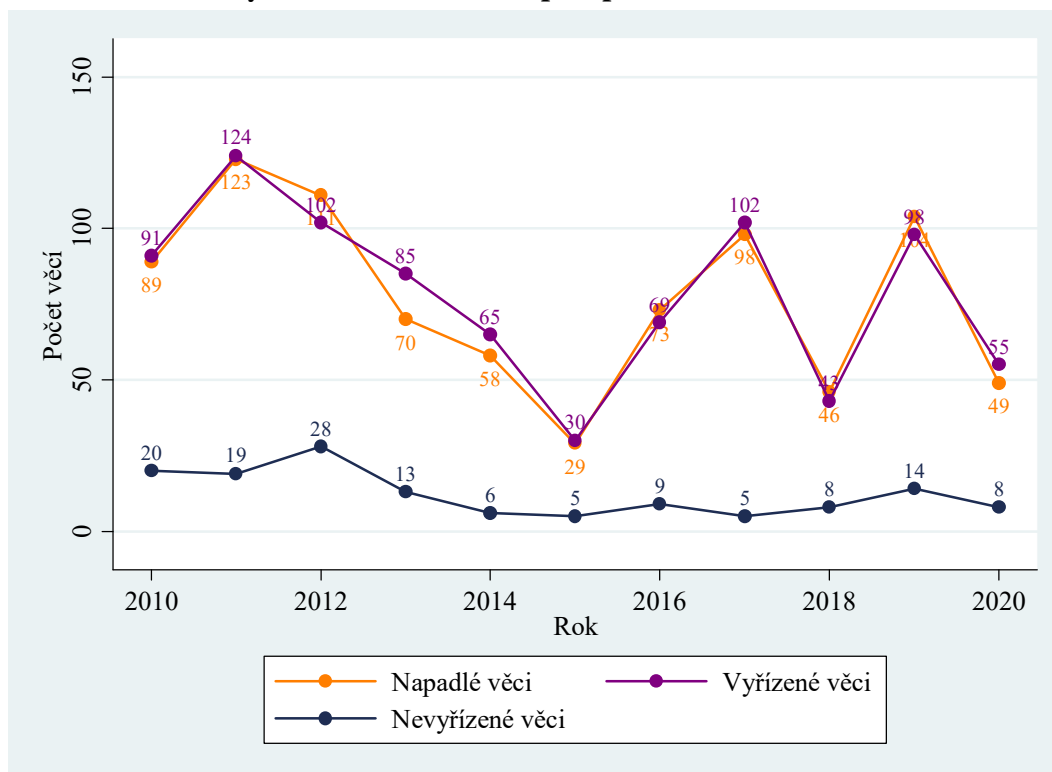
Trestní kolegium čelí mnohem menším změnám v nápadu než kolegium občanskoprávní a obchodní. V agendě Tdo byl nicméně v letech 2013 až 2016 patrný mírný rostoucí trend v počtu napadlých věcí, což se zřejmě projevilo i v mírném růstu v počtu nevyřízených věcí. V roce 2017 nápad poklesl a počet nevyřízených věcí se díky tomu vrátil přibližně na úroveň roku 2013, na které zůstal i v letech 2018 a 2019. Počet vyřízených věcí byl dokonce v letech 2018 a 2019 zcela totožný. V roce 2020 došlo k poklesu v počtu příchozích věcí, který je na poměry této agendy značně výrazný. To lze připsat především poklesu druhostupňové trestní agendy u krajských soudů, která zase plyne z poklesu z prvostupňové agendy u soudu okresních. Počet nevyřízených věcí je v poměru k nápadu a k vyřízeným věcem stále velmi nízký; přesto je třeba ho nadále sledovat.

5.4 Stížnosti pro porušení zákona

Popis této agendy lze najít v seznamu použitých pojmů (příloha). Jedná se o rejstřík označený jako Tz. Agendu vyřizuje trestní kolegium Nejvyššího soudu.

5.4.1 Vyřizování věcí

Graf 107: NS – vyřizování stížností pro porušení zákona v letech 2010–2020

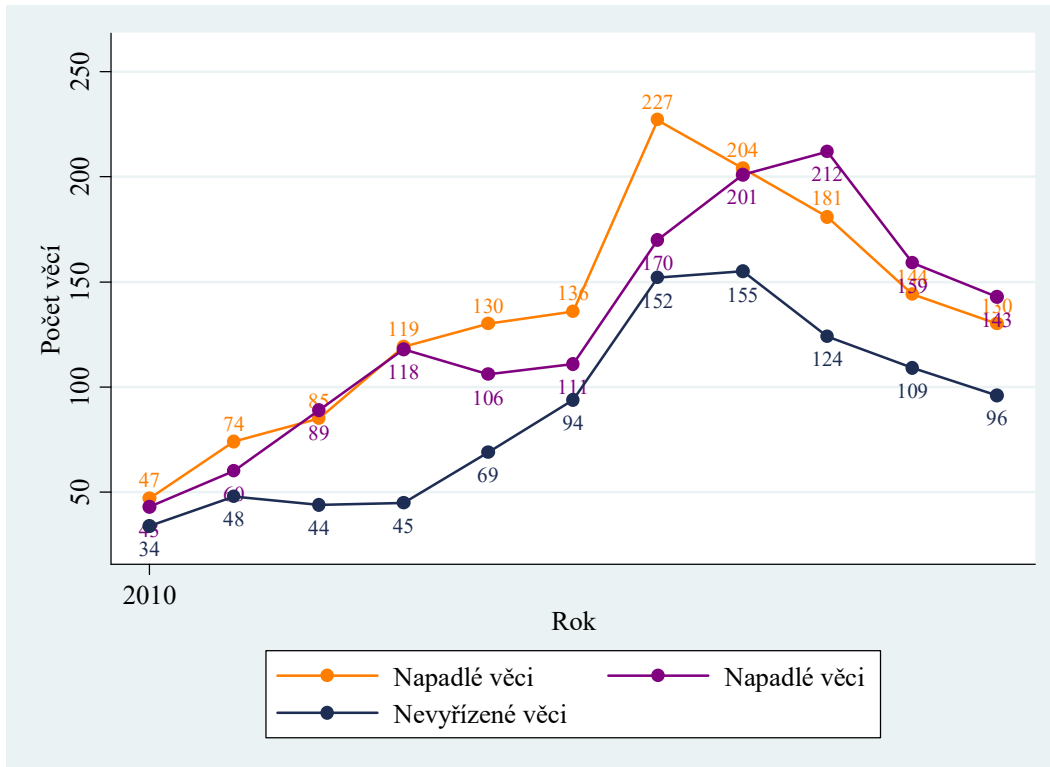
Oproti agendě dovolání, především dovolání v občanskoprávních a obchodních věcech, je tato agenda velmi malá. Z toho také plyne velká variabilita. U takto malých čísel je možné, aby se v jeden rok „sešlo“ větší množství pravomocných rozhodnutí, proti kterým ministr spravedlnosti považuje za vhodné podat stížnost pro porušení zákona. V absolutních číslech se ale jedná o změny malé. Určité změny mohou také plynout ze střídání ministrů spravedlnosti, kteří mohou klást větší či menší důraz na určitou problematiku. Jak je z grafu patrné, jedná se o agendu, kterou soud vyřizuje bez jakýchkoliv problémů.

5.5 Insolvenční agenda

Jedná se o rejstřík NSČR – věci předložené soudu k rozhodnutí v insolvenčním řízení (dovolání, příslušnost soudů a vyloučení soudců v insolvenčním řízení). Rejstřík spadá pod civilní úsek Nejvyššího soudu, tedy občanskoprávní a obchodní kolegium.

5.5.1 Vyřizování věcí

Graf 108: NS – vyřizování insolvenční dovolací agendy v letech 2010–2020

Agenda je velmi malá, ale až do roku 2016 postupně rostla. V roce 2017 poprvé došlo k poklesu v počtu napadlých věcí, který pokračoval i v roce 2018. Růst a následný pokles nápadu v letech 2017 až 2020 plyne především z obdobného vývoje ve vyřizování druhoinstanční insolvenční agendy u vrchních soudů (graf 95).

6 Nejvyšší správní soud

Do pravomoci Nejvyššího správního soudu (NSS) ČR, který sídlí v Brně, spadá několik druhů rozhodování, například rozhodování ve věcech volebních, rozhodování ve věcech politických stran a hnutí (rozpuštění, pozastavení nebo znovuoobnovení jejich činnosti) nebo řízení ve věcech kárné odpovědnosti soudců, státních zástupců a exekutorů. Tato zpráva se soustředí výhradně na soudy a soudce, proto jsou v této zprávě zachycena data o kárném řízení pouze ve věcech soudců.

Zdaleka nejrozsáhlejší agendou NSS je ale rozhodování o kasačních stížnostech. Do agendy kasačních stížností spadá velké množství rejstříků: Azs, Ads, Afs, As, Ans, Aps, A, Aos a Ars. Do některých z těchto rejstříků se již nezapisují nové věci. Věci spadají do jednotlivých rejstříků v závislosti na prvostupňové agendě, do níž směřuje kasační stížnost (finanční, azylová apod.).

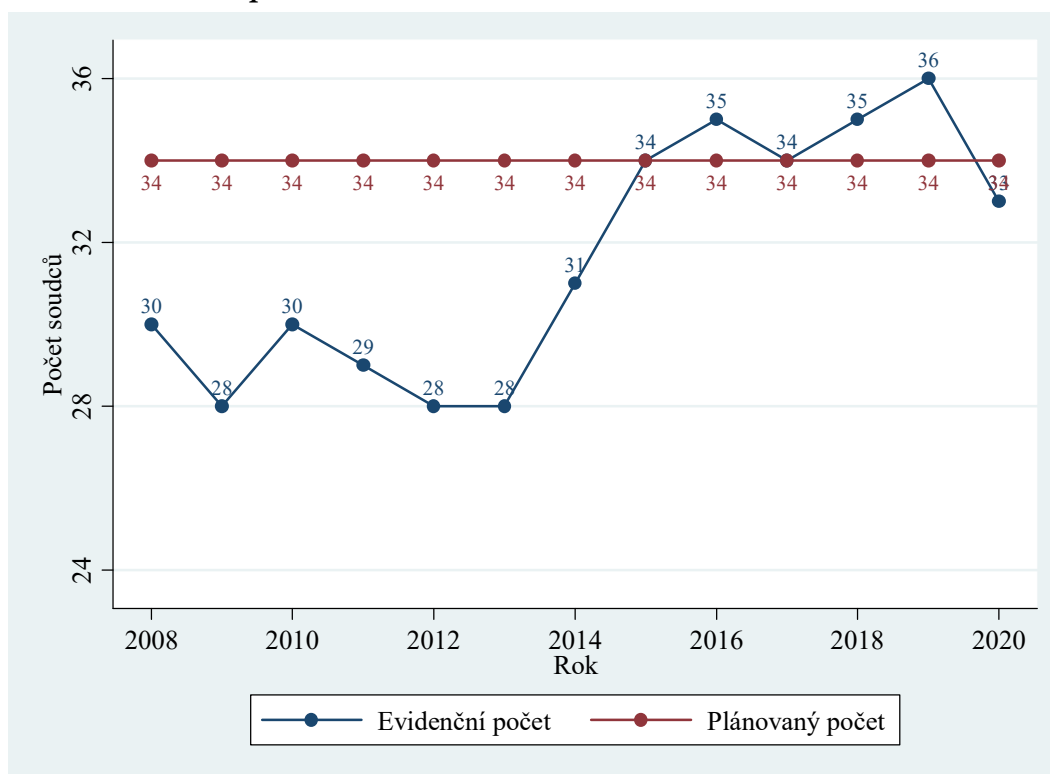
Stejně jako u NS i u NSS zachycuje tato zpráva méně ukazatelů než u ostatních soudů. Důvody jsou stejné: délka řízení nebo další statistické ukazatele nejsou k dispozici a soud je pouze jeden a není ho tedy s čím statisticky srovnávat.

6.1 Personál

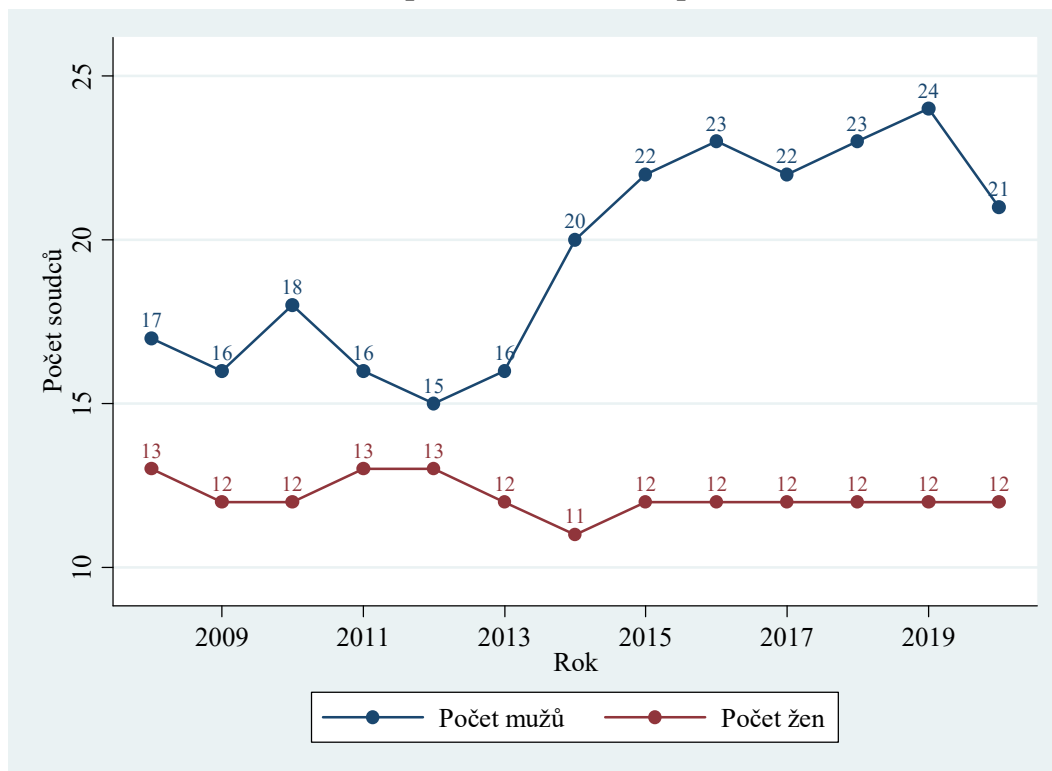
6.1.1 Soudci

Plánovaný počet soudců je neměnný, ale v evidenčním počtu došlo k určitým změnám. V dřívějších letech se jednalo jen o malé výkyvy, v letech 2013 až 2015 však došlo k citelnému posílení soudu a evidenční počet soudců byl od roku 2015 stejně vysoký jako plánovaný počet soudců nebo vyšší. K 1. 1. 2019 činil 36 soudců, což je nejvyšší číslo za sledované období. K 1.1.2020 počet mírně klesl a byl o jednoho soudce nižší než plánovaný počet.

Graf 109: NSS – počet soudců v letech 2008–2020

Graf 110: NSS – evidenční počet soudců dle pohlaví v letech 2008–2020

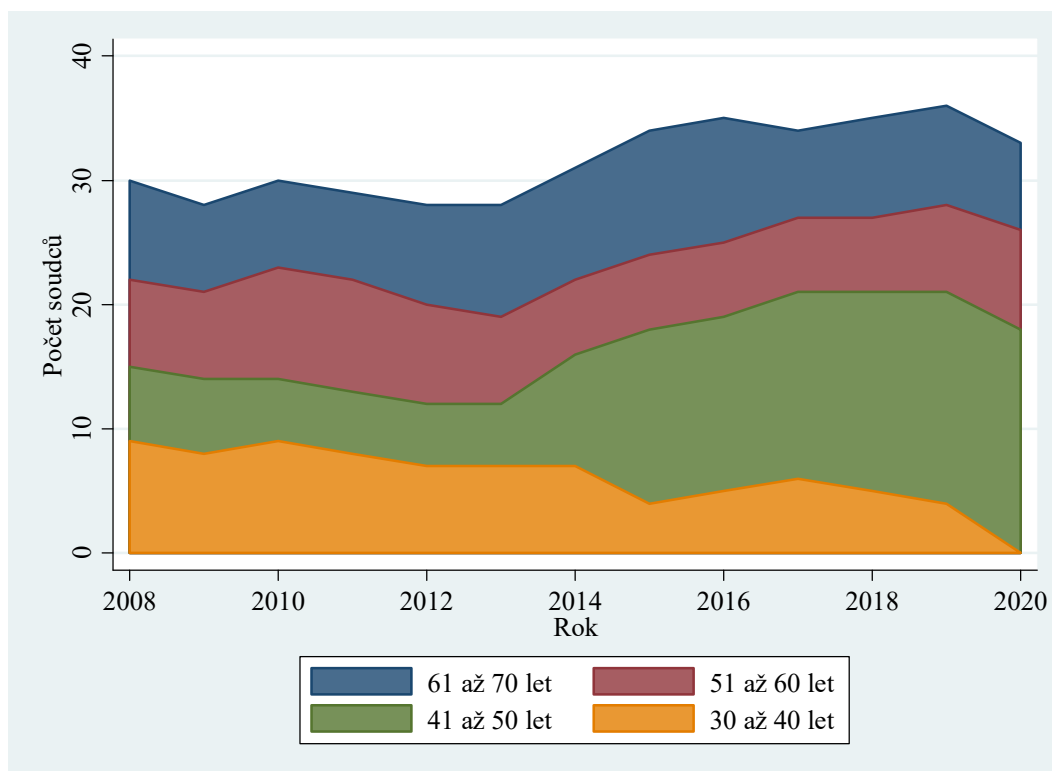
V grafu výše vidíme, že v posledních letech se mění počet mužů, kteří u soudu působí. Počet žen zůstává stabilní. U NSS je v současnosti podíl žen mezi soudci 36 %, tedy více než u NS, ale méně než u soudů nižších stupňů.

V dalším grafu je zobrazen stejně jako u ostatních článků soudní soustavy vývoj ve věkové struktuře soudců. Zajímavým poznatkem je, že soudci u NSS jsou výrazně mladší nejen než soudci u Nejvyššího soudu a u vrchních soudů, ale dokonce také než soudci u soudů krajských.

Dáme-li údaje ze všech tří grafů dohromady, zjistíme, že soudci, o které byl v letech 2013 až 2015 soud posílen, byli muži ve věku 41 až 50 let.

V grafu níže také vidíme, že i u NSS nyní již nepůsobí žádní soudci ve věku do 40 let, neboť se posunuli do vyšší věkové skupiny.

Graf 111: NSS – věková struktura soudců v letech 2008–2020

6.1.2 Zaměstnanci ve výkonu

U NSS je stejně jako u NS s výjimkou asistentů soudců malé množství zaměstnanců ve výkonu. Na jednoho soudce připadají téměř dva asistenti. Personální počty opět plynou ze zvláštní povahy agendy u NSS. Ve srovnání s rokem 2019 u soudu ubyl jeden protokolující úředník, jinak počty zůstaly stejné.

Tabulka 85: NSS – počet zaměstnanců ve výkonu

Soud	Počet osob
Asistent	61
Vedoucí kanceláře	11
Protokolující úředník	2
Zapisovatelka	20
Celkem ČR	94

6.2 Řízení o kasačních stížnostech

Rejstříky spadající do této agendy jsou popsány v úvodu této části.

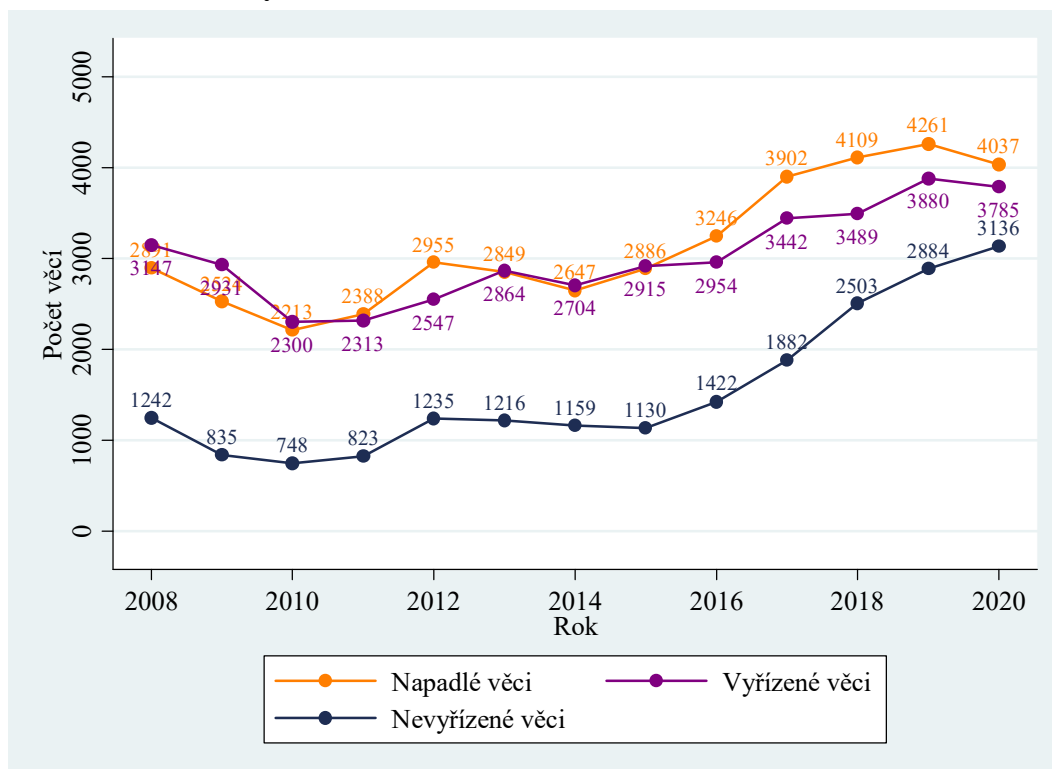
6.2.1 Vyřizování věcí

Srovnání nápadu v agendě kasačních stížností a počtu vyřízených věcí u krajských soudů ve správní agendě ukazuje, že průběh obou časových řad vykazuje značnou, i když ne úplnou podobnost. Můžeme tedy logicky dovodit, že nápad u NSS se odvíjí především od počtu pravomocně vyřízených věcí u krajských soudů.

V posledních letech pozorujeme stálý a zvětšující se růst v nápadu. V letech 2016–2018 tak soud nebyl schopen vyřídit svůj nápad, který výrazně převýšil počet vyřízených věcí, což logicky vyústilo v rychlý růst počtu nevyřízených věcí. V roce 2018 nárůst příchozích věcí zpomalil, ale nezastavil se. Počet příchozích věcí tak výrazně převýšil počet věcí vyřízených, a došlo tak k růstu v počtu nevyřízených věcí. Tento růst plyne z růstu nápadu a počtu vyřízených věcí v první instanci. Obdobný závěr platí i pro rok 2019 s tím, že došlo k výraznému růstu v počtu vyřízených věcí a rozdíl mezi věcmi příchozími a vyřízenými se tak zmenšil.

Zároveň je třeba upozornit na to, že v roce 2019 došlo v prvostupňovém řízení k poklesu v počtu příchozích věcí. Počet vyřízených věcí ovšem stoupl, a tak narostl i počet napadlých kasačních stížností. V roce 2020 počet napadlých věcí konečně začal klesat. Jedná se jen o mírný pokles, který ale i tak představuje změnu trendu. Vzhledem k vývoji prvostupňové agendy lze očekávat i do budoucna další pokles. Počet nevyřízených věcí ale stále roste, soud má tedy stále problémy vyřizovat nápad.

Graf 112: NSS – vyřizování kasačních věcí v letech 2008–2020

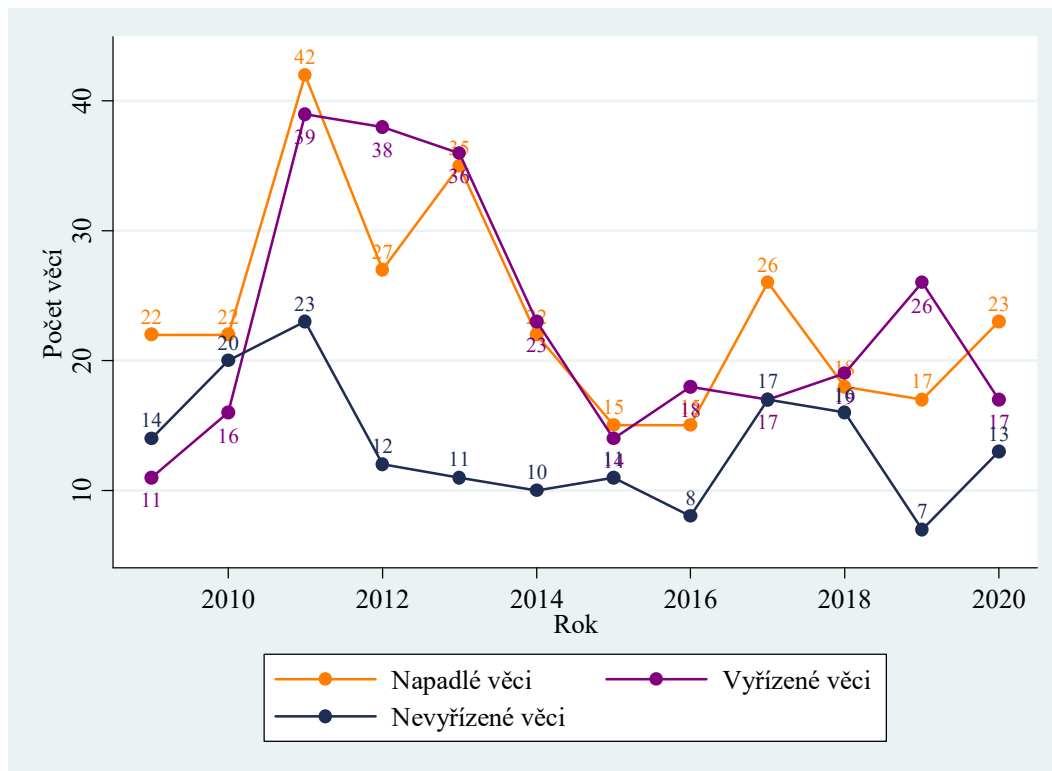

6.3 Řízení ve věcech soudců

Jedná se o řízení ve věcech kárné odpovědnosti soudců a ve věcech nezpůsobilosti soudce podle § 91 zákona o soudech a soudcích. Věci jsou zapisovány do rejstříku Kss.

6.3.1 Vyřizování věcí

Graf 113: NSS – vyřizování řízení ve věcech soudců v letech 2008–2020

Oproti agendě kasačních stížností je tato agenda velmi malá. Z toho také plyne velká variabilita. U takto malých čísel je možné, aby se v jeden rok „sešlo“ větší množství podaných kárných žalob, případně návrhů na zahájení řízení o způsobilosti soudce. V absolutních číslech se ale jedná o změny malé. V roce 2018 bylo z 18 vyřizovaných věcí 10 soudců uznáno vinnými. V roce 2019 to bylo 20 soudců z 26 a v roce 2020 10 soudců ze 17.

7 Shrnutí a mezinárodní srovnání

Předchozích šest částí Výroční statistické zprávy za rok 2020 se zabývá množstvím statistik pro všechny články soudní soustavy. V první kapitole této části pro lepší přehled v krátkosti shrneme data týkající se rychlosti soudů a jejich zatíženosti. Jedná se pouze o krátký přehled, daleko více detailů je pak v jednotlivých částech zprávy. Ve druhé kapitole jsou pak krátce české soudy srovnány se soudy v jiných evropských zemích.

7.1 Shrnutí

Okresní soudy

Počet soudců je u OS dlouhodobě stabilní. Nemění se ani velikost úseků, ani zastoupení dle pohlaví.

V civilní agendě došlo od roku 2013 (kdy asi byla situace nejhorší) k výraznému zlepšení. Došlo k razantnímu snížení v délkách řízení, dispozičním čase a počtech nevyřízených věcí a nedodělků. Problémy plynuly z velké variability mezi soudy. Mnoho soudů problémy nemělo, ale soudy v Jihomoravském kraji a především v Severočeském kraji, vykazovaly značné problémy. Od roku 2013 se také velmi snížil nápad, což soudům samozřejmě pomohlo. Stále je ale co zlepšovat, neboť mezi soudy jsou pořád nemalé rozdíly.

Agenda elektronického platebního rozkazu byla vždy z hlediska délek řízení a vyřizování soudy jednoduchá a bezproblémová. Veškeré ukazatele jsou více či méně stabilní.

V trestní agendě došlo rovněž ke zlepšení, i když méně patrnému než v agendě civilní. Délky řízení jsou celorepublikově stabilní, ale došlo ke snížení variability. Opět se tedy zlepšily některé problematické soudy. V počtu přichozích a nevyřízených věcí je patrný klesající trend od roku 2014. Nicméně v trestní agendě jsou soudy, které stále vykazují problémy, a situace se tam příliš nezlepšuje. Je také třeba zmínit velký nárůst v počtu uložených peněžitých trestů v posledních letech.

V opatrovnické agendě byla situace až do roku 2013 stabilní. V roce 2014 však nabyl účinnosti nový občanský zákoník (zákon č. 89/2012 Sb.), což vedlo k růstu nápadu, délek řízení a počtu nevyřízených věcí. Od roku 2016 se pak počty nevyřízených začaly vracet do stavu před nabytím účinnosti zákona č. 89/2012 Sb. Délky řízení začaly klesat o rok později. Nápad zřejmě již trvale zůstane vyšší.

Celkově lze říct, že se situace u okresních soudů (z hlediska délek řízení a zatíženosti soudů) za posledních 7 let výrazně zlepšila, především pak v Severočeském kraji. Stále jsou ale soudy, které mají potíže s vyřizováním agend a je stále prostor pro zlepšení.

Je také třeba zmínit vliv pandemie COVID-19. Tato pandemie a s ní související opatření měla rovněž dopad na okresní soudy. Ve většině agend došlo k výraznému poklesu v nápadu. Pandemie také soudům ztížila práci, nicméně do statistik vyřizování věcí a délek řízení se to příliš nepromítlo, snad s výjimkou rejstříku C.

Krajské soudy

Počet soudců je u KS dlouhodobě stabilní. Nemění se ani velikost úseků, ale stoupá podíl mužů mezi soudci. Soudy mají dlouhodobě nižší evidenční počet soudců, než je plán.

V prvostupňové civilní a obchodní agendě velmi prudce klesl nápad, což se projevilo poklesem počtu nevyřízených věcí. To lze označit za pozitivní zprávu. Pokles se ale nepromítl do délek řízení především kvůli tomu, že je velká část věcí přerušena z důvodu rozhodnutí o úpadku

či konkursu. Přerušené věci se promítají do statistik a dochází tak ke zvýšení vykázaných délek řízení.

V civilní odvolací agendě došlo rovněž k poklesu v nápadu, což plyne z poklesu v nápadu u okresních soudů. To vyústilo v pokles počtu nevyřízených věcí. Délky řízení jsou zde nicméně stabilní. Jsou také poměrně nízké a v porovnání s prvostupňovou agendou. Tuto agendu lze označit za celkem bezproblémovou, byť jsou i zde přítomny určité rozdíly mezi soudy. V roce 2020 vzrostla délka řízení a počet nevyřízených věcí, což může souviset s pandemií onemocnění COVID-19.

Statistické sledování prvostupňové trestní agendy ztěžuje to, že se jedná o malou agendu z hlediska počtu věcí, což znamená malý počet pozorování, a tedy velkou variabilitu dat. Některé soudy vykazují v této agendě určité problémy, dlouhodobě ale lze situaci označit za stabilní, i když s určitými výkyvy. Je třeba přiznat, že se zde situace ze statistického hlediska nevylepší.

Trestní odvolací agenda je z dlouhodobého hlediska bezproblémová – nízké délky řízení a DT (disposition time), málo nevyřízených věcí a nevelké rozdíly mezi soudy. V roce 2020 výrazně klesl nápad kvůli pandemii onemocnění COVID-19.

Správní agenda je ze statistického hlediska rozhodně nejproblematictější agendou krajských soudů. Dlouhodobě se jedná o vysoké délky řízení a disposition time i velké množství nevyřízených věcí na soudce. Až do roku 2018 prudce rostl nápad a počet nevyřízených věcí. V letech 2019 a 2020 obojí razantně kleslo, což znamená, že situace se začíná zlepšovat. Rovněž pomohlo posílení správních úseků krajských soudů. Stále se ale jedná o velmi problematickou agendu, zvláště u některých soudů.

Statistiky o insolvenční agendě jsou silně ovlivněny jejím charakterem a tím, že je relativně nová. Data ukazují, že soudy nemají problémy s rozhodováním o úpadku. Vyřizování věcí a délky řízení pak plynou z charakteru agendy a soud na ně má jen omezený vliv. Až do roku 2013 nápad vykazoval jasný stoupající trend, pak začal klesat. Počet vyřízených věcí ho s několikaletým zpožděním následoval. Vývoj v agendě je také silně ovlivněn četnými novelizacemi insolvenčního zákona.

Incidenční spory jsou vyvolány insolvenčním řízením a projednávány v jeho rámci. Proto vývoj příchozích věcí s určitým zpožděním sleduje vývoj příchozích věcí v insolvenční agendě. Vysoké délky řízení, nemalý disposition time a značné množství nevyřízených věcí ukazuje, že se jedná o náročnou agendu. Dobré znamení je to, že většina ukazatelů v posledních letech alespoň mírně poklesla. Stále se ale jedná o nelehkou agendu, a zvláště některé soudy vykazují určité problémy s jejím vyřizováním. Většina ukazatelů rovněž vykazuje velkou variabilitu.

Zatímco u okresních soudů je možné učinit závěr, že dochází ke zlepšení, u krajských soudů je situace složitější. V některých agendách klesá nápad a dochází tak k mírnému zlepšení (civilní odvolací a prvostupňová agenda), někde je situace dlouhodobě bezproblémová (trestní odvolací agenda), jinde je situace stabilní, ale vykazuje určité problémy (trestní prvostupňová agenda). V další agendě (insolvenční) je značná část statistických hodnot ovlivněna podstatou agendy. Jsou pak i agendy, kde rozhodně data ukazují problémy (částečně incidenční spory, ale především správní agenda).

Vrchní soudy

VS v Praze je více než dvakrát větší než VS v Olomouci. Počet soudců, podíl soudkyň a velikost úseků se u obou soudů v průběhu let mírně mění.

V civilní odvolací agendě je nemalý rozdíl mezi oběma soudy. VS Olomouc má výrazně lepší statistiky (nevyřízené věci na soudce, disposition time, délky řízení). U obou soudů prudce klesá počet příchozích věcí, což vede ke snížení počtu nevyřízených věcí. Délky řízení nicméně neklesají. Celkově lze shrnout, že situace u VS v Olomouci je dobrá, u VS v Praze horší, ale díky snižování nápadu se postupně zlepšuje.

V trestní odvolací agendě je situace vyrovnanější. Z dlouhodobého hlediska soudy vykazují velmi vyrovnané statistiky.

V insolvenční agendě II. stupně mají časové řady příchozích, vyřízených i nevyřízených věcí tvar obráceného U, nyní tedy klesají. V současné době jsou na tom oba soudy poměrně dobře, a to díky poklesu v počtu napadlých věcí.

V incidenčních sporech II. stupně si lépe vede VS v Olomouci, který vykazuje nižší délky řízení, menší disposition time i méně nevyřízených věcí na soudce.

Nejvyšší soud

U Nejvyššího soudu došlo v roce 2019 k navýšení plánovaného počtu soudců a v roce 2020 pak vzrostl i evidenční počet soudců, a to především na civilním úseku, který bylo třeba posílit. Civilní dovolovací agenda a trestní dovolovací agenda jsou nejvýznamnější a největší agendy Nejvyššího soudu.

Nápad civilní dovolací agendy se v průběhu let poměrně zásadně měnil. Velmi vysoký byl v letech 2008 a 2009. V tuto dobu soud také vykazoval velmi vysoké počty nevyřízených věcí. Následně došlo k poklesu nápadu i nevyřízených věcí. V letech 2013 až 2017 ale nápad opět rostl. Tentokrát soud zvládl zvýšený nápor a počet nevyřízených věcí se nezvětšoval. Od roku 2018 nápad rychle klesá a díky tomu klesá i počet nevyřízených věcí, který je nyní nejnižší za sledované období 2008 až 2020.

Situace v trestní dovolací agendě je mnohem stabilnější. Nápad i počet vyřízených věcí se až na výjimky pohybuje mezi 1 450 a 1 700 věcí ročně. Počet nevyřízených věcí se pak pohybuje (opět až na výjimky) mezi 150 a 200.

Nejvyšší správní soud

V letech 2013 až 2015 došlo k nárůstu v počtu soudců, od té doby je počet soudců víceméně stabilní.

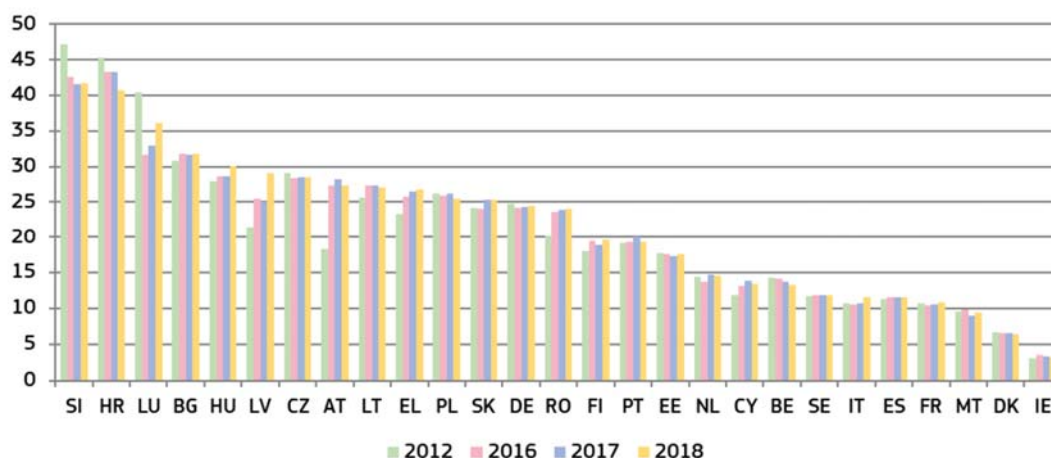
Nejvýznamnější agendou NSS je agenda řízení o kasačních stížnostech. V této agendě se bohužel projevuje trend, který pozorujeme ve správním soudnictví u krajských soudů. Od roku 2014 až do roku 2019 rostl nápad. Soud sice zvládl zvyšovat počet vyřízených věcí, ale nápad počet vyřízených věcí stále převyšoval. To potvrzuje, že ze statistického hlediska je správní soudnictví je nejproblematičtější. Rok 2020 ale naznačuje zlepšení, neboť nápad u krajských soudů již dva roky klesá a v roce 2020 mírně klesl i nápad u NSS.

7.2 Mezinárodní srovnání v netrestní agendě

Srovnání (nejen statistické) mezi státy je předmětem zájmu už dlouho dobu, a to velmi často na úrovni Evropské unie. Poměrně častá jsou srovnání kriminality, kde je z našeho pohledu zajímavé především srovnání počtu odsouzených v přepočtu na obyvatele. Zájem je hlavně o data o drogových trestných činech či o obchodování s lidmi (například [zde](#)). Tato zpráva se ale zaměřuje na personální data a hlavně na data o vyřizování věcí a výkonu soudní soustavy. Pro anglicky mluvící zájemce rozhodně můžeme doporučit velmi rozsáhlou zprávu CEPEJ¹² nazvanou „Efficiency and Quality of Justice in Europe: 2020 Report“¹³. Zpráva na více než 100 stranách srovnává rozpočty, personální zabezpečení, kvalitu či výkon soudních soustav členských států.

My si v této zprávě dovolíme využít data z jiné zprávy, kterou je tzv. EU Justice Scoreboard (Srovnávací přehled EU o soudnictví za rok 2020)¹⁴. Tento dokument srovnává justiční systémy členských států EU. Zabývá se pouze netrestními agendami. Vychází z různých zdrojů včetně výše uvedeného reportu CEPEJ. Níže uvádíme několik vybraných grafů ze zprávy EU Scoreboard kombinovaných se zprávou CEPEJ. Před uvedením statistik je na místě podotknout, že každý stát je unikátní, liší se jejich justiční systémy i způsob vykazování dat. To je třeba brát při interpretaci dat v úvahu. Seznam použitých zkratk zemí je uveden na konci této kapitoly.

Graf 114: Počet soudců na 100 000 obyvatel

Zdroj: Evropská komise, Srovnávací přehled EU o soudnictví za rok 2020, str. 38

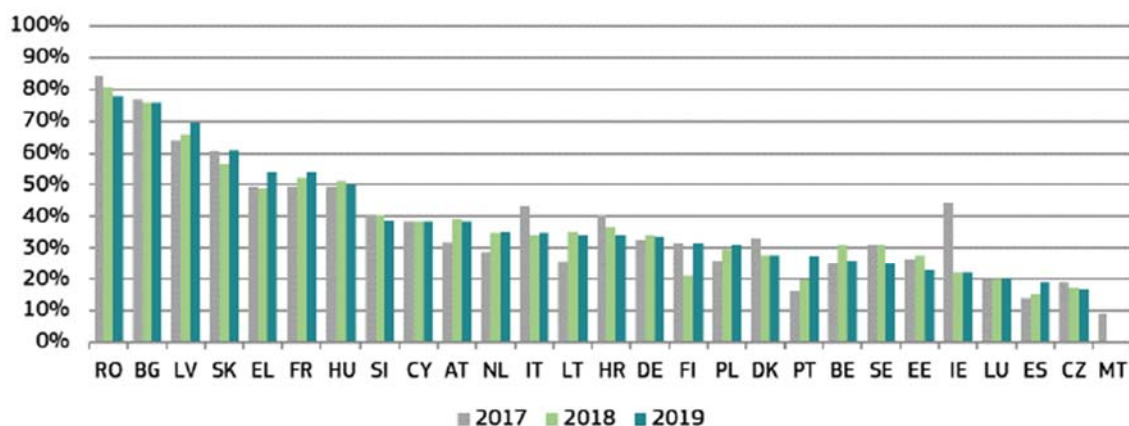
Jak je vidět z grafu, počet soudců na 100 000 obyvatel se v roce 2018 pohyboval v zemích EU mezi 3 až 42 soudci (v ČR 28,4 vs. průměr za celou EU 22,4 soudce / 100 tis. obyv.). Dále snadno zjistíme, že v čase se počty soudců v jednotlivých zemích příliš nemění. Zajímavé by také mohlo být srovnání počtu soudců na 100 000 obyvatel s velikostí země (počtem obyvatel země) nebo s geografickou polohou v rámci EU (směr severozápad – jihovýchod), taková zkoumání však nejsou předmětem této zprávy.

¹² Komise pro efektivitu justice Rady Evropy.

¹³ Lze najít [zde](#), navštíveno dne 21. 4. 2021.

¹⁴ Lze najít [zde](#), dokument je publikován i v češtině, navštíveno dne 21. 4. 2021.

Graf 115: Podíl žen mezi soudci nejvyšších soudů

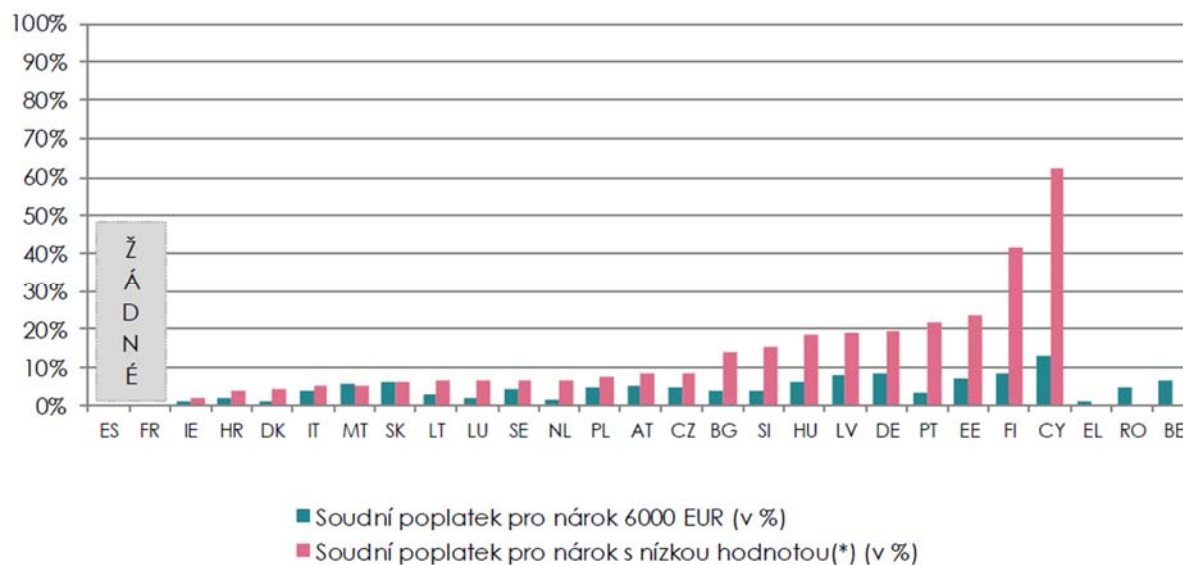
(*) Seřazeno podle údajů za rok 2019, od nejvyššího po nejnižší.

Zdroj: Evropská komise, Srovnávací přehled EU o soudnictví za rok 2020, str. 38

Srovnávací přehled EU bohužel neuvádí podíl žen mezi soudci nižších instancí nebo celkový podíl žen mezi všemi soudci. Graf však ukazuje, že podíl žen mezi soudci Nejvyššího soudu ČR je nízký nejen v porovnání s českými soudy nižší instance, ale i ve srovnání se státy EU.

Počet soudců je jedním (nikoliv však jediným) z ukazatelů dostupnosti spravedlnosti pro občany dané země. Dalším je například výše soudních poplatků. Níže uvádíme mezinárodní srovnání výše soudních poplatků uvedené jako podíl hodnoty nároku. Činí-li například na grafu níže soudní poplatek 10 % z hodnoty nároku ve výši 6 000 EUR, musí spotřebitel za zahájení soudního řízení uhradit soudní poplatek ve výši 600 EUR. Nárok nízké hodnoty vychází z prahové hodnoty Eurostatu pro chudobu pro jednotlivé členské státy.

Graf 116: EU – Soudní poplatek za zahájení řízení v konkrétní spotřebitelské věci, 2019

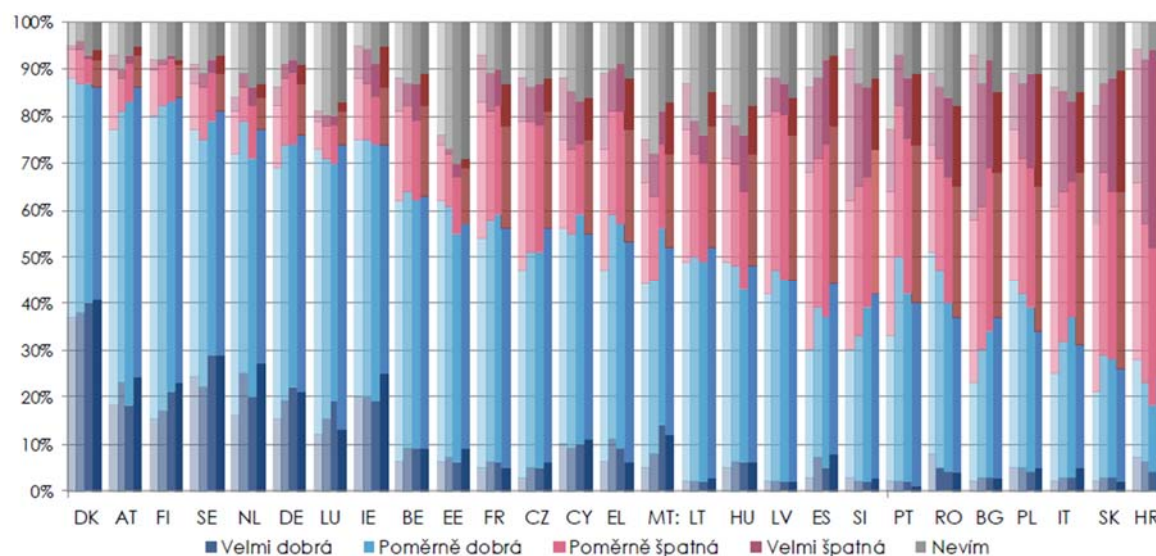

Zdroj: Evropská komise, Srovnávací přehled EU o soudnictví za rok 2020, str. 28

(*) „Nárokem nízké hodnoty“ se rozumí nárok, který odpovídá prahové hodnotě Eurostatu pro chudobu u jedné osoby v jednotlivých členských státech převedené na měsíční příjem (např. v roce 2019 byla tato hodnota v rozmezí od 164 EUR v RO do 1,804 EUR v LU).

Vedle dostupnosti spravedlnosti pro občany je neméně důležité, zda daná země svým občanům zajišťuje také účinnou soudní ochranu. Jak občané dané země vnímají nezávislost svých soudů a soudců je vidět na grafu níže.

Graf 117: EU – Vnímaná nezávislost soudů a soudců ze strany veřejnosti, 2016–2020

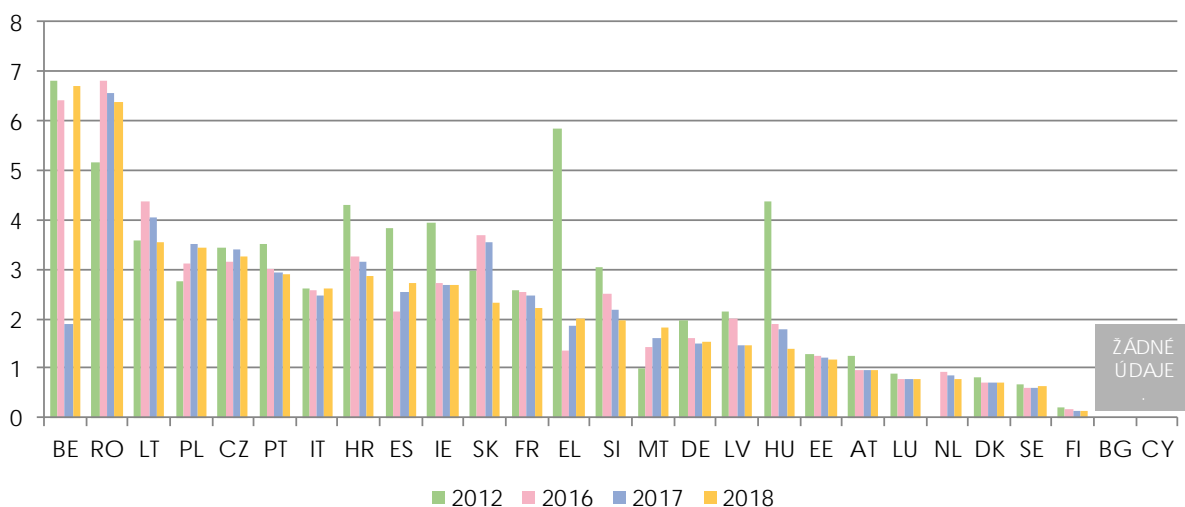
Zdroj: Evropská komise, Srovnávací přehled EU o soudnictví za rok 2020, str. 48

Členské státy jsou seřazeny podle procenta respondentů, kteří uvedli, že nezávislost soudů a soudců je velmi dobrá nebo poměrně dobrá (tedy celkově dobrá).

Zajímavé může být zjištění, že podnikatelé vnímají nezávislost českých soudů relativně hůře než občané (ČR obsadila v hodnocení občany 12. místo a v hodnocení podnikateli 19. místo mezi 27 srovnávanými státy EU). Přehled vnímání nezávislosti justice ze strany podnikatelů je dostupný ve stejném zdroji jako ze strany spotřebitelů, v této zprávě jej ale neuvádíme.

Efektivnost systému soudnictví je vedle dostupnosti a nezávislosti dalším důležitým ukazatelem jeho účinnosti. Nápad sporných občanských a obchodních věcí a jeho vývoj se mezi členskými státy EU značně liší, jak je vidět z následujícího grafu, a o to větší pozornost musí být věnována jejich efektivnímu vyřízení (výkonnosti jednotlivých soudních systémů).

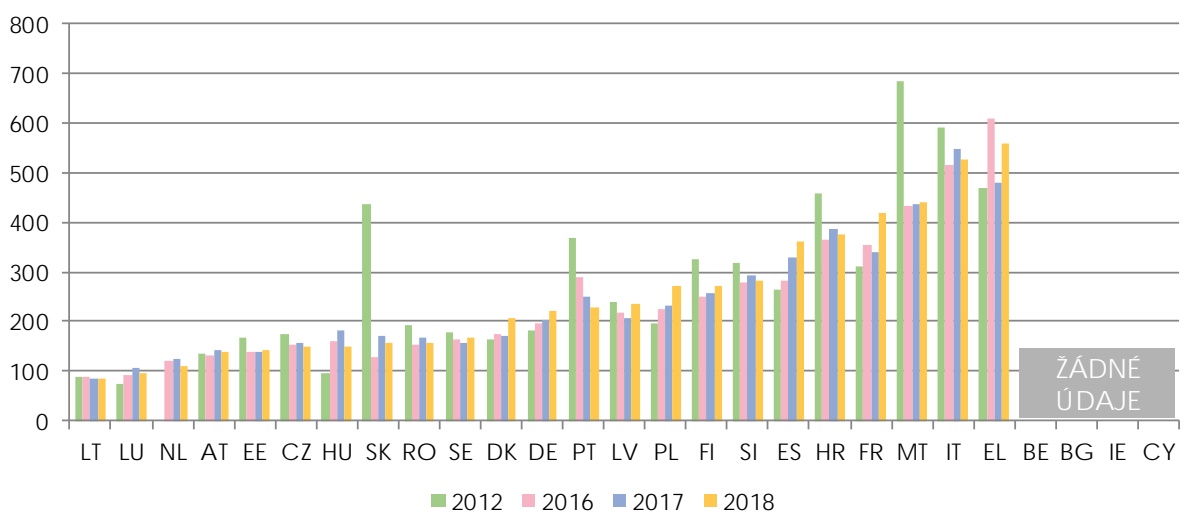
Graf 118: EU – počet přicházejících sporných občanských a obchodních věcí na 100 obyvatel, 2012 – 2018

Zdroj: Evropská komise, Srovnávací přehled EU o soudnictví za rok 2020, str. 10

V grafu 118 vidíme, že ČR má pátý nejvyšší počet příchozích věcí na 100 obyvatel v rámci EU a že počet příchozích věcí je poměrně stabilní. Nejvíce příchozích věcí má Belgie (na grafu je vidět strmý pokles v roce 2017) a zdaleka nejméně má Finsko.

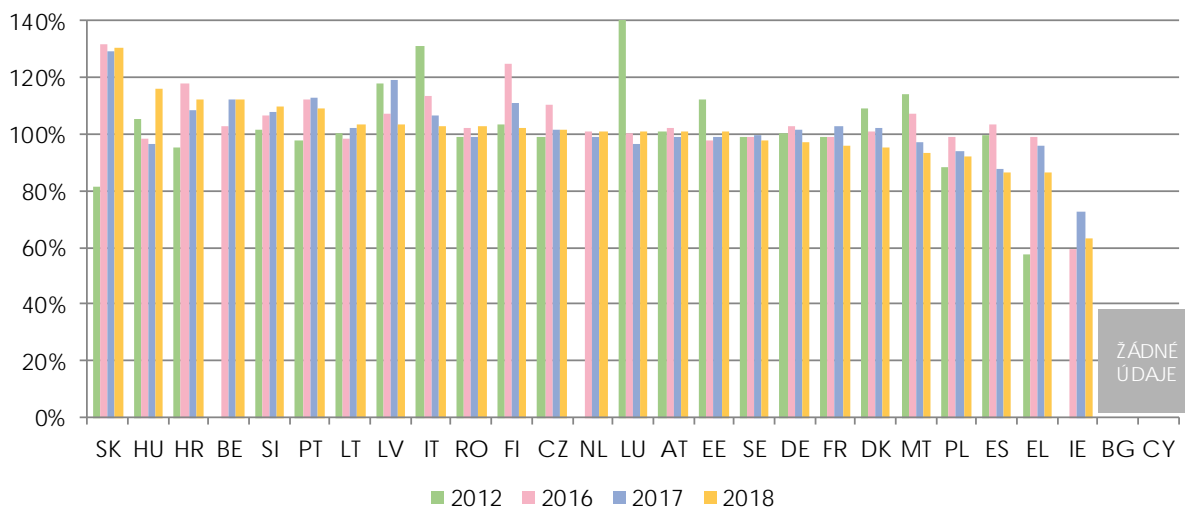
Graf 119: EU – disposition time sporných obč. a obchodních věcí, 2012–2018

Zdroj: Evropská komise, Srovnávací přehled EU o soudnictví za rok 2020, str. 12

Výkonnost srovnává CEPEJ pomocí dispozičního času. V grafu vidíme, že ČR si v tomto ohledu vede velice dobře a umístila se na 6. místě z 23 států, které poskytly data. Při srovnání dat za rok 2018 je první Litva, poslední Řecko.

Graf 120: EU – míra vyřizování sporných obč. a obchodních věcí, 2012–2018

Zdroj: Evropská komise, Srovnávací přehled EU o soudnictví za rok 2020, str. 14

Dalším sledovaným ukazatelem je míra vyřizování. Tu má logicky mnoho států (včetně ČR) kolem 100 %. ČR se umístila na 12. místě, první je Slovensko; takto vysoká míra vyřizování může značit, že Slovensko mělo dříve velké množství nedodělků a nyní se jich úspěšně zbavuje. Poslední je Irsko.

Jako ukázkou jsme v naší Výroční statistické zprávě uvedli data týkající se sporných občanských a obchodních věcí, protože se jedná o důležitou agendu a je celkem dobře srovnatelná mezi státy. V EU Justice Scoreboard jsou však také statistiky týkající se správního soudnictví, ve kterých si ČR vede citelně hůře, což není překvapivé při pohledu na data týkající se správního soudnictví. EU Justice Scoreboard obsahuje i další data týkající se občanskoprávních, obchodních, správních a ostatních věcí. U těchto dat ale velmi záleží, co a jak daný stát vykazuje a je zde tak největší riziko, že vykázaná data jsou alespoň částečně ovlivněna způsobem vykazování.

Vidíme tedy, že ČR je v rámci EU zemí, kde je spravedlnost dobře dostupná (průměr v rámci EU), svým občanům zajišťuje účinnou soudní ochranu a při vyřizování občanských a obchodních věcí je výkonná. Občané relativně často podávají žaloby (počet příchozích věcí na 100 obyvatel) a české soudy vyřizují tuto agendu v rámci EU poměrně dobře.

EU Justice Scoreboard obsahuje mnoho dalších dat, z nichž mimo jiné vyplývá, že ve vyřizování správních věcí je ČR v rámci EU podprůměrná, má silně nadprůměrný počet soudců na 100 000 obyvatel, nevede si dobře v dostupnosti on-line informací o systému soudnictví pro veřejnost, nebo že soudní poplatek za zahájení soudního řízení v konkrétní spotřebitelské věci je v ČR v rámci EU víceméně průměrný.

Na závěr uvádíme seznam zkratk zemí používaných v mezinárodním srovnání:

AT Rakousko
BE Belgie
BG Bulharsko
CY Kypř
CZ Česká republika
DE Německo
DK Dánsko
EE Estonsko
EL Řecko
ES Španělsko
IS Island
ME Černá Hora

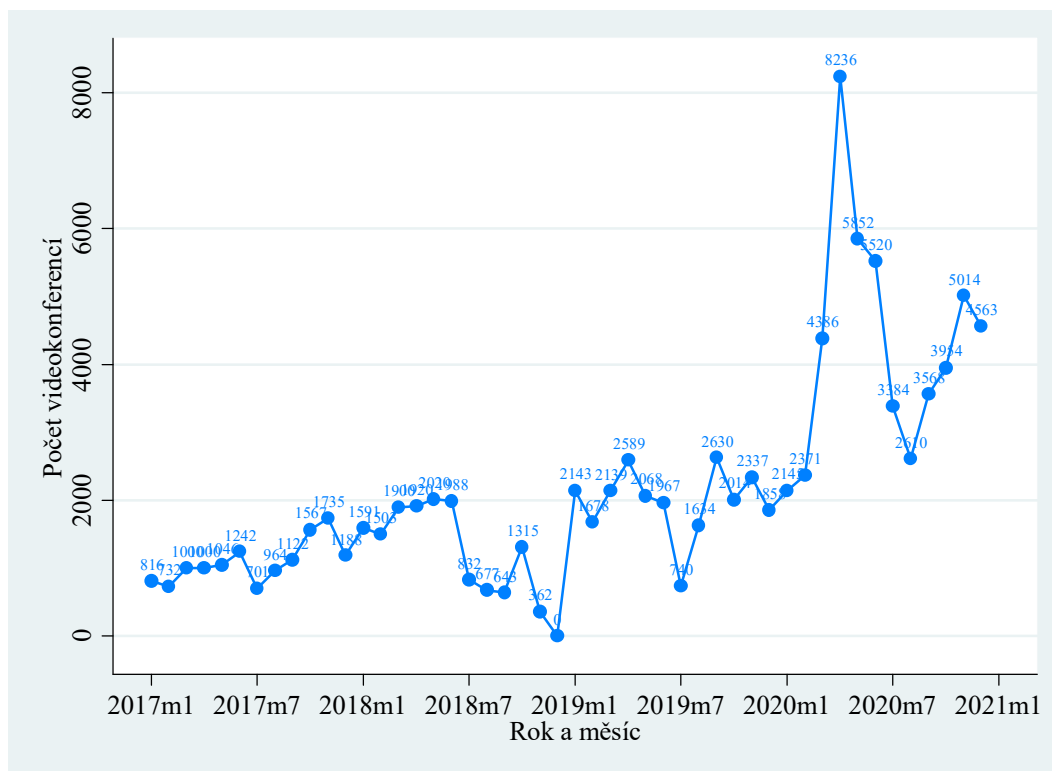
MK Severní Makedonie
RS Srbsko
TR Turecko
CH Švýcarsko
NO Norsko
FI Finsko
FR Francie
HR Chorvatsko
HU Maďarsko
IE Irsko
IT Itálie
LT Litva

LU Lucembursko
LV Lotyšsko
MT Malta
NL Nizozemsko
PL Polsko
PT Portugalsko
RO Rumunsko
SE Švédsko
SI Slovensko
SK Slovinsko
UK Velká Británie

8 Jiné statistiky

Tato zpráva se téměř výhradně zabývá daty, která se týkají počtu soudců, vyřizování věcí, výkonnosti a zatíženosti soudů či se jinak dotýkají pravomocně skončených věcí. Justiční soustava, její agenda a související aspekty jsou ale velmi rozsáhlé a existuje mnoho jiných sledovaných dat. Jako příklad uvádíme statistiku, která je kvůli pandemii COVID-19 velmi aktuální, neboť se týká využití videokonferencí soudy, státními zastupitelstvími, věznicemi a dalšími institucemi v rámci justičního sektoru. Měsíční data jsou zobrazena v grafu níže.

Graf 121: Počet videokonferencí měsíčně, roky 2017 až 2020

Ohledně videokonferencí lze upozornit na několik věcí:

- Počet videokonferencí vykazoval stoupající trend, i když s určitými výchyly (druhá polovina roku 2018)
- Data za část listopadu 2018 a prosinec 2018 nejsou k dispozici.
- Zcela jasně je vidět vliv pandemie COVID-19. Během prvního nouzového stavu byl objem videokonferencí opravdu velký (duben 2020 – 8 236). Po skončení prvního nouzového stavu počet videokonferencí klesl, ale stále byl značný. Opět narostl během druhého nouzového stavu, i když ne tak radikálně jako v dubnu a květnu
- Podrobnější data ukazují, že jsou velké rozdíly mezi jednotlivými soudy

Jako další zajímavá data lze uvést počet vydaných výstupů na Czech Pointech. Z pohledu justice je zajímavé, že Czech Point umožňuje požádat o výstup z rejstříku trestů. Žádosti o výpis z rejstříku trestů roce 2020 představovaly asi 35 % ze všech žádostí na Czech Pointech¹⁵.

¹⁵ Statistiky lze najít [zde](#)

Seznam grafů

Graf 1: OS – počet soudců v letech 2008–2020	12
Graf 2: OS – evidenční počet soudců dle soudních úseků v letech 2008–2020	14
Graf 3: OS – evidenční počet soudců u jednotlivých soudů	15
Graf 4: OS – evidenční počet soudců dle pohlaví v letech 2008–2020.....	15
Graf 5: OS – věková struktura soudců v letech 2008–2020	17
Graf 6: OS – délka civilního řízení v letech 2008–2020	24
Graf 7: OS – mediánové délky civilního řízení u jednotlivých soudů	25
Graf 8: OS – krabicové grafy, mediánové délky civilního řízení.....	26
Graf 9: OS – distribuce délek civilního řízení.....	27
Graf 10: OS – vyřizování civilních věcí v letech 2008–2020	28
Graf 11: OS – měsíční nápad civilních věcí	29
Graf 12: OS – počet nevyříz. civilních věcí na úvazek u jednotlivých soudů.....	31
Graf 13: OS – disposition time civilního řízení v letech 2008–2020	33
Graf 14: OS – disposition time civilního řízení u jednotlivých soudů	34
Graf 15: OS – krabicové grafy, DT civilního řízení.....	35
Graf 16: OS – míra odvolání u jednotlivých soudů v civilním řízení	36
Graf 17: OS – míra změny rozsudku u jednotlivých soudů v civilním řízení	37
Graf 18: OS – délka civilního el. rozkazního řízení v letech 2013–2020	39
Graf 19: OS – vyřizování věcí v rejstříku EPR v letech 2013–2020.....	41
Graf 20: OS – měsíční nápad věcí v rejstříku EPR.....	42
Graf 21: OS – převedeno z rejstříku EPR v letech 2013–2020.....	43
Graf 22: OS – délka trestního řízení v letech 2008–2020	45
Graf 23: OS – mediánové délky trestního řízení u jednotlivých soudů	46
Graf 24: OS – krabicové grafy, mediánové délky trestního řízení.....	47
Graf 25: OS – distribuce délek trestního řízení	48
Graf 26: OS – vyřizování trestních věcí v letech 2008–2020.....	49
Graf 27: OS – měsíční nápad trestních věcí.....	51
Graf 28: OS – počet nevyříz. trestních věcí na úvazek u jednotlivých soudů.....	52
Graf 29: OS – disposition time trestního řízení v letech 2008–2020	53
Graf 30: OS – disposition time trestního řízení u jednotlivých soudů.....	54
Graf 31: OS – krabicové grafy, DT trestního řízení	54
Graf 32: OS – míra odvolání u jednotlivých soudů v trestním řízení	56
Graf 33: OS – míra změny rozsudku u jednotlivých soudů v trestním řízení.....	57
Graf 34: OS – podíl věcí skončených trestním příkazem v letech 2008–2020	58
Graf 35: OS – suma uložených peněžitých trestů	61
Graf 36: OS – počet a průměrná výše uložených peněžitých trestů.....	62
Graf 37: OS – míra odsouzení v letech 2008 až 2020	64
Graf 38: OS – délka řízení v opatrovnické agendě v letech 2010–2020	66
Graf 39: OS – mediánové délky opatrovnického řízení u jednotlivých soudů	68
Graf 40: OS – krabicové grafy, mediánové délky opatrovnického řízení	69
Graf 41: OS – vyřizování věcí v opatrovnické agendě v letech 2008–2020	70
Graf 42: OS – měsíční nápad opatrovnických věcí.....	71
Graf 43: OS – počet nevyříz. opatrov. věcí na úvazky soudce u jednotlivých soudů.....	72

Graf 44: OS – disposition time v opatrovnické agendě v letech 2008–2020	73
Graf 45: OS – disposition time v opatrovnické agendě u jednotlivých soudů.....	74
Graf 46: OS – průměrná výše výživného dle povinné osoby v letech 2012–2020.....	76
Graf 47: OS – podíl na příjmu povinné osoby v letech 2012–2019	77
Graf 48: OS – svěřování dítěte do péče.....	78
Graf 49: OS – věkové složení dětí v řízení o péči o nezletilé	79
Graf 50: KS – počet soudců v letech 2008–2020	85
Graf 51: KS – evidenční počet soudců dle soudních úseků v letech 2008–2020	86
Graf 52: KS – evidenční počet soudců dle pohlaví v letech 2008–2019.....	87
Graf 53: KS – věkové složení soudců v letech 2008–2020.....	88
Graf 54: KS – délka prvostupňového civilního řízení v letech 2008–2020.....	93
Graf 55: KS – vyřizování prvostupňových civilních věcí v letech 2008–2020.....	96
Graf 56: KS – vyřizování věcí v letech 2008–2020, pouze rejstřík Cm.....	96
Graf 57: KS – DT prvostupňového civilního řízení v letech 2008–2020.....	99
Graf 58: KS – délka odvolacího civilního řízení v letech 2010–2020	103
Graf 59: KS – distribuce délek odvolacího civilního řízení	105
Graf 60: KS – vyřizování odvolacích civilních věcí v letech 2008–2020	105
Graf 61: KS – DT odvolacího civilního řízení v letech 2008–2020	108
Graf 62: KS – délka prvostupňového trestního řízení v letech 2008–2020	109
Graf 63: KS – vyřizování prvostupňových trestních věcí v letech 2008–2020.....	111
Graf 64: KS – DT prvostupňového trestního řízení v letech 2008–2020	113
Graf 65: KS – délka odvolacího trestního řízení v letech 2008–2020.....	116
Graf 66: KS – distribuce délek trestního odvolacího řízení.....	117
Graf 67: KS – vyřizování odvolacích trestních věcí v letech 2008–2020.....	118
Graf 68: KS – DT odvolacího trestního řízení v letech 2008–2020.....	120
Graf 69: KS – délka správního řízení u KS v letech 2008–2020.....	122
Graf 70: KS – distribuce délek správního řízení.....	124
Graf 71: KS – vyřizování správních věcí v letech 2008–2020	125
Graf 72: KS – vývoj počtu příchozích věcí dle agend správního soudnictví	126
Graf 73: KS – DT správního řízení v letech 2008–2020.....	129
Graf 74: KS – délka insolvenčního řízení v letech 2008–2020.....	131
Graf 75: KS – délka druhé fáze insolvenčního řízení u PO v letech 2010–2020	133
Graf 76: KS – délka druhé fáze insolvenčního řízení u FO v letech 2010–2020	134
Graf 77: KS – vyřizování insolvenčních věcí v letech 2008–2020.....	135
Graf 78: KS – délka incidenčních sporů řízení v letech 2011–2020.....	139
Graf 79: KS – distribuce délek incidenčních sporů.....	140
Graf 80: KS – vyřizování incidenčních sporů v letech 2011–2020.....	141
Graf 81: KS – DT incidenčních sporů v letech 2011–2020.....	143
Graf 82: VS – počet soudců v letech 2008–2020	145
Graf 83: VS – evidenční počet soudců dle soudních úseků v letech 2008–2019.....	146
Graf 84: VS – evidenční počet soudců dle pohlaví v letech 2008–2020.....	147
Graf 85: VS Praha – věkové složení soudců v letech 2008–2020	148
Graf 86: VS Olomouc – věkové složení soudců v letech 2008–2020	149
Graf 87: VS – délka civilního odvolacího řízení u VS v letech 2010–2020	151
Graf 88: VS – distribuce délek civilního odvolacího řízení.....	152

Graf 89: VS – vyřizování odvolacích civilních věcí v letech 2008–2020	152
Graf 90: VS – DT civilního odvolacího řízení v letech 2008–2020.....	154
Graf 91: VS – délka trestního odvolacího řízení v letech 2010–2020	155
Graf 92: VS – distribuce délek trestního odvolacího řízení	156
Graf 93: VS – vyřizování odvolacích trestních věcí v letech 2008–2020.....	157
Graf 94: VS – DT trestního odvolacího řízení v letech 2008–2020	158
Graf 95: VS – vyřizování insolvenční agendy v letech 2010–2020	159
Graf 96: VS – DT v insolvenční agendě v letech 2010–2020.....	160
Graf 97: VS – délka odvolacího řízení incidenčních sporů v letech 2011–2020	161
Graf 98: VS – distribuce délek odvolacího řízení v incidenčních sporech	162
Graf 99: VS – vyřizování odvolacího řízení v incidenčních sporech.....	163
Graf 100: VS – DT odvolacího řízení v incidenčních sporech	164
Graf 101: NS – počet soudců v letech 2008–2020.....	166
Graf 102: NS – evidenční počet soudců dle soudních úseků v letech 2008–2020.....	166
Graf 103: NS – evidenční počet soudců podle pohlaví v letech 2008–2020.....	167
Graf 104: NS – věková struktura soudců v letech 2008–2020	168
Graf 105: NS – vyřizování civilní dovolací agendy v letech 2008–2020.....	170
Graf 106: NS – vyřizování trestní dovolací agendy v letech 2008–2020	171
Graf 107: NS – vyřizování stížností pro porušení zákona v letech 2010–2020	172
Graf 108: NS – vyřizování insolvenční dovolací agendy v letech 2010–2020.....	173
Graf 109: NSS – počet soudců v letech 2008–2020.....	174
Graf 110: NSS – evidenční počet soudců dle pohlaví v letech 2008–2020	175
Graf 111: NSS – věková struktura soudců v letech 2008–2020.....	176
Graf 112: NSS – vyřizování kasačních věcí v letech 2008–2020.....	177
Graf 113: NSS – vyřizování řízení ve věcech soudců v letech 2008–2020	178
Graf 114: Počet soudců na 100 000 obyvatel.....	182
Graf 115: Podíl žen mezi soudci nejvyšších soudů	183
Graf 116: EU – Soudní poplatek za zahájení řízení v konkrétní spotřebitelské věci, 2019	184
Graf 117: EU – Vnímaná nezávislost soudů a soudců ze strany veřejnosti, 2016–2020.....	184
Graf 118: EU – počet přicházejících sporných občanských a obchodních věcí na 100 obyvatel, 2012 – 2018.....	185
Graf 119: EU – disposition time sporných obč. a obchodních věcí, 2012–2018.....	185
Graf 120: EU – míra vyřizování sporných obč. a obchodních věcí, 2012–2018.....	186
Graf 121: Počet videokonferencí měsíčně, roky 2017 až 2020.....	188
Graf 122: Koncept technické efektivity.....	209
Graf 123: Koncept technické efektivity a přídatné proměnné.....	210

Seznam tabulek

Tabulka 1: OS – počet soudců dle krajů.....	14
Tabulka 2: OS – evidenční počet soudců dle pohlaví a krajů.....	16
Tabulka 3: OS – předsedové a místopředsedové soudů.....	16
Tabulka 4: OS – věková struktura soudců dle krajů.....	18
Tabulka 5: OS – srovnání evidenčního a plánovaného počtu soudců za 6 let.....	19
Tabulka 6: OS – evidenční počet zaměstnanců ve výkonu dle krajů.....	19
Tabulka 7: OS – počet přisedících dle krajů a pohlaví.....	21
Tabulka 8: OS – počet přisedících dle krajů a věku.....	22
Tabulka 9: OS – délky civilního řízení dle krajů.....	24
Tabulka 10: OS – vyřizování civilních věcí dle krajů.....	28
Tabulka 11: OS – vyřizování civilních věcí na úvazek dle krajů.....	30
Tabulka 12: OS – srovnání evidenčního a skutečného počtu soudců.....	32
Tabulka 13: OS – disposition time v civilním řízení dle krajů.....	34
Tabulka 14: OS – míra odvolání dle krajů v civilním řízení.....	36
Tabulka 15: OS – míra změny rozsudku dle krajů v civilním řízení.....	37
Tabulka 16: OS – nápad civilních věcí na 1 000 obyvatel.....	38
Tabulka 17: OS – délky el. rozkazního civilního řízení dle krajů.....	40
Tabulka 18: OS – vyřizování věcí v rejstříku EPR dle krajů.....	42
Tabulka 19: OS – převedeno z rejstříku EPR dle krajů.....	43
Tabulka 20: OS – délky trestního řízení dle krajů.....	46
Tabulka 21: OS – vyřizování trestních věcí dle krajů.....	50
Tabulka 22: OS – vyřizování trestních věcí na skutečný úvazek dle krajů.....	51
Tabulka 23: OS – disposition time trestního řízení dle krajů.....	53
Tabulka 24: OS – míra odvolání dle krajů v trestním řízení.....	55
Tabulka 25: OS – míra změny rozsudku dle krajů v trestním řízení.....	57
Tabulka 26: OS – počet odsouzených na 1 000 obyvatel dle krajů.....	59
Tabulka 27: OS – počet odsouzených na 1 000 obyvatel dle národnosti.....	60
Tabulka 28: OS – pravomocné přeměny peněžitého trestu v jiný trest.....	63
Tabulka 29: OS – míra odsouzení dle krajů.....	65
Tabulka 30: OS – délky řízení v opatrovnické agendě dle krajů.....	67
Tabulka 31: OS – vyřizování opatrovnických věcí dle krajů.....	70
Tabulka 32: OS – vyřizování opatrovnických věcí na skutečný úvazek dle krajů.....	72
Tabulka 33: OS – disposition time v opatrovnické agendě dle krajů.....	74
Tabulka 34: OS – nápad opatrovnických věcí na 1 000 obyvatel.....	79
Tabulka 35: OS, DEA – výsledky.....	82
Tabulka 36: KS – počet soudců dle soudů.....	86
Tabulka 37: KS – evidenční počet soudců dle pohlaví a soudů.....	87
Tabulka 38: KS – věková struktura soudců dle krajů.....	89
Tabulka 39: KS – srovnání evidenčního a plánovaného počtu soudců za 6 let.....	90
Tabulka 40: KS – evidenční počet zaměstnanců ve výkonu dle soudů.....	90
Tabulka 41: KS – počet přisedících dle soudů a pohlaví.....	91
Tabulka 42: KS – počet přisedících dle soudů a věků.....	92
Tabulka 43: KS – délky prvostupňového civilního řízení dle soudů.....	94

Tabulka 44: KS – vyřizování prvostupňových civilních věcí dle soudů.....	97
Tabulka 45: KS – vyřizování prvostupňových civil. věcí na skutečný úvazek dle soudů	98
Tabulka 46: KS – DT prvostupňového civilního řízení dle soudů.....	99
Tabulka 47: KS – míra odvolání dle soudů v civilním řízení.....	100
Tabulka 48: KS – míra změny rozsudku dle soudů v civilním řízení	101
Tabulka 49: KS – výše přiznaných nároků	102
Tabulka 50: KS – výše přiznaných nároků v letech 2016–2019	102
Tabulka 51: KS – délky odvolacího civilního řízení dle soudů.....	104
Tabulka 52: KS – vyřizování odvolacích civilních věcí dle soudů	106
Tabulka 53: KS – vyřizování odvolacích civil. věcí na skutečný úvazek dle soudů.....	107
Tabulka 54: KS – DT v civilním odvolacím řízení dle soudů.....	108
Tabulka 55: KS – délky prvostupňového trestního řízení dle soudů	110
Tabulka 56: KS – vyřizování prvostupňových trestních věcí dle soudů	111
Tabulka 57: KS – vyřiz. prvostupňových trestních věcí na skutečný úvazek dle soudů.....	112
Tabulka 58: KS – DT v prvostupňovém trestním řízení dle soudů	113
Tabulka 59: KS – míra odvolání dle soudů v trestním řízení	114
Tabulka 60: KS – míra změny rozsudku dle soudů v trestním řízení.....	114
Tabulka 61: KS – počet odsouzených na 100 000 obyvatel dle soudů	115
Tabulka 62: KS – délky odvolacího trestního řízení dle soudů	117
Tabulka 63: KS – vyřizování odvolacích trestních věcí dle soudů.....	119
Tabulka 64: KS – vyřiz. odvolacích tr. věcí na skutečný úvazek dle soudů.....	119
Tabulka 65: KS – DT odvolacího trestního řízení dle soudů.....	120
Tabulka 66: KS – délky správního řízení dle soudů.....	123
Tabulka 67: KS – vyřizování správních věcí dle soudů	126
Tabulka 68: KS – podíl nevyřízených věcí druhů agendy správního soudnictví.....	127
Tabulka 69: KS – vyřizování správních věcí na skutečný úvazek dle soudů	128
Tabulka 70: KS – DT správního řízení dle soudů.....	129
Tabulka 71: KS – délky insolvenčního řízení dle soudů.....	132
Tabulka 72: KS – délka druhé fáze insolvenčního řízení u PO dle soudů.....	134
Tabulka 73: KS – délka druhé fáze insolvenčního řízení u FO dle soudů.....	135
Tabulka 74: KS – vyřizování insolvenčních věcí dle soudů.....	136
Tabulka 75: KS – vyřizování insolvenčních věcí na skutečný úvazek dle soudů.....	137
Tabulka 76: KS – podíl jednotlivých způsobů řešení úpadku	138
Tabulka 77: KS – délky incidenčních sporů dle soudů.....	140
Tabulka 78: KS – vyřizování incidenčních sporů dle soudů.....	142
Tabulka 79: KS – vyřizování incidenčních sporů na skutečný úvazek dle soudů.....	142
Tabulka 80: KS – DT incidenčních sporů dle soudů.....	144
Tabulka 81: VS – počet zaměstnanců ve výkonu dle soudů.....	150
Tabulka 82: VS – vyřizování odvolacích civilních věcí na soudce	153
Tabulka 83: VS – vyřizování odvolacích trestních věcí na soudce.....	158
Tabulka 84: NS – počet zaměstnanců ve výkonu.....	168
Tabulka 85: NSS – počet zaměstnanců ve výkonu.....	176

Přílohy

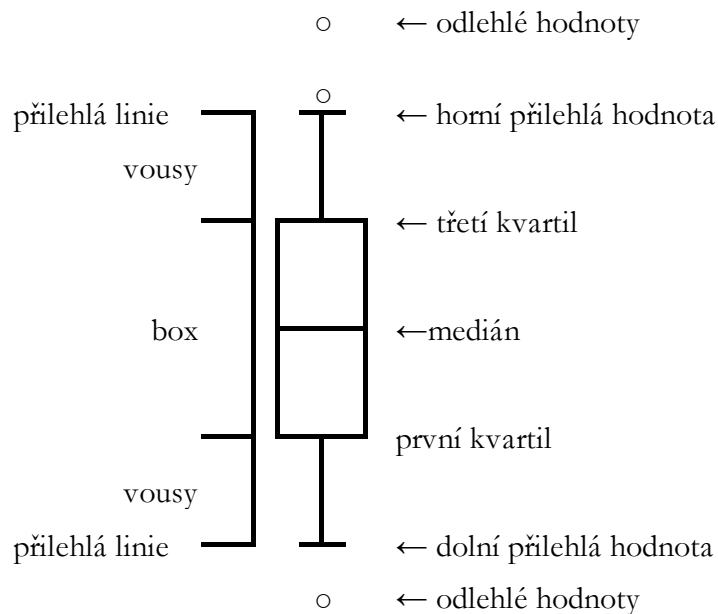
Příloha A – seznam použitých pojmů

Statistické pojmy a použité statistické ukazatele

- **Časová řada** – umožňuje sledovat vývoj daného ukazatele (např. průměrné délky řízení) v čase. Periodicita řad je v této zprávě roční, porovnáváme tedy mezi sebou jednotlivé roky. Řady jsou buď intervalové (např. počet vyřízených věcí za rok), nebo okamžikové (např. počet nevyřízených věcí k 31. 12. daného roku). Časové řady jsou vždy znázorněny v grafické podobě.
- **Délka řízení** – v textu je pojem často používán v množném čísle „délky řízení“. Tím jsou obvykle myšleny sledované ukazatele (průměrná délka řízení, mediánová délka řízení a devadesátý percentil). U každé podkapitoly je uvedeno, o jakou délku řízení se jedná (ode dne nápadu do dne vyřízení soudem I. stupně apod.). Délka řízení je vždy udávána v kalendářních dnech. Vypočtena je ze statistických listů a je považována za jeden z ukazatelů výkonnosti a zatíženosti soudů.
- **Disposition time (DT)** – je vypočítán podle metodiky CEPEJ¹⁶ jako $(\text{počet nevyřízených věcí na konci daného období}) / (\text{počet vyřízených věcí v daném období}) \times 365$. Tento údaj v podstatě ukazuje, za kolik dní by při stejném tempu soud dovyřídil všechny věci, které u něj dnes leží, kdyby k němu již žádné další nepřicházely. Nejedná se o délku řízení, přestože by se to mohlo podle názvu nabízet. Další informace k tomuto ukazateli obsahuje podkapitola 2.2.4. DT je považován za jeden z ukazatelů výkonnosti a zatíženosti soudů. Příklad interpretace: Pokud by soud vykázal za daný rok pouze 1 nevyřízenou věc a 100 věcí vyřízených, potom ukazatel disposition time má hodnotu 3,65 dní. Pokud by soud vykázal 100 nevyřízených věcí na 100 vyřízených věcí v daném roce, potom by ukazatel disposition time měl hodnotu 365 dní. Tedy všechny agendy a všechny soudy s $DT > 365$ mají více nevyřízených věcí než vyřízených, a jejich vyřízení by trvalo více než jeden rok bez toho, že by přicházel nový nápad nebo obživa.
- **Evidenční počet soudců** – zahrnuje všechny soudce. Do čísla jsou tedy započtení i dlouhodobě nepřítomní soudci (např. na mateřské nebo rodičovské dovolené, dlouhodobě nemocní, na stáži). Uváděné počty jsou vždy k 1. 1. sledovaného roku.
- **Histogram** – používá se pro znázornění rozdělení zkoumaných dat za využití sloupcového grafu. V této zprávě je na ose x zkoumaný ukazatel, na ose y je relativní četnost v %. Výška sloupců tedy vyjadřuje relativní četnost. Jedná se o počet pozorování, která se nacházejí v daném intervalu / celkový počet pozorování v datovém souboru $\times 100$.
- **Kartogram** – v této zprávě se jedná o mapu, která znázorňuje výši zkoumaného ukazatele v soudních okresech nebo obvodech hlavního města Prahy. Tmavší odstín barvy obvykle značí vyšší hodnotu ukazatele. Například tmavší odstíny fialové barvy značí vyšší mediánovou délku řízení. U kartogramů je potřeba věnovat pozornost šíři intervalů, aby nedošlo k dezinterpretaci. Graf se vždy skládá ze dvou kartogramů – větší znázorňuje celou ČR, Praha je pak znázorněna na menším kartogramu v pravém horním rohu.
- **Krabicový graf** – nebo krabicový diagram, z anglického *box plot*. U vybraných ukazatelů a agend je sestaven pro každý rok. Krabicové grafy jsou seřazeny za sebe do časové řady,

¹⁶ Komise pro efektivitu justice Rady Evropy.

aby bylo vidět, jak se s postupem času měnily, a jak se tedy měnila data, z nichž vychází. Na obrázku níže je zobrazen krabicový graf i s popisky jednotlivých částí. Pojmy medián a kvartil jsou vysvětleny v příslušných heslech tohoto seznamu. Přilehlé hodnoty se rovnají 1,5násobku hodnoty příslušného kvartilu. Odlehlé hodnoty (tzv. *outliers*) jsou pak hodnoty větší, než je přilehlá hodnota.

Příklad grafu zobrazuje data, která jsou téměř dokonale symetrická, jedinou výjimku tvoří odlehlé hodnoty. Vousy i části boxu (krabice) jsou totožné nad i pod mediánem. Reálná data ale takto symetrická většinou nejsou. Části nad i pod mediánem jsou různě velké a samozřejmě se mění během času.

Větší box, delší vousy nebo více odlehlých hodnot značí větší variabilitu v datech, a tedy i větší rozdíly mezi soudy. Vždy je však potřeba věnovat pozornost měřítku osy y .

Výhodou krabicového grafu je, že poskytuje lepší a komplexnější přehled o rozdělení a míře variability v datech než pouze jeden sledovaný ukazatel, jako je například směrodatná odchylka. Přitom je ale stále vhodný pro sledování změn v čase.

- **Kumulativní četnost** – absolutní četnost vyjadřuje, kolikrát se daná hodnota v souboru vyskytuje. Kumulativní četnost je pak součet absolutních četností u hodnot rovných nebo nižších než daná hodnota. Máme-li například soubor, kde jsou hodnoty $\{1,1,2,2,3,3,3,4\}$, absolutní četnost hodnoty 2 je dva a kumulativní četnost je čtyři ($2+2$). Kumulativní četnost lze také vyjádřit relativně, a v tomto případě je relativní četnost 0,5 (50 %)
- **Kvartil** – tři kvartily rozdělí vzestupně setříděný soubor hodnot na čtyři stejně velké části, z nichž každá představuje právě jednu čtvrtinu. První kvartil (tzv. dolní) se rovná 25. percentilu, tedy 25 % hodnot je menší a 75 % je větší, druhý kvartil (střední) je mediánem a třetí kvartil (horní) je roven 75. percentilu.

- **Medián** – hodnota, která se nachází přesně uprostřed vzestupně seřazeného souboru hodnot a dělí ho na dvě stejně velké části o stejném počtu hodnot. Platí, že nejméně 50 % hodnot je menších nebo rovno a nejméně 50 % hodnot je větších nebo rovno mediánu. Medián se rovná druhému kvartilu, pátému decilu a padesátému percentilu. Má-li soud mediánovou délku řízení např. 200 dnů, řízení pro první polovinu případů (tedy věcí) trvá maximálně 200 dnů včetně, pro druhou polovinu 200 dnů nebo více.
- **Měřítka náročnosti agendy** – měřítka byla pro každou soudní agendu (rejstřík) stanovena komisí složenou ze soudců a expertů. Teoreticky určuje náročnost průměrné věci v dané agendě (rejstříku). Měřítka vyjadřují počet věcí, které by měl jeden soudce nebo zaměstnanec ve výkonu vyřídit (zpracovat) za rok. Vyšší číslo tedy znamená nižší náročnost. Měřítka jsou využita při tzv. systemizaci (viz toto heslo).
- **Míra celkové změny rozsudku** – vypočtena jako míra odvolání krát míra změny rozsudku. Jde o podíl věcí, v nichž nakonec bylo odvolacím soudem změněno rozhodnutí soudu I. stupně ke všem prvostupňovým rozhodnutím.
- **Míra odsouzení** – je vypočtena ze statistických listů. Jedná se o podíl odsouzených na počtu obžalovaných $\times 100 \%$. Udává tedy, kolik z obžalovaných osob bylo aspoň za jeden trestný uznáno vinnými. Do obžalovaných osob se započítávají všechny osoby, vůči kterým státní zástupce podal u soudu obžalobu, návrh na potrestání nebo návrh na schválení dohody o vinně a trestu.
- **Míra odvolání** – je vypočtena ze statistických listů a jedná se o poměr pravomocně vyřízených věcí, v nichž bylo podáno odvolání, k celkovému počtu pravomocně skončených (vyřízených) věcí $\times 100 \%$. *Ceteris paribus* (za jinak neměnných podmínek) ji lze považovat za aproximaci složitosti věcí (čím složitější věc, tím pravděpodobnější odvolání), je však třeba mít na paměti, že je ovlivněna i mnoha dalšími faktory. Způsob výpočtu míry odvolání jsme oproti verzi z roku 2016 upravili. Nyní jsou zahrnuty i věci, v nichž odvolací soud zrušil rozhodnutí soudu I. stupně a věc mu vrátil a následně již odvolání podáno nebylo. Dále jsme data u prvostupňové civilní agendy očistili o spory, kde byla výše přiznaného nároku menší než 10 000 Kč. V těchto sporech (až na výjimky) nelze podat odvolání, a jejich zahrnutí by tak snižovalo vypočtené hodnoty míry odvolání. Po této úpravě tak došlo k poměrně značnému zvýšení míry odvolání. Změnu metodiky jsme aplikovali i na data z předchozích let.
- **Míra vyřízení** – je vypočtena jako (počet vyřízených věcí v daném období) / (počet příchozích věcí v daném období) $\times 100 \%$. Udává tedy, zda soud vyřídil více věcí, než mu nově přišlo (nápad a obživa). Je-li větší než 100 %, soud vyřídil více věcí, než mu přišlo, a snížil se tedy počet nevyřízených věcí. Je-li menší než 100 %, soud vyřídil méně věcí, než mu přišlo, a zvýšil se tedy počet nevyřízených věcí.
- **Míra změny rozsudku** – je vypočtena ze statistických listů a jedná se o poměr pravomocně skončených věcí, v nichž bylo vyhověno odvolání (tedy rozsudek soudu I. stupně byl změněn odvolacím soudem na podkladě odvolání) k celkovému počtu pravomocně skončených věcí, v nichž bylo podáno odvolání $\times 100 \%$. Do změny rozsudku jsou započítány i případy, kdy bylo rozhodnutí soudu I. stupně u odvolacího soudu zrušeno a vráceno soudu I. stupně. *Ceteris paribus* (za jinak neměnných podmínek) ji lze považovat za aproximaci kvality rozhodování, je však třeba mít na paměti, že je ovlivněna i mnoha dalšími faktory.

- **Nápad** – nebo také napadlé věci. Počet nově zapsaných věcí do rejstříku za určité období. V této zprávě se jedná vždy o roční data, která získáváme z výkazů o činnosti soudů.
- **Nevyřízené věci** – počet věcí, které nebyly vyřízeny (skončeny) k poslednímu dni vykazovaného období. Na rozdíl od ukazatelů jako je nápad, obživa nebo vyřízené věci, které se vztahují k celému sledovanému období, se v tomto případě jedná o stav k určitému datu, v této zprávě vždy k 31. 12. daného roku. Data pocházejí z výkazů o činnosti soudů.
- **Obživa** – nebo také obživlé věci. Jedná se o případy, kdy byla věc sice vyřízena, ale z určitého důvodu se v řízení pokračuje (většinou v důsledku odvolacího řízení, kdy bylo rozhodnutí soudu I. stupně zrušeno a vráceno mu k novému projednání, či po podání odporu). V této zprávě se stejně jako u nápadu jedná o počet věcí, které obživily za vykazované období, tedy za celý daný rok. Data jsou rovněž získávána z výkazů o činnosti soudů.
- **Percentil** – percentily dělí vzestupně setříděný soubor hodnot na setiny (na sto stejných částí). Devadesátý percentil znamená, že 90 % hodnot je menších nebo rovno a 10 % hodnot větších nebo rovno hodnotě percentilu. Má-li tedy soud devadesátý percentil délky řízení 400 dnů, znamená to, že vyřízení 90 % věcí trvá maximálně 400 dnů, zbylých 10 % pak 400 dnů a více.
- **Plánovaný počet soudců** – odhad počtu soudců potřebných k vyřízení nápadu za předmětný rok. Je vypočítáván pro všechny okresní a krajské soudy, zpravidla jednou ročně pro následující rok. Systemizace vyšších soudů je určena na základě dohody, nikoliv výpočtem.
- **Plošný graf** – typ grafu, který velmi dobře znázorňuje velikost změn v čase a v součtu zobrazovaných hodnot vyjadřuje rovněž vztah jednotlivých částí k celku. Jedná se v podstatě o spojnicový graf, ale plochy pod čarami jsou vyplněny barvami. Plošných grafů existuje několik podtypů a v této zprávě používáme skládaný plošný graf a stoprocentní skládaný plošný graf. Osa *x* znázorňuje čas a na svislé ose *y* jsou hodnoty jednotlivých druhů zkoumaných ukazatelů v absolutních číslech nebo v procentním poměru.
- **Počet soudkyň a soudců na MD/RD** – počet soudkyň a soudců, kteří jsou na mateřské nebo rodičovské dovolené. Je zahrnut do evidenčního počtu soudců. Uvádíme vždy údaje k 1. 1. daného roku.
- **Průměr** – je míněn aritmetický průměr hodnot.
- **Přepočet na soudce** – počty napadlých, vyřízených a nevyřízených věcí jsou vyděleny počtem soudců. Jedná se o jeden z ukazatelů výkonnosti a zatíženosti soudů. Pro výpočet je využit počet skutečných úvazků. Tato data byla poprvé sbírána k 1. 1. 2020. Jejich velkou výhodou je fakt, že jsou přesnější. Je zde například vyčleněna opatrovnická agenda (počet není uveden dohromady s rejstříkem C) a dále jsou zohledněny i nepřítomnosti soudců, jako je dlouhodobá nemoc apod. Počty soudců jsou s přesností na desetinu soudce.
- **Příchozí věci** – v této zprávě znamená součet napadlých a obživlých věcí.
- **Skutečný počet úvazků** – jde o data, která byla získána dotazníkovým šetřením od soudů. Zahrnují pouze soudce, kteří danou agendu v příslušném roce reálně vyřizovali. Na rozdíl od evidenčního počtu soudců tedy nejsou zahrnuti dlouhodobě nepřítomní soudci (na MD/RD, dlouhodobě nemocní, dočasně zproštění výkonu funkce soudce (§ 99, 100 a 100a zák. č. 6/2002 Sb.) nebo dočasně přeloženi k jinému soudu (stáž)). Údaje jsou sledovány

s přesností na desetinu soudce a jsou podrobněji členěny dle úseků a agendy, které se soudci věnují. Někdy též označováno jako skutečný počet soudců.

- **Statistické listy (SL)** – po pravomocném skončení (konečném vyřízení) věci v hlavních agendách jsou vyplňovány u jednotlivých soudů odpovědnou osobou, odeslány v elektronické podobě a automaticky zařazeny do datového skladu. Vyhotovují se ke každé věci (osobě v trestní agendě). Obsahují velmi detailní údaje o věci (významné časové údaje, údaje o odvolání, výsledek řízení, anonymizované údaje o účastnících řízení, o výši a druhu trestu apod.).
- **Výkazy o činnosti soudů** – obsahují především údaje o počtu napadlých, obživlých, vyřízených a nevyřízených věcí za zkoumané období, ale i další data, např. dělení vyřízených věcí podle způsobu vyřízení a dělení obživlých věcí podle důvodu pro obživnutí. Vypočítávají se automaticky pro každou agendu (rejstřík) a každý soud.
- **Vyřízené věci** – v této zprávě se vždy jedná o roční data, která jsou získána z výkazů o činnosti soudů.

Právní a ostatní pojmy

- **Civilní** – (agenda, řízení, úsek) činnost soudů v občanském soudním řízení. Civilní soudnictví v sobě dále zahrnuje celou řadu různých specificky upravených typů řízení (řízení o pozůstalosti, umoření listin apod.) a člení se tudíž na další agendy. Do samostatných agend se z něj vyčleňuje opatrovnická a obchodní agenda, z obchodní agendy pak dále zvláště agenda insolvenční. V této zprávě se civilní agendou myslí zpravidla věci vedené v rejstříku C, do kterého se zapisují zejména občanskoprávní návrhy týkající se právních poměrů mezi žalobcem a žalovaným a návrhy na rozhodnutí ve statusových věcech manželských a partnerských.
- **Dovolání** – mimořádný opravný prostředek, jímž lze napadnout pravomocné rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští. O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud; v civilních řízeních nemusí být v zákonem stanovených případech věc předložena dovolacímu soudu, ale o dovolání může rozhodnout soud v první instanci (jedná se zejména o zastavení dovolacího řízení pro nezaplacení soudního poplatku, odmítnutí dovolání pro opožděnost apod.).
- **Hlavní agendy** – jedná se o takové agendy soudů, které svou velikostí a významem tvoří stěžejní část jejich práce. V případě soudů jsou to z civilní (občanskoprávní) agendy věci zapisované do rejstříku C, z opatrovnické agendy věci vedené v rejstříku P a Nc, u obchodní agendy věci z rejstříku Cm a insolvenčního rejstříku INS, z trestní agendy rejstříky T a Tm a ze správního soudnictví všechny správní rejstříky kromě tzv. všeobecného rejstříku správního soudnictví.
- **InfoData** – statistický portál Ministerstva spravedlnosti, který umožňuje přístup široké veřejnosti k výkazům a statistikám soudů. Jeho hlavním cílem je prezentovat všechny důležité informace o justici na jednom místě a tím přispět k její větší otevřenosti (<http://cslav.justice.cz/InfoData/uvod.html>).
- **Incidenční spory** – jedná se o spory vyvolané insolvenčním řízením a projednávané v rámci insolvenčního řízení. Co jsou incidenční spory, vymezuje insolvenční zákon (zákon č. 182/2006 Sb.). Jde například o spory o pravost, výši nebo pořadí přihlášených pohledávek, spory o vypořádání společného jmění dlužníka a jeho manžela, spory o platnost smluv, kterými došlo ke zpeněžení majetkové podstaty prodejem mimo dražbu, a další (viz také ust. § 159 a násl. insolvenčního zákona).
- **Insolvence** – jinak také insolvenční agenda (řízení). Jedná se o zvláštní soudní řízení civilní agendy, jehož předmětem je projednání úpadku a jeho řešení. Do insolvenční agendy se dále řídí incidenční spory. Insolvenční agenda se rozhoduje na insolvenčních odděleních obchodních úseků soudů.
- **Jmenovací etapa** – jinak také etapa jmenování soudců. Soudce jmenuje prezident na návrh ministra spravedlnosti, dle aktuální potřeby jednotlivých soudů.
- **Kasační stížnost** – mimořádný opravný prostředek, jímž lze napadnout pravomocné rozhodnutí krajského soudu vydané ve správním soudnictví. Kasační stížnost je možné podat v zásadě proti každému takovému rozhodnutí, není-li z přezkoumání v kasačním řízení zákonem výslovně vyloučeno. O kasačních stížnostech rozhoduje Nejvyšší správní soud.
- **Krajské soudy (KS)** – druhý ze čtyř článků soustavy soudů ČR. Působí jich celkem osm, a to Krajský soud v Praze, v Českých Budějovicích, v Plzni, v Ústí nad Labem, v Hradci

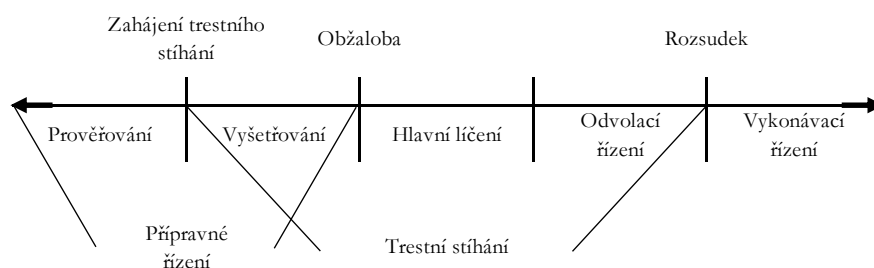
Králové, v Brně a v Ostravě a Městský soud v Praze, který vykonává působnost krajského soudu pro území hlavního města Prahy.

- **Moratorium** – představuje poslední možnost odvrátit úpadek dlužníka před jeho zjištěním, neboť po dobu jeho trvání nelze vyhlásit úpadek dlužníka, platí však stejné účinky jako při zahájení insolvenčního řízení. O moratorium může žádat jen dlužník, který je podnikatelem. Moratorium se vyhláší za splnění zákonných podmínek nejdéle na dobu 3 měsíců; ve zvláštních případech může být prodlouženo o dalších třicet dnů. Smyslem moratoria je poskytnout dlužníkovi čas na vyřešení svých nesplácených závazků a pohledávek, zachovat provoz podniku dlužníka a vyrovnat se s věřiteli ještě před tím, než proběhne celé insolvenční řízení.
- **Nadřízený soud** – z hlediska hierarchického organizačního uspořádání soudní soustavy lze soudy obecně označovat podle jejich postavení v soustavě jako soudy vyšší a nižší a z hlediska instančních vztahů také jako soudy nadřízené (vyššího stupně) a podřízené (nižšího stupně). Vyšším soudem je soud, který v soudní soustavě zaujímá oproti jinému soudu vyšší postavení bez ohledu na to, zda nižší soud je činný v obvodu působnosti soudu vyššího. Nadřízeným soudem je soud vyšší ve vztahu k soudu nižšímu (podřízenému), který spadá do jeho obvodu působnosti. Například krajský soud je vždy nadřízeným soudem ve vztahu k okresním soudům v obvodu jeho působnosti, nikoliv však již ve vztahu k okresním soudům, které spadají do působnosti jiného krajského soudu.
- **Nejvyšší soud (NS)** – čtvrtý článek soudní soustavy a vrcholný soudní orgán ve věcech patřících do pravomoci soudů v civilním a trestním soudnictví s výjimkou záležitostí, o nichž rozhoduje Ústavní soud a Nejvyšší správní soud. Rozhoduje o mimořádných opravných prostředcích v případech stanovených zákonem o řízení před soudy a v jiných případech stanovených zvláštním právním předpisem nebo mezinárodní smlouvou, s níž vyslovil souhlas Parlament, již je Česká republika vázána a která byla vyhlášena. Sídli v Brně.
- **Nejvyšší správní soud (NSS)** – vrcholný soudní orgán ve věcech patřících do pravomoci soudů ve správním soudnictví. Správní soudnictví v ČR spolu s NSS vykonávají dále už jen krajské soudy. Sídli v Brně.
- **O. z.** – občanský zákoník, zákon č. 89/2012 Sb., který rekonfiguroval české soukromé právo a nahradil předchozí československý občanský zákoník z roku 1964. Nabyl účinnosti dnem 1. 1. 2014.
- **Obchodní** – (agenda, úsek) jedna ze samostatně sledovaných agend civilního soudnictví, jejíž převážnou část tvoří spory mezi podnikateli a statusové věci právnických osob, včetně jejich zrušení a likvidace, jmenování a odvolávání členů jejich orgánů nebo likvidátora a přeměn. Do obchodní agendy se řadí i dvě další agendy se specificky upraveným druhem řízení. V prvním případě se jedná o insolvenční řízení, která je vzhledem ke svému rozsahu a významu sledována zvlášť. V druhém případě jde o řízení ve věcech veřejných rejstříků právnických a fyzických osob. Tato zpráva se posledně uvedenou agendou nezabývá; údaje o ní lze získat z ostatních veřejných zdrojů justičních statistik.
- **Odvolací instance (agenda)** – také soud II. stupně (druhostupňová agenda). Soudní řízení bývá zpravidla dvoustupňové. Každá nová věc (spor nebo jiná právní věc) je nejdříve projednána a rozhodnuta v první instanci (viz dále). Lze-li nepravomocné rozhodnutí soudu I. stupně napadnout opravným prostředkem, koná se následně u bezprostředně nadřízeného soudu odvolací řízení.

- **Okresní soudy (OS)** – první, nejnižší článek soudní soustavy. Tento článek soustavy čítá celkem 86 okresních soudů, z nichž 75 je označeno jako *okresní*, deset soudů na území hlavního města Prahy jako *obvodní* (území hl. m. Prahy se dělí na deset soudních obvodů) a jeden jako *městský* – Městský soud v Brně, který vykonává působnost okresního soudu pro území Statutárního města Brno (okres Brno-město).
- **Opatrovnická** – (agenda, řízení, úsek) je jednou ze samostatných agend civilního soudnictví, kterou tvoří zejména věci týkající se svéprávnosti a opatrovnictví člověka a dále především záležitosti nezletilých dětí, poručenství a jiných forem péče o dítě. Kromě výše uvedeného se do opatrovnické agendy započítávají také věci tzv. *detenčního řízení*, tedy řízení ve věcech vyslovení přípustnosti převzetí nebo držení ve zdravotním ústavu (rejstřík L). Vzhledem k omezenému rozsahu detenční agendy se jí tato zpráva nezabývá.
- **První instance (prvoinstanční agenda)** – také soud I. stupně (prvostupňová agenda). Okresní soudy jsou soudy první instance vždy, není-li k tomu podle předpisů upravujících soudní řízení určen jiný článek soudní soustavy. Takovým jiným článkem jsou zpravidla krajské soudy. Existuje však velmi malý okruh věcí, kdy jako prvoinstanční soud působí soudy vrchní nebo nejvyšší (Nejvyšší soud a Nejvyšší správní soud).
- **Přisedící soudu** – laické osoby (nejedná se odborně vzdělané soudce), které jsou vedle předsedy členy soudního senátu. Jejich role v rozhodovací činnosti soudu spočívá v přítomnosti na zasedáních některých tříčlenných soudních senátů, přičemž vždy dva přisedící doplňuje jeden profesionální soudce. Ten je předsedou daného senátu, ale při poradě o rozsudku ho mohou přisedící přehlasovat, neboť platí rovnost hlasů [více viz zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přisedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů].
- **Rejstřík** – je evidenční pomůcka, která podává přehled o počtu a stavu vyřizování jednotlivých věcí. Je také podkladem pro vypracování statistických výkazů o činnosti soudů a dalších statistických výstupů a zdrojem pro základní kontrolu výkonu působnosti soudů. Soudy (včetně nejvyšších) vedou celkem přibližně 120 druhů rejstříků.
- **Rozkazní řízení** – jedná se o civilní řízení ve zkrácené formě, jehož cílem je skončení věci vydáním platebního rozkazu. V této zprávě označuje jen ta civilní řízení, která jsou zahájena návrhem žalobce na vydání platebního rozkazu. Platební rozkaz se vydává bez slyšení žalované strany a řízení jím může být skončeno jen tehdy, nepodá-li proti němu žalovaná strana odpor. Neskončí-li řízení pravomocným platebním rozkazem, přechází do klasického civilního řízení. Platebním rozkazem se v této zprávě míní nejen běžný platební rozkaz, ale i elektronický platební rozkaz, evropský platební rozkaz a směnečný (šekový) platební rozkaz, není-li uvedeno jinak.
- **Skutková podstata trestného činu** – souhrn typových znaků uvedených v trestním zákoníku, podle kterých se rozlišují jednotlivé druhy trestných činů (vražda, loupež, krádež, podvod atd.).
- **Soudní obvod (okresního, krajského a vrchního soudu)** – územní působnost jednotlivých soudů, včetně názvu a umístění sídla, stanovuje zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přisedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů. Obvod okresního soudu (soudní okres) je vymezen územním výčtem obcí, které jej tvoří (u obvodního soudu územím městských částí hlavního města Prahy). Obvod krajského soudu (soudní kraj) se

skládá z obvodu okresních soudů, kterým je nadřízeným soudem, a obvod vrchního soudu z obvodů krajských soudů, kterým je nadřízeným soudem.

- **Správní** – (agenda, řízení, úsek) – ve správním soudnictví poskytují soudy ochranu veřejným subjektivním právům fyzických i právnických osob a rozhodují i další věci, o kterých tak stanoví zákon (zejména věci volební, věci místního a krajského referenda a rozhodování o zrušení opatření obecné povahy nebo jeho částí pro rozpor se zákonem).
- **Stížnost pro porušení zákona** – mimořádný opravný prostředek, který může podat jen ministr spravedlnosti, a to proti pravomocnému rozhodnutí soudu nebo státního zástupce, jímž byl porušen zákon nebo které bylo učiněno na podkladě vadného postupu řízení. Stížnost pro porušení zákona se podává k Nejvyššímu soudu, který o ní také rozhoduje (viz také ust. § 266 a násl. tr. řádu).
- **Systemizace a její výpočet** – výpočet slouží k odhadu potřeby soudců k vyřízení nápadu pro následující rok. Pro každý soud se z dat za předchozí tři roky odhadne nápad ve všech rejstřících pro předmětný rok. Za pomoci měřítek se vypočte teoretický počet soudců potřebných k vyřízení nápadu v daném rejstříku. Potřeba soudců pro jednotlivé rejstříky se sečte a vyjde tak potřeba soudců pro předmětný soud a rok. Vypočtená potřeba je nakonec upravena s přihlédnutím ke státnímu rozpočtu, jehož prostředky v současné době postačují pro 3 063 soudců. Samotná systemizace spočívá ve stanovení plánovaného počtu soudců pro jednotlivé kraje na základě výše popsaného výpočtu. Pro vyšší soudy je systemizace určena na základě dohody, nikoliv na základě výpočtu. Z výše uvedeného plyne, že systemizace neslouží k určování celorepublikové potřeby soudců, ale k přerozdělování předem stanoveného počtu soudců mezi soudy s ohledem na relativní změny v nápadu.
- **Trestní** – (agenda, řízení, úsek). Hlavním těžištěm trestního řízení je náležité zjištění trestných činů a spravedlivé potrestání jejich pachatelů v souladu se zákonem. Trestní řízení je zákonem upravený postup orgánů činných v trestním řízení (policijní orgány, státní zastupitelství a soudy) a dalších subjektů podílejících se na tomto postupu. Trestní řízení probíhá v několika stádiích. Rozlišujeme přípravné řízení, předběžné projednání obžaloby, hlavní líčení, odvolací řízení a vykonávací řízení (viz zjednodušené schéma níže):

Trestní věc nemusí projít všemi stádií, zejména může být rozhodnuta již v přípravném řízení, což znamená, že hlavní líčení se nebude vůbec konat. Obdobně skončí-li věc ve prospěch obžalovaného, není důvodu pro konání vykonávacího řízení, neboť rozsudkem nebyla uložena sankce (trest, ochranné opatření).

Soudů se především týká část trestního řízení od podání obžaloby, tedy předběžné projednání obžaloby, hlavní líčení, odvolací řízení (souhrnně označená jako řízení před soudem) a vykonávací řízení. Samozřejmě soudy na trestním úseku vyřizují i další trestní agendu (např. rozhodování soudce v přípravném řízení). Tato zpráva se ale věnuje trestním

věcem spadajícím do řízení před soudem a zapisovaným do rejstříků T a Tm u prvostupňového soudu a do rejstříků To a Tmo odvolacího soudu.

- **Vrchní soudy (VS)** – jsou třetím článkem soudní soustavy tvořeným dvěma soudy se sídlem v Praze a v Olomouci.
- **Zaměstnanec ve výkonu** – jedná se o zaměstnance soudu, který není soudcem, ale bezprostředně se podílí na vyřizování soudní agendy a výkonu soudnictví. Zaměstnance lze roztrždit do několika kategorií podle druhu práce, kterou vykonávají. Bližší popis je uveden v podkapitole 2.1.2.
- **Zaměstnanec ve správě** – zajišťuje provoz soudu, což zahrnuje velkou škálu funkcí. Celou správu soudu řídí ředitel správy. Dalšími zaměstnanci ve správě jsou například pracovníci sekretariátu, dozorčí úředníci, účetní, ekonomové, informatici nebo řidiči. Celkem je rozlišováno 40 kategorií zaměstnanců ve správě.
- **Zkrácené přípravné řízení** – představuje zvláštní formu přípravného řízení, jehož podstatou je umožnit u méně závažných trestných činů jejich rychlejší a jednodušší vyřízení (skončení), tedy objasnění skutku, ve kterém je spatřován trestný čin, zjištění osoby důvodně podezřelé z jeho spáchání a vyhledání důkazů. Zkrácené přípravné řízení lze podle zákona konat jen o trestných činech, které v prvním stupni přísluší projednávat okresnímu soudu a jejichž horní hranice trestní sazby nepřevyšuje pět let, pokud byl podezřelý přistižen při činu nebo bezprostředně po něm nebo pokud v průběhu prověřování byly zjištěny skutečnosti jinak odůvodňující zahájení trestního stíhání a lze očekávat, že podezřelého bude možné ve lhůtě dvou týdnů postavit před soud.

Příloha B – seznam zkr. soudních okresů a soudních obvodů hl. m. Prahy

Okres (obvod)	Zkratka	Okres (obvod)	Zkratka
Benešov	BN	Pardubice	PA
Beroun	BE	Pelhřimov	PE
Blansko	BK	Písek	PI
Brno-město	BM	Plzeň-jih	PJ
Brno-venkov	BO	Plzeň-město	PM
Bruntál	BR	Plzeň-sever	PS
Břeclav	BV	Praha 1	P 1
Česká Lípa	CL	Praha 2	P 2
České Budějovice	CB	Praha 3	P 3
Český Krumlov	CK	Praha 4	P 4
Děčín	DC	Praha 5	P 5
Domažlice	DO	Praha 6	P 6
Frýdek-Místek	FM	Praha 7	P 7
Havlíčkův Brod	HB	Praha 8	P 8
Hodonín	HO	Praha 9	P 9
Hradec Králové	HK	Praha 10	P 10
Cheb	CH	Praha-východ	PY
Chomutov	CV	Praha-západ	PZ
Chrudim	CR	Prachatice	PT
Jablonec nad Nisou	JN	Prostějov	PV
Jeseník	JE	Přerov	PR
Jičín	JC	Příbram	PB
Jihlava	JI	Rakovník	RA
Jindřichův Hradec	JH	Rokycany	RO
Karlovy Vary	KV	Rychnov nad Kněžnou	RK
Karviná	KA	Semily	SM
Kladno	KL	Sokolov	SO
Klatovy	KT	Strakonice	ST
Kolín	KO	Svitavy	SY
Kroměříž	KM	Šumperk	SU
Kutná Hora	KH	Tábor	TA
Liberec	LB	Tachov	TC
Litoměřice	LT	Teplice	TP
Louny	LN	Trutnov	TU
Mělník	ME	Třebíč	TR
Mladá Boleslav	MB	Uherské Hradiště	UH
Most	MO	Ústí nad Labem	UL
Náchod	NA	Ústí nad Orlicí	UO
Nový Jičín	NJ	Vsetín	VS
Nymburk	NB	Vyškov	VY
Olomouc	OC	Zlín	ZL
Opava	OP	Znojmo	ZN
Ostrava	OS	Žďár nad Sázavou	ZR

Příloha C – seznam vybraných rejstříků soudů

Rejstřík	Popis
A (KS)	Ostatní návrhy ve věcech správního soudnictví (od roku 2010)
A (NSS)	Převzatá agenda z vrchních soudů (dříve)
Ad	Správní žaloby ve věcech sociální a důchodové správy (od roku 2010)
Ads	Řízení o kasačních stížnostech ve věcech sociální a důchodové správy
Af	Správní žaloby ve věcech finanční správy (od roku 2010)
Afs	Řízení o kasačních stížnostech ve věcech finanční správy
Ans	Řízení o kasačních stížnostech ve věcech ochrany proti nečinnosti správního orgánu (dříve)
Aos	Řízení o kasačních stížnostech ve věcech opatření obecné povahy (dříve)
Aps	Řízení o kasačních stížnostech ve věcech ochrany před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu (dříve)
Ars	Řízení o kasačních stížnostech ve věcech krajského a místního referenda, ve věcech dohledu nad hospodařením politických stran a hnutí a ve věcech dohledu nad financováním volebních kampaní politických stran a hnutí
As	Řízení o kasačních stížnostech v ostatních věcech
Az	Správní žaloby ve věcech mezinárodní ochrany
Azs	Řízení o kasačních stížnostech ve věcech mezinárodní ochrany a zákona o pobytu cizinců
C	Občanskoprávní věci
Ca	Ostatní návrhy ve věcech správního soudnictví (před rokem 2010)
Cad	Správní žaloby ve věcech sociální a důchodové správy (před rokem 2010)
Cdo	Dovolání proti rozhodnutím odvolacích soudů ve věcech občanskoprávních a obchodních
Cm	Obchodní věci
Cmo	Odvolací civilní agenda v obchodních věcech
Co	Odvolací civilní agenda
EC (KS)	Převedené věci z rejstříku EPR – občanskoprávní věci
EC (OS)	Návrhy na vydání elektronického platebního rozkazu (před rejstříkem EPR)
ECm	Převedené věci z rejstříku EPR – obchodní věci
EPR	Návrhy na vydání elektronického platebního rozkazu
EVC	Návrhy na vydání evropského platebního rozkazu
EVCm	Návrhy na vydání evropského platebního rozkazu v obchodních věcech
ICdo	Věci předložené Nejvyššímu soudu k rozhodnutí pro incidenční spory vyvolané v průběhu insolvenčního řízení
ICm	Incidenční spory
INS	Insolvenční řízení
Kss	Řízení ve věcech soudců
L	Detenční řízení
NSČR	Věci předložené Nejvyššímu soudu k rozhodnutí v insolvenčním řízení

Rejstřík	Popis
Odo	Dovolání proti rozhodnutím odvolacích soudů ve věcech obchodních (dříve)
P a Nc	Opatrovnické řízení
T	Trestní věci
Tdo	Dovolání proti rozhodnutím soudů druhého stupně ve věcech trestních
Tm	Trestní věci mládeže
Tmo	Trestní agenda odvolací – mladiství
To	Trestní agenda odvolací
Tz	Stížnosti pro porušení zákona

Příloha D – přehledové listy s daty soudů

Data_soudy_2020.xl
sm

Příloha E – detailnější popis DEA

Metoda je zde stručně popsána, popis však nezabíhá do větších detailů, jako je odvození použitých rovnic nebo podrobné vysvětlení všech pojmů. V případě většího zájmu odkazujeme na odbornou literaturu, jejíž stručný seznam uvádíme na konci této přílohy.

V první části stručně vysvětlujeme teoretické základy a shrnujeme vybranou literaturu, ve které byla DEA aplikována na soudnictví. V druhé části popisujeme, jak konkrétně byla DEA použita na české soudy (tj. specifikace modelu). Výsledky jsou uvedeny v podkapitole 2.6.1.

Teorie a literatura

DEA je neparametrická metoda lineárního programování. Lineární programování je metoda, která se snaží dosáhnout nejlepšího výstupu (např. minimálních nákladů) v matematickém modelu, jehož požadavky jsou reprezentovány lineárními vztahy. Jinak řečeno hledá maximum (minimum) dané funkce za daných podmínek.

DEA je využívána k analýze technické efektivity tzv. DMU (z anglického Decision Making Units, rozhodovací jednotky). Porovnává mezi sebou rozhodovací jednotky, které vytváří podobný produkt, využívají podobné vstupy a spadají pod jednu organizaci. Jedná se například o několik továren spadajících pod jednu společnost nebo právě o soudy. V našem případě tedy analyzujeme technickou efektivnost 86 okresních soudů (DMU) v ČR.

Hlavním výstupem DEA je skóre efektivity (θ) od 0 do 1. Skóre 1 značí, že DMU je efektivní. Čím nižší je vyprodukované skóre, tím si soud počíná méně efektivně. Například skóre 0,6 značí, že soud si počíná efektivně jen z 60 %, tedy že s danými vstupy produkuje pouze 60 % možných výstupů nebo, že za daných vstupů je možné výstupy navýšit o $(100 - 60) = 40$ %. Konkrétní interpretace závisí na druhu modelu (viz dále).

Základy konceptu technické efektivity, ze kterého DEA vychází a který je popsán níže, položil v roce 1957 M. J. Farrell. Na základech tohoto konceptu pak vytvořili Charnes, Cooper a Rhodes (1978) model DEA s konstantními výnosy z rozsahu (CRS). Jedná se o tzv. CCR model. Předpoklad konstantních výnosů z rozsahu později uvolnili Banker, Charnes a Cooper (1984). Jejich model již pracuje s různými výnosy z rozsahu (VRS). Jedná se o tzv. BCC model.

Výnosy z rozsahu jsou ekonomický pojem, který udává, jak se mění výstupy při proporcionální změně všech vstupů. Výnosy z rozsahu lze dělit takto:

- Klesající výnosy z rozsahu (DRS): zvýšení všech vstupů o 1 % vede ke zvýšení výstupů o méně než 1 %.
- Konstantní výnosy z rozsahu (CRS). V tom případě je velikost zkoumané DMU ideální. Zvýšení všech vstupů o 1 % vede ke zvýšení výstupů přesně o 1 %.
- Rostoucí výnosy z rozsahu (IRS): zvýšení všech vstupů o 1 % vede ke zvýšení výstupů o více než 1 %.

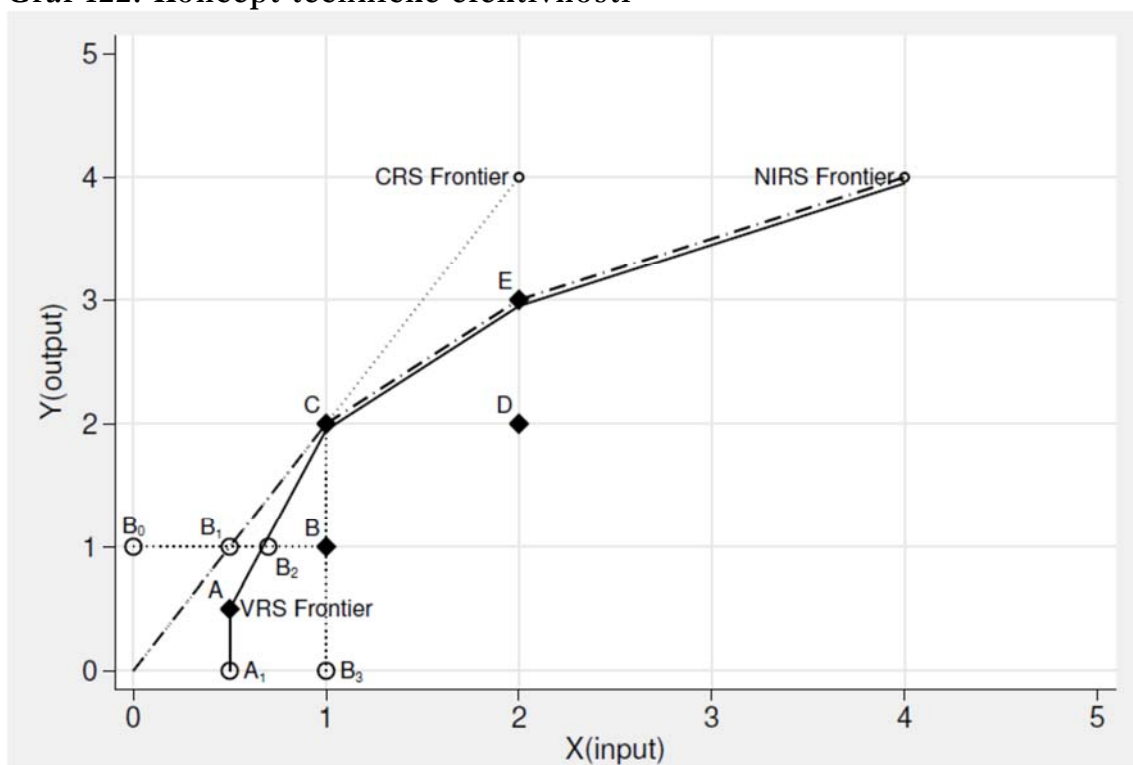
Z hlediska této zprávy je podstatné to, co z konceptu výnosů z rozsahu plyne. Charnes, Cooper a Rhodes (1978) předpokládají CRS, tedy předpokládají, že DMU je ideálně veliká. Neefektivnost ve výrobě tedy nemůže plynout z nevhodné velikosti DMU. Naopak Banker, Charnes a Cooper (1984) předpokládají VRS, což znamená, že soudy mohou být neefektivní i kvůli tomu, že jsou příliš velké nebo malé.

Dále můžeme DEA dělit na vstupově orientovanou (z anglického input-oriented) a výstupově orientovanou (z anglického output-oriented). Vstupově orientovaná DEA zkoumá, o kolik by soud mohl snížit své vstupy, aniž by se změnila velikost výstupů, pokud by soud fungoval efektivně. Výstupově orientovaná DEA zkoumá, o kolik by soud mohl zvýšit své výstupy, aniž by se změnila velikost vstupů, pokud by soud fungoval efektivně.

Koncept technické neefektivnosti

Technicky efektivní DMU můžeme definovat jako DMU, která produkuje maximální možný výstup z daných vstupů nebo daný výstup z minimálního množství vstupů. Koncept měření technické neefektivnosti, jak ho definoval Farrell, a tedy i koncept DEA, je nejlépe pochopitelný z příkladu na grafu 111.

Graf 122: Koncept technické efektivity

Zdroj: Y. Ji, C. Lee (2010), str. 269.

Na ose Y je množství vyprodukovaného výstupu, na ose X je vložené množství vstupu. Na příkladu na grafu je zaneseno pět DMU. DMU C leží na tzv. efektivní hranici CRS (CRS frontier). Tato hranice udává nejlepší možnou kombinaci vstupů a výstupů za předpokladu CRS. CCR model ji tedy vyhodnotí jako zcela efektivní ($\theta = 1$). Jednotky A, C a E leží na efektivní hranici VRS (křivka označená jako VRS frontier). BCC model je tedy vyhodnotí jako zcela efektivní. Dále je na grafu zobrazena „efektivnostní hranice“ NIRS (nerostoucí výnosy z rozsahu), která ale v rámci této analýzy není potřebná.

Na efektivní hranici VRS lze také velmi dobře demonstrovat výnosy z rozsahu. Od bodu A do bodu C vykazuje křivka rostoucí výnosy z rozsahu (sklon k ose X je vysoký, výstup tedy roste rychleji než vstup). Od bodu C dále vykazuje křivka klesající výnosy z rozsahu (sklon k ose X je malý, výstup tedy roste pomaleji než vstup). Pouze bod C vykazuje CRS – je to průsečík efektivních hranic VRS a CRS. Například DMU B je neefektivní. Její přesnou míru efektivnosti (tedy θ) lze

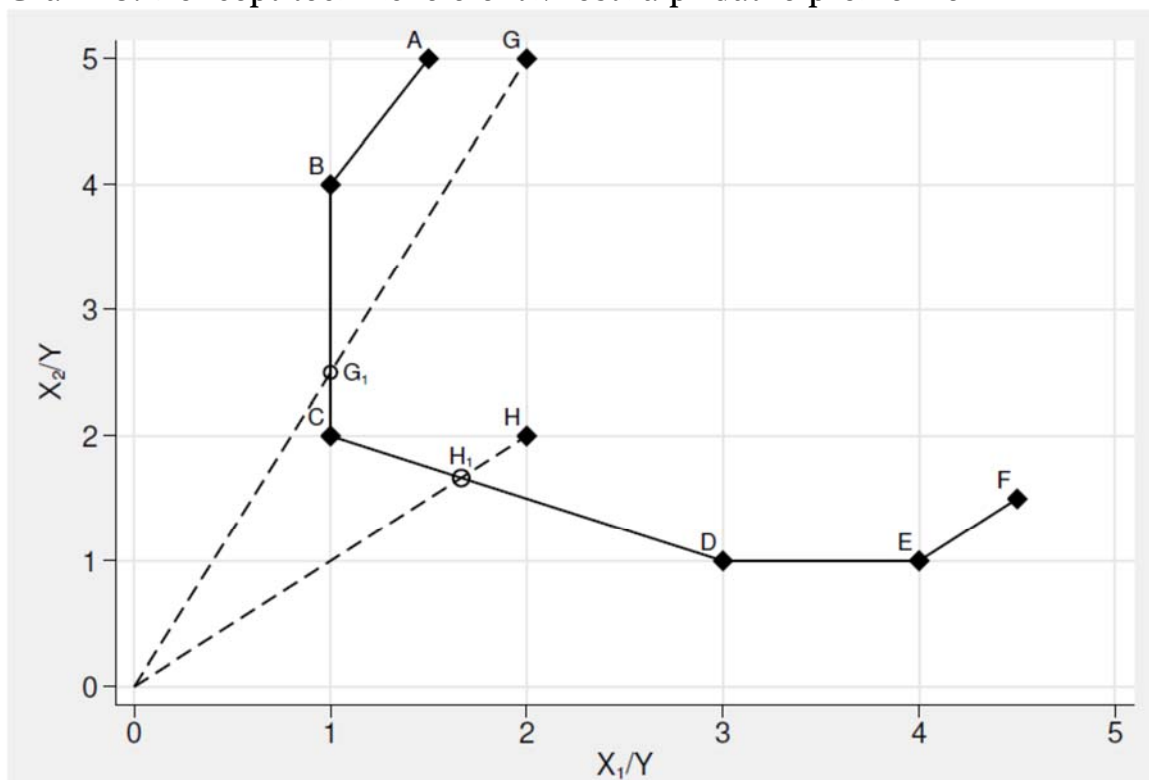
snadno určit. V případě vstupově orientovaného CCR modelu to je poměr vzdáleností na grafu $(B_0B_1) / (B_0B)$. V případě vstupově orientovaného BCC modelu je efektivnost určena poměrem vzdáleností $(B_0B_2) / (B_0B)$. Z toho plyne, že je možné rozdělit neefektivnost na dvě složky: čistá technická neefektivnost (vzdálenost B_2B) a neefektivnost způsobená nevhodnou velikostí (vzdálenost B_1B_2).

Všechny míry efektivnosti získané pomocí výstupově orientované DEA jsou v příkladu na grafu stejné, a to $(B_3B) / (BC)$ – neefektivnost je způsobena tedy samotnou DMU, ale ne její velikostí.

Neefektivnost a přídatné proměnné

Dalším důležitým konceptem v rámci DEA jsou tzv. přídatné proměnné (anglicky slack variables). Na grafu 112 je opět zobrazena hranice efektivnosti, ale jiným způsobem. Je zobrazena pro dva vstupy a jeden výstup. Na osách je vždy zanesen poměr (množství vstupu) / (množství výstupu). DMU A až F leží „na hranici efektivnosti“, DMU G a H jsou neefektivní. Jejich technickou efektivnost lze vypočítat podobně jako na grafu 111 – tedy $0G_1/0G$ a $0H_1/0H$. Bod G_1 je tzv. Farrell efektivní. Ale u DMU G je ještě dále možné snížit množství vstupu 2, a to o vzdálenost CG_1 . Právě tato neefektivnost je tzv. „slack“. DMU C se pak stává tzv. „referenční DMU“ pro DMU G. Bod C je tzv. „Pareto–Koopman efektivní“. Přídatné proměnné tedy udávají, o kolik jednotek je třeba snížit vybraný vstup (nebo zvýšit vybraný výstup), aby se DMU stala efektivní. Neefektivní jednotka totiž oproti efektivní referenční jednotce používá příliš velké množství daného vstupu nebo produkuje příliš malé množství daného výstupu.

Graf 123: Koncept technické efektivnosti a přídatné proměnné

Zdroj: Y. Ji, C. Lee (2010), str. 269.

Matematická specifikace modelu

Celý koncept DEA a technické efektivnosti popsány v textu výše je samozřejmě specifikován také formálně – matematicky. DEA s CRS je specifikována následovně (například Nissi a Rapposelli, 2011).

Přepokládejme, že máme n DMU, které spotřebovávají různé množství m vstupů, aby vyprodukovaly s výstupů. Označme množství vstupu i ($i = 1, \dots, m$) jako x_{ij} a množství výstupu r ($r = 1, \dots, s$) jako y_{rj} . Cílem metody je změřit relativní efektivnost jedné DMU j_0 vzhledem k nejlepšímu možnému výkonu. Efektivnost e_0 je definována jako poměr vážené sumy vstupů k vážené sumě výstupů. Váhy nejsou dány a priori, ale jsou vypočteny tak, aby maximalizovaly efektivnost dané j_0 . Efektivnost tedy lze vypočítat tak, že se maximalizuje poměr vstupů a výstupů, kdy váhy jsou neznámé, a to za podmínky, že tento poměr nesmí přesáhnout 1 u jakékoliv jednotky:

$$e_0 = \frac{\sum_{r=1}^s u_r y_{rj_0}}{\sum_{i=1}^m v_i x_{ij_0}} \quad (1)$$

$$\text{s.t. } \frac{\sum_{r=1}^s u_r y_{rj}}{\sum_{i=1}^m v_i x_{ij}} \leq 1 \quad j = 1, \dots, n \quad u_r, v_i \geq 0 \quad \forall r, i \quad (2)$$

kde u_r a v_i jsou váhy pro r -tý výstup nebo i -tý vstup. Tento model musí být vyřešen n krát – tedy pro každou DMU. V tomto případě 86krát.

Banker, Charnes a Cooper (1984) rozšířili model o možnost různých výnosů z rozsahu. Toho dosáhli tím, že přidali podmínku konvexivity pro oblast výrobních možností:

$$\sum_{j=1}^n \lambda_j = 1$$

Aplikace DEA v oblasti soudnictví

DEA není v oblasti soudnictví aplikována příliš často, několik prací na toto téma však existuje. Poprvé DEA aplikovali v oblasti soudnictví Lewin, Morey a Cook (1982), kteří zkoumali efektivnost vrchních trestních soudů v Severní Karolíně v roce 1976. Kittelsen a Forsund (1992) zkoumali norské soudy v letech 1983–1986. Pedraja-Chaparro a Salinas-Jiménez (1996) analyzují soudy ve Španělsku. DEA využil také Schneider (2005, odvolací soudy pro pracovní právo v Německu). Relativně nedávno, v roce 2011, bylo DEA aplikováno v Brazílii (státní soudy), v Egyptě (soudy první instance) či Itálii (odvolací soudy).

Vstupy a výstupy DEA jsou ve všech těchto pracích velmi podobné. Jako vstupy se většinou používají nápad, počet nedodělků na začátku roku, počet soudců a dalšího personálu. Jako výstup se používá výhradně počet vyřízených věcí. Některé práce dělí vyřízené věci do kategorií nebo jako zvláštní výstup berou počet věcí vyřízených do určitého počtu dní.

Metodika, specifikace modelu

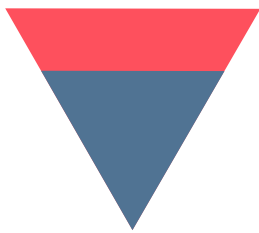
V teoretické části byly popsány teoretické základy DEA, její varianty a základní literatura, která se DEA zabývá nebo ji aplikuje. V této části je popsána konkrétní aplikace DEA při hodnocení českých soudů. Jako vstupy jsou použity následující proměnné: **počet soudců** (díky novým datům byl počet soudců zpřesněn), **počet referentů** (VSÚ + asistenti + soudní tajemníci) a **počet dalšího**

personálu ve výkonu (vedoucí kanceláře + protokolující úředníci + zapisovatelky) a **vážená případová zátěž** (nevyřízené věci na začátku roku + počet příchozích věcí). Jako výstup byl použit **vážený počet vyřízených věcí**. Na rozdíl od ostatních kapitol jsou tedy zapojeny všechny agendy. Využita je výstupově orientovaná DEA. Tato metoda se soustředí na maximalizaci výstupů za využití konstantních vstupů. V empirické literatuře v oblasti justice je obecně více využívána tato orientace DEA. Soudy totiž mají kontrolu nad vyřízenými věcmi (výstupy), ale ne nad nápadem (jeden ze vstupů). Veškerá uváděná data jsou za rok 2017.

Případy byly váženy pomocí dvou typů vah. První typ vychází z měřítek používaných v systemizaci, kde má například případ z agendy C váhu 1 a případ z agendy EXE váhu $308 / 2200 \approx 0,14$. Druhý typ se uplatní v rámci velkých agend, u nichž jsou k dispozici podrobnější data (vyplňují se statistické listy). Jedná se o agendy P a Nc, T, Tm a C. Jednotlivým druhům sporu je v rámci agendy přidělen „koeficient obtížnosti sporu“, který určuje, jak je daný spor relativně obtížný v rámci příslušné agendy. Jako kritérium obtížnosti je využita délka řízení, respektive počet hlavních líčení u trestních agend. Pro účely této zprávy byla použita následující specifikace DEA: **modely CCR i BCC, dvoufázová, výstupově orientovaná**. Analýza tedy zkoumá, o **kolik by soud mohl zvýšit své výstupy, aniž by se změnila velikost vstupů**, pokud by soud fungoval efektivně. Také zkoumá, zda je velikost soudu ideální či nikoliv.

Seznam literatury (DEA)

- BANKER, Rajiv D. – CHARNES, Abraham – COOPER, William Wager: Some models for estimating technical and scale inefficiencies in data envelopment analysis. *Management science*, 1984, 1078–1092.
- CHARNES, Abraham – COOPER, William W. – RHODES, Edwardo: Measuring the efficiency of decision making units. *European journal of operational research*, 1978, 429–444.
- ELBIALY, Nora – GARCÍA-RUBIO, Miguel A: *Assessing judicial efficiency of Egyptian First Instance Courts: A DEA analysis*. Joint discussion paper series in economics, 2011.
- FARRELL, Michael James: The measurement of productive efficiency. *Journal of the Royal Statistical Society. Series A (General)*, 1957, 253–290.
- JI, Yong-bae, LEE – Choonjoo: Data envelopment analysis. *The Stata Journal*, 2010, 267–280.
- KITTELSEN Sverre – FØRSUND Finn: Efficiency Analysis of Norwegian District Courts, *Journal of Productivity Analysis*. 3, 1992, 277–306.
- LEWIN, Arie Y – MOREY, Richard C – COOK, Thomas J.: Evaluating the administrative efficiency of courts. *Omega*, 1982, 401–411.
- NISSI, Eugenia – RAPPOSELLI, Agnese: A Data envelopment analysis of Italian courts efficiency, *Italian Journal of Applied Statistics Vol. 22 (2)*, 2011, 199–209.
- PEDRAJA-CHAPARRO, Francisco – SALINAS-JIMÉNEZ, Javier: An assessment of the efficiency of Spanish Courts using DEA. *Applied Economics*, 1996, 1391–1403.
- SCHNEIDER, Martin R.: Judicial career incentives and court performance: an empirical study of the German labour courts of appeal. *European Journal of Law and Economics*, 2005, 127–144.
- YEUNG, Luciana L. – AZEVEDO, Paulo F.: Measuring efficiency of Brazilian courts with data envelopment analysis (DEA). *IMA Journal of Management Mathematics*, 2011, dpr002.

Ministerstvo spravedlnosti
Vyšehradská 16
128 10 Praha 2
e-mail: posta@msp.justice.cz
www.justice.cz